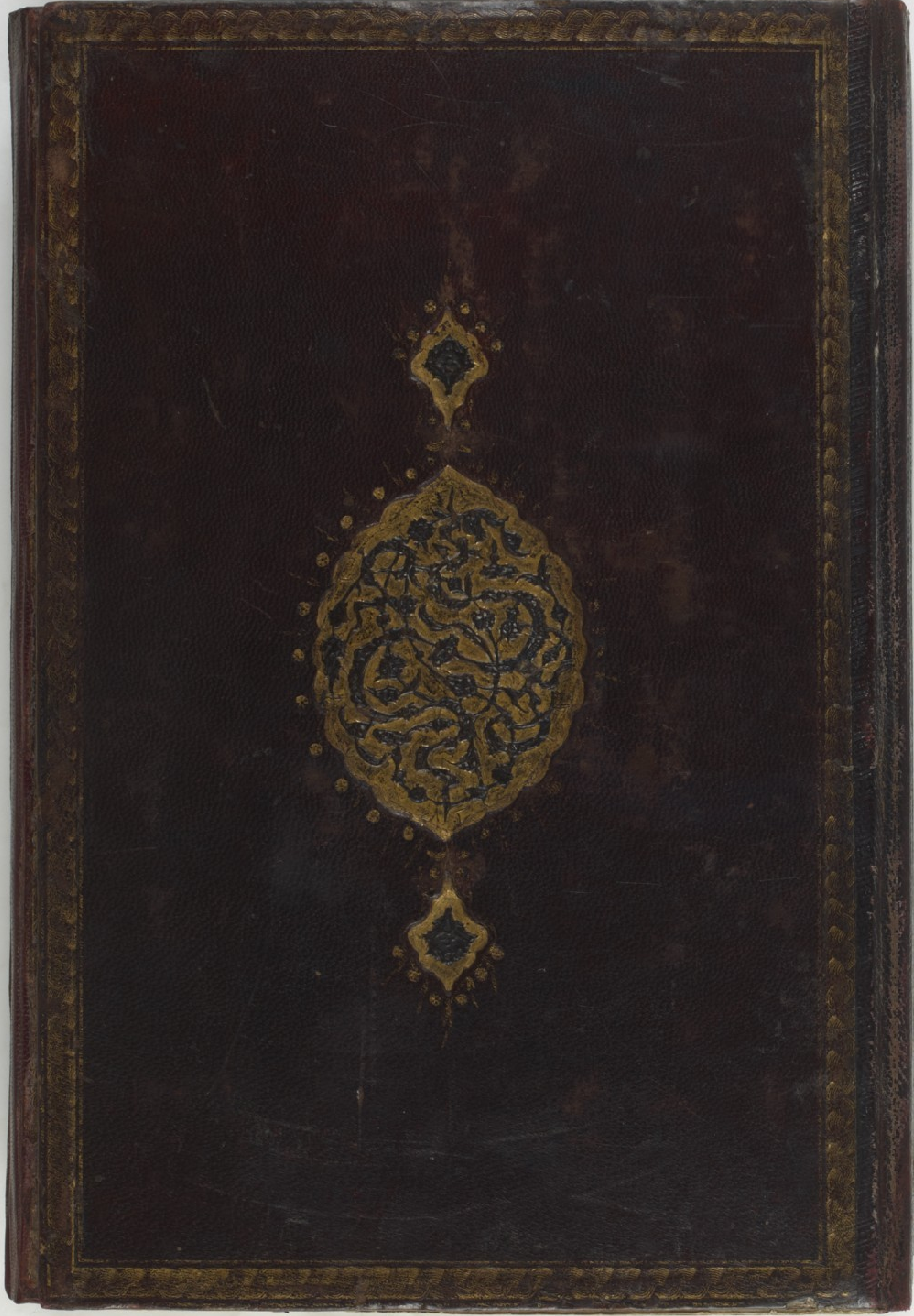
. Le Roman d'Alexandre, en vers, par Ahmedi.

Volume de 297 Feuillets
20 Septembre 1884.

Fol. 228. bordure mutilée.
constaté le 24 avril 1904. MKG.

1

كتاب شاهنامه

حبس ووقف الله تعالى بهذا الكتاب المباركة
في خزاين الكتابخانه فرانجه وفي بلد
پريز عمره الله تعالى وانا الفقير الحقير
المعترف بالعجز والتقصير محمد الرشيد
بحافظ القران ووكيل
المكة والمدينة
في جزاير غرب ١٢ ربيع ٢
سنة ١٢٥٢

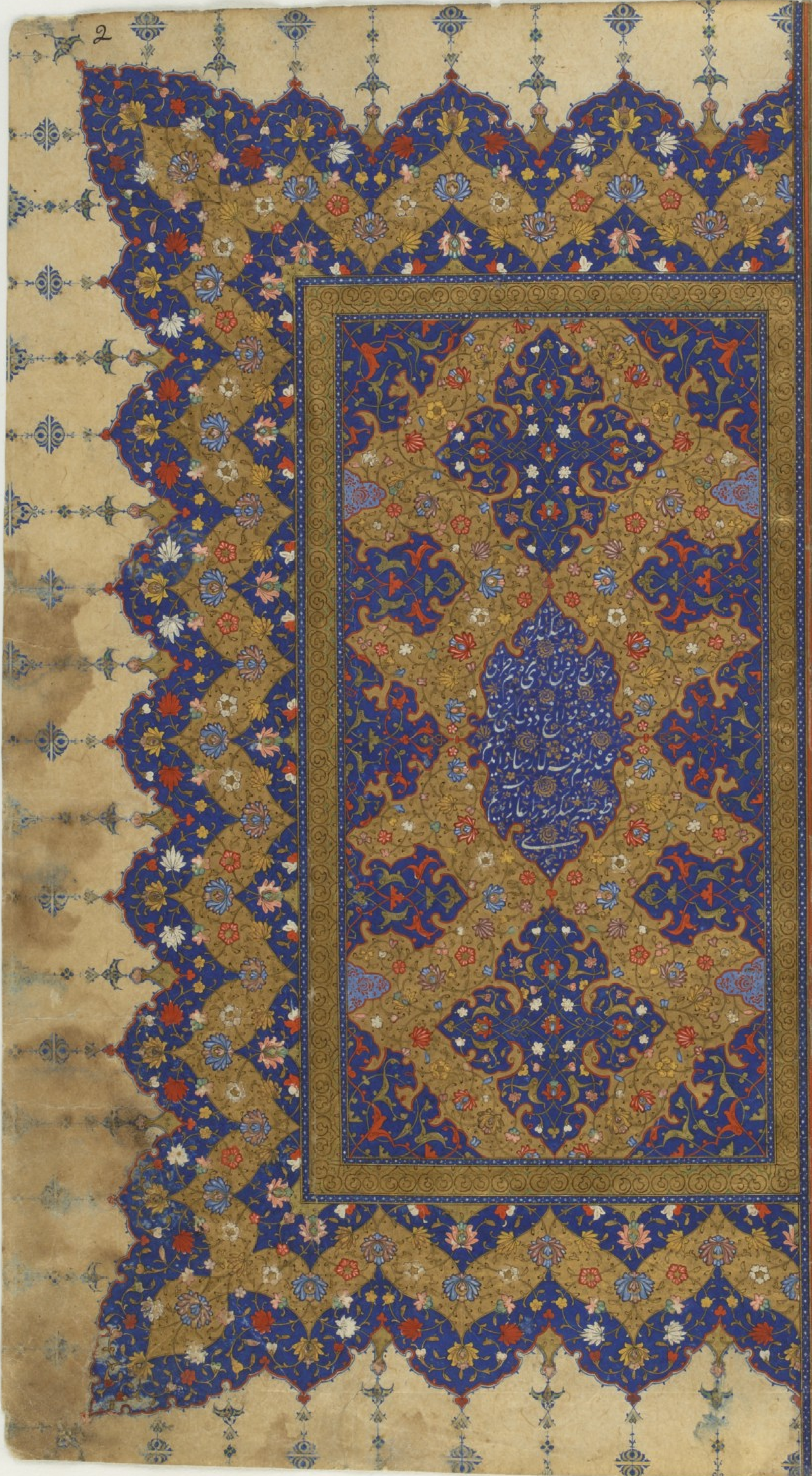

Schah-nameh (ou Histoire des rois d'orient, depuis alexandre le grand jusqu'au seizième siècle de notre ère.)

Cet ouvrage béni a été légué et donné en ouacf à la bibliothèque royale de france, dans la ville de Paris, que le dieu très-haut la rende prospère, par moi le pauvre et humble mohammed Raschid qui connait l'alcoran par cœur et qui administrateur des biens appartenant à la mecque et à medine, à alger, l'an 1252 de l'hegire (1836 de J.C.).

بسم الله الرحمن الرحیم

سوزده یا نیچه سوز اول شویله نغز — کیم روان آندین تقاطر قیله مغز

بازیم سپه نقش کیم نقاش چین — کورسه آنی قیلغه یوز مینگ آفرین

بیر گلستان سپه یادیم شوق ایله — کیم کیلیب رضوان تماشا قیلغه

روح قدسیم شویله اودایم نفس — کیم انگا عیسی ولی جان بیرکیس

سوزده شویله قطر ایدیم ثمین — کاغذین گوزی نیلایلار حور عین

جادو لیقده قیلیب که فسون قلیم — سحرینی بابل ایدین افزون قلیم

چنگلی نی پرده ده ساز ایدیم — کیم انگا داودی چون ساز ایدیم

سوزده ایدیم چو بیضا عیان — کیم کوره موسی عصاسین افشان

دم دم ماهم صبحی که عود — بوله شویله ناله ایدیم چو عود

دوده منک ناله‌سی آلگش اوله — اول دیه یا تماشا بی یاخوش اوله

عود یا نی دو غیچه آلدی خوش نفس — شویله کیم جان دل انگا هوس

نای یاندی غیچه آلدی خوش نوا — صاینه ابتنگ ناله سین باد هوا

جان ایچیدین اولدی سوزوم نوکس — شویله کیم چیقسه دم اول بیر خوش نفس

سوزی و سوزدی غیرت ایلیکین — نافه دوره شمعی باقی یوق ایلیکین

قاچار پس شعله دین پروانه چه — بن نیارم شمع بیگلی سر بسر
انینگیچون بن خوش قبس اولدی آدم — گاه اولدی مجمر بیگی ایچمدن اودم

مناظره پروانه با شمع

شمعه پس گرچه دیدی پروانه بن — عاشق و معشوق ایله وصلنده بن
یار ایله اولمش سننگ ایشینگ جمله تو — بن نیار کن اندن اوش هیچ پیوسته دور
شمع دیدی عاشق نیم گرچه سن — صبح اولنجه یانارم اوجدن اوجه
سنی پس شعله قاچورر شوله خام — دوررم اوشینی یا قیچه تمام
بن قیاورب بقایی الیشم — رشته سیمن جان تو منینگ اوده سالمیشم
انگا آییردوم ویردوم گیچون بن بوینی — بن سنی دیرین بولامن پیشنگ گی

مناظره شمع با مجمره

شمع واخی مجمره دیدی که من — یانارم عشق اوده خیمه نیشه که سن
کوزی یاشلو ایچی یاشلو اولمشم — هر کیچه اوده مجمره انگا قالمیشم
بنده ایکن آتش نیرو دخان — نیشه پیشنگا میل ایدیر پوشیده جان
بن داخی اوده یانارم نیشه نفس — بو قدر دورنده بو پسندک قفس

نه قوخوایر شدی جانان‌دین بنکا / کیم کونکل‌لر میل ایدر جاندین سنکا
ایکی مرپیچ اوده ندور سبب / کاول قوخو سنکا ویرلمز بو عجب

جواب مجمره با شمع

دیدی مجمر واشدین باقرپ سینی / اچره‌دین باتقر اوتش کورکل سنی
سنی واشره بیکادین باقر بونار / هم سننک اللنده سررشته وار
سوزن عیسی سینکی سنکا حجاب / اولدی اول سررشته بودور جواب
بنکا بندن قالمدی غنچه‌دین اثر / بولیه اولدم خوش نفس ای سیمبر
وارلغینک‌دین نچه کیم سررشته وار / صانمه کیم سنی قبول ایلیه یار
تاکه سندین پیس قنا اولمیه پیس / شمع بیک اندین صفا بولمیه پیس
وارلغونکی باق که خوش دم اوله سنک / کندوکی اینتیور که یاری بوله سنک
دردمند اول کیم سنی سوره حبیب / دردی اولا نه علاج ایلر طبیب
یا نمیخچه عود خوش دم اوله مز / اول که یوقدور زخمی مرهم بوله مز
پاک ایدن جان کوهرینی درد اولور / کیشی کانونک دردی یوق نامرد اولور
دردمند اول راحت جان بوله سنک / جانلرونک دردینه درمان بوله سنک

درد دور جان نقدینه اولن محک قلبی آلتینک ایله پاک ایتمک کرک

درد ایدر کونکلنکی توحیده خاص اول ایدر آلتونینی توپراغدن خلاص

شویله کیم دولاب توکه درد ایله یاش کیم یاشیندن یاشرب تور اوله یاش

نیسته کیم مولا جلال الحق والدین مثنوی ده بویورور اول پاک دین

باش چون دولاب نالان چشم تر تا ز جان جانت بر روید خضر

چرخ بیکی خوب و سرسبز اوله سنک فتح بابی رحمت یول بوله سنک

دور دوغنک پر جنت الاشجار اوله راست تجری تحتها الانهار اوله

هر نه طاعتدن که وار ییک اولدی درد مینک دعایی کرم ایدر بیر آه سرد

آه تیقوقلردن سنوقلردن کلور حق تیقوقی سینیق کونکلرده اولور

کونکلینی سینوق دوتن معمور اولور حق تجلیسی ایله پر نور اولور

احمدی اولدوغی اوچون سوزناک اولدی هر غشدن سوزی بیکی پاک

لاجرم کیم اولدی پر دریای در کیم حبابینی کوهر ایله قیلدی پر

چون که قلبینی کیدروب اولدی پاک نقدی آلتینک کیمسه طعنندن نه باک

اولدو غنچه چون دردمند ایله که نی سوزلری ایدر اولو کونکللری حی

هرکه ابراهیم تک آنده دردا وله ... نار نمرودا انگا باغ ورد اوله

دردا وایدی انکا دیدی کریم ... آن ابراهیم لاواه حلیم

درده ایوب اولدو غنچون همنشین ... آدی نعم العبد اولدی بیل یقین

کندوا وکردی بو عیب ایتمه منکا ... سوزا وکارم سینی اوکارم سنکا

سوز درر سوز آدمی نینک زینتی ... سوز درایکی جهانینک زینتی

قامو نینه فرعدر سوز بیشینک اصل ... جنسدن سوز درکه اولدی نوعه فصل

دنیا ایتیشی سوزیله دوتدی نظام ... عقبی ایشی سوزیله اولدی تمام

بیره کوکدن خوان رحمت کلدی سوز ... خلقه حقدن کان نعمت اولدی سوز

جون بدایع سوزایله اولور عیان ... هم معانی سوزیله بولور بیان

یو جلور سوزیله اولور آدمی ... دیر بلیور سوزیله اولولر آدمی

تمثیل در سبب تجلی آفتاب

فکرایدر میسن که وار بر پاک ذات ... کاندن اولدی وارلیغینی کاینات

بوجوان پیر و بو نقش کبود ... کندوزندن بولدی لاشک وجود

کندو ذاتندن و کل روشن بوشمع ... کندو کندودن دیر بلدی بو جمع

ادبو

اوشبو مندی دیو رومی نوجوان
پیر پیرینی بی سبب قومز عیان

هر کون اوشبو شب رو صاحب جمال
کند اوزندنی بولور نقص و زوال

کنده می پرندی سقف لاجورد
کنده می دوشندی فرش سال خورد

نقش اولامی کیم ایتنک نقاشی یوخ
فرش اولامی کیم ایتنک فراشی یوخ

کنده و نمی اولدی ظاهر قیل نظر
بو قاموا الوان و اشکال و صور

پر نظر ایت کورزادن دربو کون
فکر ایت کیمدن پلورونی بو نجه لون

کیمدن الکشدور بو قندیلی بودیر
نیرادن دور بو سکون و بو نجه سیر

قاندن اولمشدور بو خیمه زرنکار
کیمدن اولدی اوشبو فرش اطلس نگار

کیم دوزندی عالمنک ترتیبینی
کیم یاراتدی آدمنک ترکیبینی

کیم دررایدر بهاری سیم بار
کیم دورور ایدر خزانی زرنثار

کیمدن اولدی همدم عیسی صبا
سبزه یه خضری کیم ایتدی هم قبا

نرکسنک کوزینی کحلا کیم قیلور
یاسمین یوزینی رعنا کیم قیلور

کیم دوزتمشدور کلی روشن چراغ
لاله‌نینک یوراکینه کیم اوردی داغ

کیم منتور ور قوروییردن نیشکر
کیم کتور ور خاردن خرمای تر

صخره دن کیم دور دوزان لعل ناب
قطره دن کیم دور قیلن در خوشاب

کیچه نینگ زلفین مطرا کیم قیلور
کوندوز و نینگ یوزینی غرا کیم قیلور

خالق الکونین کاننگ عزتی
بیر و کوکده دولو دور قدرتی

اول اولدور اول سیزی ابتدا
آخر اولدور آخر بی انتها

ذاتینه یوقدور حجاب الا ظهور
غیبینه یوقدور سبب الا حضور

خلق اتینگدور آرام اتینگ عزت اتینگ
ملک آتینگ و فضل اتینگ قدرت اتینگ

تن برادر شکل دوزر جان ویرور
عقلی انعام ایلر و ایمان ویرور

بیر و کوکی قایم ایدن خالق اول
انس و جنه رزق ویرن رازق اول

رحمتی بیحد و فضلی بیکران
نعمتی بی عد و ملکی جاودان

آشکارا در اننگ علمینه غیب
اورتلودر عفوی ایله درلو عیب

تانی فضل ایله ایدر بشک خطا
کرم دن اطلس دوزادور زی عطا

نوش وارو ایدر اودن عیان
صخره دن آب زلال ایلر روان

آب و گلدن شویله صنعت لر قیلور
کیم انکا جان و کونکول حیران قالور

بو نه ملکت دور قامو عز و جلال
بو نه حضرت در قمو فضل و کمال

غنی تنک

عرشی تنک مستقری لامکان — سر عتتی فرمانی تنک دور کن فکان

عقل کهنده اتنک بی بال و پر — فهم فکرنده اتنک بی پا و سر

پاک درآندن که هر غافل دیدی — پاکتر آندن که هر عاقل دیدی

اولدور پشتک وجود مطلق اول — بو یله باغله اعتقاد دونک بر حق اول

مطلق اولدور پس نه کیم وار به وجود — لابد ایدر لار انکا جان دین سجود

بعد ابعد جون انکا اولمز حجاب — قرب اقرب پس اتنک من کل باب

جون علل علتینی آندن آلور — قرب اقرب پس یقین اتنک اولور

نعمت ایله دیر یلور اشباح اتنک — رحمتیله بیلنور ارواح اتنک

مرنه وار کر بیر و کوک و مهر و ماه — جمله آتنک وارلیغینه درگواه

جونکه اول اول ولا و آخر اول — هم حقیقت باطن اولدور ظاهر اول

قاموسی وارلیغ همین اتنک آولور — پس بوراده پکانه وارلیغ قالور

ماو منندن کج که مامن بو که پس — تقسی مسکین ایت که مسکن بولبین

جون احد دور بیکمان اصل عدد — پس قامو وارلیغ احد دور دور احد

گر عددلر جانبی مفقود اوله — اول احد دور دور گر موجود اوله

جون عدد اولماپه بولثم احد | پس عدد وارلیغی اولمشد ور احد

جون احد در وارلیغین بیلدونک یقین | کرموحد سن احد دیکیل همین

لطفنک ایله ای کریم لم یزل | عفو ایت بیزدن نه کیم کلدی زلل

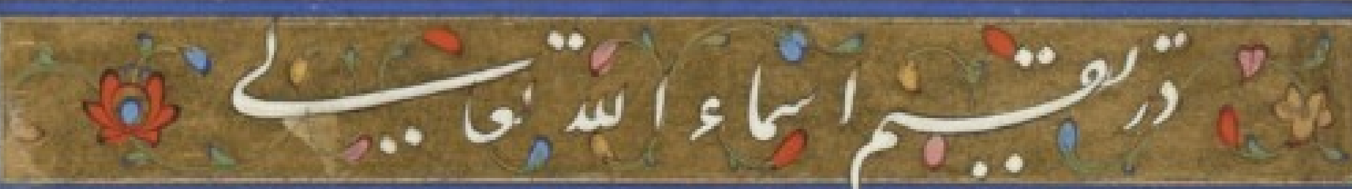
بیزم ایشومز نه دور جرم و خطا | سنکا لایق نه دور عفو و عطا

پاک قیلغیل بو علایقدن بیزنی | بی نیاز ایتکیل خلایقدن بیزنی

محرم ایتکیل کونکلنی اسرار ونکا | لایق ایتکیل جانومی انوار ونکا

بیزنی طبع آلایشیدن ایله پاک | شو یله کا ولمیه بیزنه پایبند خاک

دینی و عقیده ای رب رحیم | لطف ایت کیتره بیزنه هیچ بیم

هر کیم اول حق ذاتینینک فکرن قیلیه | نسنه هیچ انکلامدن حیران قالیه

ذات بیر دور ور ولی اوصاف جوق | قاموسی وصف و کمال و نقص یوق

آدی نینک بیر نوعیدر اسمای ذات | بیری اننک دغی اخی اسمای صفات

ثالثی اسمای افعال اولدی بیل | دیبایم بیر بیر قموسین ضبط قیل

تیکیشی

هر کیشی کیم اننگ آدلارین بیله — دینی و عقیده‌ده اول حجت بوله

در صفات ایجابی و سلبی باری تعالی

اول صفاتی بیل ایکی در لوکلوک — بیری ایجابی بیری سلبی بولور

اولدور ایجابی کانکا اهل مقال — نسبت اول وصفه ایدرلر کاول کمال

سویله کیم لفظ کریم و هم رحیم — هم عفو و هم رئوف و هم حلیم

سلبی اول کیم نفی اوله آندن صفت — کانده بولسه نقص اهل معرفت

شویله کیم دیرلر انکا یوقدور مکان — ذاتی نه حیز وار انکا نه زمان

ذاتی جسمیت دین اولمشدور آری — جوهریت اعراضدین دور بری

در داستان ذات حق سبحانه و تعالی

اسم ذاتنینک بیری ذاتی اول عیان — کانده اولمیه اضافت دین نشان

کاول حیات ایله وجوب اولدی یقین — ذاتی قیومیه‌ای پاکیزه دین

بیریسی ذاتی اضافت دور همین — اولیت آخریت بیل یقین

بیر داخ اول کانده اضافت دور عیان — لیک نه محض اضافت‌دور همان

علم دور اول ارادت هم غنا — هم ربوبیت کانینک واردور تعا

داخی سبو حیه قدوسیه دور ‌ ‌ ‌ رحمت اول لقپه کیم اول قدسیه دور

اقتضا ایتدی کالوهیت اولا ‌ ‌ ‌ انده قهر و لطف و هم خشم و رضا

کیم مطیعه ویره لطف ایدوب ثواب ‌ ‌ ‌ قهر ایله ایده عاصیه عقاب

تا که آدی نافع اوله و لطیف ‌ ‌ ‌ داخی قهار اوله و ضار ای حریف

اسم کانده قهر وار اسم جلال ‌ ‌ ‌ اولکه انده لطف وار اسم جمال

قهری ننک ایچنده پنهان لطفی چوق ‌ ‌ ‌ لطفی ننک ایچنده سانمه قهری یوق

نعمتنده کیننلو دور زحمتی ‌ ‌ ‌ زحمتنده اورتلو دور نعمتی

لطف بودور کیم سکا ویردی غضب ‌ ‌ ‌ کیم ربا نوننک دفعنه اولور سبب

داخی موصوف ایتدی صورتده سنی ‌ ‌ ‌ کا اوله سننک جذب منافعله غنی

جذب نفع اولمازایسه دفع ضرر ‌ ‌ ‌ بولمزایسننک ویرلیکه بر دم ظفر

کبر و شهوت له غضب دور سکا دام ‌ ‌ ‌ جذب و دفع اول دام دانه دور مدام

الدور اوشبو دامیله اوش سنی دیو ‌ ‌ ‌ دامی گستربایدر اول سکا ریو

دانه پیدا ایدر دامی نهان ‌ ‌ ‌ سنی دامه دوشرور دانه عیان

قرایچنده

قهر اچنده لطف و لطف اچنده قهر — کورنچه توبیب و خلایق دهر

هر کیشی کیم بو سوزونک سرین بیله — جنت و رضوان انکا آتش اوله

در تفصیل اسمای ذاتی

نه در اسم ذات الله و السلام — رب و قدوس و ملک ای نیکنام

هم عظیم و حق و مومن دور اول — داخی جبار و مهیمن دور اول

هم عزیز و باطن و ظاهر دور — هم جلیل و اول و آخر دور

هم داخی اسم انکا متکبر کلور — پر داخی اسم انکا متعالی اولور

واجد و باقی رقیب در اول احد — هم کبیر و هم مجید و هم صمد

ذوالجلال و هم مبین و هم متین — بو دور اسمای ذاتنک بیل یقین

در تفصیل اسمای صفاتی

اولدی اسمای صفت حی و شکور — ظاهر و قهار و غفار و غفور

هم رؤف و بر دور رحمان و رحیم — هم ودود و هم صبور و هم علیم

هم شهید و هم سمیع و هم بصیر — هم قوی و هم کریم و هم خبیر

مقتدر و هم کبیر و هم حلیم — ثبت محیی و ستار دور و هم حکیم

دیایم اسمای افعالن آنونک — دیکلر ایپینک صدقیله دولت سننک

در تفصیل اسمای افعال

اولدی آننک اسمای افعالن مجیب — هم وکیل و واسع و مغنی حسیب

هم رشید و هم حفیظ و هم مقیت — هم لطیف و محیی و آنکه ممیت

منتقم در و ولی و تواب هم — خالق و باری دور و وهاب هم

هم حکم هم عدل دور و هم معید — مبدی و هادی در و هم اول رشید

هم بلغ حافظ و باسط دور و ر — خلقه رافع در و هم خافض دور و ر

هم قوی و ضار و هم نافع در اول — مقسط و جامع در و مانع در اول

هم مقدم هم موخر آنی بیل — داخی ذوالاکرام طاعت آنکا قیل

در بیان صفات ذاتی

اولدی الله آدیله بیدی صفات — اولی اول بیدینیکدر ر حیات

علم در آندن ارادت دور امام — قدرت و سمع و بصر در پس کلام

گرچه ظاهر دور مظاهردن صفات — گرچه دور دیدر بولردن امهات

بیری اول بیرلیسی آخر دور و ر — بیری باطن بیرلیسی ظاهر دور و ر

فاتو

قامونینک الله ور رحمن جامعی / رحمت انکا کاوله بو سوز سامعی

در تتمه تفاصیل اسمای صفات

بو صفتلر ذاتیله پر دور یقین / کوزیله کثرت اثرده دور همین

بو قمو پر دور ولیکن هر اثر / کاولور آندن ظاهر ایتیدوکده نظر

اول اثر حالینه لایق بو صفت / وضع ایتیدی انکا اهل معرفت

بیلدورو کیچون قامو غیبنی بیکمان / دیدیلر انکا علیم اهل بیان

مبصراتی کوردو کیچون اول خبیر / دیدیلر آدینی عاقللر بصیر

جمله مسموعاتی چون بیلور عیان / دیدیلر انکا سمیع اهل بیان

عقل ایله خارجده نه کیم وار دور / هر پری بیر وضعه مظهر دور دور

در آفرینش عقل و عشق

عقلله نقش مجرد ای امین / مظهر علم آلهی دور یقین

عقل ادی در قلم بی ارتیاب / لوح دور نقش ادی ام الکتاب

هر نه صورت وار ایسه عالمده بیل / کانکا عقل اجزا ایله دور مشتمل

قامو تفصیل ایله اولدی نقش کل / مشتمل پس سوزن آنکلا و بیل

مظهر رحمان دورور عرش عظیم
کرسی اولدی مظهر پاک رحیم

چرخ اول مظهر خلاق دور
چرخ سابع مظهر رزاق دور

چرخ اول آیه اولمشدور محل
چرخ سابعده اولور دایم زحل

چرخ سادس مظهر اسم عظیم
کیم اوراده مشتری دورور مقیم

چرخ خامس مظهر قهار دور
کاوراده مریخ خنجردار دور

چرخ رابع مظهر محیی و نور
کیم گونش دایم ایدر آندن ظهور

چرخ ثالث دور مصور مظهری
اول فلکده زهرهٔ زهرا یری

مظهر باری دور ایکنجی فلک
کاوراده اولور عطارد دوتمه شک

مظهر جبار نار و حی و آب
مظهر باعث هوا وب تراب

بو بسایطده بو وار هپ بیگمان
هر بری بیر اسمه مظهر دور عیان

لیک اجزای مرکب هر بری
بیگمان بر اسمک اولدی مظهری

بو مظاهر گرچه بیحد چوق دورور
ظاهر اولان بیرده آرتوق نوعی دورر

یوز باقرسه گوزگیه کیشی عیان | یوز گورنیسه اوراده اول یکاپان
اولدی پس صورت بو یوز مظهرده یوز | ظاهر اولنلر قموی بیب و سوز

در بیان مظهر اسم [illegible]

مظهر الله انسان در یقین | کیم قمو اسمایه جامع در همین
جمله اسمایه جامع در بو اسم | لابد اولدی آنکا مظهر بو طلسم
هر صفتده آینه جامع بولدلر | مظهر اولدوغن بو رسمه بیلدیلر
بولدیلر اضداد ایله آنده تمام | لابد آنکا ویدیلر انسان نام
قابلیت بولدی اجزای کثیف | مونس اولدی آنکا اول روح لطیف
شمع جانکی روشن ایشلر ایشیلدی | بو کدر جسمه صفا باغشلدی
قابل ایتدی آنی علم و حکمت | لایق ایتدی آنی فضل و رحمت

در موعظه تحریض بر اکتساب سعادت

روح اعظم اولدی ذاتونک مظهری | قامو عیب و نقصدن اولدی بری
سنداخی اول نوردن سن مقتبس | راست آنکا ایرکه ایله هوس
قطره ایکن بحره وار و بحر اول | دولت آتونک کیم سوزن سرنیک بیله

دورش اولمه قطره ایکین سینک و خاک
کیم قبول ایلایه سینی بحر پاک

قطره هر قانده که کیدر سه کیدر
عاقبت بحره کرو قیلور کذر

نه کدورت وار سه کوزکلکندن کیدر
کایده سینک صافی اولب بحره کیدر

درشرف خصلت انسان کوید

چونکه اللهنک سین اولدونک مظهری
سن سینی زنهار صانمه سرسری

نیچه کاسم اللهه مظهر در یقین
جمله اسمای صفتدن ای قرین

مظهر اول جسمه چو سینسن یکان
بو مظاهردن مقدم سن عیان

مرحله اول چیم ایلاسن اخرین
اول آخر پس سن اولورسنک یقین

اوشبو وارلیغ بوخیدی سن وار وونک
نه خود آب و باد و خاک و نار ید وونک

کیدسه بو وارلیغ کیر و وار اولسه سینک
قدس اهلینه وار وپ یار اوله سینک

اوشبو جسم و صورت اولدوقده عدم
یوخ اولام بن داخی دیو یمه غم

صورت حیوانیه ایرسه خلل
خلقت حیوانیه اولور بدل

روح اولمز اولمه جک تن دور کاولور
اولیجک تن روح دور باقی قالور

صورت تن دن چو خالی اوله روح
داخی بیک خلعت اوله انکا فتوح

وارلغنک

در بیان حال روح بعد از مفارقت بدن

وارلغنگ هر دم تبدلده یقین / کیر و سنسن پس حقیقت ده همین
هر نفس پس زایل اولوبن بو وجود / بیر یینه پرداخی ویرور فیض جود
کلیه بو سوز پس نکا مرکز بعید / اوقیندنکپه ایده سن خلق جدید
پس بو نوعی صورتنک جون یکم کیده / صانع آنی واخی بیک صورت ایده
تن وخاتمدن که سن دور اوله پسنک / شمع وار اوجدن اوجه نور اوله پسنک
پر کونشدن پس کانکاکون ذره دور / پردکینزدن سن که عمان قطره دور
قاموسیه اوشبو اسم اولدی ظهور / هر بیری بوندن آلور پیوسته نور
قامونینک جون مظهر حق دور یقین / پس تعدد یوق وحدت دور همین
روح انسانی که اولدور پاک ذات / اولدو غیچون مجمع جمله صفات
حقدن اولمیشدور خلیفه پیکمان / عالم غیب و شهادتده عیان
سنداخ آندن مقتبس سنک دوتمه شک / قامونینه اصله میل اتمیک کرک
جهدایت سن کایره پسنک اول کلشنه / نیشه قالدونک بو تو تونلو کلخنه
بورادن انکا ایدر سنک نقل پس / خاطر نکده وار ایسه حب الوطن

سنی اندن ایبرن اوشبو قفس   سینه سن اول پینک علی التحقیق وبس
پس کرک تقسونکی شویله ایده پینک   ایره سنک انکا جو بوندن کیده پینک
کر آتنک وصفیله موصوف اوله سنک   انکا ایرشمک لیکه یول بوله سنک
علت ضم اولدی جنسیت نه تنک   انکا ایرم و بیوا انینک وصفی کرک
پاک لیک در وصفا انینک سر عیب دن   بو سوزی دیکیله که کلدی غیب دن
دیلرا ایسنک کیم کوره سین کا ذات   جهد ایت کیم کیده سندن بو صفات
سر کیمنک کیم وار دور ور عقلنده صحو   کند اوزینی کند ولیکدن ایده محو
زنک شهوتدن ایدیر سن نفسی پاک   روح اعظم پیکی اوله ونک تابناک
پاک بولغیل پاکه پاکی بوله پینک   شویله محو اولغل کم سن اول اوله پینک
انی کرک سندن ایت سن سینی دور   شمع یاتیمیج مهچ اولورمی نور
احمدی سلپه نکیه کی سو یلدی   وحدتینک سرین پیشکا کشف ایلدی
بو سوزه ایتس نقشه پیکی سمع   کشفله کل پیک اولا سنک شمع جمع
تفرقه محو اوله جمعه ایره پس   راست اندن جمع جمعه کیره کس

در نعت سید المرسلین علیه الصلوة والسلام

حضرت عزت دین اولسون نینک سلام — مصطفی نینک روحیغه هر صبح و شام

رهبر اهل طریقت تاج شرع — کاندین اولدی بیله ظاهر اصل و فرع

علم بحریغه و فضایل مجمعی — لطف کانی و مکارم منبعی

کونکلی انینک مخزن اسرار حق — جانی انینک مظهر انوار حق

هم ازل ملکیده فخر عالم اول — هم ابدده انبیایه خاتم اول

عشقه اولدی انینک روشن بو شمع — بلکه انینک اوچون انتظام اولدی بو جمع

تا که دولتدین باشیغه اوردی تاج — آلدی خاقاندین باج و قیصردین خراج

شرک جرکیندین بو یانغلیغ بو خاک — قیلیچی سویندین انی اولدی پاک

طرفة العین ایچره جون سیر نظر — قیلدی بوندین قاب قوسینغه گذر

کیدی آنده خلعت لولاک اول — ایچدی آنده جام اعطینا کی اول

دوتتدی اندا قرب او ادنا بی اول — بولدی سبحان الذی اسری ای اول

بولوبن شم دنا یه اول سبیل — لو دنوت دیو قیلدی جبرئیل

قیلدی نعلینینی تاج سر فلک — ایتیدی پرده ایاغی توزین ملک

گاه طاها بولدی گه یاسین ندا — گاه الم نشرح لک گه والضحی

گاه اننگ خلقینه دیدی عظیم / که رؤف اوردی ادینه که کریم

سلطنت اولدی خلقه فخری اول / کند واوز بینه فخری قیلدی فقری اول

چونکه اولدی همتی اننگ بلند / هیچ حشمت انگا اولمادی پای بند

کوکده کونش جشتینه قالمدی / لاجرم بو یرده سایه سالمدی

ایتمدی فردوس باغینه نظر / لابد اولدی وصفی ما زاغ البصر

هم سعادت هم کرامت اهلی اول / هم خلافت هم امامت اهلی اول

هم سخاوتده هزاران حاتم اول / هم نبوتده جهانده خاتم اول

جنگده خیل ملایک انگا ایش / مارمیت اذ رمیت اوقینه کیش

دیراتایی جبرئیلدن اول کلام / بیت ابیت عند ربی دن طعام

اولدورور اول عالم علم الیقین / اولدورور اول رحمة للعالمین

جل صباح وشت خلد همشال / جمله انگچون آن بو سوز جابیم و دال

کیدسه آنده نقطه میم چند / نه قالور فکر ایلکل باقی احد

چون نبوت ختم ایتدی مصطفی / نسخ اولدی جمله شرع انبیا

دین آنونگدور باقی ادیان نه دور / سوز انونگدور حکمت یونان نه دور

رای یونان مذهب زردشت دور — فلسفیله شرع ثبتا پشت دور
فلسفه دور فلک‌پس مشیک شرع عرش — شرع عیله عرشه ایریشیر اهل ورش
رحمتن خفتنک دیلر پس احمدی — حمد بیره ذکرایله دایم احمدی
دم آتنک آوندن اوز سو سنه پس — کاوله سن اول آدیله عیسی نفس
سنتن دوت تاکه ایمن اولسین — شرع عینه کیر تا سعادت بولسین
کاول اینی دیننه هر کیم کیر بیه — دنیا و عقبیده بهره بولمیه
یا رسول الله نظر اتیکیل منکا — کیم شفاعت ایستیبو کلدوم سنکا

فی المناجات

اولسه عاصیه شفاعت ملتحق — جمله عاصیلردن اول من مستحق
بنی ایستیه کیم گناهم چوقدورر — اراده پیر خیر ایلیشم یوقدورر
اولمز ایشده که یوکوروب که بیله — ویرمشم نی پیکی عمرومی بیله
شمدی اول زاروپشیمان اولمیشم — یغلیا یوم دیبو حیران قالمیشم
نه سیه کارم که ایشم یوز پیشم — دفترم قارا و دیوان یازمیشم
سن واراکین تن کیمه یلواریم — قاپونکی قویب نیرایه وارایم

جونکه سنسن پس شفیع المذنبین   پس شفاعت سندن اوماریم همین

دوت الومی کیم ایا قدن دو شمشم   هم ندامت او دینه دو تشمشم

تا کتورم قاپونکا بن مهر و داد   صدق و اخلاص ایله چون اعتقاد

ای سخن دان کل که ... سویلایلوم   پرایکی معنی بیان ایلایلوم

کرچه سوز اولدور که بی کام و زبان   اوله معنی اهل قاشده عیان

اول دکول سوز کیم اوله اول صوت و حرف   بلکه صوت و حرف اولپدور سوزه ظرف

سوز اکر بو حرف اوله صوت بس   کرک انسان اول طوطی و اخی پس

صوت ایله حرفه قالن نا اهل اولور   ترجمانی واخی سوزنک لفظ اولور

لیک جون سوز لفظه جلوه قیلور   حرف و صوتی سوز سازن جهل اولور

لفظ سیز سوز دیله کلمز بی زبان   هم پیلنم اولمنجه ترجمان

پس سوز یی لفظ ایله ایدالم بیان   کیم انونکله صنعت اهل اولور عیان

مشکبار ایلایو بینی خامه   نظم قیلالوم سکندرنامه

جون مرتب اوله اول نظم کهر   شاه ایلیتالوم آینی اول تاجور

هم سخن دان دور و هم گوهرشناس / اول بیلور هر قیمتین راسا راس

اول سلیمان زاده شاه جهان / بایزید ابن مراد اورخان

اولدوروز جمله ملوکنینگ سروری / مملکت تاجی تینگ اولدی زیوری

قایم اولدی سنت آنینگ بیله و فرض / دولتی عالم آدی ایله طول و عرض

عدلینه کیم سیه اولمدی عدیل / بذلده انگا بولیسمدی بدیل

اول کیشی کیم ایدر آنینگ بیله جدال / چرخ ایدر کیم کفی الله القتال

بحر بیلکی فیضینه ایرمز قیاس / کان بیلکی جودینه یوق قدر سپاس

همتی در آفت زر و گهر / رایتی در آیت فتح و ظفر

خطبه حمد ایدر حقنینگ ذکران انگا / ایرکنز الی کیم شهنینگ آدن انگا

سکه خاندن کا آدن انگا ایده شاه / لا اله الا الله تینگ حصین پناه

ملکینه برهان قاطع اول تیر / کیم قلیچی بحردن بره تیر

اوخی خلقه شول قدر دوشردی سهم / کیم قضایه واخی اندین بردی وهم

ماری بیلکی رمحی چون پیچان اولور / بیلکندن اژدهانی جان اولور

دولتین حق ایدلی منصور آنینگ / اولدی عدلندن جهان معمور آنینگ

کون اتنگ مهریله اوردی صبح دم … پر صفا صد قیله اولدی صبح دم

غنچه اتنگ مدحینه قیلدی هوس … اولدی عنبر بوی اغزنده نفس

وصف ایدر کن باغده خلقینی صبا … کل یوزن غرق عرق قیلدی حیا

جون سکندر نامه ادروپ قلم … مشکدن کافوره جاکدوبن رقم

در مخلص کتاب اسکندرنامه

هر سوزی کانده ملخص ایدلوم … پس شه آدینه مخلص ایدلوم

کوهر فضلی سونالم فاضله … زاده عقلی ویرالوم عاقله

اوجدن اوجه آروق بو عالمی … بولمدوقی اهل کرم بیر آدمی

کیم کرم اهلی کبی اولمشدوگ … کیم بو بو خلیخدن نهان اولمشدوگ

آدمی بیر بیری دوتمشدر سباع … کیمه لایق اوله بو زیبا متاع

بو کریمه در دیم بنت الکریم … نیجه لایق اوله بو نکا سر ییتیم

سوزچو اعطوا القوس بار بیا اوله … احمدی به کیم بو دور لایق کله

انکا لایق بو که اولدور کریم … کیم سا جبه خلقه زر و در یتیم

پس اتنک حجره نده کرک دوربو بکر … واخی دورلو یو خدور روز بو اشیده فکر

احمدی

همدخی اولدور گهر قدرن بیلن | غزنن بیره بینه گتوری پیلن
بو گهر پیسر کیشیه لایق دورور | کیم برابر در قاتنده خاک ودر
اوشبو عذرانی جهانده ای خدای | قیل همایون فال شویله کیم همای
فکری ایله عقلی معمور ایلا کیل | ذکری ایله جانی پرنور ایلکیل
بونی دانا گوکلی همدم ایلکیل | جانلری سرینه محرم ایلکیل
جذبه فضلنک ایله ویر کیل ثواب | سوزنی عفو ایله وایتمه عقاب

در بیان امیر سلیمان بایزید بن اورخان

اول ملک اسکندر ثانی دورور | اوشبو تحفه انکا ارزانی دورور
بیلمز ایدوم پرده نونک سری نه دور | هم برابردی قاتنده خاک ودر
تربیت یعنی اوش اول نامه ور | گوهری قیلدی هم کان گهر
منتظم اولسون گهروش دولتی | دشمنی اولسون پریشان صولتی
نیجه کیم دوندی دو چنبر آسمان | اولسون اول حق فضلی ایله شادمان
طالعن الله مسعود ایلسون | عاقبت ایشینی محمود ایلسون

آغاز داستان اسکندر نامه

سوینکیل ای بلبل شیرین زبان | حیف دور گیم کینه لوقاله بویان
کام جان لقطندن اولور پرشکر | اولمه پس خاموش مرغ نغمه گر
گیم کله خاموش لیغیداغی زیان | ویرمدی کیمسه ویر فرخ جرخ امان
نیچه لر بنم دیبیو بو شرق وغرب | اژدها و دیو بیله ایلادی حرب
نیچه لر بنسم دیبو بو بزمگاه | انس وجن بیله دوزتدی رزمگاه
نیچه لر آرایش ایتدی تخت عاج | نیچه لر یاقوتدن دوزتدی تاج
گیم بانچه پر مشدور بو تیره خاکیله | گیم باشنه چیقشدور افلاکیله
نوش دارو دیبو ویردوکی بودهر | پیکان اول نوش دورور بلکه زهر
بیدی باشلو اژدها در بو جهان | پیر تقیس کیمسه بینه ویرمز امان
اول قامودن قالان ایش افسانه دور | ملک آلهنکدورکه جاویدانه دور
ملکمی اول کانی قوبوب کیده لر | ایروغی قالاسی ملکی نیده لر

یوران شه دین دارانینک قیصر بجانب روم

دینکله سینکا بیر حکایت ایدهیم | اهل دانشدین روایت ایدهیم
اول زمان کایرانه دارا ایدی شاه | دیلکنجه یوروراییدی مهر و ماه

نیرایه یوز دوتپ بولوردی ظفر / توپراغه ال سونسه اولوردی گهر
کیمسیه جون یوز دوته اقبال و بخت / سهل اولور اله کتورمک تاج و تخت
قاموشکل دولته آسان اولور / دولت الدوغده گدا سلطان اولور
پرقیل ایله بیدیله جونکیم کله / کید بچک اوزرا اگر زنجیر اوله
جون مظفر کوردی ارا دولتین / ویلدی کار توره مال و ملکتین
نیچه کیم ارتر جهانده مال و گنج / دانی ارتر حوصله بیهوده رنج
قصد ایتدی کالیته رومه سپاه / رومی فتح ایدب انکا داخ اوله شاه
پرچری ایتدی انده کی اول شهریار / کیم انکا یوق ایدی حد یله شمار
اول ارادن رومه عزم ایلدی شاه / هر نیکادن یوریدی خیل و سپاه
رومه یوریدی جبریلر فوج فوج / بحر صاینده نک که کیدر موج موج
یر یوزی کوس و درفش ایله علم / دولمیش ایدی و داخی خیل و حشم
قیصره کلدی خبر کیم جوق چری / رومه اوشکلدی و دارا سپروری
نیرایه اوغراسه غارتدوز الشی / قانده کیم ایرسه خسارتدر الشی
نیراوده معمور یر بولسه بقر / قانقی شهری کیم آلور اتیبه باقر

هر که دارایی کوره ای شهریار / صانه بهمن دور ویا اسفندیار

لشکره چون دارا اوله پیشرو / ایلیه دستانیله رستمدن گرو

لشکر منیتونک کیم گرا ایسنی یوخدر گرو / هر بریدن دیرلر ایسه آرتوقدر زر

کیم دورور دارایه کیم قارشو دوره / یاجریسی تنک جوابن کیم ویره

قیصره جونکیم ایرشدی بو خبر / اولدی کونکلی غصه دن زیر و زبر

بیلدی کیم طالع دونب بخت اولدی شوم / کیدی پیر پشنک لندن ملک روم

زیرا اول پیر ایدی دارا نوجوان / بو ضعیف ایدی و اول نو پهلوان

پیردن هرگز ایکیت لیک کلمیه / ایکیت ایله پیر همسر اولمیه

نوجوان له خاچن اوله کهنه پیر / دار و گیر و دار و هم نصرتده پیر

فرق ایکی سینک آراسنده بیر / کیم ایکید پیشترو پیر اولسن اسیر

باغده بسلانن آغاج کاوله جوان / پیر اولیجق چپر آنی باغبان

دولتیله گر کیشی جمشید اوله / پیر اولیجق قامودن نومید اوله

بو ایکیدلیک گر هوادور گر هوس / پیرلیک ضعف اولور و هم عجز بس

ار پیر ایسه تن اولور زار و نزار / چوق پیر ایسه خود دوشر بیمار و خوار

بش

شیب اجل قیلیچدور ور چون تیره شب   دافع دینه ایستمک لک اوله عیب

گرچه قیصر بیلور وی کا اول سپاه   قیله سی دور آنینگ ملکین تباه

لیک ساخلر وی حمیتلا آنی   وزودی خصم ایله سواپسن نیاونی

کیشی گر دشمن قیلیچیندا اوله   ییک که یاوز آوایله دیری قاله

تاج ایستین کا وله بی نام وننگ   تخت دن ییکدور انگا تابوت تنگ

بی حمیت لردن ار لیک کلمیه   بی حمیت لیغله دیرلک اولمیه

بی حمیت کیشی پرور اوله مز   هر که باش وجان پیوسر اوله م

پیر چیری جمع ایدی قیصر بیکمان   کایده دارا ایله جنگ بیکران

جان ویریب ترکین کیمه باش بوله سن   یور کینه دشمنک داش اوله سین

کیم جهان ایچنده قاله یادکار   آنی تاریخ ایده اندن روزگار

جون اجل دن کیمسه یوخدور گذر   ار گرک کا ولمکدن ایتمیه حذر

یوخدورا ولمک جونکه اولمیه قضا   گر قضا اولمیه دیرلک دور روا

پیر ایدی هر بیر بنه اول ایکی شاه   ایله کیم اورتولدی توزدن مهر وماه

اوغره شب پیر پرین اهنگ ایتدیلر   نامیله ناموس ایچون جنگ ایتدیلر

پر هنر دارا ایدی که هرگز روزگار — گورمامشدر انکا بنزر کارزار
مار ایله فیلک نظر جیحون ایدی — نیچه بیسی جیحون که موج خون ایدی
شویله جنک ایلدلر رومی سپاه — کافرین ایتدی بولاره مهر و ماه
لیک قیصر بختی چون اولمشدی شوم — عاقبت باصلدی آنده اهل روم
نه جری قالدی و نه خیل و حشم — نه سپه قالدی و نه طبل و علم
نه خزینه قالدی و نه گنج و مال — دشمنی ایلدی جمله پایمال
بیله دورور گردش چرخ بلند — گاه دلشاد ایلر و گه مستمند
دوشدی آتدن قیصر و دوندی اسیر — بخت دونانه کیم اوله دستگیر
قیصر ایچون تیکدی دارا انده دار — آصدی دارا قالدی بو سوز یادگار
دنیه تنک اوشبو دورور همیشه سی — وای انکا کیم پیشه در اندیشه سی
قیصره گر پیری دورور بر دار اولن — پس کیم اوله بونده برخوردار اولن
چونکه قیصر اولدی آنسز قالدی روم — اولدی دارانک قاموا اول مرز و بوم
دیری قالان گر شریف و گر وضیع — اولدیلر قاموسی دارایه مطیع
اولو یه کیم بیه وفا قیلمش دکول — اولو ایچون کیمسنه اولمش دکول

دیرلیکنده

دیر ایلیکینده کی شفقت لیک انکا / وار فرا اولدو کیده سینتکدین انکا
اغلر ایکین پنکا اوغلنینک زار زار / شاد اولور جون مالونکی ایلر نثار
رومی قسمت ایتدی دارا شهر شهر / قیلدی سرپر شهری بر کیشیکه بهر
تا که هر کیشی بیرنده ماه و سال / اوتوروبن سریر دارایه مال
ویردی یونان ایللرینی سرپسر / فیلقوس رومیه اول نامه ور
کیم بیلوردی فیلقوسنینک رتبتین / عدل و انصافین ورای و فکرتین
شه کرک کیم هر کیشی حالین بیله / تربیت قیلدوغ اهلینه قیله
اول کیشی کیم مفسد و نا اهل اولا / تربیت ایتمک لیک انکا جهل اولا
تربیت لایق اولور بیکدین کریم / بدتر اولور تربیت ایتمک لئیم
ایتدی تعیین فیلقوسه شهریار / آلتی نینک بیضه قامو زر عیار
کیم ویره یوناندین انکا اول خراج / کنده آله نه قالور پر مال و باج
کرک بچه بیسلامش بر یا خلف / نیچه بیتدوکیده آنی قیلمیش تلف
بسله سین بنک بیل بابانی شهد ایله / زهر اولور ویردوکی انکا جهد ایله
اول زمانکا بیضه نقد مالیدی / هر بیضه تیننک وزنی یوز مثقال ایدی

پس اتنک تیزینی داغ کاپمن ایله
آلدی شو بیله کیم گرگ آیین ایله

بیرزمان کاول اکمی اولدیلر بیله
اولدی قیز حق امری ایله حامله

رومی جون بور سمه توختادی انکا
دونوبن کیتدی مداینیدن ینکا

رومده خاتونی قوییب کیتدی شاه
کیم مداینده ایده آرام گاه

دیدی بوندن دغن اولور اپیر
اننگ اولسون روم ملکی سربسر

فیلقوس انکا اتابکلیک ایده
ویلیسه کیم رومده بیکلیک ایده

واردی دار الملکه و اوتوردی شاد
باده نوش ایتتی و عمره بردی داد

عمر کاول سینی باده دربرباد اولور
عمرادین ویرمین پیدا اولور

شه چو آلدی اله باده جامینی
نه اولور اونوتتدی اول انجامینی

باده انونکچون در آنی نوش ایده لار
تا موقاینغوسی فراموش ایده لار

لذتیدین بیهوش اولب یاتمقدورور
کندو کندوزنی اونتمقدورور

عاقبت فکر یدورور جانده عذاب
کندولیکدور کیشیه حقدن حجاب

غره اولوب دولت و اقبالینه
بیر نظر ایتمدی و سر احوالینه

کیم گوزاجوبن بوموجبه روزگار
درلو درلو نقش ایدر آشکار

ایلدی

ویلدی کیم چوق اوله گنج و درم
ظلمه آغاز ایلدی اول لا چرم

پرزمان چون کلدی کیتدی ماه و سال
دیده دن دارا داغ ایتدی ارتحال

اول اولپچک اوغلی اننگ دارا شاه
تخته اوتوروب باشینه اوردی کلاه

بو یله دورور گردش گردان سپهر
که بونکا کین ایدر و گاه انکا مهر

دوت بو کون جمشید و دارا او کسین
تفقی نا که جو یارین اوله پسین

خو پیدی بیرلک کیشی گر اولپ
جونکه اولمک وار بو دیرلک اولپ

دیری لیگینگ جون اولوم در آخری
آصی نه تنگ خو فیله اولمغ دیری

کند و زون پس کیشی نچه دیبه یاغ
یورک اولوم قورقوسندن دولو داغ

کیشی تنک جانینه تیتمز یمی الم
فکر بینه دوشدوکده کیم نا که اولم

دنیاده چون یوقدورور پردم ثبات
پس خیال و خواب دورور بو حیات

نازشی خلقنک کیم اول دولت دورر
کور کج اوتا نور اینک دولت دورر

گر فلک اولورسه بو کون پیکا بخت
یارین ایلتور سین بو پیر آلتینه تخت

شکل دولابید ورر بو چرخ دون
که پست افراز ایلر و که پست نگون

پس کونکول باغلاماغیل بو منزله ‌ ‌ ‌ اعتماد ایلاماغیل آب و گله

نیشه اوله غره انکا اهل بقا ‌ ‌ ‌ کانی مقلوب ایتینینک اولور لقا

کور بو آز مدت ایچینده روزگار ‌ ‌ ‌ نیچه درلو نقش ایتدی آشکار

نیچه اسدی تند باد قهری کور ‌ ‌ ‌ نیچه محنتلر کتوردی دهری کور

نیچه سلطانلری زار اولدی دوری اول ‌ ‌ ‌ نیچه یوسفلری قورده آلدی دوری اول

نیچه سلیمانلارنینک تختین بیله ‌ ‌ ‌ ویردی ملکینی دیوی کیم بیله

نه ملکلری دوشوب ایتدی خاک ‌ ‌ ‌ نه سلاطینلاری قیلدی اول هلاک

آشکارا کوردوک اوش کل نهان ‌ ‌ ‌ نیچه یاقیلدی یقیلدی بو جهان

یاقیلور بغداد و یقیلور حلب ‌ ‌ ‌ بیرینه بیر کوی یاپلماز بو عجب

کیتدی بیر داده وار ایسه بیر کریم ‌ ‌ ‌ کلدی بیرینه کیمسه جز لئیم

جون لئیم ایردر کرینک بیرینه ‌ ‌ ‌ نه عجب اهل کرم کر بیرینه

کور که بو جنت صفت اقلیم روم ‌ ‌ ‌ نیچه اولدی یقیلیب ماوای بوم

بو قاموسین اولده روزرابدن یقین ‌ ‌ ‌ بو بنکا تپلیم اوله کیمده وارسه دین

سور بو ایشلری کیم قاندن کلور ‌ ‌ ‌ واخی بیردن یا نه اول آیدن کلور

ملکنه

گفتار در آنکه جبری تعبیر ایلمش سبب

ملکنه اولدور تصرف ایلمین ... کافر اولور وا یخی درلو سویلمین

بیرو کوک دوتپا لو اولدور یمان ... داخی نه پنه وار دیبوا تیمه گمان

اولدور اول لایزال و لم یزل ... هم ابد اولدور یقین و هم ازل

هر نی کیم کوزلرونک کورر عیان ... اولدور اول آتنک اچنده نهان

گر تتار گر ترک انکا مظهر دور ... سانمه اندن آرتوقی کیم وار دور

بو مظاهر کیم کورر سن اوش عیان ... قامو اولدور سوز بو کیم ایتدوم بیان

لعبت اوز پر لعبته ایله نظر ... کیم نه ادن دور بو اشکال و صور

نیزه اون اول جنبش و جوشش نه دور ... اول ایرونن حقیقی کوشش نه دور

احمد بیننک گر سوزین ایکلا یه سین ... چرخ اسپرارین قمو انکلا یه سین

که نه عقلنده آتنک وار دور مرض ... نه سوزینه بولیسور هر گز غرض

سوزلری کاید رحقایق در قمو ... فکر یله ایدر دقایقدور قامو

سوزی جانتدن ناز کرک سویلدی ... لا بد آینی از کیشی فهم ایلدی

سوزی هیچ آغزینه آلمز اول گزاف ... اور فرا یر و قلر یکی بیهوده لاف

اوکیم دیمز فلان الدین منم / یا خود اصل عزت و تمکین منم

کندویه طاوس وش عاشق دکل / انکا چون عنقا دوراول لایق دکل

بن اولویم دیبون فکر ایلامز / آدینی مرپستده ذکر ایلامز

خویشتن بین لیک اننک بهری دکل / احمدیدر راست کل شهری دکل

کندوزین دوزپ دوروراول فقیر / کیم انکا محتاج دور دوریوز امیر

کونکلی اننک پرکهر در شب چراغ / نیچه کورسون آنی کوزکا ولمایه صاغ

کیمسه آنی معنی کوزی بیله کورمدی / نه کیشی دور نیرا اوندور صورمدی

چونکه بو قدرور عصر اهلنده هنر / لاجرم بیلنی قدروشدی اول کهر

کندوتنکه دوربرنه وارسه نقد وخاص / ایرونغنک عشدن ولمیش ورخلاص

بیلمدیلر آنی نه مظهر دورور / نیرادن کلدی و نه کوهر دور

چون بهودی طبع اولدی خلق پیش / آنی صی نه اولمغ نطقیله عیسی نفس

اول که شیخ اوغلندن اوکراته مقال / بیله می نه نیک ایله سوبلر کمال

اول که انکا سامری همدم اوله / یوزعوض دورموسپیدن ذوق الا

طبع کیم اول یره لردن داشره دور / نه پیاورد اودنجه او قوز بور

اول کیشی کیم اوله یم طبعی جعل — کل قوتوسی ایدر دماغینه خلل
نچه سی بیلسون آنی مربی بصر — کوزنی هرگز بیلامی بیلپه ور
مشک عطارنینک دکانیده اولور — نه درر سطاره آینی نه بیلور
اول که خود دوته دخان گلخنه — دوییه بیلامی هوای گلشنه
کیمیه کیم رهبر اوله بوم و غراب — ییری کورستاندور وردیه خراب
کامل ایله اوتورن بولور کمال — ناقص ایله همنشین لیکید وروبال
گل گل ایله اولدو غنچون همنشین — غرقی اول خوش قفودندور همین
گل ایله گل الدو غنچون همنفس — زلف مشکین لر ایدر انکا هوس
مصحفه جلد اولدوغی الچون ادیم — انی اوپر باشنه قویور کریم
چون شبه در ایله پر سلکه کلور — ییم بر لر بوینینه بیکل اولور
چون الف دوشدی مصاحب لام اله — اکری دوشدی و لداخ انکله بیله

مولود اسکندر ذوالقرنین

سویلیکل ای بلبل عشقا صفت — کیم سرایشده سنده وار دور معرفت
سویله کیم سندن کلن سوز خوب اولور — هر نه کیم ایدر ایسنگ مرغوب اولور

پرتقس اور سوزه کیم روح الامین | ایشید بچک آنی قیله آفرین
چونکه یار اشرسکا سوز سویلیک | حیفا وله دیلنکنی خاموش ایلیک

آغاز داستان

سویلکیل ای مرغ قدسی سویلکیل | بیره بیرز پا حکایت ایلکیل
بیر سحر کیم هوا خوشبو ایدی | بیر بوزیی دولو کل خودرو ایدی
سوز ایله دوزمیشدی بلبل سازینی | راست ایتمیشدی نوا آوازینی
هم هوادن ساچیلوردی مشکناب | هم توکردی ابر لولوی خوشاب
لاله نینک بیکا غازی چهرا ایدی | نرکس نینک رعنا کوزی کحلا ایدی
دولمیشیدی کلستان برک و نوا | اولمیش ایدی جانفزا باد صبا
نیز ابر وار سینک کل و ریحان ایدی | باغ دولو مرغ خوش الحان ایدی
سبزه مینا رنک دون کیمیش ایدی | کل جواهر خرمنی یانمیش ایدی
کوه اولمیشدی پیروزه سلب | لاله اولولوریز و غنچه لعل لب

درلو کوهرله بزنمیشدی چمن
بیر یوزین سیمین دوز تمشدی سمن

آلتی یلدز

التی ییلدوز جون شرف برچین اولور — اول عطارد واخ درلو ایوده اولور
پس دیدیلار کیم بو میمون اختری — ایدیبسر حق شرق و غربنک سروری
ییدی اقلیمی مسخر ایدیبسر — خانلری کندویه جاکر ایدیبسر
جونکه قویه باشینه جم بیکی تاج — آله دارا بیکی بنک شه دن خراج
قانده کاوله قیلیچی ضحاک فر — بولمیه جمشید اول اوارده ظفر
ای که پنجه بهمن و اسفندیار — اولیسر بو تنک قاتنده بنده وار
ظلم بوننک عدلی ایله کید بیپر — فتنه یاجوجنی بو دفع ایده پیر
ایتر الیسه شرقدن تا حد غرب — قالمیه بیر کانده بو اتیمیه حرب
فیلقوس اولدی بو سوزدن شادمان — ویردی طالع دوتنغه گنج گران
گنج آنونکجون دورکیم آنی ویره لار — بوخچه رنجیله نی اچون ویره لار
پس ییدی کون عید قیلدی نامور — ویردی یوخسوللره بیحد پیم وزر
دوزدی بیر مجلس کم زهره زنکنی — کوروبن دوشردی الدن چنکنی
کالب افلاطون ایلن بقراط شاد — اوردیلر اول کون انکا اسکندر اد
جونکه حکم اولمیشدی کاول فرخ پسر — یوریوبن شرق و غربنی دوته پسر

هر بیرینه شهر قبیله غربنک عرب / قرن قویمیشدی کلامنده لقب

خلقه بو اولدی سبب بی اشتباه / کیم دیدیلار انکا ذو القرنین شاه

داخی دیرلر دوغدی چون اول مجتبا / ایکی گیسوسی دار ایدی تابدار

قرن گیسوسی در و بو یدی سبب / کانکا ذو القرنین اوردیلر لقب

بولدیلر پروایه آنکا خوبروی / نیک خلق و جعد زلف و مشکبوی

تن درست و پاک اصل و نوجوان / خوب طبع و نیکرای و خرده دان

حسنی خجلتدن اریدردی گلی / سوز له آشفته ایدردی بلبلی

آلتی ییل اننگ ایله اول شاه زاد / تربیت بولدی و لایق بود و زاد

ییدی یشنده آغاز ایتدی نا مور / تا که اوگرانه ارسطودن هنر

حکمت اقسامینه ایلدی شروع / بیلدی جمله گر اصول و گر فروع

بولوبن علم الهیده خبر / ایلدی فن طبابیعده نظر

هم ریاضی علمنی بیلدی تمام / جمله اصل و فرعیله اول نیکنام

هم عملده علم منزل هم سیر / هم سیاستدن بیکی انکلادی خبر

اولدی اون یاشنده اول بر فیلسوف / کیم فلک اسرارینه بولدی وقوف

هندسه ده ایدی بن اشکال فرض / یر و کوکنی که بیلدی چو طول و عرض

ایتدی طبده بحث اول بقراط ایله / دانش افلاطون و هم سقراط ایله

چونکه اون پادشاهی اول کیتی فروز / تازی اتیلار ایستدی و بازو یوز

صیده آتلنمغ نچه دن بیلدی بس / علم تیر اوکرنمکه قیلدی هوس

اولدی اول صنعتده شویله کیم قدر / قیلور ایدی اوقی سهمندن حذر

چونکه آلوردی ایلکینه اول کمان / قاچر ایدی اوقی سهمندن کمان

چونکه اون پیش یاشینه ایرشدی شاه / قیلغو پیدا ایردی فرمان اله

تنک کورندی انکا او شبو قبا / وار دور خود پیکان و ار فنا

کرچه کیم کیشی اوله تیر اجل / زود تیر اولور چو ایرشیر اجل

سانمه بو تیرده امان و ارای اولو / کیم اجل قورقوسیدور ردو تیبالو

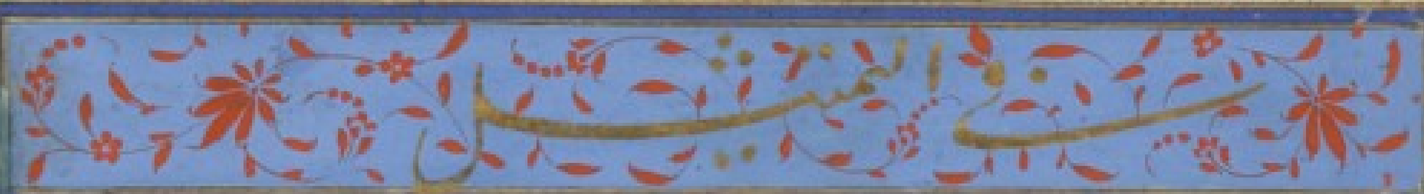
شمع کیب قاموسی ارید و ر بو بیم / نی نینی بولدی انکا چاره نه حکیم

کیمسنه بو درده درمان بولمدیی / چاره سی بو ننک کیم ایرسه بیلمدی

بولنور هر عقده مشکل کشای / ایده مز بو عقده حل هیچ رای

پیچ کیپ واریم بو عهد بیله / کیم کشایش بوله اوش بو عقد بیله
فیلقوس اولدی ذو القرنین شاه / روم اقلیمیغه بولدی پادشاه
کندو یه رومی مقرر ایلدی / خاقو خلقینی مسخر ایلدی
نقض ایدوبن چون دارا عهدینی / محکم ایلدیلار اننگ عقدینی
خاقو سی اننگکه هم عهد اولدیلار / صانه کیم اول شیر بو شهد اولدیلار
چونکه کوردیلار سکندر لطفینی / دونیلار دارادین انکوب عنفینی
لطف اولسه طاعته وار اعتبار / عنفیله اولدی خنده قاتلم پایدار
هر ملک تو تیدی سکندر کیم بو روم / خاتمینه ایلیه نرم اولدی که موم
اوش بو دستان سرنی دیگلار اینگ / سکا دیدیم دینکلیب انگلار اینگ

عقل ارسطو نقش ذو القرنین دور / روح ملک روم ای دریای دُر
نقش نگی عقلنگ ایله تادیب ایت / علم ایله اخلاقینگی تهذیب ایت
هر نه اثر ایشلارینگ مشکور اوله / وار ملک جانی معمور اوله
قابل ایله نقش عقلنگ پندینه / جانینگی تاپشوره شهوت بندینه

کیم سکندرتک اوله سن نیکبخت / قدس ملکنده بوله سن تاج و تخت

گر سین اول تاج ایله تختی بوله بین / عیبینی بو تاج و تختنک پایه سین

کیم بو فانی دور و بس اندک بقا / اولدورور بلیتی انکا ایرور فنا

هر وجودنک کاخری اوله عدم / وارلیغندن اهل عقل اورمیه دم

نیسنه کاروبخش فنا اوله آننک / محنتی در پیکان جان و تننک

محنتیله کیشی نه لذت بوله / محنت اولسن بیهوده نه راحت بوله

هرنه کیم فانیده اول نعمت دورور / چون بقاسی یوق انکا تهمت دورور

احمد مینونک گر سوزین ایشیده سن / کندوزونکا دولتی ایش ایده سین

کیم آنونک سوزی قاموجاندن کلور / هرنه کیم ایدرپیه عفاندن کلور

خاطری آننک ملایک جامیدور / هرنه سوز کیم دیپه حق الهامیدور

گر آننک سوزیله ایده سن عمل / هرگز ایشنکده بولنمایه خلل

بی خلل گرک دورورا اوله هر ایش / قویه ایشونکده خلل هرگز دورش

نصیحت حضرت اسکندر از حکمای یونان

سوزیله دوزت معنی سازو نکی / راست ایله پرده ده اوازه ونکی

نغمه ساز ایدب نواده سویلکل — جمله عشاقنی محیّر ایلکل

چون سکندر اولدی رومه پادشاه — دورلو کوهردن دوزندی تاج وگاه

مال توکدی چری ایلادی جمع — کایده رومه دشمن اولنلری قمع

هرکه دیلر ملک آله اولا شاه — مال انکا اولمغ کرک دور خاک راه

پس تأمل ایتدی روشن رای ایله — کیم نیده کیم بخت پابرجا اوله

نیلسه کار توره خالق دولتین — دیلکنجه ایده ملک وسلطنتین

جمع ایتدی بیر بیره فاضللری — فیلسوفی کاروان عاقللری

تا بولردن صوره عالم حالینی — بیله بو ماه و سپهر احوالینی

واخی انکرون ایشیده درلو پند — اوله اول پندی دوتوبن سودمند

کیم بو عالم حالینی هر کیم بیله — نعمت عقبینی اولدر کیم بوله

هرکه عاقللار اوکودینی دوتا — دنیا قاتیغو پسندن اولمایه دوتا

پس ارسطو کلدی اول بقراطله — واسنخی افلاطون واخی سقراطله

دیدی بونلاره که ای ارکان ملک — کیم قاموتن دوروسیز جان ملک

بیان

میاتن علم ایله جز خنک بیلدیکیز | قاموشکل ایشلری حل قیلدینکیز
علم و حکمتده جو قوودونکیز قدم | بیلدینکیز نه در حدوث ایله قدم
جون که موجودات قسمت ایتدونکیز | ممکن و واجب نیچه در بیلدونکیز
انکلدونکیز عاقل و معقول نه | بیلدینکیز علت نه و معلول نه
بیلدونکیز جوهر نه در نه در عرض | آفرینشدن نه نیرسا دور غرض
ممکناتنک ماده سن جونکیم عیان | بیلدینکیز ایدنک بنکا جمله بیان
دینک بو صورتلر هیولاسی نه دور | یا بو علتلرده اولاسی نه دور
نه ایدی بو عالمنک اصلی دینکیز | کیم و نوله جزوی و کلی دینکیز

جواب ارسطو سوال اسکندر

دیدی ارسطو شاه کیم ای شهریار | بیل که قامونینک اصلیدی نار
نور دور اول آندن ابتدا | کیم کیرو انکا دونیسه انتها
اوراده کیم اصلی او دور اوله آنینک | راحتی نیچه اوله جان و تننینک

جواب بقراط حکیم

دیدی پس بقراط کیم اصل حیات | جون مواد آندن اولدی کاینات

ابتداده باد ایدی اصل مواد ‏ ‏ ‏ لابد اولور انتهاده جمله باد

هر نه نسنه کاتنک اصلی باد اوله ‏ ‏ ‏ انده پیدا دور که نه بنیاد اوله

جواب افلاطون حکیم

دیدی افلاطون که بیلکیل ای اولو ‏ ‏ ‏ کیم قامو موجودنک اصلی اولدی سو

جون سودندور اصل حیوان و نبات ‏ ‏ ‏ پس سو اوله مشک اصل کاینات

جون سودن اولدی قامو وارلیغ عیان ‏ ‏ ‏ پس اریب سو اوله آلغر پکان

سوده بنیاد ایلمک کی جهل اولور ‏ ‏ ‏ سودن آرام ایستین نا اهل اولور

جواب بقراط حکیم

بویله دیدی صونکره بقراط حکیم ‏ ‏ ‏ کیم قامویه خاک دور اصل قدیم

هر نه کیم وارسه اندن چاک اولور ‏ ‏ ‏ انونکیچون صونکره قامو خاک اولور

قامو تلطیفیله کون اندن آلور ‏ ‏ ‏ لاجرم اول جمله اندن خاک اولور

هر نه نسنه کاوله انک اصلی خاک ‏ ‏ ‏ اول کدورتدن نچه سی اوله پاک

اعتراض خضر علیه السلام بر حکما و جواب اسکندر

خضر حاضر دی دیدی کیم ای اولو ‏ ‏ ‏ سوزی تقلید ایله دیدیلر قامو

بو سوالنینک اول بیله تحقیقی / کیم خفتنک بولیش اوله توفیقی

محدثاته دیدیلر بولر قدیم / بو محالی حاشا کیم ایده حکیم

هر نه کیم وار کر مرکب کر بسیط / او بشو عالم مرکزنده تا محیط

کر عرض اولا و کر جوهر یقین / قاموسی محدث درای اناء دین

قاموسینینک خالقی در کردکا / قاموا اتنک امریله در اشکا

ماده و مدت یوغیدی و مثال / کیم یاراتدی عالمی اول ذوالجلال

چونکه قادر قدرتنده اوله تام / ماده و آلت سیز اولور ایش تمام

احتیاج ماده در عجزه دلیل / آلته محتاج اولن اولور ذلیل

عالمی لاشی دن اول قیلدی عیان / اولکه اتنک امری دورور کنفکان

هر نه کیم وار ممکن اول واجب دورور / امری ایله دیلاسه غالب دورور

قدرت وارلیغیغه بی اشتباه / محدثاتنینک وجودی اوش کواه

کرک اتنک وارلیغینی بیله سنک / بیرلیکینی داخی روشن قیله سنک

دلیل توحید صانع اززبان خضر علیه السلام

صانع اولمزایکی بل کیم بیر اولور / ایکی لیکده ملک بی تدبیر اولور

واجب ایکی اولمز اول بر کرک / ایک اولیجق بر بری قادر کرک

شویله کاوله بری قدرتده تام / کا فرینش اوله انوکله تمام

بر برینه قدرت اولوب وصف ذات / مستو اوله نسبت ایله کاینات

پس مؤثر اولمز ایکیسندن عیان / یا ایکیسی اوله یا بری همان

ایکیسی اولسه کاور بو امتناع / کیم ایدالر بر اثرده اجتماع

چونکه بر قادرده قدرت اوله تام / قامو مقدورنک ایله اولور تمام

بر بریله مقدور چون حاصل اولور / بری داخی فکر ایت نه ایشه کاور

ایکیسی ایشلیه مز بر ایشی / بری یا زبونی یا زور ایکیسی

گر مؤثر ایکیدن بیری اولا / بی مرجح اول بیری راجح اولا

زیر و بالا او شبو عالم اولش عیان / قادر و موجوددور بی کمان

بر اثرون اوجدن اوجه دوتمه شک / پس مؤثر اولن آنکا بر کرک

عقده چون بو داخی فاسد دورور / صانعی بیلکیل کیم اول واحد دورر

وارمغه بر لیکه ای اهل سبیل / بیر ایدایم سکا روشن بو دلیل

گر جواهر گر اعراض ای اولو / محدث و محتاج دور محدث قامو

چون اولور

چون اولور محتاج محدث دوتمه شک / کیم انکا بر محدث واجب کرک

کیم قدیم اولا و قادر بیکمان / تا قاموواریغ اوله آندن عیان

محدث اولسه اولداخی اولمز قدیم / محدثه محتاج اولور ای حکیم

دور اولور یا خود تسلسل آشکار / ایکیسی وبیله محال ای نامدار

قادر اولمز بس اولور عاجز همان / نسنه موجود اولمز آندن بیکمان

لازم اولور ایکی اولدوغی قدیم / بیری بیرندن تقدم ای حکیم

چون قدیمنک واریغی یوق هیچ شک / قاموواریغدن مقدم تر کرک

هر بیری هرگاه کیم بویله اولا / کندو کندودن مقدم ترکله

اولمز اولور ایسه واجب بر همین / وجه شرکت کرک اراده یقین

داخی تمیزه جهت کرک عیان / کیم تعدد بوله آنده بیکمان

بویله اولسه اولمز امکاندن بری / ایکیدن اولور مرکب هر بیری

کر قولاغ دوتدنک ایسه بذن بنکا / حجتین توحیدونک اوش دیدم سنکا

جان وعقله مقصد اقصا در اول / انس وجنه مطلب اعلی در اول

پس آننک آثارینه ایله نظر / کیم موثر بیلنر اوسه اثر

هر نه کیم وار فیلده خرطوم و گوش / ال ایاق بیر پشه ده وار کوز کل اوش

ایلیک و سونک دمار آتز و دری / شو بلیه کیم اکسوک دکلدور هر بیری

لیک پشه جون قنادینی آچر / قوش بیکی هر ینکا کیم دیلر اوچر

فیل بیره خرطومینی جونکه اوره / رمح بیکی پاره ایدر هر بیره

اوشبو حال ایله زبون دور آنکا پیل / بو نه قدرت دور تفکر ایله بیل

وار ایکن اصلانده بو نجه تاب و زور / کور زبون نیچه آیدور آنی مور

باقی حیوان فکرینی ایله تمام / کور که نه قدرت دور ای نیکنام

بلکه صانع هر دورور پس همین / ظاهر و باطن قاموو اولدور یقین

گر بو اعضانکی تأمل قیله سن / هر بیر سینده نه لر وار کوره سین

کوره سین هر عضونک اچنده یقین / دو تیپ لو اولمش کرامانکا تبین

باصره اوش کوزلرنکده پر ملک / قولاغنکده سامعه اوش و تمه شک

پر ملک آغزنکده دورمیش ذائقه / پر ملک دیلینکده ظاهر ناطقه

شامه برنکده النکده باطشه / کاولدور قوت ویرن هر پر اش

هم دماغنکده خیال اوش پر ملک / وهم و فکر و حفظ و حس مشترک

ایلده

ایش ده بو اندام لر کیم دارقا مو — او شبو رسم ایله ملایکدن دولو
پیکان بو قاموادین پر دور — اولدور اول کا اول و آخر دور
اول مقامه هر کیشی بولمز وصول — غرقه در اول بحر ده جمله عقول
جهد ایت ایر کمه انکا اول مقام — منتها پیدور مقاماتنینک تمام
نو عیله اوچ قسم دور اول عیان — علمی و عینی و حقی بیکمان
ایکی اولور توحید علمی پیل یقین — کرو یلر پس کیم اولاسن اهل دین
هر بیری توحید تصدیقی اولور — هر بیری توحید تحقیقی اولور
چونکه خضر ونک سوزینی ایشتد یلر — هر نه کیم ایتید یپه آنی ایتد یلر

تعلیم ایتکن حکیملار توسّل خضر علیه السلام

دیدی افلاطون که سوز بود یقین — کیم یاپن ایتیدنک سن ای دانای دین
سوز که مصباح بنوتدن کلور — شمع کیبی جانلری روشن قیلور
بوریه جون ایردی بو کشف و شنید — اولدی آندن خضر اول دم ناپدید
پیلدیلر آنی که خضر ایدی یقین — کلدی ایتدی بونلره تعلیم دین
آفرین ایتیدیلر اننک حالینه — قالدیلار حیران عجب احوالینه

دیدی اسکندر که دین ایشین پایان ... ایتدی خضر و پیشره کوستردی عیان

سوز بو دور پیله اید الوم اعتقاد ... کیم بولا دزد دینی عقیده مراد

دانش ایله بیز داخی پیرایش ایدینک ... ملک نظمی بو بیله در اندیش ایدینک

نصایح جستن اسکندر از حکما

دور دو نیکیز دور دنا به یازینک سودمند ... کاوله هر بیرنده درلو درلو پند

تا کی اول سوزلاری بیزدون اشیدیم ... دولتیم آرته جوانی ایشین ایدیم

ملکدن اول کیشی اولاسود مند ... کیم دوته جون دوستدن ایشیده پند

بو سوز ایله آلدی فلاطون قلم ... جلدی کافوراوپ تنه میشکین رقم

نصیحت نامه فلاطون حکیم

دید یکیم ای شاه بخت نوجوان ... دنیده جاوید اولغیل شادمان

جهد ایت بختی دیلر سنک پایدار ... کیم ایشونکدن راضی اوله کردکار

نعمت ایستر سنک مدام ایت شکرینی ... بخت دیلر سنک اونتمه ذکرینی

هرکا نونک ذکری ایله اورمایدم ... وارلوغندن بیکید ورانک عدم

هرکا نونک ایتمایه شکر نعمتین ... تمش اولا تیره کند و دولتین

الکا وارای

انکا واراسی کونی اندیشه ایت
اوکمی ترک ایت تأمل پیشه ایت

عادتینک اولسون حیا و صبر و حلم
صنعتونک اولسون سخا و فضل و علم

کر یوزونکا رنک ویرور صبح صبا
اوله پیسن کل کبی پرنور و صفا

دیلینک کیم کیده سندن هر حرج
صبر ایت کا الصبر مفتاح الفرج

حلمی عادت ایلکل پیس ای حکیم
کاول حقونک در وصف الله و حلیم

کر سخایه خوی عادت قیله سن
بیکمان اهل سعادت اوله سین

فاضل اولکیم عزت اهل فضله در
آدمی فاضل و اخیسی فضله در

بی فنا باقی دیلر سنک کاوله ذات
علم جهد ایت کا ولدور آب حیوة

علمی اولماینده یوقدور هنر
بی حیاده یوق سعادتدن اثر

کیمده کیم یوق علم بدکردار اولور
بی سعادت کیشی و ایم خوار اولور

صدق کیندوزنکا و ایم پیشه ایت
شفقتیله خلقه پیش اندیشه ایت

اول کیشی کیم قولینه صادق دکول
قوی آنی کیم دولته لایق دکل

خلقه سین کر اهل شفقت اوله سین
خالقی کندونکا مشفق بوله سین

کیشی کیم کونکلنده شفقت اولمیه
کندویه هیچ کیمسه مشفق بولمیه

جانونکا راحت کرکچه تا ابد / کیمسه دن کونکلونکده اولماسون حسد

هر کونکلو لده کیم چد دو ته مقام / آنده ورمغ راحت اولور حرام

جونکه یوقدور شکری حکمندن گذر / راضی اول انکا که یازمشدور قدر

یاره کانی یارا وره مرهم دورور / دردکاندن کاله درد وه ام دورور

ایش که خیر اولمایه اندیش اتمکیل / شری کندوز ونکا پیشه اتمکیل

دشمنونک ایله مدارا ایلکیل / ال ایریجه دوستانه سویلکیل

جونکه اول غافل سن ایمن اوله سین / هر کون اولا انکا فرصت بوله این

عورت ایله مشورت ایلامکیل / رازونکی هرگز انکا سویلامکیل

کیم اولر در عقل و دینه ناقصات / گر اولالر تایبات عابدات

جونکه دیدی شاه و روسن رسول / پس اولارونک سوزینی قیلمه قبول

سوز که دینی ناقص اولدن کله / عقل معیارنده کامل می اوله

اول که آنده ناقص اوله عقل و دین / کامل اولمز بس که انکا اویه یقین

عورتنک سوزین ایشیدن اردکل / عورت تیسر ایلین پیر وردکل

عورت ایتدی شوم آدم تختینی / عورت آلدردی سلیمان تختینی

عورت

عورت ایدی یوسفه جیب صالان — عورت ایدی داودی نالان قیلان
عورتی ایلادی سیاوشنی هلاک — عورتنینک مکر ایله ایرش اولدی خاک
جون که کاوس ایدی عورت سوزیغه — لاجرم دوشدی سیاوش سوزیغه
عورت ایدی نوح دین اعراض ایدین — عورت ایدی لوط ترک ایدوب کیدین
عورته سقسی وریحان دور مثال — ایچی دولو خبث وداشری جمال
خمره شغل اولوب دیمه کیم بودر ایش — ایش گرکه ترکینه انینک دورش
جون ام الخبایث در لقب — طیب النفس انی ایتماک طلب
باده بیله مملکت برباد اولور — ایشکاتنک اول بی بنیاد اولور
ایچمه انی کیم عقل بنیاد دین بخیر — صو دیمه کیم اود دور سنی یاخر
ذوق باغنده انی صانمه شراب — کاولده دور پیدای محنت ده سراب
دین که اولدی آدمیه اول شرف — شر بیله اولور شرابنک اول تلف
کیشیده نه صبر قور نه قرار — نه خود آرام ونه حلم ونه وقار
عالم دریا دیسه نادان ایدر — مسلم مؤمن دینی ایمان ایدر
باده تن دین جان قرا ایلدور — تازه ایکن عمر باغن صولدور

باده دور سلطانلر ونک تختین ییخین باده دور دور خانه دانلاری باجین

تخت و باده بیراراده از اولا کاول پری پریبیله دمساز اولا

باده ویرور بادهٔ ترک ایلاینی کاتیبیه خاکه صالب خوار اولینی

جون که افلاطون توکندی نامه سین مشکبار ایتتی ارسطو خامه سین

یازدی کیم ای شهٔ یار نیکبخت کیم سینکا لایقدورور بو تاج و تخت

دیلر ایسنک بختونکنی اولا بلند غره اولوب دولت اولمه خودپسند

کبری ترک ایله تواضع پیشه ایت ناتوانلوغدن مدام اندیشه ایت

کبر دورور خوی ابلیس لعین ترک قیل انی کاولاسین اهل دین

کبر اهلی سوریلوب درگاهدن دور اولور شیطان کیبی الله دن

قیل تواضع کیم تواضع آدمی ایتدی کندویه مسخر عالمی

کیشی کیم انکیچلوغ ایده اول غبی کندو لطفی ایله یوجلدور آیینی

عنف ایدوب کونکللاری اورکوتمکل لطف شرطی ندورور ترک ایتمکیل

قیل تفحص هر کیشونک حالنی آنکله ندورورو سیرت و افعالینی

بلی

پس ایش لا تقیسه پیلدور کیل انکا / تا ندامت کلیه آندن پیکا

اولو ایش کیم کیشیه بویورغیل / اولوکیم ایشین ایشاره صانیغیل

گرچه ایکینه جابک و تیز اولا / اول خجن قیلیچ کیبی خونریز اوله

گرچه کیم تیغ قیلیچ اوله بران و تند / اولور ایکینه ایشکده وکی ایشده کند

اولو کیشی کیم ایشه ایتمز نظر / اولو ایشه کیچی خود بولمز ظفر

ایشه ایتمادین شروع اندیشه قیل / اولمی ترک ایت تامل پیشه قیل

ایشماکیل ایشی وقتی یتمدین / کیمکیل ییری ورانداز ایتمدین

اوبکیل اوتمک ملامت کا تورور / قیل تامل کیم سلامت کا تورور

حق که ایتنک امیدوار کنفکان / الیتی کنده ایتدی بیر و کوک عیان

انونک ایچون کیم سن انی بیله پسن / هرچه ایشده کی تانی قیله پسن

مشورت بیز ایتیس کی ایش صانیغیل / کیندور اینکلا ایشه اول صونیغیل

مشورتدن کیمکه خسران بولمدی / مشورت ایدین پشیمان اولمدی

مشورتله حاصل اولور هر امید / مشورت دور باغلوقا بویه کلید

ام حقدن چون وشاورهم کلم / پس هر ایشده مشورت لازم اوله

مشورتده چون اولور هر ایشه رای — بولنور آنده صواب رهنمای

بوره دن اوچماغ اولمیشدر دلیل — عقلدن حکمت بولامز سلسبیل

کل کبی اول تیکن کبی سن اولمه — تیزلیک بیرنده تا که دشمه کند

کل که خندان اولدی وزدی انکا تخت — لعل ایله فیروزه دن تاجیله تخت

تیزلیک ایله دوتدی قیلیج دویتی — تیزلیک ایله بولدی خنجر غرقی

جاسلی سوزونکا همراز ایلیه — مفسدی کندونکا دمساز ایلیه

هر که دیلرکیم ریاست ایلیه — مفسده کرک سیاست ایلیه

قدرتنک پیرنج دیلرسنک اولا یوز — ویر تکمیل غماز ایله بدگوییه یوز

زینت دنیایه مفتون اولمغیل — قلبدر مکرینه مغبون اولمغیل

رنکنه الدانمه کانده یوق صفا — بولمدی بولمز کبی آندن وفا

مهرینه آلدانمه کیم اول قهردور — شهدنه اوزنمه کیم اول زهردور

بی بیدورما لونکی کیم مار اولمسون — نور ایله آیینه کیم نار اولمسون

دوستی خوش دوتغیچون وروه مال — یا عدوییه ایتمکچون پایمال

بو ایکی انونکه بولمز سنک ظفر — عقل معیارنده جه سنک وجگر

عفوایت

عفو ایت کیمدن کورار بینک ذلیل
پر ایش اتیه کیم اونکا اوله بدل

گرچه یاوزه یاوزلق عدل دور
عفو ایتمک یاوزا ایشه فضل دور

جون دیدی حق فاصفح الصفح الجمیل
عفو ایت قدرتده کیم بو دور سبیل

اولولوق کرکه اولمه بی ادب
کیم ادب سیزلاره ایدر حق غضب

بی ادب کیشیله سن اوتور مغیل
بی سعادت دورانونکله دور مغیل

حرص اهلینی امین ایلامکیل
رازدنکی منجواریه سویلامکیل

کانی حرصی خاین ایدر بیکمان
خمر بونک سرنی قیلور عیان

حرص صویدورور سلامت خلعتین
خمر کیدورور ملامت کسوتین

حرص دورور آدمی ناپاک ایدن
خمر ور کیشیلری بی باک ایدن

مال چوق اولماغیچون بو حرص و آز
نه کرک دورچونکیم اولور عمر آز

دونکه عالم گنجینی جمع ایده سین
فایده نه کیم قیوبن کیده سین

قول و فعلنک اولمسون دیر سین شنیع
اولمغیل نفسونک هواسینه مطیع

کاول هوا دنیاده سنی خوار ایدر
دار عقبیده بیرونکی نار ایدر

نفس شیطاندورورا دیماغیل آنکا
یوقسه چوق درلو ضرر ایدر سنکا

دشمنونگدور قهر ایتماودین سنی ... دورلیشوبن قهر ایتکیل سن انی

دیلسنک قوزترمق آندین جان و تن ... آرزو ایتدوکین انکا ویره پسن

گر بو دیونک دفینه یول بولسه بین ... بیکا بندور کیم فرشته اولسه بین

یادلری اوزونکا همدم ایلیه ... کیم سنی کندونکا محرم ایلیه

محرم و همدم اوزونکا سن اول ... دردونکه ام کرک ایسه ام پسن اول

یوقدور دنیاده همدم دون اثر ... کیمسه ایشتماوی محرمدن خبر

رازونکی کیمسه ایتدوره استماع ... کل پسر جاوز الاثنین پسلح

سن ایده مدوکده رازونکی نهان ... کیمدورور کیم آنی ایتمایه عیان

جون ارسطو نامه سی اولدی تمام ... نوبت ایله ایردی بقراطه کلام

یازدی کیم ای خسرو فیروز بخت ... هم سنکا مشتاقدور بو تاج و تخت

دیلر ایسنک کا وله ملکنک پایدار ... ظلم ترک ایت عدلی ایله اختیار

ظلمدین پاک ایتمکه ملکی دریش ... عدلی پیشه ایلکل کیم بو دوراییش

عالم ایشی عدلیله دوتدی نظام ... ییرو کوک هم عدل ایله اولدی تمام

عدل دور

عدل دوربیر دنکی علیین ایدن / تیرلوینکی ظلم دور سجین ایدین

هرکه عدلیله امارت ایلییه / دین و دنیا پیشین عمارت ایلییه

چونکه عدل ایتدی شبانلوغده کلیم / ویردی نعمت پیغمبرلیق انکا اول کریم

چون سلیمان ایتدی بیر ملکینده داد / حکمینه اتونینک مسخّر اولدی باد

چونکه ضحاک ایتدی کشورده ستم / بوینینه بند اولدی افعی لار چرم

ظلمدن نمرود چون ایتادی پاک / قیلدی آنی لابد بیر پشّه هلاک

حرص و آمال ایستیبه اعمال و مال / ویرمیبه کیم اولسه مالینک پایمال

کیمسه ده کیم چوق اوله حرص و امل / کلمیه ایش کانده اولمایه خلل

حرص دور زور خانلرونک تختین یخن / حرص دور دور جانلری اودده یاخن

خلقی راحت دن امل دور دور ایدن / طاعتیندن خالقینک مهجور ایدن

کیمسه نینک ایلینه اکری یاخجعل / جانینکی شهوت اودینه یاخجیل

پاک دامن بول که هر کیم پاک اوله / رتبت ایله منزلی افلاک اوله

پاکر اولمایه نونک دو پاکباز / چوق ضیا دوم کوردوم اولور عمر آز

هرکه ناپاک اوله و شهوت پرست / آخرتده خوار اولور دنیاده پست

نفس ویر بویله ریاضتله ادب   کاتیمایه بیین هر از اتیشده چون غضب
آدمیه چون غضب غالب ولا   مرنه ایش کیم ایده ناصایب اوله
حلم صوبیبنی غضب اودینه ساج   اوشبو ظلمت پرده سیبین حلم ایله آج
نفسی راحت دن تن آسان ایلمیه   دکمه زحمتدن هراسان ایلایه
گنج بولمز چکلمینجه کیمسه رنج   رنج چیکاکیمه کارک ایرپه گنج
ملکه دوشماسون ویراینک مفسده   تربیت ایلایه هرگز مفسده
مار دورور فی المثل مفسد یقین   زهر اولور ماردون حاصل همین
دنیده باقی ویلر اپسنک یاد نیکی   خیر ایله ارتور جهانده آد نیکی
هرکه اولدی دنیده اول نیکنام   نیکنامن عقبیده اولدی شادکام
وعده ایتسنک قیلیغیل انکا خلاف   هر بیر ایشده اورمغیل بیهوده لاف
وعده یه ایتمک خلاف ارلک دکل   لاف اورمق رسم پیر ورلیک دکل
اوله اول کیشی جهانده نیکبخت   کیم سزاوار اوله انکا تاج و تخت
کیم مصاف اچنده اوله صف شکن   دشمن ایشینه دوشه آندن شکن
اوخی سهمندن دوشه بیچان پلنگ   رمحی سهمندن اوله بیچان نهنگ

کرفلکده

گر فلکده دشمنی بهرام اوله ممکن اولمایه که آنکارام اوله
پیرده گر خصمی اوله افراسیاب رستمونک النده تورانی خراب
هر کیشی حقنده سوز دیسه حسود کوش قیلیه کیم زیان ایتمایه سود
اویدی حاسد سوزینه اسفندیار سیستانده نولدی گور انجام کار
گر دیلرسنک کیم اوله بختونک ثبات ایمکیل عورت سوزینه التفات
چون بولوربی عقل و بدکردار اولار بونلرونک سوزین ایشیدن خوار اولور
ندور ور عورت دیمک یعنی که عیب پس اولارونک نقصنه سن دونمه ریب
هرکیشی سانکه دوغری صانیغیل دوستونکا همداخی کی ایناغیل
یوسفی قرداشلری صاتدوردیلر ایرینچه سلم ایله تور الدردیلر
چونکه پند الحزم سوء الظن اوله کیشی نیچون کیشیه تکیه قیله
هرکه دیلر کیم امارت ایلیه ملکی عدلیله عمارت ایلیه
اول ملک کیم کشوری معمور اوله مالی وافر لشکری منصور اوله
گر دیلرسن کیم ریاست ایده سن مفسده گرک سیاست ایده سن
کیم سیاست له اولور بکلیک تمام بی سیاست مملکت دوتمز نظام

گر سیاست بیرا اولابیلپ وجود	اولمایدی شرعده هرگز حدود
خار اولاچی بیرده پس گل اولغیل	داغ اوره چی بیرده مرهم قیلغیل
خار ساخلار خارپشتونک جانی	نرمه لیک توکر سمورنک قانی
گر دیلر سنک نجنونکی کا اولمایه پیت	اولمغیل حیوان کیبی شهوت پرست
شهوتین کیسن فرشته دور یقین	شهوته اوین چو شیطان دور لعین
سویلمادین سوزندور فکر ایلا گل	خیر و شیرین بیلگیل آندین سویلگیل
سوز که سویلندی اتلمیش اوخ دور	آنی دوندورماکه امکان یوخ دور
هر ایش اچون خون ناحق ایلمه	کانی سندن سورپر حق ایلمه
خون ناحق نچه یرده قالیپر	چونکه آنونک طالب حق اولیپر
ایش که آندین فتنه قوپر اشلامه	هیچ کیمیله عداوت باشلامه
کیشیه مینک دوست اولسه اولور آز	چوخدور ار بیر دشمن اولسه کینه ساز
جاه اهلینی امینونک صانمغیل	مالونکی هر کیشیه اینانمغیل
جاه حرصی چوق کیشینی آزدورور	مال مایل اولمسین کیش آزدورور
قیل تواضع لیک اتمه اول قدر	کایره آندین بیتنه ناکه ضرر

یکمونک

کیمسه نونگ آرنچه غیبت ایلمه / کیمسه یوزیغه مذمت ایلمه

کاول ایکیدین تفرقه دوشسه کیشی / سندن اعراض ایلمک اولغوسی ایشی

کرایشتدونکسه سنگا من هر کتاب / سوز دیدوم والله اعلم بالصواب

غرض نصایحدین سنمرا

جون نصیحت نامه لار اولدی تمام / هر بیریغه اوروب مشکین ختام

صوندیلر شاهه و شاه نامور / هر بیرا ایتدی دروینه داخی نظر

اوقیب مجموعنی ضبط ایلدی / خرم اولوب حلقه سو یلدی

کیم جهانده اوله اننگ بخت بلند / کاو صلولردن ایشیده پیوسته پند

پس اول اوکوتلری ایتدی پیشوا / کوردی اننگ خلافینی روا

کندو به جون انی صنعت ایلدی / انی هر کایشتدی رغبت ایلدی

جونکیم اولدی قاموده بیکام / طاعتینه کیردی جمله خاص و عام

روز افزون اولدی هر کون دولتی / هم ترقی بولدی دایم رتبتی

خلق جون خلقینه عاشق اولدیلر / صبح وش مهرنده صادق اولدیلر

جهد ایله خلق الچنده شویله اول / کاوله لار ازاده لار طاپونگه قول

عوددن طوبلید و غنچون خوش نفس ‌ اولوکیچی انکا آیدرلار هوس

جون چچکلر کلده خوشلوق بولدیلر ‌ کندولاره آنی سلطان قیلدیلر

هرکه کورمیشدی دارادن زیان ‌ یا خود آندن خوفی دارایدن نهان

قاچوبن مجموع روم کلدیلر ‌ عهدیی اسکندرله تازه قیلدیلر

مصر سلطانی ببر ایکی کز مکر ‌ کورمیشیدی شاه دارادن ضرر

کوردی چون اسکندری سرانشیده خطب ‌ قاموقولی دوغی عهدی درست

الدورایم دیبو دارادن دیبار ‌ قیلدی قولوغنی شامنک اختیار

بی تکلف ایتدی شاهه انقیاد ‌ اردده نه قول و نه عهد اولدی یاد

کیشی چون کیم کندوی ایده نیکنام ‌ قاموکونکل لرده دوتر اول مقام

اوشبو دستانده که نظم ایلامیشم ‌ رمزیله چوق درلو سوز سویلامیشم

کر قولاغ دوتر ایسنک مندن بیکا ‌ شرح ایدم رازینی هر رمزینک سنکا

بو جوانی چنده چپس مشترک ‌ شاه سکندر کیبد ور بیلمک کرک

کیم قمو محسوسی اولدوردیلن ‌ هر بیرینونک نخچپ ور شرحین قیلن

دارا

انکا جاسوس اولدی مجموع حواس
حاکم اولدی کلیه راسا براس

بیلکزت افلاطون آنی کا ولدور خیال
ایلکیل وهمی ارسطو یه مثال

قوت فکرتی سن بقراط دوت
آنی کیم حقطیه دور سقراط دوت

خضر تنزیل آلهی بیل یقین
آنی کیم اول کوستره حق یول همین

هرنه کا ول کوستره حس مشترک
آنی جان لوحینه نقش ایتمک کرک

کیم اولور بو قاموسودا ایله وهم
کیده حق ماهیتین فکر ایله فهم

هونجه تشویش نونک اچنده بو خیال
نه تصرف له ایده ورک کمال

جون که یو خدور آنکا نوعیله جنس
آنی نه فضلیله بیلسون جن و انس

نه آنونک ذاتنده ور وصلیله بین
نه صفاتنده اولور کیم کیف این

جون آنکا یو خدور حد ودیله رسوم
پس آنکا نچه محیط اولسون علوم

وهم کیم یا فکرت انسان کیم اولور
اوره ده کیم عقل کل حیران قالور

کندو بیلور کندو ذاتینی همین
وصفنی هم کندو دن بیلکیل یقین

کندو یی بیلماکه هم کندو سبب
کفر دراید و خدن آنی ایتمک طلب

جونکه قران اولدی حبل الله آنکا
قامو آشیده اعتصام ایتکیل آنکا

کیم مهالکدن اولوبنی خلاص — حق جوارنده بولاسین اختصاص

احمدی سوزی اگر دینکلایه سین — وحدتونک چوق سرنی انکلایه سین

اوله سین حدتده پیر دانای دین — کیم اولا آدونک امام المهتدین

داستان ایکینچی بهار بیانیده و انیند عذرادب

سوزله ای بلبل که گل ایامی دور — اولمه خامش کیم سوزونک هنگامی دور

مشک و عنبردن معطر در هوا — دولو دور گلزار برگ ایله نوا

ابر ایدر آیت موسی بیان — باد قیلور معجز عیسی عیان

دانهٔ شبنم چمنده شویله دور — کیم زمردلو چینه ساچیله دور

بیکاغی یاقوت رنک اولمیش گلونک — زلفی عنبرتاب اولمیش سنبلونک

جون بنفشه بیله مطوس اولدی راغ — لاله و گلدن لطافت بولدی باغ

گلستاندن بلبل ایدر جست و جوی — وجه نازکده چو تا اولور گفت و گوی

موسم گل عشرتونک هنگامی دور — باده صون کیم باده نونک ایامی دور

لاله بیکی جام لعل آلغیل اله — تا که عیشونک یوزی زمانی اوله

گل کبی اولسون بنک گونکلونک فرح — قونه نرگس بیکی الونکدن قدح

خاک

خاک جون لاله بیتوره خار گل
خار دون اول خشک ترکا پیچایه‌ل

دیرمه عمری باده قیلغیل باده نوش
کیم ریایی صوفیدن ییک باده نوش

صبحدم اور بزم کیم بس صبحدم
پرده اولمایه دا اوره صبح دم

جونکه قالمز پرده بو کونذور کیچه
برومی حیف کیم ضایع کیچه

صبحدم دورپه قدح نوش ایلکل
نه اولور انجام فراموش ایلکل

جون سنی خوش وقت ایده کلکون قدح
سویله پرسوز کا ذن اولاجان فرح

جون مسخر اولدی شاهه مصر و شام
دوشدی دارا فکرینه هر صبح و شام

کیم پچه سی کا توزه انجام و بخت
کالینه دارادن اول تاج یله تخت

حکمنه اوله مطیع ایران داخی
انونک اوله کشور توران داخی

جونکه اول فکر ایدی دایم پیشه سی
عاقبت ایردی نه دور اندیشه سی

رایله حاصل اولور فتح و ظفر
رای پیر کیبی شیده اولمز هیچ فر

رای دور قامو ایشه مشکل کشای
عقل دور دور آدمیه رهنمای

اوشبو فکر ایچره پیچ روزگار
کلدی کجدی کیدو بن لیل و نهار

هر کیچه دو شده کور شاه کیم فلک ‏ آچلیبین بیر ایرنمه هر ملک
هر قیلیچی کا تور ور دیر ور آنکا ‏ دیر که الله بریدی بو نی سنکا
قیلیچ آللهنک دور ور چکیل آنی ‏ اول کیشیکه کیم قیله دشمن سنی
بیری و ارسطا بلا ایله ایله حرب ‏ کیم سونکد ورادجدن اوچ چه شرق و غرب
صبحدم وردی سکندر شاد کام ‏ دیدی اول دوشنی ارسطوغه تمام
پس دیدی کیم ای حکیم خسروان ‏ مانکه سن اول دوشنی ایله ور کیل عیان
صادق و کاذب کاول ایکی قسم اولور ‏ بو خیاله اول ایکی خاندن کلور
مانکه اول بو نی ایلا کیل بیان ‏ پس دوشم تعبیرینی ایله عیان

تعبیر خواب اسکندر و تقسیم خوابهای صادق و کاذب

اول حکیم کاردان پر هنر ‏ جون ایشتدی سوبلدی کانی باور
کیم دوش ایکی نوع اولبدی اشتباه ‏ بیری صادق بیری کاذب دور ای شاه
کاذب اوج دورلو اولور پریشان ‏ ایدیم کیم شاه آنی بیلسون عیان
اول اولکیم چیس ظاهردن خیال ‏ صورت محسوسه جون یازر مثال
اولمدین اول صورتدن داخی حک ‏ کورانی آنده چیس مشترک

ونیم

مرتسم اولدور اراده‌ده مثال / کیم آنی نقش ایلمیش ایدی خیال
چون شواغل اویخوکلدوکده گیدر / آنده نقش اول صورتی اظهار ایدر
اولدور ایکنجی کیم اول نسنه تمام / کیشنونک فکرنده اولا انی بکام
چونکه ایده اول انونکله اتصال / نفس دوزر صورتین انونک خیال
مشترک کاول نقشی اویخوده گوره / نیچه کیم گوردیسه نقشه ایره
کیمشی کیم سودوکنی بودر سبب / کیجه چوق گوردوکی دوشده ای عجب
اولدور اوچنجی کاوله روح پست / تن مزاجی چونکیم اولمایه درست
تن ده خانسی خلط کیم غالب اوله / آنکا نسبت نسنه اویخودن گله
گر حرارت غالب اوله اوده قان / داخی قیزل صارو نسنه اوله عیان
گر برودت چوق اوله یغمور وقار / دود و ظلمت گوره و مور و مار
بو اوچ تعبیره یوخدور اعتماد / بونلره اضغاث و احلام اولدی آد
اولکه صادقدور آنی واضح ایده‌یم / نیچه دور کورکبسی روشن ایده‌یم
لوح محفوظ اولدی اننک آدی هم / شویله کاولدی عقل کل آدی قلم
صافی و روشندور ایله کا ابینه / گورونور غیب اراده سر ابینه

هر نه کیم کلدی کلیپ پکان — منتقش اولمیشدور اوراده عیان
نقش جزوی جون اتنک فرعی اولور — فرع اصله لاجرم ایره کلور
پس یقین بیلکیم بو نفس ناطقه — اولدوغی اچون اوراده سابقه
نقل قیلمادین ایده پیلور عیان — غیب نقشین ضبط اورادن پکان
لیک پیوسته بو تدبیر بدن — مانع اولور انکا بو مقصوددن
جونکه ایچوده انکا حاصل اولور — اول مقامه پکان و اصل اولور
انکا کیم اوله مجرد بسیط — نه زمان و نه مکان اولور محیط
آنده انکا درلو نقش اولور عیان — لیک اراده کیچمدین هرکز زبان
شویله کا ولدوغده مقابل آیینه — نسنه آندن نقش الور مرآیینه
بیر نفس کیچمدین اولور منتقش — آیینه دن خود عیان اولور بو ایش
صورت غیبی ایله ای نیکنام — نفسه جونکیم منتقش اولور تمام
صورت جزوی و زوب آنی خیال — رسم ایدر مشترک آندن مثال
پس اولور آنده مشاهده عیان — بو دور بر دو غر دوش ایتدوم پنهان
هر کرامت کیم ولیلرده اولور — انلره او شبو بو رسمیله کلور

محمد اینچ

همدانی معراجی اخبار تمام / پر سوزه اولور عیان ای نیکنام

جون شهنینک کونکلی تجلی جامی دور / هر نه دوش کیم کوره حق الهامی دور

جون کونکل صاف اولسه شویله کا آیینه / هر نه کورسه دوغ و دور مرآت بینه

یوریب شاه بیدی اقلیمی تمام / قیلیج ایله دوتوب اولسه شاد کام

هر کیمه کیم نصرتی شکری ویره / کیم دورور اولکیم انکا قرشو دورون

اولدی دوش تعبیری ایله شاد شاه / کونکلی دونک اوستنده دیکدی بارگاه

دیدی کیم جانم دورور ملک جهان / ایتدی دارا ایله دشمنلیک عیان

کیم منم دورور جهانده تخت و تاج / مانکا کرک کله هر بیردن خراج

بو اراده ایردی دارایه خبر / کاولدی ذوالقرنین ایله نامور

جون که دارایه ایرشدی بو خبر / ایلچی بر یبدی دیدی کای نامور

رومی پیرسنکا مقر الیدوک / سنی پیر اول ملکه سرور الیدوک

پیره کرک کیم کله آندن خراج / کیم پیرم دورور جهانده تخت و تاج

قیلیچو پیرلا الندی ملک روم / خاصه پیرمدور تمام اول مرز و بوم

فیلقوسه رومی پیر و بیر دوک تمام / چاه پیژن دن بولدی فراخ اول انجام

سن بکیت سن فکر کرا ایلا مکمل / سوز کیم اول لایق وکل سویلا مکمل

بیکیت اولن کیشیده چوق جهل اولور / جهل ایله ایش ایشلین نا اهل اولور

مملکتده اننک اولور حکمی روان / کاوله رایی پیر و ادل اوله جوان

یا قاتنده کار روانی پیر اولا / کیم بو ایشده صاحب تدبیر اولا

پیره کیخسرو ایدردی تاج و تخت / هم فریدون دن ایرشدی ملک و بخت

آنده ن واخی منم خسرو نژاد / ملک مانکه خویشدور ایرو غیره یاد

خانده کاولدور تخمه اسفندیار / ایرو غیره لایق وکل شهر و دیار

ایلچی شاهه کلوبن ایتدی بیان / هر نه کیم داراب دیدی بیسه عیان

باز رسول فرستادن دارا به اسکندر

ایلچیدن چونکیم ایشتدی نامه ور / هر نه کیم پیغام ویردی خیر و شر

بو جوابنی ویردی دارایه کا شاه / کیم منم دیر سنک جهانده تاج و گاه

سنکا دیلر سنک که دیره روم باج / المق ایته سنک قیو بیرون خراج

اول تاوق کیم بیضه سی اولوردی / بیدی آنی فیلقوس نامه ور

صیم ورلوغ

[illegible] نوشیروان [illegible] بزرجمهر [illegible]

صیرولوغ ایروق غداسی قالمدی
اول یاوقی ییمیشیجه اولمدی

کیم اوله یوق نسنه دین ایستاباج
یا کیم اوله آنگه ویرانه دین خراج

بو که شاه دیدی قیلیچوم زله روم
آلیب اولدی پیشرودم اول مرز و بوم

خالقنگدور ملک آنی اول پادشاه
کیمگه کیم کارک ویرب ایلایه شاه

ملک انونگدور مالک الملک اول همین
هیچ دوردوراب و اسکندر یقین

ایکی یوزلو در قیلیچدین اورمه لاف
بیوفاوندور وفادین قیغ گزاف

تکیه اورن قیلیچه مجنون اولور
اول قیلیچدین عاقبت مغبون اولور

داخی شه دیدی که پیزه تاج و تخت
دکه دی کیخسرودین ویم ملک و بخت

تخت کیخسرودین ایردی پیه انگا
شکر کیم حقدین ویریلدی اول منگا

ملکی اول کانی کیخسرو ویره
ملک اولگیم کیم کیشیه حقدین ایره

اولسه کیخسرو الینده اختیار
مملکت انگا قالیدی پایدار

داخی دیدیکیم بیکیت لیک جهل اولور
جهل ایله ایش اشلین نااهل اولور

شاه پلسون کیم بیکیت لیک دور کمال
پیرلیکدور قمو نقص و زوال

جواب نامهٔ اسکندر به دارا

جون قوی اولور قوا ده نوجوان | قوت عقل انده اولور پیکان
جون قوی اوله بیکیت پیر اوله پست | پس قاموغ فکرا نونک اولور نادرست
جون بیکیت کیشی اوله دانش پذیر | لایق اولور اولسه آنکا شاگرد پیر
ازآد العمر اولدی پیرونک عیشی پس | داخی نه نولم دیبو قیلیه هوس
جون بنای عمر ویرانلیغ کله | آصینه کامیدایوی آباد اوله
جونکه خشک اولور غراج اولد وعده | اولمز و عقله دماغی نقش پذیر
پیر یدی دارایه شاه نامه ور | بو یله کاتیدم شرح و پیغام و خبر
جونکه دارایه ایرشدی بو پیام | کونکلی ملکی دولدی غضبله تمام
قیلدی اسکندر سوزندن اول غضب | اول یاوز پیغامنه قالدی عجب
اول غضبله ویلدی لشکر دیره | دوره واسکندر ادستینه واره
کیر و دیدی کندونیه کیم کیشی | اولدورور کیم عقل له اوله همراهیشی
سرسبک اولمایه وتیم بیر مغز | قیلیه تربیه اندیشه یوز افکار نغز
کیشی اولکم داغ کیبی اولا پایدار | اولمیه شویله که یولدوز بیقرار

پیر دیدی

پیروانیچه تدبیر ایدایم من انگا / اوله کیم تدبیر ایله بوایش اونگا

جنگ ایچون آنده کرک ساز و سلاح / کیم اوراده ممکن اولمایه صلاح

سنگا اسکندر اگر همراه اولا / پایگاهم منوم اوج ماه اولا

گیرو ایلچی بیریدی اسکندره / کیم آنی تورغوده هم اوکت ویره

بیریدی ایلچی ایله پیر اولو صاع / دانه گنجیدون کیم بو متاع

سنگا ایرنچک نه دور بورمزی بیل / نیچه اولیپیر تدارک انگا قیل

پیر اشارت ایلدوم کر بیله پیسن / پس انگا عقل ایله چاره قیله پیسن

مملکتده اوله سن سن سرفراز / اولمیه پسندن کیمسنه بی نیاز

سن منم سیندن آیرو اولمغیل / خویش سیین پیگانه ایشین قیلمغیل

کی و کل کیشی آدی طاغی اولا / هم اولوا الامر اولنه یاغی اولا

جون منم جده اوله اسفندیار / پس کرک منم اوله شهر و دیار

داخ اولو جدم اوله گشتاسپ شاه / داخی اولو سیدورورلهراسپ شاه

کاوردی گنجیروا اونک باشینه تاج / روم و شام انگا ویرورلردی خراج

اته دن اصلیم فریدوندور منوم ملک استحقاقیم افزوندور منوم

هرکیشی کیم اولمایه اتادن اولو اندن سلطان ایسه اولور اولو

اوغلن اتایه اولور تابع همین قرااوش اوغلی اولن قولدور یقین

چونکه قول اولور قرااشدن دونغان پس اولو لونغ اته دن کرک عیان

سندن ارا ایپه اتالردن شرار من اتادن آنادن اوش شاهزاد

هرکه کندودن بیکا عصیان ایده دولتینه کندونونک خسران ایده

ایلچی کلدی اسکندره ویردی سلام ویدی اول داراب دوویدکی پیام

دوکدی کینجیدی تفکر قیلدی شاه عقلیله سپردی ندور ورپلدی شاه

انکلدی کیم ایله دیمیسکدور انکا کیم مطیع اولمز اولورسنک سن منکا

کیم آدی داراب بهمن دورمنوم دولتی کون کیبی روشن دورمنم

اوشبو واندکیبی لشکر بیحساب کاتوروبن رومی ایلایم خراب

پس سکندر شاه پور فیلقوس حاضر ایتدردی اوراده بیز خروس

انکا اول کینجیدی بیدردی تمام قیلدیلر آنی تعجب خاص عام

بوایدی رمزی اکر اول شهریار روبه کاتوره سپاه بیشمار

برکیشیله

پرکیشیله قامو پیسین ایدیم تباه / اولمسون لشکر چو خیلینه غره شاه
آصفینه لشکرده چوقلق اولسه عدد / چونکه حق فضلندن اولمایه مدد
ضرر لشکر اگر اولور سپاه آز / چونکه بیر ایسه ظفر اول بی نیاز
غره اولمغ دولته بکلک دگل / دعوی ایتمک لاف ایله ارلک دگول
پس دیدی ایلچیه کیم داراب شاه / کاولدور ایران کشورینه پادشاه
ملک بیلمزمی که اللهنک دورور / انی کیمه دیلر ایسه اول ویرور
کیم اولا کیخسرو و یا کیقباد / کیم کیشیه ملک ویروب قیله شاد
کیشی گرک شکر الله اول قیله / هر نه نعمت وار ایسه حقدن بیله
ملک انونکدور کیم انکا یوقدور زوال / خواب دورور داخی نه وارسه خیال
هر کیشی تنک کیم اولا فخری اولو / اول اولودن پکمان اولور اولو
نیچه دم اوره اولودن شهریار / نیچه دیه بهمن و اسفندیار
ارگرک کیم گوهرندن سویلیه / کندوده وار می هنر عرض ایلیه
آدمیده چونکه اولمایه گهر / عقل معیارنده دگمز مهره خر
اولمیش اتادن ار اول کیم اوره لاف / بی‌هنر دورور سوزی جمله گزاف

بو سوز بیله اسکندر اول شاه جهان		ایلچیسی وارایه ایلادی روان

ایلچی چو بیلکیم کیتیدی ذوالقرنین شاه		جنگ اچون یراغ لدی خیل و سپاه

او شبو دبستانی که دیدوم منکا		رمزنی شرح ایدیم گوش ایت منکا

نقش دور دارا بو ذوالقرنین روح		روح جسم نقشی قیل زبون کا ولدور فتوح

تو به دور دور اول خروس ای پر هنر		کیم بیدی گنجیدی آنده شهر پر

نه دور دور گنجبیر دانه بی شمر		اینده کونک خرم و خطا دور وای کا

گر چه جرمونک اوله سونک بیحد و		محو اولور سپر توبه دن ایرسه مدد

احمد نیونک سوزین ایشیتمک کرک		هر نه دیرسه آنونکله ایش ایتمک کرک

کیم سوزی اننک نصایحدور قمو		دین و دنیاده مصالح دور قمو

بلبل اوشبو نوعه دستان ایده مز		کیمسه بو رسمه گلستان دوره مز

صد قبیله آنونک هر که سوزین دینکلیه		جمله آب صوزبانن انکلیه

درج ایتیشدور بو درجه خامه دور		سن بونی صانمه که یوسف نامه دور

قیله لار کونش نقاشینی پاپاس		ایده لار آیه ایشنک چولن لباس

قحبه نامه شیوه سینداکی کلام / نیچه یوسف نامه و ورای نیکنام
اول سوزی کیم اول ویمش نااهل اوله / انی کوش اتمک بغایت جهل اوله
لطف ایت منم دیلومی ای خدا / ساخله کانده کلمسون کذب و خطا

داستان محاربه کردن اسکندر با دارا

سویلکیل ای بلبل شیرین نوا / کیم گلستان دولو دور برگ و نوا
سبزه دن اولدی چمن اطلس بساط / ایدر اوشن بلبل کله قرشو نشاط
لاله اککی سنداخی پر تیج قدح / انچکه کلکون ایده یوزونکی فرح
چون باشروی سبزه و قیزاروی گل / رنکونکی جهد ایت که گل رنک ایده ل
اوشبو موسمدن که داشدن گل بیتر / خشک اغاچ توردن کیشیدر داشدن بتر
باغ ایچنده لاله دوترکن قدح / حیف کیم جان سیدن اولماید فرح
هر ایکی دم کونکلونکی قیل شادمان / کیم بوزبیله قالوردی گل جهان
اوشبو رسمه کوردونک خرم بها / یوز لب کلور کیدر ییل و فها
فکر دریاسنده جانی قیلمه غرق / آصی اتیمز بیل پنکا بیهوده رزق
رزقی رزقیچون ایدرم کایده ایش / رازقی کور رزق ترکینه دوریش

رزق چون مقسوم دور تشویش کلور | رزق وا اینے آره ده باری تولور

کیمسه رزقی قسمچون ایش قیلمیه | قیلسه وا اینے رازقینی بلمیه

پر ایکی جانبیله جانی شاد قیل | غصه لردن جانبنکنی آزاد قیل

پس بیان ایت کیم سکندر تیز جنک | نچه سی دارا ایله ایلادی جنک

مطلع داستان

ایلچی چون دارایه ایلتدی خبر | دیدی اسکندر بیاندن سربسر

قاچیندی داراب جمع ایتدی سپاه | کیم یورویب ایلیه رومی تباه

نه چریکا نونک حسابن هیچ وهم | سندسیله داخی ایدامغدی فهم

لشکر ایران وهم توران زمین | انده جمع ایتدی وهم ماچین وچین

خاور وروس وخطا وملک سند | مغرب وشروان هم کشمیر وهند

انده ایدی پهلوان مهراج خان | هم سرافراز جهان تمغاج خان

روم ایلینه دک ایدندن درفش | دوتپالو ایدی علم سرخ ونقش

جرخی کرا تیپش ایدی آواز کوس | توز قیلمیشیدی هوایی ابنوس

نیزه کیم کیشی ایدروینه کاه | خیمه ایدی دورفش وبارگاه

تیم یوزی

پیروزی دولو کمان و تیر ایدی — کوه و صحرا کوز ایله شمشیر ایدی
نه فریدون و نه ضحاک و نه جم — دوز میشلر ایله چوق خیل و حشم
غره اولب تختنه اول شهریار — دیدی قلینی بهمن و اسفندیار
تا کوره لردی که حشمت نیجه اولور — رسم تاج و تخت و دولت نیجه اولور
بیلمدی کاول ملک و مال و تاج و تخت — دشمنه ویرور چو یورودونده بخت
غره اولمق دولته مذموم اولور — قوی غروری کاول نهایت شوم اولور
حسننه مغرور اولدو غنچون کلی — نیچه تو پراغه تو کر کورهیلی سیلی
ایتدو کیچون لاله تاجینه غرور — بیل یا بشندن تاجنی بیره اودور
رنکنه جون غره اولدی نوبهار — صالدی انکا باد خزانی روزکار
جونکه رنکارنک دونینه بوستان — غره اول نتیدی انکا اول مهرجان
پیکان شیطان ایشی دور و رغرور — انونکیچون حق انکا ویدی که دور
عمر و دولتده کر اولسیدی ثبات — باقی قالیدی سلیمانه حیات
دیو آلدی خاتمین تختنی باد — دنیاده کیم اولدی و کیم اوله شاد
بهمن اول کابدردی صید اژدها — اولمدی اول مار شندن رها

صیدی گورا ولمش ایکن بهرامه کار / گورا یتدی ناگهان آسیب شکار

دیدیلر اسکندره داراب شاه / اوش ایرشدی رومه ویچد سپاه

قصدی بو کیم ایلیه رومنی خراب / آنده نه ییر قویمایه کا بیتاوین یباب

عورت و ایر قاموسین ایده هلاک / بیله صاوره نه ییر وار آنده خاک

ویردی اسکندر داخی لشکرین / روم ایلینونک داخی هم سرورلرین

هر بیرینه استمالت ویردی شاه / کیم جهانده من اولورسم پادشاه

هر بیری کوزه ویریم بیر مملکت / روم کیبی اندا ایدا بیر سلطنت

جو خلو عتدن دشمنونک پاک اتمیکوز / قورخودون یوراکونکلوز چاپک ایتکوز

کیم منکا حقدن ویریلیپدور مدد / چوق قاییرمنک بیزده از آیسه عدد

بیزون اونکدین بوردین من اولیم / اولمک اولورسه من اونکدین اولیم

دوروشالوم نام اچون چنک ایدالوم / دشمنه بیر یوزنی تنک ایدالوم

قانده کیم وار نام و ناموس و هنر / گرچه از اوله بولور جوبجه ظفر

ای نچه جو خلر یا صباولر آزه / چون حق امرینه جو ختنک بختی آزه

کیشیده کیم اولمیه ناموس و ننگ / بیر یوز نکدن آنکا بیکدور کور شنک

بو سوز بیله قامو خوشدل اولدیلر ‌‌ کیر و عهد اتونکله تازه قیلدیلر
استمالنده اولوز خوشدل سپاه ‌‌ اول سپاه بیله اولور قوتلوغ شاه
پس دیدیلر انکا کیم ای شهریار ‌‌ یولونکا اولسون بو جانومز نثار
یوربیالوم خصمیله اوریشالوم ‌‌ نام و ننک اچون بو کون دوریشالوم
ایدالوم اوکونکده پر شیرانه جنک ‌‌ کانذن اولسون کینند جنکال پلنک
یوندن اونکدین کیم پیشره ارای شاه ‌‌ یوریبون اولمیشیدی کینه خواه
پادشاهمز بیز وم بر پیر ایدی ‌‌ عاجز و بدرای و بی تدبیر ایدی
آنکیچون پیشره بولدی اول ظفر ‌‌ کاولدی پیر و ورمز بیم پیشره پیر
شمدیکیم سلطانیمیز در نوجوان ‌‌ هم دلاور شیر مرد و پهلوان
پیشره بر دالیالیلوم کیم تاج و تخت ‌‌ آلنه دشمندن و هم ملک و بخت
نه کرک چونکیم دلاور اوله شاه ‌‌ خصمدن تاج آلغ و هم تختگاه
اول کیشی کیم اولیم دیر حلقه باش ‌‌ اورتیه قویمق کرک در جان و باش
هر کیشی کیم اول دلاور اولمیه ‌‌ مملکت انکا مسخر اولمیه
جون قیلیج زخمیله کیر ور ملک اله ‌‌ قیلیج اوره هر که دیلر ملک آله

ملک آلمق ویو قیلیچ سیزای اولو / فکر باطل دور کیم ایدر اول ولو

کل تیکیندن تیغ آلمق چه آیینه / اوله مز سلطان یاچین الیینه

کل الله تیغ آلدی چونکیم لاجرم / لعل دن تاج و زمرد دن علم

خنجر الماس الینده سوسنک / دونلری زربفت اولامیدی اننک

تیغ زن اولمیدی اوشبو گر بو مهر / انجمه شاه ایتمز ایدی آنی سپهر

تیغ زن اولدوغی اچون آفتاب / اولدی جمله انجمه مالک رقاب

چونکه ذو القرنین کوردی کاهل روم / نرم اولمیش حکمینه ایله که موم

بیلدی گرچه کیم لیسی جنک پلنک / دشمن ایله ایدیسه شیر از جنک

قامو تمیشدور انونکله اتفاق / یوخدورور کونکلنده کیمسه نونک نفاق

خوشدل اولدین دیدی ایکی کیشی / یکدل اولوپ چون دوتار گر بیر ایشی

گرچه کیم اول ایش لیسی مشکل اوله / مشک آسان تیغ ایله حاصل اوله

یوز بیلور ایشلر بزه دوار اتفاق / قامو ایش بتر چو اوله اتفاق

پادشاه چون کوره لشکرین دلیر / گند و روباه ایپه اولور نره شیر

دوزدی اسکندر واخی خیل و حشم / دوزدی تخت و خیمه و کوس و علم

نه قدر کیم رومده بولدیپ سپاه / جمع ایدوب قرشولدی آرایه شاه
دشمنونک دفعینه چاره چینک اولوی / هر که داخی چاره ایستر تنک اولور
خصم قیلیج دوندرورکی بیکه سین / کیم و اینجه یوخدور در اتنک حیله سین
اولدرار کیم خصم اگر بهرام اوله / اولمیه ممکن که انکا رام اوله
ار اولانه باش اگر کاینده وره چرخ / عورت اولن اوتوره دوندوره چرخ
خالقه قیلیپ توکل شهریار / دشمنیله جنک قیلدی اختیار
پادشاهلوق قیلیج آلشده اولور / مملکت آلن قیلیج ایله اولور
قیلیج اچون دیر وانزلنا الحدید / دیدی قران انچره هم بأس شدید
شامدن ایرشدن خیل وسپاه / دشمن اوپتینه یوریدی گرم شاه
برق وار ایردی اوروی پدرنک / خصم شویله کاوره آهوی پلنک
خروش ایتدی نای وضرنا ایله کوس / اولدی توزودن چرخ یوزی آبنوس
پر بر داولدی کیم چرخ تیره گرد / کورمیشدی هیچ انکا بنکز نبرد
قوپدی اورادن پس اولو کارزار / کانی رستم کورپه اولیدی کار زار
دولدی قان موجی ایله رود فرات / لاله رنکین وتدی صحراده نبات

هر یوزی دوتبالوکیم دارا ایدی — شاه دارایه بو دنیا دار ایدی
معرکه قاندین روان جیحون ایدی — هم هوا دودلو بخار خون ایدی
بختی دارانینک چو اولمشدی نکون — دشمنینه عاقبت اولدی زبون
دشمنه تسلیم ایدیبن تاج و تخت — کیتدی چون کوردی که یوز دوندردی بخت
کیشیه دولت نه رسمه کیم کلور — کیدیچک کیتدوکی اول رسمه کلور
دوندی دارا قاچوبن دمی سپاه — قیلدیلر تاراج تخت و بارگاه
الکه کیردی خسرو خاور زمین — داینی شاه مغرب و فغفور چین
اوردودن قاچوبنونک مهراج خان — جنکده دوتلدی اول تمغاج خان
اول جریده هر که واردی شاه و میر — کیمپیسی اولدی کیپی اولدی اسیر
غارت اولدی بیکران کنج و گهر — داینی کونا کون متاع سیم و زر
بویله کلدی عادت گردان سپهر — که بونکا کین کوسترور کاه مهر
چون کذر که دراکا کیمرن کیدیر — مهرین اوصونک وارسه کونکلدین کیدیر
هر که دیلر کا کا غصه ایرمیس — کیدچک نشایه کونکل و یرمیس
داغیلاتغی پسینه نه ویره لار — ایتاجاکه نیشه کونکول ویره لار

کیم

جونکه دشمن قاچدی ذوالقرنین شاه
دیکدی هر سپر نقطه اورادا بارگاه

اوردودین اراچو قیلیب روزگار
قاچدی دشمندین اولوبن کارزار

مرغ نیلدی انکا شرح ایدیم
سرکذشتن تا به پایان ایدیم

لشکرینده واردی ایکی پهلوان
ایکیسی داخی دلیر و نوجوان

انلر ایتمیشدی خمودن اختیار
بیری ماهار آدلو بیری ماهیار

آندن اوندکین کیم کلوردی روبشاه
صادر اولمشدی اولاردن هر گناه

شاه آنونکچون انلرا ایتمیشدی عتاب
انلرونک کونکلی قیلمیشدی خراب

گرچه انلاری سوچی غایت کبیرو
خاص ایدودن حکمبشیدی ایلرو

لیک آندن سرپری لریش ایدی
جان ودلدن انکا بد اندیش ایدی

آنی اول فرصتده مجروح ایتدیلر
بولده پس اولدی هیون کیتدیلر

کیشی کیم اولا کیشیه بدگمان
بولمیچق فرصت انکا ویرمز امان

بدگماندین پس وفا ایتمه هوس
همنشین اولمه انونکله بیرنفس

جهد ایت کیمیای زاور کو تکمیل
اور کوچک انکا کونکل برگ ایتکیل

کوڭلی جون کیم پسر کزار ایده بین
سندن اولنجه انی پنزار ایده بین

جون که سن آنذن اوسندن اوله یاد
قیلمانی یاد ایتمه انکا اعتماد

شیشه دور بو کوڭل جون کیم سینه
بتون اولمز داخی ایتمز سنک مبین

جونکه دارا به اولا زخم اوزیلر
قاجب اسکندر قاتینه کلدیلیار

جون قاتنده ایتدلر بو ایشی یاد
کاه غمکین اولدی کوڭلی کاه شاد

کاه کل کیبی تبسم ایلدی
کاه کشا ایشه بو سوزی سویلدی

کیم عدودن صوڭره دیراک پر تقس
عیش جاویدان سنک اول اوله بس

خصمی قهر ایتمکدور فتح وفتوح
دشمنونک اولمک لوکیدور زوح روح

کاه غنچه کیبی دلتنک اولدی شاه
دیدی کیم نامهربان دور مهر و ماه

خصم اوله ار دخنه هم پراولور روز
نفعی نه جون پنزداخ ایله اولور

دنیا اچون اوشبو جنک و کیر و دار
نه کرک دور جون دکل دور پایدار

پس ارسطویه دیدی شاه ای حکیم
چون فنا اولور کیشی کاوله لئیم

نه لئیم اولنده بولونور کرم
نه وفا اولور کریم اولنده کم

بولمسون دیر سنک سکا غم دست رس
همنشین اولمه لئیمه پر تقس

دیلرسنک

دیله سنک کاریمیه جانونکا ستم / ناسزا ایه دوشمه‌ای خان کرم
اولکه دارا نونک ایونده بو دوزا / بوله و حاصل ایده جمله مراد
خاین اولوب ایده جون انکا جفا / تربیت تیمک انکا ایمس روا
اول کیشی کاتیدی لیسیمی اختیار / ایله بیلکه بیلدی جیبنده مار
تربیت لن شفقت ایلمن مفیدده / ندورا نونک ایتدوکی ایش مفسده
پس دیدی شاهه ارسطوی حکیم / کایرسون شاها سینکا دنیاده چم
کونش اولسون سینکا تاج و چرخ تخت / اولمسین سیندن جدا اقبال و بخت
دولتونک اولسون همیشه نوجوان / عمرنونک باغینه ایرماسون خزان
کونکلونکه اول صفا کلسون دوروور / چرخ رازی کون کیبی روشن دوروور
واری هیچ ایش کیم سن آنی بیلمیدونک / اولمی عقده کانی حل قیلمیدونک
مارو عقرب دور طبیعتده لییم / بیلمز آنی کیشی کاوله حکیم
زهردون تریاک کیمه بولمیه / نیش عقرب نوش دارو اولمیه
بونی ایشیدوب بویوردی شهریار / دیکیدیلر میدان ایچنده ایکی دار
ماهیاری آصدیلر مارا ایله / اولدیلر اول ایکی یوز منک زار ایله

خاتینی سن [illegible] ور دارا اولا — یا کپیلور باتیشی یا یردارا اوا
قوت بولمایب گرآچه از اوله سین — بیکدور دارا آندن که خاین اوله سین
جون مقدر دور دیر و [illegible] ی ملک — پس خیانت ز ز قیچون نیست گرک
اول زمان کا صلدی دارا ماهیبا — زخمدین دارا باولمیشیدی زار
وقت جون کجمیشدی اول مجروح دن — پر نفس قالمیشدی تن ده روحدن
دیدیلر انکا که ذو القرنین شاه — سنکا زخم اورنلری قیلدی تباه
گرچه اولمشدی امیدی [illegible] باد — بو خبر جون انکا ایردی اولدی شاد
کیشی کیم دشمندن اول کیبر دو تاله — بیر دم ایپ عمری منیک ملیحه اولا
پس پیام ییبریدی اول سکندره — کیم سنونکدور ملک و کشور یکپیره
هم سنونکدور مال [illegible] ج و تخت — هم دیار و هم سپاه و تاج و تخت
گنج ضحاک و [illegible] یدون منده دور — هرچه بهمن قیلدی مخزون منده دور
اولمیشم سن لیک خوددن بی نیاز — تیز ایرش کیم ملکه سندن چاره ساز

سن گرک کیم اوله سن کشورده شاه
جمله ایرانه و توران ه پناه

جون که

جون که ذوالقرنینه ایردی بو خبر
واردی وار اتقا تیز اول نامور
کوروراًنی کیم یاتور زار و نحیف
قانی کتمیش زخمیدین اولمیش ضعیف
باشینه اوتوردی توکدی یاشینی
دیزی اوسنه قویدی آنونک باشینی
روح حیوانی بدنده قان ایرور
جونکه قان اولمایه تن بی جان اولور

دیدیکیم شاه جهان حالی بودور / ماه و مهر و چرخ احوالی بودور
گاه اندوه‌ناک ایدر گاه شاد / که قیلور محروم و که ویرور مراد
آسیادور چرخ و عمروم گذر / بو مقامه هر گلدی پس گیدر
پر سعد ور بولدوغن بیر ترادم / دیمز اوشبو بچه‌در اول پیری خام
یا دیمز بو پادشه‌دور تاج بخش / کیم ایدر خلقه زر ایله سیم بخش
بونی تیز اولدورمیایم کیم قاله / عدلیله اقلیم آباد ان قیله
یا دیمز بو عالم عامل دورور / قاموا ایشده فاضل کامل دورور
هم دیمز بو غنچه لب دلبر دورور / یا یوزی گل ساچلری عنبر دورور
هم دیمز بو صورته کیم حیف اوله / کیم چوریپ توپراق الشده قاله
قویایم بونی ایده خلقه بیان / سنت و فرضیله بیلینه عیان
گرچه کیم پس شاهه ایتمیشور گناه / عفو ایدسون لطفی ایله آنی شاه
کیچیلردن گرگله جرم و خطا / عفو اولور اولولرا ایشی و عطا
دیدی مراب اوشبو دور آسمان / بیقرار اولدی و غیری بو جادوگران
گر اولیدی بخت و دولتده قرا / دوته قالیدی آنی اسفندیار

مرکشونک قستین روز ازل / ایلیپدور روز معین لم یزل

چونکه قیلور بو مقامه اول گذر / قسمتی نه ایپه بیر آندن گیدر

قسمتندن کیمیدور آرتوق ییه / قسمتی هر نه ایسه آنی ییه

پر بیوین قسمتو مزی تمام / سنکا ویرووک نوبتی ای نیکنام

پر دیرپ اوش سنکا قویدوق نعمتی / سن ییه انی قیلیه آرتوق قسمتی

چون یقین دورور کان یوتی ملک و مال / دورمز ویرون یره ویر انتقال

ابله اولکیم دیره آنی ویرمه / زیرک اولکیم داغیده اول ویرنه

ویردی بو سوزی دیوب اسکندره / شهر و ملکی تاج و تختی یکسره

جمله مال و گنجینی ویردی آنکا / لشکر و خیلینی بیلدردی آنکا

پس آنی ملکه ولی عهد ایلدی / اوشبو رسمیله آنکا عقد ایلدی

کاینده خاطره خیر صانع پیشه سی / کا نتیجه مرگ بیاوز اندیشه سی

اوشبو سوز ایچنده باغلندی نفس / گیتدی داراب و تهی قالدی قفس

گیتدی داراب قالدی آنسیز تخت و دار / قالدی اول حشمت و اول گیر و دار

بویله دورور عادت گردان سپهر / کیمسیه اوپتز اول هوسینه مهر

تن قفس دور ور نفس باد صبا
اولمز انکا اعتماد ایتمک روا

نسنه کارکانی اننک آضداد اوله
لاجرم اول نسنه نی بنیاد اولا

چونکه دارا اولدی ذو القرنین شاه
اولدی ایرانه سراسر پادشاه

قومنی دارا آنونک ایتدی سرافراز
مال ویروب قیلدی اولاری نی نیاز

کر سپاهی اکر شاه وا میر
جنک ایچنده هر که اولمیشیدی اسیر

قا موسیله عهد ایدوبن استوار
بیردی بیر لو بیر نه شهر و دیار

کندوزی دوتدی مداینده مکان
انده آرام ایلدی بیر قچ زمان

[illegible]

کوش اکر دوتر ایسنک سوز و سخن
اوشبو دستان ره فرین ایدیم سکا کهن

نفس دارا دور و ذو القرنین روح
نفسی روحه قیل زبون کاولدور فتوح

دفعین ایدر سنک سکندر دارانونک
پادشه بین مغرب و مشرق سنونک

یوخسه کونکلونک ملکین اول سنونک تخت
جانونک کونک مصرین قاموا اوده تخت

کی بیقین کاول ظالم و اماره دور
هر کانکا کاوله زبون بیچاره دور

که بهیمه دور سیوب دویم علف
که سعد ور جان دول قیلیه تلف

جهد له آنی کر ملک خوی ایده سین — پر ملک سن چونکه بوندن کیده سین

کیم سنونک ملکونکا کلمیه زوال — دولتونکا ایرمیه هیچ انتقال

نه ملک بلکیم اولاپسین پر ملک — کیم سنونک جولانکهنک اوله فلک

غفلتونک مجرم اولاخشونک رضا — وحشتونک ازوکدوراتونک صفا

عالم عنصر دولو دورور قباد — پس انونک کونینه یوخدور اعتماد

نسنه کیم آنینی تبدل دورالیشی — نیچه ایتسه سون ثابت انده کیشی

بونده اولمز دایم ایستر سنک حیات — پر بیره وارکانده بولینه ثبات

باغنه انونک هرگز ایرمیه خزان — صولمایه آنده تازه اولکلستان

چونکه بوندن بیک وطن کاوراله — کیشی بونده عجز بله نیشو قاله

حاضر ایکن کلشن دار النعیم — حیف دور اولمغ بو کلخنده مقیم

احمدی سوزین اکر دیکلایه سین — قاموا اشیا سرینی انکلایه سین

فایض اوله غیبدن کونکلونکه نور — کشف اولوب سری بوله سین پر سرور

هم تجلیده سپکنا علم الیقین — بیله پسین کاول نکاسن من دورهمین

زایل اوله کلی سندن صونکره صحو — هرنه کا تیدونک ایدیپسین اوله محو

قاموغ وارلیغ چون کیده حق اوله پس
ماومندین منلیک اولا شرک و بس

گرچه کیم صورتده وارلیغ چوخدورور
حقدورور معنیده آیرق یوخدورور

حق وجودونک غیری اونوت عهدونک صمیم
اندن ایرونونک وجودین اردییم

چونکه اول اول اولا و آخر اول
فی الحقیقت باطن اول و ظاهر اول

قاموسی وارلیغ همین اونونک آ اولور
پس بوراده پیگانه وارلیغ قالور

ماومندین هیچ که مومن اوله بین
نفسی مسکین ایت که مسکن بوله بین

چون احد دور پیکمان اصل عدد
پس قسمو وارلیغ احد دور احد

گر عددلر جمله سی مفقود اوله
اول احد دور گرگ باقی قاله

چون احد اولمسه بولونمز عدد
پس عدد ده وارلیغ اولمیشدور احد

چون احد دور وارلیغی بیلدونک یقین
گر موحد سن ناحد و بیل همین

وحدتونک یوزنده کثرت دور نقاب
کثرتی قوی کاره دن کیده حجاب

[illegible]

سوی بلبل ای مرغ خوشخوان سیع بلبل
جمله عشاقنی حیران ایلکیل

معتدل اولور هوا نوروزده
خوش نوا ایت سن ... نوروزده

راست عشقونک پرده سنده ساز ایت	نالنگنی عنقا ایله دمساز ایت

شوبله شیرین سوبله عشقونک سوزینی	کاونوده لر خلق چرخ و سوزینی

ساز ایتیب کل ناله دلسوز ایله	وامق ایله عقل عذرا سوز ایله

سوزده چون آغاز اقردون ایده سین	سن گرک لیلینی مجنون ایده سین

پیر همایون نامه یاز غیل جابقرایی	کیم همایون فال اوله آندن همایی

سوزندور کوستر پیرونک جمشیدینه	بلکه کونکل مشتری خورشیدینه

پیر سلیمان زاده پیر شاه جهان	بایزید ابن مراد اور خان

عشقدن سوبله که اول پیر خوب اولور	سوز که محبوبنک اوله محبوب اولور

عشق اگر جه جملکی آتش دورور	شمع کیبی آنکا یانمغ خوشدورور

آتش عشق ایتدی منی خوش نفس	شوبله کایدر جان و دل انکا هوس

اوودر ایدن مجمری عنبر دخان	عودن اوودور کاتورن بوی جان

جهدیله ایتدی طلب اوودی کلیم	اوو اچینده انکا تجلی ایتدی کریم

اوودر پروانه معمور ایدن	وارلغونی یاخبانی نور ایدن

خلقی اوودا ایتدی ابراهیمه خاص	اوودر ایدن آلطونی غشدن خلاص

عشق دوروراو آیینهٔ فیض وجود — هر نه کیم وار عشق ایله بولدی وجود

عشق درورین دیمه کیم محنت درور — کاول سراپا نعمت و رحمت درور

عشق دردین جلک که اول خوش دراولور — عشق دردین جکمین نامرد اولور

عشق جون ایدر سینی سندن فنا — بلکه اولدور اول سینکا عین بقا

عشق جونکیم وار لغونیکه ایتورور — سنی اولدم دیلکونکا بیتورور

سنسن اول محبوبه کاولمیس حجاب — کورونورمی یار کیتیمپه نقاب

عشقدن سنکا دیرایم بیر خبر — اولکیم جانونکا ایده او اثر

اول اثردن جان و دل معمور اوله — حق تجلیسی ایله پرنور اوله

جونکه دوتدی شاه ایرانی تمام — اولدی توران واخی فرمانیغه رام

مطلع داستان

کابلستان کانکا دیرلر نیمروز — کاندن ایدی رستم لشکرفروز

اولمیشیدی مطیع اسکندره — هرمزونیم کابلستان یکپیره

کانده رستم اوردوغدن بیر دلیر — دارا ایدی کیم جنگینه دورمزدی شیر

کادیدی انونک زرسپ نامدار — دیرایدی کیم کیم اولور سام سوار

سرده اولور کرا ور رستم کوه قاف / قیلیچیم بیری یخیر قیلیسم مصاف

اوخومنک انیغینی چون بایدین جخ / زهری ایله ایردوکی بیری یاخ

زار ایدردی رزمده گشتاسپی / خوار ایدردی بزمده لهراسپی

شاه اول ملک آلغه قیلدی هوس / صورتیله کیندو ایلچی دوزدی پس

واردی کوردی ایلبتان ایللرین / انده کیروب چیقیچ منزللرین

سیستان شهرینه چون ایرشدی شاه / هم زرسپ ایله داخی کورشدی شاه

هر نه پیغام فکر ایله اول ایلدی / جمله سین پیر زرسپه سویلدی

چون زرسپ انونک سوزینی دینکلدی / هر نه کیم ویدی سپهبد انکلدی

اولدی عاشق سوزلری انینک زرسپ / ویدی بونکا قول ایشور سنه زرسپ

چون فصیح ایدی و لبس شیرین کلام / شاه زرسپونک دوتدی کونکلنده مقام

اول فزون سوزینه قالب وانکا / ویردی کندو زینی یکباره انکا

هر دوردور سوز ایدر جانه اثر / سوز میانتونک اوینی آماجه ایرر

شویله اولدی جانیله انکا هوس / کاتبیز اولامزدی هرگز بر نفس

ویر ایدیکیم حاشا کیم بو قول اوله / یا بوریسم کیمسه دن ایلچی کله

دیر که قوللم لیک یوز سلطان گرگ / کیم بو تونک جریبینه اوله پزرک

قول یوز سه اولیه جمشید اوله / ایلچی بو بیله کلمیه خورشید اوله

عشرت ایتدی انونکله پر سفته تمام / ایرته کیچه اولدی نوشانوش جام

وار ایدی پیر قیز انونک گلشاه نام / کیم یوزیدن نور مهر آلوردی دوام

ساچی موسیدن پریور ایدی نشان / اغزی عیسی سوزین ایلردی بیان

یوز بیله تازه دی ارود بهشت / فتنه اولوردی کوزی حور بهشت

دیشینونک وصفین سوررسه ندور / اول اوتینه اوپنه انکا آب در

کوزینونک نرگس پرستاری مدام / ساچلرینه مشک ایله عنبر غلام

یوزی خنده ایرور ایدی ترکله / زلفی طعنه اورور ایدی سنبله

اغزی سرین نازک ایدیدیم ادا / روح سرین دیمک اولسیدی پیرا

ساچی ریحان یوزی نوروز ایدی / آله کوزی بوستان افروز ایدی

کورسه یوزین واله اولوردی ملک / جوش ایدردی عشقینه ماه فلک

کوزلرینونک جان ایدی ایتدوکی صید / کونکول ایدی لفتونک قیدوغی قید

مهری لاله جانغه اوروردی داغ / یوزی مانه شمع ایدی مهره چراغ

یکاغنی

نیکاغی تابینه دور مزد آفتاب — تشنه ایدی لعلینه از خوشاب

یوزی نینک تابی ایله اول دلفروز — سیتانی قیلمیش ایدی نیمروز

ویرمیشیدی صانع انکا بهر جمال — کورمیش مثلین خیالنده خیال

نقش بند صنع اولالی اشکار — کورممیشدی کیمسه آنونک کبی یار

فریفته گردیدن زرسپ شاه حبش اسکندر را و عاشق شدن با خسرو اد

شبستانده کیم زرسپ نامدار — اولدی بیر مدت شاه ایله کامکار

چونکه مست اولدی شبستانه کیدر — خلوتنده آنی ایله وصف ایدر

کیم سوزینی ایشیدن قالور عجب — کورمکیچون جان و دل قیلور طلب

اول قدر سویلر کیمسه صورتین — کیم قیلور انکا عاشق اولور کورمدین

عشق اودی جانینه اولور کارگر — کونکلی اوینی قیلور زیر و زبر

حیلت ایله جهد ایدب چاره قیلور — شاهی کورکه بو خاردین یول بولور

جد و جهد ایله اولور حاصل بر اییش — ایتسه ایپنک جد و جهد ایله دوریش

بر تطرله چونکه کوروی شاه یوزین — آه ایدوبنی اوتندی کندوزین

کوز [illegible] کونکلر ره عین عنا — کوز ایدر جانینی بلایه مبتلا

آه آیدوب قیز حسرت بیله آغلادی / شول بیله کیم دایه یوراکین داغلادی

آلدی دایه قیزنی واوه ایوه / داملر اوستندن ایرشدوردی ایوه

واردی کلشاه ایوه بنیاد ایتدی آه / آتیننگ توتو تیسینه بویاندی ماه

اول الف قدی آنونک شم شکل نون / کوزلردن موج اوردی سیل خون

عشق دردی ایله حیران اولدی اول / طره سی کیبی پریشان اولدی اول

عشق دردندن ایچی باشلو ایدی / فرقت اودندن کوزی یاشلو ایدی

کوزلرینونک یاشلری جیحون ایدی / نچه سی جیحون که موج خون ایدی

کیتدی آندن راحت وآرام وخواب / بس که چکدی محنت ودرد وعذاب

کوزینه کیرپوکلری اولمشدی خار / خواب آنده نچه ایدیدی قرار

جونکه آنده یوخیدی اولدروه تاب / دیر ایدی یالیتنی کنت تراب

وای وای اغلار ایدی فی بیکسی زار / شرحه شرحه قیلدی جانن درد یار

صبح اولنجه زارلیغ ایتدی اول کیجه / عاشق اولن بو بیله اولور داغ نچه

ایرتیا داکین یانز شو بیله که شمع / ایرته سی یزداوش دیدیم دوتدی نکه جمع

دایه جوق پند ایتدی اول قیزه آلدی / اوکودیله اودی پاکن اولمدی

چونکه خادم بولدی اول سرمایه‌یی ‌ ‌ ‌ واقف ایتدی اوش بو حاله دایه‌یی
دایه خود دلبری کیم اول قیز کوزه ‌ ‌ ‌ جان ایله اولداخ انکا کونکل ویره
ایکی یانکادن خوش اولور کار عشق ‌ ‌ ‌ ایکی یانکادن کرک بازار عشق
عشق بازارنده صاتیلسن نه دور ‌ ‌ ‌ درد و جور و غم نه سیم و زر نه دور
عشق بازارنده اولن کاردان ‌ ‌ ‌ شغلی نه دور بیلمک سود و زیان
دایه شویله بردی شاهه خبر ‌ ‌ ‌ کیم بو کون گلزاره ایدار وز گذر
گلشاه ایله گلشنه کید بیر وز ر ‌ ‌ ‌ گللره گلشاهه عرض ایدیر وز
تا گوره لر نچه اولور حسن و روی ‌ ‌ ‌ یا نچه گرک اوله اول رنگ و بوی
زلف بندین چهره‌یه بیرم تا صبا ‌ ‌ ‌ بیله گا نکا مشک دیمکدور خطا
نرگسه کوستاره‌یبیرم کوزینی ‌ ‌ ‌ تا که نرگس اونوده لند وزینی
قدنی عرض ایدیپ‌یم باغه من ‌ ‌ ‌ کا باغینه دوشه اول سرو چمن
ساچینی کوستاره‌یبیرم سنبله ‌ ‌ ‌ کیم نچه اولور دستینه ریحان بیله
غنچه‌یه کوستارام اغزین کیم کوره ‌ ‌ ‌ نقطه موهوم سرینه ایره
جون سکندر اوشبو سوزه دوتدی گوش ‌ ‌ ‌ شویله اولدی ارکاندن گیتدی هوش

جون کیچه کیتتی و اولدی صبحدم | رایت نور اولدی پیت اولدی ظلم

گلشنی گل باغینه ایلتدیلار | شاه اوتاغینینگ یاتیدین کیتتیلر

شاه نهان بوین کوزه دورکن نقاب | کوتوروب عرض ایتتی یوزین آفتاب

شامی شبنم سیکیبی محو اولدی جمال | عشق یولنده اولور چوخ دورلو حال

قیلدی اول دم عشق جانبینه اثر | اول اجالی چونکه ایتتی پر خطر

عقل ایله جانه خطر دور دور بلا | پس خطر دور عاشق ایدین مبتلا

عشق اودی کونکلنده ایله ایتتی جوش | کیم تنندن جان و باشدن کیتتی هوش

دولدی عشقیله ایچی و اشی اتنک | اوده یاندی قوروسی یاشی اتونک

اولدی کیس کبی زار و زرد گون | لاله کبی سوخته هم غرق خون

نیکاغین کوردی دیدی نسرین بو دور | دیشینه باخدی دیدی پروین بو دور

دوداغین کوردی دیدی آب حیوة | تشنه اولوب دیدی کای عذب فرات

غمزه سینه دیدی بو سحر آفرین | قصد جان و دل ایدر هم عقل و دین

یوزینی چون کوردی دیدی آفتاب | دو تمیه بو رسمه عنبرین نقاب

قاشینه دیدی که بو عنبر کمان | جان هدف ایدر اوخینه پیکان

اغزینه باخدی دیدی کیم نوی جان / بونده دور لیکن اولپدور روز نهان

بیاقلرینه دیدی ی ریحان و روح / کیم اولپدور انونک حیرانی روح

کل نکا غنده کوردی و شمش شک خال / دیدی بوندن جانبه مشکل اولدی حال

دیدی جون کوردی زنخدانده چاه / بو دورور جان یوسفینه حبس کاه

کوردی قدی دیدی ای سرو روان / کیم کوزوم سر چشمه سین ایتدی مکان

جون نقابن اورتوبن کیتدی ماه / شاه کوردی ایدوبن زاری و آه

شاه دیلر دیکیم دوتیدی نیم روز / لیک کوکلین آلدی یوزی نیم روز

اول سعز وه کیم درم دیردی و کنج / جان بها دیرب وصالتون آلدی نرخ

عشق شوقنده قنا و رضا تیلن / اول بهاعه جان دورور قیمت اولن

کلثا هی جون کوردی شاه نامه / قالمدی آنده واخی صبر و قرار

کوزلری انکک نه افسون ایلدی / کیم شاهی زلفینه مجنون ایلدی

شاه کوزینه سکن ایتدی قیرجین / یول اولوبن کیردی کوردی لحرجین

شاه جهان ترکنی ایدیب دار و کیر / بیر قیل ایله ایتدلر آنی اسیر

شاه کیکن اولدی اسیر اول پرقیلیه / عشق ایشیدر عقل نه چاره بوله

گرچه کیم سلطان ایدی و تاجبخش / ملک و اقلیم ایدیر ایدی خلقغه بخش

شو بیله اولدی کیم ایشیکه بولسه یول / راضی ایدی کیم اولیدی بنده اول

ویلدی کایاغی توزین پرده قیله / لیک محروم اولدی کیرمدی اله

کوزینه دوشمیدی ویدی اول جمال / لیک خواب اولمیشدی کوزینه خیال

عاشقونک کوزنده کیم یوک خار اولور / خار اچینده اوبیچق دشخوار اولور

هر کیچه تا صبح ایدردی زاری اول / کوزه دردی آهی و یولدوزلاری اول

دیر ایدی بو کیچه می یا یوی یار / کایله اوزون و پریشان دور و تار

کیچه می بو یله بلای جاودان / کیم بلیورمز صبحدن هرگز نشان

کیچه میدور بو کاتنک پایانی یوخ / کیتمکا دروم کیبی دامانی یوخ

ای عجب مندر سبب کتیدی قرار / قطب کبی محور و چرخ مدار

کیچه اورتیدور سا جیله کوندوزی / شو بیله کیم برقعده ولدارونک یوزی

کتیدی کونکلندن آنونک قاموسی بس / وارلیغی خلوتده کلشاه اولدی بس

خنده باچه کورون کلشاه ایدی / ذکر و فکری قامو اول دلخواه ایدی

قولاغی اولمیشدی آدینه ظرف / اول ایدی ایشتدوکی صوتیله حرف

دامرنده یورین قان اول ایدی　　هم سراندامنده انونک جان اول ایدی
یوریدوغی آیغ و دوتدوغی ال　　اول ایدی بو مشکلی کل ایله حل
عاشق اولدور کانده وارلیغ قالمیا　　عشقدن آرتوق داخی نسنه اولمیا
نیچه کلسه عاشقه جور و جفا　　یاردن کلدوکده اولور مهر و وفا
یار مهری قهر له کیرسه اله　　رنجه صبر ایدن کیشی درمان بوله
صوردیلر منصوره عشقی کیم نه دور　　دیر آنی کورنکه اوچ کون بنده دور
اولنده آنی داره دیکدیلر　　پس ایکنجی کونده اوده آتدیلر
پس اوچنجی کون کولین صاوردیلر　　قاموسین یل ایله صویه ویردیلر
یار ایله کیرسه بو رسمیله کلور　　عاشق اولن کیشی حالی بویله اولور
کل سون خار ایله هم خوشخو کرک　　شمع وش اود ایچره خندان رو کرک
تا که شبنم وارلیغندن کیتمیه　　قالخالی کونشه یردن تمیه
داره منصوری چو خندان کوردیلر　　نیچه در حالنک دیوبن صوردیلر
دیدی بو عاشقلرونک معراجیدور　　عاشقونک جانی بلا آماجی دور
عاشق اولان درکه انکا داغ و درد　　یاردن کلدوکده اول باغ و ورد

حق یولیده صرف ایدیب چوق سیم و زر / جان ایچون آش ایلدی لیلی مگر

کیند و الیله ایدی آشی نصیب / کیمه کیم کلدی فقیر و یا غریب

اولوکیچی کیم کلورلر خاص و عام / هر بیرینه حصه ویروردی تمام

کلدی مجنون داخی کاندن آش اله / بیر نظر لیلی ایله همدم اوله

آلدی لیلی جانه غم اوردی یره / صاندیلر مجنون که اول آشه ایره

یا که خود لیلی آشینه بیرینه / شاد اولدی خود یه نمک بیرینه

دیدیلر مجنونه کیم رنج و بلا / نه جگر بیسین لیلی اولوپ مبتلا

اولوبه کیچیه نعمت اول بریور / جاتغونکی قرشونکا آشه اورور

چون ایشتدی بو سوزی مجنون خوار / سویلیدی آنلا آره ویغلیدی زار

دیدی کیم بو سوم ایله بیر حالی وار / جانا نوم اتنکچون اوردی آشه بار

ایروغنک چونکیم جفا غین صیدی / کیمیه پیچون کلورسین دیدی

پیلوراو لکیم نتیپه منکا خوش کلور / انونکیچون جوری منکا چوق قیلور

اتنکیچون کیم اتنک آسنم ایله / دا یخی در لوایشی وار در کیم بیله

هر نه کیم اول خوب ایدر سه خوب اولور / هر نه کیم محبوب ایدر محبوب اولور

هر نه اول خسرو ایده شیرین اولا / آچیسی اونونک واحی شیرین اولا

بازگردیدن اسکندر از سیستان

کیچدی اوج منقه روانه اولدی شاه / کونکلی ایچره ساکن اول دم شه ماه

گریه وزاری بیله همراه ایدی / ایچی وایشی هم دولو گلشاه ایدی

شاه نعش کیبی اولوبن دوتا / آلمیشیدی یاردن نینکا قفا

شوبلیه کیم خورشید نرگس کیندوزین / دوندورورودی یاردین نیکا یوزین

کوه و دشت آهی ایله دولمیشیدی / یول کوزی یاشی ایله سیل اولمیشیدی

آهی اول کوک یوزین اتمیشدی زنگ / اولمیشیدی یاشیله یر سرخ رنگ

کوزلرینه بو جهان تاریک ایدی / کیتدوکی یول قیل کیبی باریک ایدی

گریه وزاری ایله دوشب یوله / ایردی بو زمینک درد ایله بیر منزله

نیچه سی منزل که جان آسا ایدی / صاییدونک جنت الماوا ایدی

نوبهار و لاله گلزار ایدی / چشمه لر وه دوب دولو انهار ایدی

هر طرف ریحان ایله نسرین ایدی / توپراغی عنبر یلی مشکین ایدی

انده قمری بلبله دمساز ایدی / غنچه و گل دولو هر سو ساز ایدی

شاه و راغ انده سوز بیله ساز ایلدی — ناله بیسین قوشلاره دمساز ایلدی

هر بیرینه قانلو کوز بیله باخیب — زاری ایدردی یوراکینی یاخیب

کوردی کیم تپمیش چمنده بیر خیا — دیدی اوشیمنم کوزمه قد یار

ساچینی یاد ایتدی ریحانی کوروب — ینکاغین انکدی گلستانی کوروب

بلبل ایشتدی اولوبن نغمه ساز — ویردی گل قوشونیه بیر دورلو راز

کوردی نرگس انکدی دلدارین کوزین — گل کوروب ذکر ایلدی یارنک یوزین

دیدی سن کوره بیلورسن یارونکی — عرض ایدرسین انکا درد و زاردیکی

منی کورکیم کوره مزم یار دیمی — دینه مزم کیم نه دورور راز دیمی

بیله ویرب عمرمی سودا بیله — اینکلرم من نی کیمی وای ایلیمه

پس قلم الوبن اول گلشنده شاه — گلشاهه بیر بیت یازدی دولو آه

نامه نوشتن گل بشاه

دیدی کیم ای گل ینکاغی خنده بین — کوزی نرگس زلفی سنبل خنده بین

عشقونک اودی جانمه کار ایلدی — فرقتونک کونکلومی بیمار ایلدی

لاله کیبی دولو اچم داغ و درد — کوزلرم نرگس صفت اوشن زار و زرد

الوداع ای یار دلبر الوداع — الوداع ای لعلی عنبر الوداع

غم کیبی سنی پیردوم کورمیشم — کوردوکم دا ایچرا اودینه کیرمیشم

بیلمزم کیم کوره لیدن اول جمال — خواب میدور کوزده یا خود خیال

کرچه ایرمزم جمالونکا پستنک — راضی اولیشم خیالینکا پستنک

نیده یم کیم کوزلرده پر نقص — اویچوکلم کاوله حاصل بو هوس

زلفونکنی انکوب پریشان اولمیشم — واریمزم بویله حیران قالمیشم

یاغمورونک قطره لریدین جو خدودر — ریکینک اجزاسیدین اول ارتوخ دوردور

وارونور اوراقنه آغاجلر ونک شمار — لیک منم شوقمه یوخدور ای یار

من بو بولده شرحه شرحه ایدب جگر — سیر ایدارم نی کیبی بی پا و پر

دف جهان ایدر نیچه کیم اورولور — چنک ناله ایدر نیچه کیم بورولور

نیچه دورلو کایدرم کونکلومه پند — واشره واشلر انکا اتیم سود مند

ویلدم کیم شوق هم ایدن پایان — خامه دن قان نامه یا ولدی روان

یازرایکن نامه شاه جهان — بوغزل یادینه کلدی ناکهان

غزل گفتن اسکندر بکاشاه

دینی و عقبی پاره سینکا تاشلمیشم — قاپونکی جانمه قبله قیلمیشم
تاج و تختی ملک و بخشی ترک ایدوب — جانله عشقونکی صاتون آلمیشم
عشوه سینه غمزه ننک مفتون اوب — زلفونکا زار و پریشان اولمیشم
سنکا دیرلر پاخله نام و ننکی من — شیشه ناموسیی داشه جالمیشم
ماه و پروین قرشو سینه کیچه‌لر — یوزونک اغزونک انکا دانکا قالمیشم
جان صفا بولماغه صدق و مهر بله — صبح کیبی ایشکونکا کالمیشم
اوش قپونکده جان و دل میتورون — بیریه عشقیله محنت آلمیشم
زخلرونک شمعینه قرشو جانمی — شوبله کیم پروانه اوده صالمیشم
نوبهارین جمالونکنک بو جان — بلبلیدور ایرمسون باد خزان
حسنونکنک گلزاری هرگز صولمسون — قامتونک سروی تغیر اولمسون
تازه اولسون کبی بله ترگلنک — دایما سرسبز اولسون سنبلونک
غنچه اولسون اغزونکنک کیم لعل دور — تازه ترشو بله که دور جنده دور
نامه اوتنیه اوروب زرین ختام — پر بری گلشاهه آنی نیکنام
نامه ایلتن کاتورکچه جواب — خیمه برکندیلر میخ و طناب

بیر ایکی کون دوتتدی شاه آنده مقام | ایرته کیچه زار آغلدی مدام

آه و زاری بیله کیچوردی کوندوزنی | صبحه دک کوز ادورایدی یولدوزنی

اول قدر زار اغلدی و چکدی غم | کیم وجودینه اثر ایتدی سقم

چون حرارت قیغودن دوتتدی مزاج | فصد اولدی دفع سودا احتیاج

فصد ایتماکه چو فصاد ایتدی قصد | شاه قیفالندن انده ایتدی فصد

قانی بویله کیم توکولوردی شاهننک | آدی یازیلوردی یرده کلشاهننک

ویدیلر شاهه که ایتدوننک فصده قصد | کلشاهه داخی کرک لو اولدی فصد

کیم شاهه ایرشدوکنده نیشتر | کلشاهه داخی ایرشد آندن اثر

ایکی کیک یوخیدی بیر لکدی همان | بونده اولان انده داخ اولور عیان

فصد ایچیر قیفال انونک دوکدی قان | یرده اسکندر یازلدی اول آن

عشق اولیچق او شبور همیله کرک | کاوله ایپرلک حاصل اولدور دیلک

عشقی اولا انونک بیله انسانیتی | آدمینک آلمه حیوانیتی

بویله عاشق اولمدونکچه سویلمه | عیب دوریوق بیرده دعوی ایلمه

عاشق اولور اینسنک او شبور سیمه اول | کیم کیده ایپین سن ارادن قالا اول

نامه چونکیم ایلتدی پیک شاه / خادمه ویرمک لیکه بولوردی راه

نامه دین چون اولدی گلشاه خبر / نامه آچدی کیم ایدیدی نظر

عشق باغیدین ایرشدی پر نسیم / رشک باده باغ جنات النعیم

شوق اودیدین جان اولدم اتیدی جوش / گیتدی گلشاهدین هم اولدم عقل و هوش

شوبله گیتدی قوت بو جان و روان / کیم تننده بیر نفس قالدی نمان

یاتدی شول رسم ایله اوچ کون بیخبر / تاکه بولدی آنده روحدین بیر اثر

دیدلر کیم شاه سویمیشدور سنی / شوبله کیم سن داغی سویمیش سن انی

سنی اونودردو کل بیر لحظه شاه / نه کرک پس بو بچه زاری ایله آه

قیغودین حیف اوله صولغ بو جمال / کاییرسون مرکز بونگا عین زوال

اوشبو چس اسکندرونگ دور قوی انگا / لایق اولمایه بونی یوز منگ چیکا

بو امید اولدی انگا آب پای مرد / کانی اولدردی اول امید ایله درد

نامه سینی چونکه شاهنینک کوردی اول / باشینه قوییب یوزینه سورتدی اول

اول قدر قان اغلیوبن دوکدی یاش / کاولدی هر نه وار سه قورو یرده یاش

پس الیغه آلوبن اول دم قلم / چکدی کافور اوپتنه مشکین رقم

بار غوشنینک گلشاه غه بیرسکید

دیدیکیم ای شاه نوبخت جوان / کاتیبیشیم بو جانی عشقونکا روان

شویله اولپدور فراقنکده اودوم / کیم چیخیپدور پرده دن واشر آدوم

شمع کیبی عشقونکا یانمنوم / دیل کیبب اغیزلره سویلین منوم

پس منم اچون میدی بونده کلب / منی توبب کیده سین کونکلم آب

سندن ایرو منده یوق تاب وتوان / پیر چیکر دور دولوقان و پیم جان

نه صورور سین حالمی سندن ایراغ / نوله تن چون وشه جان آندن یراغ

صوره مانکه نبیدی یارونک فرقتی / کوزلرومه باخ کوره پسین عبرتی

کرم اولپدور اوراچوم آذر کیبی / اوده یانر جکرم مجمر کیبی

جانی دیلرم ویرم تحفه سنکا / کیر و ویرم بو نه لایقدور آنکا

نوله بیه جان ویره لرایکی جهان / آیغونک توزینه اولور رایکان

یولونکنک توپراغی جانه کیمیا / ایشیکونک توزی کوزومه توتیا

دیلومی دیلر ایسنک ذکرنکده دور / کونکلومی صورار ایسنک فکرنکده دور

وینه دوک بن حستنی شاد ایده سنک / یوخسه بن کیمم بنی یاد ایده سنک

من سینکا لایق دکلوم ایرسه — یا سینونک ربا جمالونک کورسه

وارایسه لطفونک بو ایشه جازه بس — بیزه بو خدور بوم اوده دست رس

نیچه کیم آنکم جمالنکی سینونک — یا کورم دوشده خیالنکی سینونک

کوزلرومنک موجی دریایه ایریر — آهمونک دودی ثریایه ایریر

جونکه او شبو حاله ایرشدی مقال — پر غزل دیدی بدیهه اول غزال

غزل کفتن اسکندر به کلشاه

کای نکار کلعذار سرو قد — وی بت غنچه دهان لاله خد

عشقونکنک دردین ویلر سنک شرح ایدم — نه دییم توکنمز ایتید و کیجه عد

شوقی یوزونک خیالین کورمکه — نیچه ایدایم وصف جون یوق آنکا حد

ای یکان الحمد لله وصفونکیه — بیلورم جون قل هو الله احد

فرقتونکنک حرقتیده کیجه لر — حرز ایدور جانم نونک الله الصمد

بحرونک اوش قهد ایله آلورجانومی — وصلونکنک مهندن اولمز سدد

بخت کیبی تا یونکا یوز سوریب
کلیشم امید له اتیمه منی رد

پرح

برچرخ دوندو گنجه دونر روزگار | بختونکی پاینده ایتسون کردگار

ییدی اقلیمی سنکا رام ایلسون | مملکت عدلونکا آرام ایلسون

زهره‌نی پرده پرای ایتسون کتیر | حق پرا پردونکنده ای شاه عزیز

مطبخونک یازی چیسی اولسون وزیر | کیم کمان چرخنده اولدی اوی تیر

شمس اولسون سنکا تاج و مشتری | جانله اولسون تولوغنکده مشتری

اولسون ایوانونکده کیوان پاسبان | ماه نو اولسون قاپونکده آستان

پهر یدی گلشاه شاه نامیه | قیلدی آتونکله کرم ترسنکا میه

نامه جو کیم اوخیدی قیلدی آه | کشورندن یانکه دوتدی راست راه

سوزادوکش ور کلدی کیرو سازوم | کوردی جنت پیکی اولمیش مرز و بوم

بیر یوزی اولمیش سراپا مرغزار | هر بوداغ اوپستنده اوتر مرغ زار

سبزه زار ایچنده شاخ نسترن | یلدوز شول سمه کیم کوکده پرن

حله سی یاقوت رنک اولمیش کلنک | زلفی عنبر تاب اولمیش سنبلونک

اطلس دینار کون کیمیش چمن | یوزنی یومیش گلاب ایله سمن

نرکس آلد و غنچه الد زرین قدح | کل یوزندن ظاهر اولور فرح

تختینه اولتوردی شاه اورندی تاج | کلدی هر یاندین انکا باج و خراج

پادشاهلر هر یانکادین کلدیلر | بیر اوپوبن بنده فرمانی ایدیلر

چونکه کلدی عشرت آغاز ایلدی | چنک و نی هر یانکادین ساز ایلدی

جام زر صوندی بت یاقوت لب | کیم صالوردی آفتابه عشق تب

ایله نغمه ساز اولدی ارغنون | عقل آنونک سازیله بولدی جنون

ایله ناله ایتدی درد ایله رباب | کیم جکرلر اولدی سوزندن کباب

ایله دوزدی پرده ده سازینی نی | قیلدی زهره چنکینونک تارینی طی

جام لعل ایدیب نظر شاه جهان | کلشهنک یاقوتین انکدی ناکهان

ایچر ایکن لعل کون جام شراب | کوزلریندن آقدی لولوی خوشاب

قویدی ناموس و حیایی بیر یانکا | نه حیا انکا که معشوقی آنکا

عشق قویمز کیمسه یه حلم و قرار | عاشق اولا نه ناموس و نه عار

چونکیم اولدی عشق غالب جانینه | تیز ارسطوییه کاتوردی یانینه

دیدی آل زر و جواهر بیشمار | وار زر سونک قیزینه اول خواستار

کلشاهی چهد ایله وارایر کوز منکا | در و دام ایت کر کسیم من سنکا

بیلمزم منگا نه افسون ایلدی / کیم کوزوم عقلومی مجنون ایلدی

زلفینه اتونک پریشان اولمیشم / یوزینه شیدا و حیران قالمیشم

دوداغیدور کوثر و آب حیوت / یوزی نوروز و ساچی قدر و برات

جانمه قبله قاشی محرابی دور / کونکلوم بندی ساچینونک تابی دور

لعلنه جانیله تشنه اولمیشم / حسرتیدن کونده مینک کز اولمیشم

بیلمزم عاشق نه قاتی جانلو اولور / شمع کیبی دیریلور نچه کا اولور

باشینی کسدوکچه اولور زنده تر / یاشینی دوکدوکچه اولور خوش خنده تر

نی کیبی باد هوا دور حاصلی / یاشی یوقدور سویلر اول غم دیبیلی

چون ارسطو شاه سوزینه توتدی کوش / بیلدی کیم کیدی بیدر آندن عقل و هوش

عشق وارلوغینی تاراج ایلمیش / غمزه اوقی نی جانی آماج ایلمیش

آلدی بیچند کوهر و در ثمین / لعل و یاقوت و زر و دیبای چین

اول ارادن قیلدی عزم سیستان / ایرته کیچه دوردی اولدی روان

سیستان شهرینه چون ایرشدی اول / هم زرسپ ایله داخی کورشدی اول

رفتن ارسطو به سیستان برسالت

دولت ارکانین وزوب آنده عیان / ایتدی نه پیغام کیم واردور بیان
چونکه ایرشدی زرسپه بو خبر / اولدی کوڭلی غصه دون زیر وزبر
٦ کاندن اونکدین رستم جنکی سوار / کاتیدی جنک انونک ایله اسفندیار
تکرایدوب اوخ زخمیله بی ترس وباک / ایتمیش اسفندیاری اول هلاک
اول اورغاندی زرسپ تیز چنک / کاتیم ایدی اژدها انونکله جنک
بهمونک اتاسیدی اسفندیار / اولپچی اتاسی بهمن شهریار
اتاسی قانچون ایتدی انتقام / سیستانی ییخدی ویاخدی تمام
قیلدی چونکیم سیستانی ایتدی خاک / رستمونک اوغلی فرامرزی هلاک
چون سکندر اول اوروغدندور یقین / کیروتازه اوله دیدی ایسکی کین
وصلت ایتمک دشمن ایله اولور خطر / زهر دور دشمن کرک آندن حذر
هر کیشی کیم زهر ییر در حال اولور / اول کیشی کیم قورخولر صبر اولور
کلشانک ایشینه ویردی رضا / اولمدی حاجت قاتنده چون روا
دوندی کیرو اول حکیم نامور / واردی واسکندره ویردی خبر
چون حکیمونک سوزنیه شاه دوتدی کوش / ایتدی اول دمده غضبدن قانی جوش

اوشا ملغ اوله عیش و شباب | عشرت و پیروزی و جام شراب

نیچه اولا معشوق ایچون جنک ایلمیه | جنک وقت اولب خلایق اویلمیه

جمع ایدونی سپاه بیکران | سیستانه یوریدی صاحب قران

هر یکادن خیل و لشکر یوریدی | بیر یوزی درلو علملار یوریدی

ساز ایتدی ضرنا و کوس و نفیر | دولدی اوجدن اوجه کشور دار و گیر

میمنه دوزلدی و هم میسره | هم جناح و قلب داخی یکسره

آلتی یوز منک کیشی مندی نامجوی | شیره مرد و پهلوان و کامجوی

جون اسپ ایشتدی کیم پر اژدها | کیم دمندن اولیمز کیمسه رها

جمع اولیبن سیستانه اوش کلور | کیم دور ورانکا مقابل کیم اولور

جوخ چری دوزدی اسپ شیر گیر | کیم ایده اسکندر ایله دار و گیر

لشکر بحرین و هم گنج و عدن | اولمیش ایدی آتونک قاتنده انجمن

شاسنک اولماسون دیوبن سیستان | ویردی جوخ لشکر انکا مندوستان

آنده ایدی هم بدخشان لشکری | سندون داخی وار ایدی جوخ چری

لشکرین یایادی شاه سیستان　　کایده اسکندره بر جنگ گران

کیم آسینی تاریخ ایده روزکار　　قاله آندن اول جهانده یادکار

جون ایرشدی رایت اسکندری　　منهزم اولدی زسونک لشکری

جون هوادن یال و پر آجه عقاب　　داغیلور صحرا دولوا ایسه غراب

کبک ایشیتدسه بازون آواززنک　　صدنز ارایسه قاچسه قیلمز درنک

مشرقه کوزن است ایتدوکده عنان　　چرخده قالمز کواکبدن نشان

منهزم اولب قاچیجق اول چری　　دوشدی اردنجه سکندر لشکری

کرم سوروب سیستانه واردیلار　　بارکاه اوردیلر اول دم کایردیلر

سیستان شهرینی ایتدلر حصار　　مرنکادن قوپدی جنک و کیرودار

پهلوانلر کوپس حربی وردیلر　　رعدوورزوب منجنیقی قوردیلر

تیرانداز ایکی یوز منک نامه ور　　بی خطا اوخلاری شویله کیم قدر

قصد ایتدلر حصاری المغه　　زور بازو ایله ویران قیلمغه

دلدیلر تیر باران ایده لار　　شویله کاوخی شهره باران ایدیلر

شهری اوخ ووداشیله دولدوردیلر　　جمله خلقین زخم ایله اولدوردیلر

ناگهان بیر زخم ایریشور بیر انکا / اندن اونکدین بیشک ایرور اول منکا
زخم کیم کلشاهی دلخواه ایرور / اولدم ایرور مانکه داغ آندن اثر
ایلکی لیک جون آره مزدن محو اولور / منکا ایرور زخم کا انکا اوردیلور
عشقیله معشوق و عاشق بیر دورور / عشقی بیلا نه بو سوز ظاهر دورور
عاشق و معشوق جونکیم بیر اوله / زایل اولوب ایکی لیک بیر لیک قاله
اورده معشوقه ایرن خیر و شر / عاشقه والیخ ایرر بیشک اثر
خنده معشوق اوله عاشق دوتمه شک / اول حقیقی عشق خود بویله کرک
اوشبو حالی کایدرم پیشکا بیان / ویلدی مجنون کایده خلقه عیان
واردی لیلی بیچاغله اوردی اول / لیک زخمین کندویه ارکوزدی اول
اول بچاغیله کانی اوردی درست / کندو یارالو اولوب وشدی پست
کندویی لیلیده بولدی اول یقین / لابد انکا ایردی بچاغ زخمی همین
خسته دوشمیشدی مگر بیر کون ایاز / ایتدی محمود انی کورماکه نیاز
دیدی بیر قولینه کیم وار آنی کور / اوشبو لحظه کل خبر ویر بیچه دور
یوکورو دورمه یوکورکه دورتیش / کوزنکا دوتب [illegible] ورم تیز ایرش

کیتدی اول قول شاه قاشیدن یوکورو / جون ایاز قاتیغه کیروی یوگرو

کوردی سلطان دوراد توریش بابایاز / آره لارنده انونک نازو نیاز

دیم ایله سهم ایردی قولونک جانیغه / صاندی کیم یوپانیسی دور قانیغه

دیدی من یوکورو کیتیدم حق گواه / نه سبیدن مندین اونکدین تیدی شاه

دیدی سلطان من همیشه بونده ام / کوردو کمچون صاغیمه منی کانده ام

پیر دورور محمود و ایاز بیله خاص / ایکی لیکدین آنلرا اولمشدور خلاص

باده جامیله چو بیر پیره کلور / باده جامونک جام انونک رنگین آلور

پیراولب ایکی لیک ارادین گیدر / وحدت اهلی پینک ایکی لیکی گیدر

کی ایشتدونکمه بو سوزونک سازنی / کشف ایتدونک عشقه وحدت ازنی

بونی و بیب اورده دوزلره / کیر و بو بیله دیدی دونب آنلره

منع کردن اسکندر لشکر را از جنگ [illegible] شاه

بو سوز اورزه پیر ایکی کون دورلوم / بخت فرجامی نچه درکوره لوم

اولکیم بیر فتح اولا جنگ اولیدین / آره بیرده هیچ کیمه پیر اولیدین

کلشاسه قرشو یوبردی شهریار / اوردیلر پرده پیرا زرین نگار

اوجدن اوجه لعل ایله دُر عدن — باغلوبم نافه مشک ختن
ایچرودن نقش نگار رنگ ایدی — داشره‌دن صد نسخه ارژنگ ایدی
ایتره گیچه آنده اولور ایدی شاه — ناله ایدردی گلشاهه ترشو آه
دیر ایدی کیم شاه ایلیپسم خلقه تمام — جان ویرورم سنکا اولماغه غلام
جانه اوردونگ بونجه دورلو زخم سن — ایتمدونگ دردومه چاره کورن رحم سن
شمع کیبی منی گریان ایلدونگ — زلفونگنگ بندنده حیران ایلدونگ
محنتی صانمه کیم آزدی چوخدورور — هیچ کیمه منکا محرم یوخدورور
صبرونگ نونگ دردین ندر بیلسه حبیب — پس انکا لایق دوا قیلسه طبیب
دردومی منم طبیب چون بیلمدی — لاچرم آنونگ دواسین قیلمدی

نامه بیتیشین اسکندر بحردا گلشاهدا آنداقین قیلیغی قیلو

پس آلیبه اکوبن اولدم قلم — یازدی گلشاهه شه صاحب علم
کای نگار سرو قد لاله روی — وی بت غنچه دهان مشکبوی
سندن اولسون طاپونگا هر صبح و شام — جان و دلدن چوخ تحیات و سلام
ایتیمشم آدونگی من ورد زبان — قیلمیشم یادونگی من تعوید جان

قدّ ونک اونده دردم چو خدو روز
سندن آرتوخ هیچ امیدم یوخدور روز

زلفونگنگ بندنده حیران قالمیشم
عقدنیه دوشب پریشان اولمیشم

کوڭلومی زلفونگده ایسته ای حبیب
کورکه نه مشکل اولورشام غریب

یوزونگی بیر کوره بیلدم صانمیشم
کیم تجلّی پسنده اووه یانمیشم

سندن اولدم روده بیرام ایلسنک
سندن ایرن زخمه مرهم ایلپسنک

چونکه سندن دور یورا کوم پاره سی
کیم و سندن اولور آنونک چاره سی

اولمیشم بندنده زلفونگنگ اسیر
کیمسه یوخدور کا وله منکا دستگیر

نیچه بو دامه گرفتار اولیسیم
دردو محنتده نیچه زار اولیسیم

وقت دور دردومی کیم بیلگیسین
چون دواسی پسنده دور رقیله سین

سن یوخار و من آشاغادین سنکا
نیده یم کیم نالم ایرشگی سنکا

اوشبو سوزی سویلر ایکن جلدی آه
پر غزل فی الفور انشا قیلدی شاه

غزل گشن اسکندربک شاه

ای یوزی تازه گلستان خنده سین
کوزی نرگس لعلی ریحان خنده سین

دیشلری لولوی لالا خانی سین
دو دواغی لعل بدخشان خنده سین

ای قمو زخموه مرهم خانی سین
وی قمو دردوه درمان خنده سین

فرقتونکنک خرقشده تشنه دل
اولورم ای آب حیوان خنده سین

سندن ایرو دوشدی جانوم محنته
خانی سین ای راحت جان خنده سین

زلفونکا قیدا ولدوم و پردوم نکا
ویمدونک کیم ای پریشان خنده سین

بو نجه وقت دور کیم کلستاندن ایراغ
آخر ای مرغ سحرخوان خنده سین

قسم یاد کردن اسکندر

انونک آدیچون که فیض ایتدی وکده جود
جمله عالم آندن الکیشدی در وجود

خلق آنونک قاموانونک اول خالقی
رزق آنونک قاموانینک اول رازقی

عقل و نفس و ماه و مهر ونک حقیچون
انجم ایله بو سپهر ونک حقیچون

مصطفی حقی انونک شرعی ایچون
دین بولنده اصلی و فرعی ایچون

کیم کورن اول نقش سر کردان اولور
عقل انکا هم واله و حیران اولور

زلفلر عقلی جنون صالدوغیچون
غمزه لر جانه فسون قیلدوغیچون

ایلکی کون و دور ارکان حقیچون
اوج موالید ایله اعیان حقیچون

اول مصور حقیچون کیم بو قلم
ظلمت ایچره نقش ایله اوردی رقم

قاشلرونک اول عنبری محرا ایچون
عاشق اولانونک یوراکی باشی ایچون

یاردن آیرودوشنلر جان ایچون
کوزلرندن توکولن طوفان ایچون

کیم ادم سپنسن و امنستوم
سندن آیرو داخی یوخدور نیستوم

بو قاموسین چونکه تحریر ایتدیلر
کلشاهنک قصرینه دوغرو ایتدیلر

اول یازیلو اوسخه چونکیم بولدیلر
آلوبن کلشاه قاتینه کلدیلر

اوخیوبن آنی کلشاه ایتدی آه
ویدا یا غونک توزینه ایرم می ای شاه

پیرداخی یارب کورم می یوزونکی
ایشیدم ایشتمدوکم سوزونکی

زاری کردن کلشاه در فراق [illegible]

اغلدی شویله که ابر نوبهار
کوزلری یاشی ایتدی یری لالزار

کریه سندن یر یوزی دولو فغان
دوتدی آسمندن کوکنک نقش و خان

دردولدن شول قدر قان اغلدی
کیم قمو خلقنک یوراکین داغلدی

ایکی کون شویله که بیهوش اولدی اول
کیم کوزلر صانورایدی اولدی اول

ایکی کوندن کلدی صونک باشینه دوش
یانه ایتدی یورکینونک قانی جوش

صو بیکن قان اولدی کوزنداکی یاش
منقطع اولدی یورکنداکی یاش

فصل فصل

فصل فصل اول نامه من گل باب ‌ ‌ ‌ اوخیوبن یازدی اول مده جواب

جواب نامه نوشتن گلشاه به اسکندر

اول نامه بنام کردگار ‌ ‌ ‌ کا اولدور روز خلقه قوپروردگا
عشق اونونک معشوقیله هم عاشق اول ‌ ‌ ‌ بو سوزی انکله بولاسین بلبلو یول
پاشلاره سودایی اولدور صالن ‌ ‌ ‌ بوینی لیلی و آنی مجنون قیلن
حسن ایله اول یوزلر تخسین ایدن ‌ ‌ ‌ بونی فرهاد و انی شیرین ایدن
ویدی بوندن صونکره کیم ای پادشاه ‌ ‌ ‌ سنکا تخت اولسون سپهر و تاج ماه
رام اولسون حکمنکا آتشده فلک ‌ ‌ ‌ کوکدن اولسون چاقطنک بیره ملک
دشمنونکی تیغ جگر خون ایلسون ‌ ‌ ‌ دولتونکی روز افزون ایلسون
مدتیله قامونی سنه اکسیلور ‌ ‌ ‌ منم اوودوم ارتر و تازه اولور
ایله قویدوم عشق یولنده قدم ‌ ‌ ‌ کیم منکا بیر دور وجودیله عدم
عشق حزنینه منم یعقوب من ‌ ‌ ‌ هجر دردینه منم ایوب من
گر زکریا وار چیقوله اولم ‌ ‌ ‌ حاشه کیم یولنکده ایروخسی اولم
وار لغومی ایدرم پسندن قنا ‌ ‌ ‌ کیم سنونک اوله همین مطلق بقا

قطره ایدر جهد کیم بحره ایره — تا که وارلوغین قاموغ بحره ویره

هر کدورتدین اوله اوراوه پاک — اولمیا داخی انکا پابند خاک

منداخ اولم دیبو من لیکدن اری — محو ایدوب سنده یوق ایلادم واری

تن ده جانم سین ایکی کوزمده نور — بخت سین باشیمده کونکلومده سرور

ایشیدالیدن برو روز الست — اولمیشم یوزونکا من حیران و مست

سنکا زلفونک کیم منی ایتدی اسیر — کیمسنم یوق کیرو سنسن دستکیر

ایرته کیچه یول ارونکی کوزلرم — کیم کلا پسین سنی کوره کوزلارم

جانمی ایتدم یولینکده خاک راه — کا تونک ایاغین اوپه بیلم ای شاه

اولمیشم من عشقونکنک دیوانه سی — هم جمالنک شمعونک پروانه سی

صبر ایدرم درده داخی نه قیلم — چونکه بو یی یازدی باشیمه قلم

عشق درمان صورنه بو در جواب — صبر ایت والله اعلم بالصواب

سوزارا سنده که کلشاه سویلدی — اوشبو تطی سوزکه انشا ایلدی

غزل کلشن شاه ابن سکندر

عاشق اولدم حالم انکلامز حبیب — دردمندم دردمی بیلمز طبیب

کورپه اول زلفکه من عقدنده دام | اوله مجنون سرخمنده منک لبیب

سونکیچون منی بیگانه ایتدی خویش | قالدوم اوش قومم اراسنده غریب

بو عجب کیم منکا جز درد وغم نیک | اولدی حسنونک زکاتندن نصیب

گاه حاجب جور ایدر جانمه | گاه جور ایدر منکا غینونک عجیب

ایزنه کیمچه قارشو زاری ایدرم | شوله کیم گل قرشو سینه عندلیب

حاجتیم یوزونک بجونکدور صبح وشام | کیم کورم خیر ایله والله المجیب

[illegible] گلشاه [illegible]

حق معبود آله ذوالجلال | کیم انونک ملکینه یوقدور زوال

عقل اننک کنهنده سرگردان اولور | نفس اوراکنده هم حیران اولور

او شبو کونا کون ایشی اولدور دوران | او شبو زنگار رنگ نقش اولدیبازرن

کوکه یولدوزلار ایتمیشدور زیرک | یر یزاک ایچون دور زرد لو چیچک

لاله نونک یوزنی اول رنکین ایدر | سنبلنک زلفینی اول مشکین ایدر

بلبلی گل عشقیده اولدور سویلاتون | قمریه اولدور ترنم ایله دون

مصطفی نونک پاک روحی حقیچون | نصرت وفتح وفتوحی حقیچون

صبح ییلی چیقتی چون کیم اول مرام
جانه اورور یار زلفیدن پیام

لاله یوزی حقیچون کاید عیان
بیلکا غمیدن دلبرونک هم بیر نشان

منم الچومدکی یعقوب آسیچون
یادانکا کیتدوکی یوسف جاسیچون

. بدوررچپدم که قاپونکا ایرم
کعبه کیبی ایشیکنکا یوز سورم

. ب یوزدوی ای اسکندره
کاول او خوب معنیسی یوزدا ایره

جون کیچین احوالی بیلدونک سرپ
ایشیتا ایمدی کلشاهی کیم نیچه ایدی

کلک شنک بوراکی ایله ایتدی جوش
شعله عشق اچرا علادی کیلکدین سرتیغ یی جوش

کوروبلر خادمه وایم کلشاهی
کیم ویرور جان کورمزاولور نه شاهی

ویرسون سیوغم وچتر تله جان
پربایتدن دوزوبلر پیر نزد بالا

نردبان برجنک بوبیدی تمام
جون کیچه ایرشدی بیر دوتی ظلام

نردوانی برجه محکم ایتدیلر
اوجی واخی اندن اغیب کیتدیلا

کلدی خادم شاهه ووردی خبر
اول خبردن شاه اولدی ناخو

عشق یولین چونکه دوغرو ازدیلر | لا جرم مقصودلرینه ایردیلر
دوزدی پر بزم اولکون اسکندر که مهر | قالدی حیران انگا شوبله کیم سپهر

عشقده فرهادون الگینه سبق | اوشبو دفتردن اوقوغچین پیر و دق
عشقنامه گرچه کیم بس چوخ دورر | لیک بو نینگ کبی آخی یوخ دورر

اولکه خورشید ایله جمشیدی انکا
اونووه آنی بو سوز ایرپ اونکا

ایکی کوندا کی ایشومی یازمیشم
اوشبو نقشیله بونی بن یازمیشم

دینده کیمدور که منصور اولمدی
کیم نه مشربدندور اوشبو صوری

درجدور و بو درجده ای پرهنر
پیش یوز اتمیش ایکی دانه کهر

عزم اسکندر به فتح هندوستان

صبحدم کیم بلبل ایدر زمزمه
پر قدح صون کاوره طعنه زمزمه

جون بنر اولدی لعل ایله شاخ نسیم
عاقل اول کاچه نه زر قویه نه سیم

جون کیدر سن قعری بو چوق اموانونکی
بی بید ور ایرو غه قویه بالونکی

جونکه باغی سبزه ویلر بهشت
باده اچکیم باده سبز اولطر بهشت

خضر کبی حله کیدی مرغزار
نغمهٔ داوود ایدر هر مرغ زار

جون چمنده اولدی بلبل نغمه سانی
سنداخی ای یوز کلی قیل نغمه سانی

کعبهٔ دلده کدورت دور ریا
جام میدن ایله اتسه سنک صفا

وقت کل نوش ایله جام لاله رنک
غنچه کبی ایلمه کونکلونکی تنک

راحت جانی کرک اچ جام شاد
دردو دولدور ایلمه انجام باد

لاله نونک بوکون کیم خرم اولدی باغ / عاقبت فکرا ایچینه اوردی داغ

پر نفسده باغلو دور بو حیات / پس نچه اوسون کیشی آندین ثبات

قوی سوزی مطرب اله آل چنکو نکی / راست ایله پرده ده آهنکو نکی

اصفهانی پرده ایله شویله یاز / کیم مخیر اوله سوزونکدین حجاز

پر مثل نظم ایله پنزه دولو پند / کیم اولاوز کوهر زندن سود مند

رفتن دارا از جهان فانی

چون کتدی مهر دارادو لتین / دوتدی شاه اسکندرا نونک ملکتین

نوبت ایله درجهانده سلطنت / کیمسه دایم ویریلمز مملکت

تخته دن دوزتدیلر دارا به دار / بو بنایین اورمقدور فلک ایشی یادار

پرده نه وار کر تفحص قیلیه پس / مرقدده نچه دارا یوکه پس

چرخ رازین هیچ کیمسه بیلدی / کیمسه بو درده درمان بولمدی

اودیدیلر اسکندره ایرانیلار / بنده فرمان اولدیلر تورانیلر

پر ملک اولدی کیم هنر کرز و کار / کورمیشدی انکا بنکر تاجدار

شاه آندن اولورایدی جزم و عزم / داد آندن اولورایدی بزم و رزم

دولتیله تازه اولدی تاج و تخت / حشمتیله زینت آلدی ملک و تخت

هر نه کیم قیلیوردی عدل و داد ایدی / گر اولولر بتیکچی اندن شاد ایدی

عفت و علم و شجاعت عدل و جود / آنی آثیس ایتمیشدی اول عالی وجود

هر که دیلر ملک آله و اوله شاه / مال گرک دور چریک و داخی سپاه

کیم سپاسیله اولور خصم اوله قمع / مالیله اولور سپاه اولورسه جمع

مال آله گیرچه عمارتله گلور / گر عمارت اوله عدلیله اولور

عدلسیز هرگز عمارت اولمیه / چون عمارت یوق امارت اولمیه

عدل و ور کیم بگلیگه بنیاد اولور / هر نه بنیاد ایلیه آباد اولور

ظلم ایدر یاوز ملکلر آیینی / ظلم ییخر مملکت بنیادینی

عدلیله ملک آلنور و تاج و تخت / ظلم ایله دین ییخیلور و ملک و تخت

چون اولو ایدی اسکندر همتی / داخی اولولوق دیلادی رتبتی

کیشی هر نه بولسه همتدن بولور / کیمسه همت قدرین دوزنه بیلور

دیدیلکیم سند ملکین هم آله / سنده داخی حمله حکمندن اوله

سند اقلیمینه چکدی بیر سپاه / شویله کیم اوتورلدی توزدن مهر و ماه

سرپوزنی

بیر یوزینی دوتدی کوناکون درفش / هم علملر رنکی آغیله نقش
رعد کبی کوس چون قیلدی خروش / لشکر آتی بحر اخضر کبی جوش
هندده وار ایدی بیر شاه آدی کید / کیم قمو بکلر انکا اولمیشدی صید
مال و ملک ایلی ایدی اول شهریار / لشکرینه یوق حدی ایله شمار
انونک آلیندا ایدی نصف ملک هند / فور حکمن دیدی نصف هند و سند

بیر کیچه دوشده کوررا اول نیکرای / رومدن روشن اولوب دوغدی بیر آی
بیر معبر وار ایدی مهران آدی / شاه کید اول دوشنه مهرانه دیدی
ایدی مهران رومدن بیر شهریار / تو بیا اولیسر جهانده تاجدار
شرقه غربه جمله سلطان اولیسر / خانلر انکا بنده فرمان اولیسر
هرکه کیرمیسه اننک فرمانینه / قصد ایتمیش اوله کندو جانینه
هرکیمه کایده عنایت ذوالجلال / انکه عصیان ایدن اولور پایمال
هر بیکرمی بیلده اولمیشدور عیان / کیم زحل له مشتری ایدر قران
جونکه هر برج ایله سیر ایدر مدام / هر قران ایدرلر اول ایکی تمام

ظاهر اولور بیر اولوغ صاحب‌قران / کیم اولور فرمانی عالمده روان

جون حسابیله اون ایکی بی کلام / بیر قران هر بیرجده کا تیدیلر تمام

کیم ایکی یوز قرق ییل اولدی اول درست / ایلکی دولتلر اولیبتر قامو سست

دور و قران هر بیرجده اولسه مدام / کیم قمو دو قوز یوز التمیش دور تمام

انده ادیان و شرایع نسخ اولور / داخی ایروق شرع و دین پیدا اولور

تو بیر صاحب‌قران بیر اولوغ شاه / اولیبر انکا مسخر مهر و ماه

دیلکیجه دونیبر بو آسمان / هم مراد بخشا اولیبر دور زمان

دولتی اننک جو مستمر اولیبر / ایلکی دولتلر که وار قصو اولیبر

اول چراغ کیم آنی حق روشن قیله / سونیوک اتسا ین آنی تاریک اوله

دولت ایتیاین آنی بولمغ کرک / جانیدام بیر قبول اولمغ کرک

اولمسون بدخواه دولت اوله سین / دولته قبول اول که دولت بوله سین

فرستادن اسکندر ایلچی به کید هندی

بیر زمان اوزره که دوندی بو سپهر / دور ایدوبن کلدی کیتیدی ماه و مهر

کید شاهه بیردی اسکندر سلام / تحفه و منشور نامه و عنبر و کلام

شو بیله یازیش نامه ده اول شهریار / اول نامه بنام کردکار
صانع و عالم قدیم لم یزل / کیم اننک صنعنده یوقدور خلل
امر اننکدور ملک اونونک قدرت اننک / لطف اونونکدور فضل اونونک نعمت اننک
کیچه کوندوز قیلن اولدور یقین / کوندوزی کیچه ایدن اولدور همین
اول بیرور کیمه دیلرسه تاج و تخت / اول آلور کیمدین دیلرسه ملک و تخت
دولتونک تا چین ویرانه دادگر / خدمت اچون باغلیق کرک کمر
هرکیشی کا نی ایده حق اختیار / انکا خدمت ایدن اولور بختیار
هرکه باغلامایه نی کیبی کمر / خدمتینه دولتونک اولور کم ار
کید شاهه بخت اکر سرداد اوله / صدقیله اول انکا دولتخواه اوله
کندورنیتینی تولوغه عرض ایلیه / طاعتونی جانینه فرض ایلیه
جون بیزه حقدن بیریلدی تخت و تاج / بیزه ویریلمک کرک باج و خراج
بیزه ویرلمک کرک اقلیم هند / هم بیزم اولمغ کرک دور ملک سند
بحر و برنم دور و ره هم شرق و غرب / سام و رستم ایده فرمنمله حرب
قیلجوم بیر اژدها دور هفت سر / کیم قیلور شیره پلنک آندن حذر

او خمونک پکا ینیدور پیک قضا | کیم قدم کیبی ایرور قیلمز خطا
هر که دیلر سپهر فرازا وله مدام | قوللوغونه سرو کیب ایده قیام
هرکه نی کیبی اولمدیر سبز و تر | خدمتونه باغلیه دایم کمر
پادشاهلوق دیلرا ولور ایپ کید | سنکا قول اولسون که اوله انکا صید
یوخسه ایلیم اولوباره سپاه | کاوله توزدون آی وکون یوزی سیاه
الدی ایلچی نامه وواردی جوباد | کیده ایروی واخی سوز قیلدی یاد
نامه جون کیدا وخیدی تمام | کونکلینه قورقو دوشردی اول پیام
بیلدیکیم اسکندر ایله ایتدسه جنک | جان و باش الدن کیدر هم نام و ننک
کندودون اولو یه سرکایده ستیز | کندو باشینه بلا ادرکوزه تیز
جونکه بیلدی جنک ایش اولمز تمام | رای ایله تدبیر ایتدی نیکنام
رای ایله حاصل اولور جمله امید | رای دور باغلو قپولاره کلید

[illegible]

وارایدی دورونه اندن بسن عجب | کاوملمیشدی کیمسه پیری نصب
وارایدی تا تنده آنک فیلسوف | کیم فلک رازینه بولمشدی وقوف

میاتینی کوکلر ونک بیلمیش ایدی / حکمتی بولدوزلر ونک قیلمیش ایدی
پیر رصدبند ایدی کیم ماهیله مهر / نیچه یورورلردی بیلوردی سپهر
وار ایدی هم آنده پیر اولو طبیب / طب آنکا علم و عمل اولمش نصیب
قاموورو ایدردی درمان جز اجل / کانی وضع ایتیاکه یوخدور دور حیل
اول که بر منصوبی چاربولور / بیر پیاده ده اجلدن مات اولور
قولی ایدی کیدونک اول عیسی قدم / کیم ویروردی تنلره جان اول دم
طفل ایکن آنی صاتون المیش ایدی / اولکنچه تربیت قالمش ایدی
پیروا خ انده وار ایدی پیر اولو جام / جم دن آندن هیچ ایشتمشدی نام
دیکله جامنک وصفنی کیم بیله بین / حیرته قالب تعجب قیله بین
یاز و قیش آندن ایچرلردی مدام / آب و باده هر کرا ولمزدی تمام
یوز ییل اندن ایچسه لر آب حیات / نه شراب اکسیلور ایدی نه نبات
باده سی نی باده کیم یاقوت ایدی / صویی شوبله صو کم جانه قوت ایدی
پیر تغیری واخ وار ایدی انونک کیم مهر / ماه کیب حسننه باغلامیشدی مهر
شهد بانو ایدی لعل خاتون نام / شاه لر اولمیش ایدی انکا غلام

هر که بیر گز کورر ایدی اول پری / جان اولوردی آندین وهم دل بری

غمزه سی اوخ قاشی یای زلفی زره / اول زره ده مشک تردن یوز گره

یوزی جنت قامتی طوبی خرام / دوداغی کوثر دیلی طوطی کلام

هم لطافتده لبی یاقوت ناب / هم ظرافتده دیشی دُر خوشاب

جون صبا زلفینه قیلوردی گذر / دولدوروری باغ چینی مشک تر

ساچی شبگون و یوزی کوندوز مثال / صنعی ایلیبیت کیم دوز تمثیل ذوالجلال

زلفینه ریحان اونونک حیران ایدی / وصفی روح روحیله ریحان ایدی

لاله یوزی مصحفیدن بیر ورق / گل حیاسیندن اولور غرق عرق

جون دوشر اونونک تنینه آفتاب / آی اوندین کیچه ایدردی نقاب

کوزی افسون اوکردردی بابیله / بیلور ایدی سحری فصل و بابایله

فکر ایله تدبیر بویله قیلدی کید / کایده بو دوردا ایله ذوالقرنین صید

هم ایده کندوبی شاه حکمینه رام / ایرته کیچه خدمتده اوله غلام

صبح کیبی ایرته قاپوسینه کله / شمع کیبی کیچه خدمتده اوله

اوشبو رایی جمله میر و وزیر / اتفاق ایلادیلر برنا و پیر

کیم قمو کید یله دمساز اوله‌لر / خیر و شرده انگا انباز اوله‌لر
ایلدی مهرانی پس کید اختیار / ایلچی لیکا واردی اول دانای کار
کی فصیح و کاردان گرک رسول / کیم اوله هر سوز که سویلایه قبول
علم و عقلی چوق اولا و حرصی آز / غالب اولمایه انگا آز و نیاز
حرص اهلی کیمسیه ایتمز وفا / علمی اولمایینده خود اولمز صفا
نه دور ایلچی پادشاه‌لردن نشان / پس گرک کیم اوله‌لر اهلی بیان
کیم سوزی بیرلو بیر یخه سویلیه / هر سوزونگ معنیسینی کی ایلیه
شیمدی ایلچی لیک نه اولمیشدور عمل / کیم انگا لایق گورلدی هر دغل
لاجرم دوشدی جهانده شیطنت / بونگا ایردی کیم گوررسن سلطنت
ویدی ایلچیه که کلپه شهریار / مال و ملک انگده دور شهر و دیار
لیک پیزدن صد قبیله دیلردی شاه / کیم انگا بنده اولاوز نیکخواه
پیزوم ایله ایلسون پیر اتصال / اوش انینگ تاجیله تخت و ملک و مال
شهربانویی الور آپه تاجور / جمله انگا اوش قول اور بسته کمر
فیلسوف ایله طبیب و داخی جام / شامننگ پیزداخی هم شاهه غلام

بیردی مهرانیله اول بیشمار / لعل و سیم و یاقوت و در شاهوار

کلدی شاه دیدی پیغامین رسول / شاه ایشتدی جمله سین قیلدی قبول

شهربانودین ایشیتیشدی خبر / وار ایدی کونکلینده عشقیدن اثر

جونکه او شبو سوزارایه دوشدی شاه / و بیلدی کیم جفت اولا انکا بو ماه

عشق دور ور رام ایدن سر لشکری / عشق دریا مال ایدن تم تنلری

عشق دور ور پهلوانلاری نجن / عشق دور ور جانلاری اوده یاخن

زلفی دام کیم قیلور ایدی عقلی قید / اهو کوزدر ایدن اصلانلاری صید

بیردی پس طوسی کیده شهریار / کاوله اول بانویی چون خواستار

ویردی ایلچیلره بچد سیم و زر / اطلس و دیبای رومی و کهر

پادشاه کیم خالقونکدور سایه سی / نه دور ور داود دهش پیرایه سی

قیقی کوهر کانده یوخدور کرم / عقل معیارنده کمتر هر درم

دینیده پیر بیر کریمه ایرمدوک / پر اثر واخی کرمدن کورمدوک

واردین بوعصر ایسلنده کرم / منکا کوسترسون که آنی من کورم

جون هیبت بیدرمیه اهل نعیم — همت ورتبتده بیک آندن الیم

جونکه الکیده کنج وزر وسیم — دولت اتونک کادینی ایده کریم

کرچه ویرلر مال وکنج جوق اولسه بیک — ایلسی ناکس اولیچی یوق اوپت بیک

دوندی پرفنج کوندن ایلچی شاد کام — کیده ایلتدی سکندردن پیام

دیدی آندن صونکره شاهنک زینتین — تاج وتختینی شکوه وحشمتین

شرح ایتدی انشن وفرهنکینی — وصف ایتدی هیات واهنکینی

جون سکندر وصفینی اشتدی کید — عشقینه جان وکونکلدن اولدی صید

بیردی کنجندن جیخپردی سیم وزر — لعل ویاقوت وداخی در وکهر

فیل یوز ودوه داخی یوز قطار — جل لری چینی حریر وزرنکار

یوز قطار استر داخی زرینه نعل — یوکلری یاقوت وسیم وزر ایله لعل

اطلس واجناس وانواع حریر — عود خام وعنبر ومشک وعبیر

ایکی یوز قول جمله داخی ماه روی — ایکی یوز داخی قراوش مشکبوی

پر مرصع لعل ایله تاج وکمر — هم جواهرله زینتش مهر زر

مهر زر الجنده در شب فروز — کیم یوزندن نور وام الوردی روز

بیریدی اسکندره اول کید شاه بو بجه داخی نعمت و گنج و سپاه

شهردون اون منزل ایراغ اول زمان شاه چپر صحراده و تیتشدی مکان

کیم هواسی خلدون اوزردی دم رشک ایدردی باغنه رنگ ارم

توپراغی اکسیر و صوبیدی فرات لاله و نسرین ایدی داخی نبات

سبزه دن توپراق مینا رنگ ایدی باغ رشک نسخهٔ ارژنگ ایدی

هر ینکا چپر جویبار اولمش روان تازه اولوردی هواسندن روان

بلبل انده مطرب نوروز ایدی شاهد گل بوستان افروز ایدی

چونکه ورکا سینه شاهنک اریدیلر باش توبب ایشیکه بوسه ویردیلر

خرم و شاد اولدی اول گون تاجدار قیلدی آنده چوق زر و گوهر نثار

پرطوی ایتدی شاه کا نونک کبی مهر کورممیشدی دونه لیدن بو سپهر

تاجیله لعل اوزیبین پیروز بخت گل کبی فیروزه دن قوندی تخت

فیلسوفیله طبیب خرده دان شاه اوکنده قویدیلر جامی روان

شاه جم دولت الینه آلدی جام باده نوش ایتدی و اولدی شادکام

بخت روزافزون و دولت نوجوان ارغنون تولاغده الده ارغوان

ساقیا صونغیل خانی اول جام جم / اوله کیم کیده کونکلدن زنک غم
فرصتی فوت ایتمه بیلپور پس کیم دهر / نیچه پرویزوم کیبی لره قیلدی قهر
چرخ یوز منک درلو دوزر نقش پس / نیچه ایتیبون کیشینی عهد بیله پس
تیغ اورور جانونکا هر صبح مهر / ال بویرقانونکا هر اخشم سپهر
دور پر قدح دوندی شاه می پرست / اولدی لعل کون دن نیم مست
ویردی اولکون خلقه جوخ تاج و کمر / قلعه و اقلیم و شهر و سیم و زر
بزمده گرگ شه اولتا تاجبخش / گاه اقلیم ایده و گه تاجبخش
رزمده شاه گرگ اوله تیز برق / گاه آندن غرب بانه گاه شرق
شاه می بیلر انکا کیم وقت بزم / اوله بدمست و ایده مجلسده رزم
شاه لوغ اولدر می شیمدی ویره لر / نه بیبالر نه کیشیه ویره لر
ای یاوز دوران لره کیم ایرمشوز / دیولری ملک ملک لرکورمشوز
اولکه پر سخته دکل اولوق پرزا / پادشاهلوق ایدر اوش عادی پرزا
بلبل و طاوس دن بوشلدی باغ / دوتدی اولارونک بیرینی بوم و زاغ
آلدی منه بیبرنی اصلانلرونک / دوتدی آیو بیشه چین قپلانلرونک

کی ازلردین ایدی بن ملکی بوش / یاوز ایشلولر جهانی دوتدی اوتش

باغ گل ایرسنده تیکن بیتور روز / احمدونینک ایرنده بوجهل اوتور

عیسی مریم پیاده ایدر سفر / تازی آتلر مینر اوشبو هر کون خر

بو گران سیز سوزه نیچه قالهلوم / گیروا اسکندر سوزینه کالهلوم

چونکه غربه واروراید شاه شرق / نیلگون دریاده ناگه اولدی غرق

غیبدن مینک شمع اولدی آشکار / لاجوردی سقف قیلدی زرنگار

گیردی خرم اول شبستانینه شاه / گوردی اوتورمیش شرف برجنده ماه

باخدی گوردی اوتورور پرچهر / کاولورانکا مشتری یا سیله مهر

دیدی اوشبو یار بی پروانی یا باغ / بودرخشان شمعی یا خود چراغ

نارادن گلدی عجیب بو نسل حور / گیم شبستان گل ایدی یوزی ایله نور

اوشبو دری پاخلین نه درج اوله / اوشبو آیی کوسترن نه برج اوله

کیچه ده طالع اولورمی آفتاب / یاکونش دوترمی عنبردن نقاب

قانده اولمیش اوشبو تازه نوبهار / کیمدن المیش رنگ اوشبو لاله زار

نه کنارنده قرار ایلدی شاه / شاه ایله داخی خوش آرام ایتدی ماه

ایدی

ایردی اوز سرینه الماس گهر — آخدی اول دردانه دن یاقوت تر
اول کیچه فی الجمله شاه کامیاب — خفته کیر مشیدی ویردین حساب
بولمیش ایدی سر مراده دست رس — جون کیچه کیتیدی و صبح اوردی نفس
ماه مغربدین تیکا ایلادی سپیر — شرق شمعدن صفا آلدی بو دیر
چیقدی داغ اوستینه اول زرین علم — سایه بانین بیره دوشردی ظلم
شاه دوردی غسل ایدوب قیلدی نماز — عرض قیلدی مالک الملکه نیاز
کسمه خالقدن نیاز ونک هر نفس — کیم بولاپسین سر مراده دست رس
ایت نه ایدر سنک قولوغندن قالمغل — قول ایسنک قولوغی ترکین قیلمغیل
شاه ایکی کون توتدی خلوتده مقام — جونکه آجلدی ایکی کوندن ظلام

آزمودن اسکندر حکیم هند را

پر قدح یاغ دولدوروب شاه جهان — فیلسوف هنده بیردی نهان
کیم بو یاغی جمله سوروتسون حکیم — کاوله یول بخندن اندامی سلیم
سانجر اول یاغه مینک اکینه فیلسوف — شاهه بیر پرجون بولورسه وقوف
ایکینه لاره شاه جون ایدر نکاه — دوزدوروب مینک اکینه دین پرمهره شاه

اول حکیمه بیردی آنی اول حکیم — دوزدور بیر آینهٔ روشن عظیم

شاه چونکیم کوردی آنی پیدا زنک — نم بیره قوزتا که دوته جمله زنک

فیلسوف بیردی اول نامه ور — چونکه ایدر زنکینه انونک تطهیر

صافی ایدر صیقل اوردو روب آنکا — پس کیرو بیردی آنی شه دین انکا

شاهه کلدی روشن اولمش آینه — علم ایله چوق ایش تیز هر آینه

علم ایله بولدی سعادت هر وجود — آدمه علم ایچون ایتدیلر سجود

[illegible]

پس حکیمی قاتنه ایلتدی شاه — بولدی چون شاهنک قاتنده دستگاه

دستگاهه لایق اهل علم اولور — قاتنده صدر اوله آنی عالم اولور

جهل اهلی جهله لایق اولیه — جاهیله عزت موافق اولیه

عاقل اولن کیشی هرکز جاهیله — منصبی کورمیه لایق جاهیله

چاه در جاهیله بیشک مال و جاه — جاهه دوشمون بیرالینک ویره جاه

پس حکیمه شاه دیدی ای کاروان — قیل ارامزده کجن رازی عیان

تا که بو اسراری قاموسیله لر — انده نه مشکل که وار حل قیله لر

دیدی

ایدی شاهنه دایم او لعل شاد کام / پر بدو غمنک با غیله اول دولو جام

بو بیدی معنیسی کیم منکا بود هر / علمی قامولردن ارتوق قیلدی بهر

قاتتیق مشکل‌کانی حل قیلمدوم / حکمت اچینده نه وار کیم بیلمدوم

لیک کونکلومی هوای گنج و زر / حرص ملک و مال و سودای سفر

اول قدح کبی لبالب ایتدی پر / انکا نسنه سیغمای سوزی در

جون کونکول شهوات نفسانی دوله / حق نچه آنده دورمغه لایق اوله

پر کوپده ایکی کونکول اولیمز / نفسه اوین کیشی حقه بولیمز

خالی اولمانچه شهوتدن تمام / نچه اولیه کونکول حقه مقام

گر جه کیم دولو دورور کونکل هوا / اولور انکا حکمتونک سوزی دوا

ایتمیسه حکمت سوزی جانه اثر / نه کتاب ایتیدی مو کوکدن نه خبر

یولدن آزانه بو بینتجی دلیل / دوغو یولپه دونزو اولمز دلیل

پند ایله بمعونک صدف کبی ایله پر / ویلسنک کونکلونکنی اوزله بحر در

مهر ایله رمزی بو یله قیلدی شاه / کاول کونکول کاهن کبی اولدی سیاه

گاه قتل و گاه غارت رزم ایله / گاه شغل ملک و مال و بزم ایله

بویله قاتی وقرانغولوق که پند
کارکر دوشب اوله می سودمند

معصیت کیشینی حقدن دور ایدر
کونکلنینک آیینه سی بی نور ایدر

معصیله جونکه کونکول زنکاله
نیچه اولاکیم روشن و خوش رنک اوله

کیشی جهد ایتمک کرک مرآتینه
کاولمیه بی زنک اوشبو آیینه

کوزکو اولمز زنک ایله صورت پذیر
پس نیچه اوله آنده حکمت جای کیر

جونکه آیینه لبالب دوله زنک
کورنورمی زنک ایچنده نور رنک

عاقل اوشبو فکری نیچه ایده بیله
کایدلن ایدلمیش بیکی اوله

من دیدیم نیچه که کوردوم آشکار
آهنی آیینه اولمیش هشیار

جون کونکول آیینه سی صیقل بوله
صورت مرغیب آنکا حاصل بوله

در اثبات لال توحید یابنده

پیر اولور از آیینه وار در نهان
دیدیم بیله آنی شاه جهان

آنکا باخن صورتین کوره عیان
ایره توحید سرینه اول پیکان

صورتینی کیم کورر ونور انده عیان
جون بیله کیم کنده ونونکد ور پیکان

لیک کنده واره وه داخل وکل
دشره دور ور کوز کووه حاصل وکل

گرچه کیم کندو دکل دور اول عیان | لیک انی غیر دکل بیکمان
کندو دکل اول کورون کندودر | انکله یوز سوز کورین ای بحر در
کوزده ایکی کورونور صورت ولی | اول ایکی بیر در حقیقتده ولی
خلق واسیخی قامو حقدور عیان | کندودن یوخ نسنه اراده بیکمان
قامو اولدور نسنه یوخ اراده بس | احول اولمه بیر کور ایکی لیکی کس
اول که کلدی زنک دوتت آینه | بودی معنیسی اننک سر آینه
کیم دیدی شاه بونجه وقت آشوب جنک | جون قیله کوزکویی اوجدن اوجه زنک
نیجه اوله کوزکودن محو اول اثر | یا صفا نیجه بوله اول کهر
آینه یوزی لبالب توتسه زنک | خوب یوزدن کورینه می آنده زنک
بن دیدوم کونکل کوزکوسین کناه | نیجه زنک ایتسه اجبه آه توبه ای شاه
دینی و عقیده دیلر چنک فتوح | یاوز ایشدن توبه قیل لیکن نصوح
توبه ایله جون کونکول روشن اوله | حیف آنی کیم توبه سن زنک اوله
جون خبر ویر توخنور جنکال موت | توبه نی تیز ایله کیم اولمایه فوت
واجب اول کیم توبه بوکون قیله سن | کیم بیله شاید که یارین اوله سن

سؤال اسکندر از فیلسوف و شنیدن جواب

پس دیدی اول فیلسوفه کیم ای شاه / کیم محققدور بو کیم بیردور اله

چونکه بیر سیلدوردی آنی معرفت / دورلو دورلو بیزه‌دن دور بو صفت

دیدی کیم سیمرغ کا ولدور شاه طیر / قاچدی بیر کیچه ناگاه ایتیدی سیر

ربع مسکونه کلوبن بیکمان / توکدی بیر قاچ بال و پر آنده عیان

چونکه بو ییکا گتوردی آینه یول / کیچه کلدی اولدین کون گیتیدی اول

قوشلار اننگ کلدوکینی بیلدیلر / بوله اوزدیبو طلبکار اولدیلر

جونکه آنونگ قاموجبت وجو قیلیلر / هر پری بیر بیرده بیر توکین بولدیلر

بیری دیر کانکا فلان بیر دورمکان / پری دیر رنگی اننگ بو دور عیان

بیری بیر ندن واخی دیرور خبر / پری واخی دورلو لوپیتر دور اثر

گرچه اننگ وصفی دور قاموعیان / لیک اول دکول که دیرلر بیکمان

هر بیری کوردوکونی ایتدی صفت / دورلو دورلو بوره‌دن دور معرفت

هر صفت ایدوب تجلی بیکمان / دورلو مظهر ایتی حق خلقه عیان

هر بیلونک بیر مظهری کیم بولدیلر / حقی موصوف اول صفتله بیلدیلر

مرکیشی

هر کیشی اندین ویرور بیشک نشان — گرچه کیمپ کورمدی آنی عیان

پردورور موصوف جو خود ور صفت — واخی پسنه ورد کول ور معرفت

معرفت بوکا ولدورور وار ایلیغ همین — اندین آرتوق نسنه کورمزاست یقین

پس دیدی اول فیلسوف شهریار — کایت بکا بو جام رازین آشکار

بو همایون جامه اوشبو ایکی نظر — خلد انهارندین اولمش اوله بهر

فیلسوف ایدر که شاها اوشبو جام — نیچه صنعت لر له اولمش دور تمام

قانده کیم هر عالم ایشتمشدی کبد — مال و نعمت ویروبن ایتمیشدی صید

هیدی کشورده نه کیم اهل هنر — وار ایدی هنده کشوردین نامه ور

بیر بیره جون کبد اولاری قیلدی جمع — تربیته اولدیلر تابنده شمع

کبده چوق نسنه تصنیف ایتدیلر — اتصالونک سعد و نحسین بولدیلر

دینده نه درلوکو هر وار تمام — هر بیر نیه قاتدیلر اولدی بو جام

چونکه بولدیلر گهرلر امتزاج — قویدی اول ترکیب دین اوشبو مزاج

کیم قیلور خاصیت ایله کانده وار — جذب آب و باده مقناطیس وار

جون موزلدی ایکی بخش اولدی بو جام — بیری علوی بیری سفلی ای همام

پریسی قیلور هوادین کسب آب | پریسی بیردین ایدر جذب شراب

سوال اسکندر از کیفیت کثرت از واحد

پس دیدی شاه کیم بیان ایت ای حکیم | عالم ابداع نیچه ایتدی قدیم
چونکه بیردین بیر اولور ظاهر همان | نیچه سی قویدی بو کثرت قیل عیان
آنده کیم صانعدین اظهار اولدی جود | کیم ایدی اول کیم اول بولدی وجود
عالمنینک بیر بیر ایده ترتیبینی | پس بیان ایت آدمونک ترکیبینی
چون حکیمه اول سوال اولدی عیان | ایلدی اتنگ جوابینی بیان

جواب حکیم

دیدی کونک اولنده ذو الجلال | بیر گهر یاراتدی پر فضل و کمال
آفرینش اولی اول آدی عقل | بیرده بو سوز اولدی هان ایله نقل
گوهر روحانی و پاک و بسیط | صورتی ایله جمله اشیانونک محیط
اولدور معلول اول بیگمان | اولدور موجود ثانی بیل عیان
فیضی کاولدین ویرلیشدی اکا | ایتدی بیر موجود داخی اقتضا
لابد آندین بیر گهر داخی اسکا | قیلدی کند و قدرتندین کردگا

عقلدن

عقلدن پس رتبت ادنی اولدی اول — نفس کلی بیله شهرت بولدی اول
وارلوغی جزوی نفوسه اول ویرر — قاموینه فیض و کمال آندن ایرور
عقل اولدن ایدوب فیض اکتساب — ثالثه ویردی بو سوز دور و ثواب
نفس کلیدن چو فایض اولدی جود — بولدی بیر گوهر داخی انده وجود
رتبت ایله آندن اکسوک کلدی اول — صورت اولمغلیغله قابل اولدی اول
صورته چون قابل اولدی اول رتبت — دیدیلر آنکا هیولایی نخست
چونکه طول و عرض و عمقی بیلدیلر — لاجرم کیم جسم مطلق اولدیلر
چونکه دوتدی دایره شکلن عیان — کاقصل الاشکال اولدور بیکمان
عالم افلاک و ارکان سر بسر — اولدی بولوب انده اشکال و صور
اولدی اول کی فلک آندن پدید — کا انکا اهل شرع دیر عرش مجید
چرخ اعظم اول فلکدورر مدام — دوزه دوندارورر افلاکی تمام
آنیله گوینی کاتورن اولدورر — کیجه بیلی کوندوزی اول کاتورر
کیجه و کوندوزه اول سیر دور ایدر — دوندوکنجه عمر بنیادین کیدر
اولکه چرخونک دوندوکنجه کم اوله — نیچه بنیادی اتک محکم اوله

چون گذرده دربقا دورم بیدر — پس کونکلدین سوکوسن انونک کیدر

دنیایی بیسون کیشی شاد اولمیدی — قیغودین بیر لحظه ازاد اولمیدی

اولدی آننک بیر فلک اخی عیان — کیم ثوابت انده دوترلر مکان

بو فلک اولدی تمام اون ایکی قسم — هر بیری بیر برج بولوب بولدی اسم

اول حمل دور ثور و هم جوزا ایله — داخی سرطان و اسد لیکن سنبله

داخی میزان دور و عقرب قوس هم — جدی و دلو و حوت نه بیش ونه کم

هر بیرین بیر جنک اوتوز قسم ایتدیلر — پس بو اقسامه درج اسم ایتدیلر

کون که ایرته کیچه کالوبن کیدر — هر بیرین بیر کون اولارونک قطع ایدر

کیمسی اینیر کیمی ایدر عروج — اولدو دور کرسی و هم ذات البروج

اول بیکرمی دورد مینک ییلده تمام — بیر کز ایدر دور دونوبن مدام

اولدی پس یدینجی ایوان اشکار — کیم زحل انده ایدر دایم مدار

بی فتور ایرته کیچه دورم کیدر — جرخی اوتوز ییلده بیر کز قطع ایدر

اولدی آلتنجی فلک اندن تمام — کیم دوتوبدور مشتری انده مقام

بیر ایدر

سیر ایدر اول غربدن شرقه گیدر — اون ایکی ییلده یقین پر دور ایدر
اولدی پس مشتری چرخ آنده عیان — کانده در مریخه پیوسته مکان
ایکی ییلدن اکسوک اون بر بوجوق آی — کیچه پس گز دور ایدر ای نیکرای
اولدی پس دوردنجی چرخ آنده ظهور — کاندن ایدر گون جهانه فیض نور
ایدر اول سیر ییلده بو دوری تمام — دور ایدر بیر ییل جدونده مدام
پس هویدا اولدی اول ایکنجی دیر — کیم عطارد آنده ایدر پیوسته سیر
اولداخی سیر ایدر اون ایکیه کیچه — چرخی بیر ییلده گزر اوجدن اوجه
اولدی آندن صونکره پیدا چرخ ماه — کیم قمر سیر ایدر آنده سال و ماه
جونکه ییکرمی ییدی گون اول گیدر — آن ایکی برجی تمامت سیر ایدر
اون ایکی برج ایچون اول آر الاب نام — دوزدی ییکرمی سکیز منزل تمام
هر فلکده ایکی قطب اولوب تمام — یوریدیلر محور اوستنده مدام
مرکز ایله قطب اولوب پایدار — یوریدی پرگار کیبی هر مدار

در بیان چهار ارکان طبایع

اولدی آندن صونکره دور ارکان بسیط — بیری بیرینه فلک کیبی محیط

اودو ییل و صو و توپراق کیم مدام
هر مرکب اصلی دور بونلر تمام

اول دوتوزا ابا بولر دور امهات
دوغدی اولردن کان و حیوان و نبات

قیلدیلر انجم فلک لرده عروج
دوتدیلر مرکز یوراسنده خروج

سال و مه دوزلدی لیل و نهار
قیش و یازی اولدی پاییز و بهار

هر نیکا پر کوکب اولوبن عیان
دوشدی سعد و نحس اراسنده قران

حادث اولوب کوکده درلو اتصال
قیله لر تاثیر بیرده ماه و سال

بیر زمان بو رسمه چون دوندی سپهر
کیچه کوندوز کلدی گیتدی ماه و مهر

ممتزج اولدی کثیفیله لطیف
اختلاط ایتدی ثقیلیله خفیف

صیدی صوا اوددن حرارت صورتن
اوددا خی صودن برودت قوتن

اولدی ترکیب معادن هم نبات
داخی هر نسنه که وار انده حیات

بولدی آندن صونکره پس آدم وجود
کیم ملایک قیلدیلر انکا سجود

آنی توپراغدن یاراتدی کردگار
قیلدی اول دورت ضدی تنده سازکار

توپراغی چکدی تخمیردن فتوح
ایدو بنونک بولدی حقدن نفخ روح

شویله کیم چون آینه صیقل بولور
نقشینه هر صورتنک قابل اولور

تصفیه له چونکه قابل اولدی خاک ... انکا خالقدن ویریلدی روح پاک

آینه‌دن چون کوررسین پس باقین ... صاف اولیجق قامو پسنه صوتین

شویله کیم خارجدن ایدوب انفصال ... هیچ نسنه آیینه ایتمز اتصال

اول مصوردن واخی هر آینه ... صورتی شویله بیلور بو ایب آیینه

چون فتیله یاغدن جربش بولور ... شویله کیم نار اولمغه قابل اولور

ناردن نور اولور انکا متصل ... هیچ نسنه اولمادی آندن منفصل

جسم داخی شویله بولدی اتصال ... روحیله حقدن ولی بی انفصال

چونکه حقدن فایض اولدی نور جود ... دکدی اول فضل ایله انسانه وجود

ظاهر اتونک نقش جسمانی دورور ... باطن آتونک نقش رحمانی دورر

ایکی عالمدن مرکب اولدی اول ... علم و عقلیله مرتب اولدی اول

ویردی انکا حق علم و کوستردی سبیل ... هم انکا بیلدردی معقول و دلیل

عقله باغشلادی و کرتدی حکم ... نطقه تعلیم ایتدی بیلدردی قلم

اولدی روشن کونکلنه توحید ذات ... بیلدیکیم انکا ندور لایق صفات

ایر کوز بابنی فلکلاره آنی ... جلوه ایتدردی ملکلاره انی

ایتدی انکا وحی و بیردی کتاب ... ندر اوکرتدی خطا ایله صواب

مظهر جمله صنایع اولدی اول ... مهبط انوار صانع اولدی اول

صول ایاکوسندن اول فیاض جود ... یاره دیب حوا بیی ویردی انکا وجود

انی انکا جفت ایدوبن بیشپا ... درلو نسل ایتدی اولاردن آشکا

انلره هر ایشنی تعلیم ایلدی ... خیر و شری جمله تفهیم ایلدی

چون بولر وجه معاشی بیلدیلر ... ربع مسکونی عمارت قیلدیلر

کلدی بونلاره رسول و هم کتاب ... هم خطایی قویوب ایدرلر ثواب

نه قدر کیم دیلر ایپ کروکا ... انلرونک اوپتینه دوزر روزکا

چونکه خلقتدن اوله حاصل مراد ... نی قالا انسان و انساندن نژاد

صور اوله قسمو یوق اوله لر ... اولو کیچی اوجدن اوجه اوله لر

پرداخی صورو لب بعد الممات ... بوله لر باش قالدورب بیردن حیات

هر کیشی ایتدوکیه بوله جزا ... کر صواب اوله کیشی و کر خطا

هر کیمونک کا اوله یولی صوب صواب ... جنته کیروب کیه ثوب ثواب

کردیلر پس کا اوله اسکا بخت یار ... شری ترک ایت خیری ایله اختیار

ثم ابلیس

شر ابلیس ایشیدور ترک ایتکانی — خیر قیل کیم حق ملک قیلغه سینی

خیر ایدین عیسی کبی گوکا وارور — شر ایدین قارون کبی یرگه کیرور

چون بو سوزلاری ایشتدی شهریار — آفرین ایتدی حکیمه بی‌شمار

سوال اسکندر از مقادیر اجسام

پس دیدی شاه انکا کیم ای نیکنام — چونکه شرح ایتدینک بو اسراری تمام

کل مقادیرین بولارنینک ایت بیان — کیم بیلم هر بیری مقدارین عیان

بیان مقدار کره زمین

دیدی آلتی مینک سکیز یوز دور تمام — دوری فرسنگ ایله یرنینک ای امام

قطر ایکی مینک یوز آلتمیش دور و اول — بو حسابی مهندس اهلی بیلور

بیان مقدار کره آتش

چونکه آنده اول اورار دور ییل مدام — اولدی فرسنگ ایله اوتوز بیش مینک تمام

هم اون اوچ فرسنگ انی بیل عیان — قدرتنده قادرنینک یوق خود گمان

بیان مقدار فلک قمر

اول فلک کیم ای دور آنده مدار — اوتوز اوچ مینک دور قالینلیغی ای یار

داخی یوز اون مینگدور فرسنگله — بیلدی وانا بو سوزی هر فرسنگله

جرمی آ تونینگ گرد ولو کر انچه در — بیرونینگ آلتمش بخشدن بیر نچه دور

بیان مقدار فلک عطارد

اول فلک کانده عطارد دور مدام — قالنلیغی یوز مینگ اون درد در تمام

داخ ایکی یوز قرق فرسنگ اولدی آت — قدر تونینگ اثینده نه کم و نه کاست

بیان مقدار فلک زهره

ایکی کز یوز مینگ اولدی بیل تمام — اول فلک کیم انده دور زهره مقام

ییدی یوز مینگداخی هم فرسنگله — هم دوقوز یوز بیش اون آلتی نکله بیله

آلتی یوز قرق مینگدور روز بیل بیگمان — زهره نونینگ فرسنگله قطری عیان

بیان مقدار فلک شمس

فلک اول شمس اول لن منزل لر ونک — یوز مینگ واون مینگدور بالبو بیلینگ

داخی ییدی یوز آلتمش آلتی در — راست هم فرسنگله ای سوزی در

جرمی شمسونینگ که کورر سین عیان — نوری ایله روشن اولمیش بو جهان

یوز داخ آلتمش بیر حب دور وادل تمام — داخی بیر ثلثیچه بیرونینگ بی کلام

مقدار غلظ فلک مریخ

منک کزین منک اون آلتی گز تمام
فلک انونک کا ولدی مخیه مقام

داخی الی التی منک فرسنگله
سکسن ایکی داخی انونکله آپیله

قطری فرسخله ایکی مینکدور درست
داخی دوردیوز الی ایکی ای فهمی جست

مقدار غلظ فلک مشتری

منک کزین منکدا اخی آن دوردر تمام
تم دو توز یوز منک داخی ای نیکنام

داخی دوقسن دورد منک فرسنکلا
بیدی یوز دوقسن سکیز داخی بیله

فلکی دور مشتری دورن کوکنک
قدرتینی خالقنک کور و اوکنک

جرمی بیر قدر نجه سکسن بیش دورور
زی کونکول کیم علمی انکا ایش دورور

مقدار غلظ فلک زحل

مینک کزین مینک دورد سکیز گزلا اول
قالینکی اول جرخونک که آدی دور زحل

داخی بیش یوز منک التمش دور تمام
آلی اوج فرسنک داخی ای نیکنام

دوقسن آلتی بیر جه دور جرم زحل
منده پیچه علمن اولور بو عقده حل

زهی جلالت عزت بی انتها
زهی کمال قدرت بی ابتدا

در بیان مقعر افلاک ثوابت

اول ثوابت چرخینونکلای ور بین — قالنکلی یوز مینک و آن مینک دور یقین

داخی ایکی مینک دور ور قرق دور راست — کیر و سیم فرسنکله نه کم نه کاست

اوج یوز و قرق مینک اولور شیچا — اول و جدن سپهری کیم انده وار

داخی بیش یوز قرق ایکی فرسنکله — علم او کرن دانش و فرهنکله

کرسی اول افلاک ایچینده ور نهان — عرش قاتینده ندور قدری عیان

قطره ینه بحر قاتینده یقین — اولدور ور قدری انونک انده همین

بو نه قدرتدور نه عز و جلال — بو نه ملکتدور نه امر و نه کمال

کیم عقول انده قمو حیران دورور — انس و جن و هم ملک انپان دورور

در بیان کواکب ثابت

انجمونک انک کیچیسی کانده وار — اون بیکیر ییره جه دورور انی مدار

اولولاری انکر دونکای است بین — اول فلک قالین لوغنچه دور یقین

قیل نظر کور نچه دور اول کارگاه — فکر ایله کیم ندور اول بارگاه

نسنه بیلدوم دیو باشره هوس — افرینش جمله بودور ضایعه پس

بودیدوکیم

بو ویدو کیم اولدورور کاذب تطیّر — بولدی آنی عقلیله علم بشر

بوندن ایرو پنه داخی چوخدورور — لیک آنگا عقل ایرینگ یوخدورور

در بیان سعد و نحس کواکب

شاه قاتنده اول حکیم کاردان — جونکه جرخونک بیانونک ایتدی بیان

نحس و سعدین اول میرنونک یک یک — شرح ایتدی شاهه شویله کیم کرک

دیدی آنی کیم نحس اکبر دور زحل — کیم قمودین اوجه رک بولدی محل

قابلینه نحس برور دور فلک — سعد اولن آنی ترک ایتمک کرک

پس بولندی کیم بو دنیا رفعتی — دار عقبیده نحوستدور وقتی

سعد اکبر بولدی مسکن مشتری — لیک مریخ اولدی نحسونک اصغری

سعد دور شمس و قمر اوش کور عیان — سعد اصغر زهره دور دور بیگمان

سعد ایله سعد اولور نحس ایله نحس — اول عطارد دور یقین من قبل و پس

اول زحل آلنده اولدی مشتری — کیم نحوستدن بیری اوله بری

اولدی مریخ اسفلنده آفتاب — کاوله بعضی شرینه اونک حجاب

زهره بس شمسونک کی آشفته دوردور — کانونک ایشینه مطیع آنده دوردور

اشغه اولدی عطارددن قمر / آز اوله نحس اولدوغنده اثر

صانعی کور کیم نه حکمتلر ایدر / قادری کور کیم نه قدرتلر ایدر

در بیان کواکب ثابته

پس دیدی انکا کی خسرو شاه جهان / کیم ثوابت نجمیدور ایله پایان

دیدی مینکدور ییکرمی ایکی هم / قرق سکیز صورتده ای شاه عجم

صورت اولکیم علم دوزن فهمیله / بو نجومنک بیر قیجینی وهمیله

کوروبن هر بیرده بیر وصفی مدام / راست بیر حیوانه بنکزتدی تمام

اوروی اول حیواننک آدینی انکا / ایدییم آدلارینی بیر بیر سنکا

در بیان صور کواکب شمالیه

اوچ یوز التمیشدور شمالنده قرین / لیک صورتده ییکرمی بیر همین

دب اصغر دب اکبر بیل درست / داخی ثنین در اوچنجی ای فهم چست

داخی قیقاوس عوا لا محال / اولدی آلتینجیسی اکلید شمال

جاثی و پس نسر واقع بیل عیان / پس دجاجه نسر طایر بیلکمان

داخی غول اردنجه عیوق ایت حنان / صورت سلباق اردنجه عقاب

ذات

ذات الکرسی وادتقین و سهم — جبیه اردنجه انونک ایت سوزقم
پس فرس پس ادنجه انونک راسی فرس — داخی مرات مثلث اولدی بس

در بیان صورت کواکب جنوبی

او جیوز اون التی جنوبیدور نقین — لیک صورتده اون التی دور همین
پری قیطیس و پری جبار دور — نهر ارنب داخی کلب ای عقل ور
مقدم ار کلب ستیمه بس شجاع — ایتدی کاشیله غراب انده اجتماع
داخی قنطورس و سبع بس مجمره — داخی اکلیل جنوبی بکره
پر داخی صوب جنوبی جبیه سهم — آو یله اون التی نه پیش و نه کم

در بیان صورت دوازده برج کوید

شمس النده او جیوز و قرق التی وار — اون ایکی صورتده ایتدوکده شمار
وار حملده اون بکیز بولیدور نقین — ثورده هم قرق دورای دانای دین
وار بیگرمی پیش کواکبدن عیان — برج جوزاده پنکا ایتدوم بیان
وار دور سرطانده اون بیل عدد — وار اوتوز بیش انده کاویدور اسد
اوتوز اجکوکب اولیدور سنبله — هم میزانده واردور اوتوز بش بله

بولدی ییکرمی دور و عقد بده تمام | وار اوتوز بیش قرن سده ای نیکنام

جدی ده وار دور ییکرمی سکیز | ولو ده وار قرق انی کی دنکلکیز

بو تده اوتوز سکیز وار در تمام | بو نه صنعتدور کاید رب الانام

بیان ادوار حساب کا

دور دور اودوار کیم اهل حساب | یازو بنونک ایتدیلر آنی کتاب

بونکه اولدیلر حساب ایتمکده چست | حکم ایتدیلر اتونکیله درست

دور اعظم دور اکبر پیل یمین | دور اوسط دور اصغر دور یقین

دور اعظم اول درجدن ای امام | هر بیری منک ییل اولپدور تمام

جمله سی اوچیوز مینک التمیش ییل اولور | عقلی صانع صنعینه حیران اولور

دش بو دوری کیم سکا ایتدوم بیان | کیم بیلور کیم پنجه کز ایتدی عیان

پنجه کز واخی ایدر کیم بودور | نه کران وار دور بو دریا و نه غور

در بیان درجه مرکب

اکبر اولکیم اول درجدن هر بیری | یوز ییل اولا ارتوق اکسکدن بری

اوتوز التی مینک ییل اولور است پیل | بو نه قوت دورنه قدرت فکر قیل

دور اوسط

در اوسط دور درجدین سر بیری — اون ییل اولور تنگ و شهیدین بیری
اوچ منک آلتی یوز اولور انلر قمو — اوشبو حضرت غه قدر یتدور دولو
دور اصغر سر بیری بیر ییل اولور — جمله اوچیوز داخی الیتمیش ییل اولور

سوال کلیم از ابتدای دور آدم عالم

پس دیدی شاه کیم ای دانای جهان — کیم فلک رازی دکل سندین نهان
اوشبو بنیاد دوز ایلکاکردگار — نیچه ییل دور منکا سویله آشکار
دیدی داناشه کیم ای هوشیار — وارمی صانور سین انکا کر شمار
ایستدیکیم بونی بیلیدی کلیم — اول کلیمه بو بیله وحی ایتدی کریم
مدتیندن بیر قچن دیم سنکا — ایشیت آنی چون اوله شاکر و نک انکا
کوکا داکین بیر یوزینی ای کلیم — دولو خردل دانه قیلدوم من قدیم
پر قوش ایتدوم انده من جان آفرین — پر یدی بیر ییلده پروانه همین
بیلدیکیم اول توکینجک اوپلیب — وارلوغی کیدوب کیر و یوتی او پیلیب
اول توکندوکده اولومین بیلدی یعتین — پرنی اون ییلده پریدی همین
اوشبو قور خودن همیشه آچیدی — قوت ایچون اول قوته محتاج ایدی

دایم اولمک قرخوسیدین گنده زرین | غصه بیریدی گیچه وکوندوزین

جانور حالی نه اولدی عاقبت | توکدوب تاموسین اولدی عاقبت

نیچه چوقی اولسه توکانور عمر پس | نه کرکدور عمر چوقینه هوس

نسنه کیم توکنور چوق صانمغیل | ازدور اول چوقلوغه اینانمغیل

گجدوکنده منک ییل اولور پرنفس | عاقل ایسنک چوقنی یماکیل انکا بس

گل گلاب اولدوغی وقتن اغلمیش | حسرت اودبیله یوراکین داغلمیش

جونکه عمروم بو بیله ازدور ای عجب | بونی باربمغده نه ایدی سبب

کاه توپراغه دوشرم خوار وزار | که ییل الکور کاه یا خضر منی یار

گیدرم اوشبو جهانده دوربین | گوزلرم نرگس کبی آنی گوربین

جون گلاب آندن ایشتدی بو سوزی | دیدی انکا قان یاش دولوبن گوزی

جون توکنور عمر قالمز پایدار | پر ایله ییتشک برابر ورمزار

جون بونی دیدی حکیم کاردان | زار وحیران قالدی انکا شاه جهان

بو سوز اوزره احمدی ایچ انکا | پرسوز ایدر نقل کوش ایتکیل انکا

در صفت نخستگان که رسول معراج دیدند

دیدی زیکیم کارگاه کبریا | زی جلال و عز و ملک وزی ثنا
احمد مرسل سراج انبیا | قبله ابرار و تاج اولیا
چونکه چیقدی عرشه معراجه واروب | خاص اولدی منزل قرب ایرب
کوردی عرشنی ایکی یاتیده عیان | ایک اولو دریا ملا یکدین روان
موج اوروب یوردر صو کبی قوج | دیدی جبریله بو ندور ای اولو
دیدی منی یاره دالی کردگار | بونلر اوش بویله کیچرلر اعصار
نه پری دوندی نه توکندی کلن | بویله بیلکیل اوشبو حالی بلبوسن
نیزدن نارایه دورکید شلری | بیلمزم فکر ایله اوشبو ایشلری
بس بیر آنلاردن رسوله سویلدی | هر نه مشکل وار ایسه حل ایلدی
پرسوالی بو ایدیکیم اول سنی | نیچه بیلدور یاره والیدن سینی
دیدی قطره جون قلم الب یازر | دوردیوز منک بیلده بیر کوکب چیخر
یاره والیدن منی اول کردگار | دوردیوز منک کوکب ایتدی آشکار
اول نه ماندن سیر ایدب روز و شب | بوریه بیمشدی ایرشدم ای عجب

نچه مینک کز سپهر ایتدوم بو قدر / غاتیندن بیلمیم انونک اثر

بو رصدلردن بیلیبتین و یقین / صانعه کیم بو دور خفنک ملکی همین

قدرتینه چون نهایت یوقدور و زور / لاجرم مقدوره غایت یوقدورور

بو صوردن نچه سوررسن خبر / معنی کوزله که پرده در صور

آنی بیل کاولدور قدیم و پاک ذات / نه کرک دور بو نچه بحث محدثات

عقلی او نو و آنی آندن بیل همین / تا سنکا روزی اوله علم الیقین

کیم انونک کنهنده یوق عقله مجال / فکرین اتنک ایده مز وهم و خیال

علم اولدور آنی جون کسب ایده سن / اوله سن انکله چو بوندن کیده سن

اول معارفده چو حیران در عقول / ایته بولا پسین ریاضتله وصول

کر ریاضتله بو کشفی بوله سین / لذت و راحت نچه اولور بیله سین

عالم اولدور آنده بولورسنک مجال / دولته ایرونک کا نکا یوقدور زوال

دولت اولدور کا انتقالی اولمیه / نعمت اولدور کیم زوالی اولمیه

جون بو سوزلاری پایان ایتدی حکیم / شاه اونکا چوخ آفرین ایتدی عظیم

پس خزانه ایندن بو بوردی تا جور / کا نکا ویره لر زر و سیم و گهر

اول

اول حکیم ایدی شاها ای تاجور | پنزده سنکیله برابر دور گهر
خاک در زر سنک گوهر اول لاتنک | اول که محبوب اوله انکا خاک و سنک
آدمی نینک گوهری دانش اولور | کانی نه اوغری نه دشمن الور
آدمیه علم دور گنج نهان | علمیله حاصل اولور ایکی جهان
علم آرتر غیل دیلر سنک گنج و مال | کارترا اول صرف ایتدو گنجه ماه و سال
خاک دور همت قاتنده سیم و زر | سنکیله معنیده یکسان در گهر
عاقبت چون کیشی مالی قور کیدر | قو یوبن کیدا چکی دیر بیندر
علمدن هر کیمده کیم واردی اثر | اول زمانده ماله ایتمزدی نظر
کیم سپاوردی آنده یوخدور بقا | نفرت اولور کیشیه اول شقا

بولدی شیمدی علمه دعوی ایلین | یا حکیم دیبون پوز سویلین
کیم اولپدور حرصه جانی پایمال | قارینی دویمز ویردو گنج و مال
اولدی توریت و خیندان اول حبر | پر بوله بولور پیه قرآن جاتر
طیلسان اوزتمش و دعوی ورش | لیک بیلیک نقش و آندن کیشیش

ایله سویمیش اوشبو دنیانی لعین — کیم دوتر جاندن عزیز آب و گلین

حرص و تزویر و حیله اندیشه سی — ایت کبی خلقی دولانمق پیشه سی

یوق یقین کونکلنکده لیکن دو شک — یوز کتاب اوستنده شویله کیم ایشک

خرس کبی خورد و خواب اولمیش ایشی — خوک کبی هر نجاست دور آشی

مور کبی دخلی دولو دیه و شهر — مار کبی سایله ویرو دیه زهر

زاغ کبی جیفه خوار و شوم فال — بوم کبی روز کور و زشت حال

قارغه کبی حیله کر دور هم دغل — خرمگس کبی عوان و بی چل

گنج قارون ویرور ایسنک هر نیه — هر پولم یوق کیر و دیو هر نیه

باشی دولو کبر ایچی خشم ایله کین — انگا رهبر اولمیش ابلیس لعین

قامو احوال ایله کوستر ب ریا — وارث پیغمبرم دیر زهی حیا

وارث پیغمبر اول اوله یقین — کا نده اولمایه حسد له کبر و کین

زینت دنیایه قیلمایه نظر — همتن اوله برابر خاک و زر

تصفیه نفس ایله ایده پاک — کاوله اول آینه کیبی تابناک

کیم اوله اوراده سر غیب آشکار — هم لدنی علم ایده انده قرار

علم

علم کیم اول کیم پله کلور آله   انبیادن نسخه سی میراث اوله
کشف وورور کشف علم انبیا   انی میراث آلدی اولردن اولیا
شاه حکیمونک سوزینه قالدی عجب   پس طبیب هندنی ایلادی طلب
اول طبیبی بیلورایدی شهریار   کیم اولیدور هند اچنده اشکار
علم و حکمتده دراول پیر فیلسوف   کیم قمواسپراره بولمشدور وقوف
پیر حکیمانه سوال ایتدی انکا   شو یله کیم قالدی طبیب آندن دانکا

سوال کردن اسکندر از طبیب حقیقت ایشانرا

دیدی انکا ادمیسی قیل بیان   جان میدریا جسم تاپیلم عیان
شرح ایت منکا آتونک ترکیبنی   وصف ایت بیر بیر قموتر تیبینی
بو طلسمونک منکا شرحین ایلکیل   ظاهر و باطن نسخه در سو یلکیل

جواب طبیب هند اسکندررا

اول طبیب ایدر انکا کیم عقل و هوش   دوت منم سوزلاروه هر لحظه کوش
بو سوزونک معنی سینی کر بیله سین   بیلینه کیم کندونک ایله بیله سین
نجالقونک بیلک لیک اسیر چین یقین   تقسونکی بیل اول ای پاکیزه دین

انکله قیل آیینی که نه جوهر دور ور / نیره دن کلدی و نه مظهر دور ور

نفسی عرفانیسنی قیل اول طلب / کاولدور ور اول حقی بیلماکه سبب

نه کیشی سن بیلمینجه سن سینی / نیچه اولور ممکن که بیلاسن انی

انکا کیم نفسینی نه دور بیلمیه / اهل عرفان آدی لایق اولمیه

بیلمین نفسین نه گوهر دور یقین / اولمیه عارف که جاهل دور همین

موش له کر کوش و تار اینک نکا / نه کیشی سن شرح ایدیم سنکا

کالشنک خانه دن زرایه کیدیشنک / کلدوکنک بوزرایه نه دور اشینک

کیم کبوتر وی پسنی او شبو منزل له / کیم مقید ایلدی آب و گل له

جون بو احوالی تمامت بیلدی سین / انکا لایق نه کرک دور قیله سین

در بیان معرفت روح و ابدان

بیل که او شبو جسمونک اصلی خاک دور / نفس نیکی انکه که نور پاک دور

قدس کلزاری دور ور انکا وطن / لیک بونده قید دور انکا بوتن

بونده باغلندی که تا کامل اوله / ور لو دور اکات انکا حاصل اوله

جان تن بیربیره جون جمع اولدیلر / ویلده انسان لقطیله آد بولدیلر

قم

قشر دور ور چه پیسم جاندور انکا مغز — بو سوز یکیم ایدر روز فکر ایله نغز

قشر اچینده مغز چون اوله تمام — قشر صینمغلق کرک دور بیکلام

تا کیم اوله آدمیده قوه اول — قوتیله بوله انسانیتغه یول

تا نباتیکن بولیبانونک حیات — روح حیواندن اوله اول صفات

نفس واحی جسمه انونکچون اتصال — ایتدی کانده ایلیه کسب کمال

چون کمالی کسب ایده اوله تمام — قشر تندن چیقه کرک بیکلام

تا که بوله قدس گلزارینه یول — قدس اهلندن بری واخ اوله اول

جوجه چون یکیم بیضه ده بوله کمال — لا تنک اول بیضه اولور انکا وبال

لاجرم اول بیضه دیلمک کرک — چیقیب اندن آن دنیایه کلمک کرک

بیر یوزنده بیر نیکا سیران ایده ب — ذوق ایتمک لک کرک جولان ایده ب

کاه سیری سبزه اوله کاه باغ — منزلی که بازی اوله کاه داغ

کوره آنده نیچه سنبل لار اولور — نیچه ریحانلر نه خوش کللر اولور

روح واخی تن ده چون بوله کمال — لاجرم اول تن اولور انکا وبال

بو قفص چون او شبوتن حقیقه اول — خوش بولور فردوس کلزارینه یول

عالم ارواح اولور جولانگهی
جنت فردوس اولور سیرانگهی

بیلن اول فردوس اعلی گلشنین
نیچه پیوه بو سیولا گلخنین

هوشیله گوش و دت پردم خوش سنگا
اول مقاموننگ وصفین ایدیم سنگا

عقله پیغمبر کیم ندر اول کارگاه
بی نهایت بیر دورور اول بارگاه

دولو دورور نور بلکه نور نور
اوجدن اوجه راحت و ذوق و سرور

لذتینه هیچ غایت یوخدورور
وسعتینه خود نهایت یوخدورور

ایلیشت ایمدی جسم حالین ایدیم
سنگا ترکیبین اتونگ شرح ایدیم

پیر کدورت جسم خاکی و ثقیل
مظلم و منتن داخی خوار و علیل

بلغم و صفرا و سودا ایله قان
هم عظام و لحم اجزاسی عیان

داخی اوتار دورور رباطات عجیب
هم عروق جلد ظفر و هم عصب

نفس بر گوهر دورور پاک و لطیف
حی نورانی و ادراکی خفیف

هم سماوید ر روحانی صفت
صاحب ادراک و اهل معرفت

چونکه اجزادن اوله اول متألف
پس تغیر له اولا لازم متصف

ایلیشت ایمدی بو بدن ترکیبینی
اوجدن اوجه داخی هم ترتیبینی

شهر اجزاسی نینگ و عجایباتی نینگ تعریفی

فی المثل بیر شهر درر اسباب اساس / کانکا دور داضداد اولمیش اساس
قیلدی حق دوقوز گهردین استوار / اوشبو شهری کیم کورر سین آشکار
ایکی یوز و قیرق سیکیز داخی عمود / دو تب انونیکیله برکیتدی و دود
بیدی یوز بیکرمی بند بیله تمام / قیلدی اوصافینی محکم بیکلام
اورته سنده قیلدی بر چشمه عیان / اوچیوز آلتمیش التی جوی آندن روان
دورلو دورلو آنده ترتیب ایلدی / چوق عجایب داخی ترکیب ایلدی
اون خزینه داخی قیلد آندن عیان / ایتیدی آنده دور گوهرلر نهان
اون ایکی قاپو داخ انده آچدی اول / قاپولردن دوزوی مخزنلره یول
ایشلیب پوتسه سکیز مینه نگار / ایلدیلر اوشبو شهری استوار
قیلدی بیش کیشی آنده پاسبان / بیشی داخی دوزبنی کاردان
پس انکا قنات ویروب عیان / شش جهت یانکا آنی قیلدی روان
اوج قبیله ساکن ایتدی اول جهان / انس و جن پس ملایک بیگمان
تم آنی بر کله بر گنبدی آنی / متصف قیلدی هواده اول غنی

پیر ملک قویدی اولاره داور / کیم قوبالیر طاعتینه جمله بشر

اولداغ انلاره ریاست آیینی / آره لارنده سیاست آیینی

اوشبو شهری فکر ایکیل ای حکیم / کیم نه زیبا دوزیدور اول کریم

اوشبو رسمه شهر کیم دیدیم سنگا / ایت ایشتدوکنک وکوردوکنک منگا

اوشبو رسمه شهر مرکز کیم کوره / یا بو رسمنک فکرتینه کیم ایره

کیم بدایعله غرایب دوردولو / هم صنایعله عجایب دوردولو

گرچه قاموسیده اکسوک جو خدوگ / لیک اوشبو شهرده اکسوک یوق جادورر

چونکه قیلدونگ اوشبو بنیادو بطر / کل بو بنیادی قیپدن صور خبر

هر که بو بنیادی کوره استوار / بیلکان بیلور که بیر بناسی وار

کانی بو رسمیله بنیاد ایلادی / بو بیله خوش صنعتلر اباد ایلادی

چونکه بو بنیادی سن کوردونگ عیان / بیلکه بناسی وار دور بیلکان

چون بو نونگ صنعنده فکرت قیلسن / قدرت علم و بیان بیله پسن

عقلونگی ویرب قولاغ دوتغیل منگا / کاول رموزونگ شرحینی ایدیم سنگا

کشف رموز عجایب کرده بدان امثال است

اول دوقوز کوزندور پیلکل عیان
ایلک و سومک دمور وراتیدقان

داخی هم سکیز دری باغیبا قیل
هر بری بیر رخنه ایچون بلبلو بیل

اون ایکی یوز قیرق سکیز داخی ورک
بو سنکونکلر دور یقین بلپک کرک

دیدوکم اول بیدی یوز بیکرمی بند
جمله پیسنکرلر دورور ای هوشمند

بو تن اجزاسین سنکرلر سر بسر
هر پیینه پرکدوب قایم دوتر

کر بولاردون هر پیری ناکه اولکم
نقص ایرور عضوه آندن لاجرم

چشمه دیدوکم جکر دورورکه قان
چیقوبن اول چشمه دن اولور روان

اوج یوز آلتمیش آلتی وام لردور
کیم جکردن چیقیب اعضایه ایرور

اوره لردن ایریشور اعضایه قان
وار دور اول قانیله هم اندامه جان

بونه حکمت دور کیم ایدر اول حکیم
بونه صنعت دور که قیلور اول کریم

اون ایکی قاپوسین اول شهرونک سنکا
ایدیم بیر بیر تولاغ دوتکیل منکا

ایکی قولاغ دور وایکی کوز عیان
ایکی بوردون داخی قالوپکان

کیم نفس آندن کیرر حقیقت یقین
هم حیات اونونک ایله دور رهمین

سن وه داخی اوسته ایکی قاپو وار
رزق اطفال ایچون اولمیش آشکار

بر قپو ناف و بری داخی آغیز / کاول قپودن چکار روزی هر بیر

ایکی قاپو داخی اولکیم اولدی اول / هر غدانونک فضله سی چقماغه یول

بو قپولردن بیری کرکم اوله / بیکمان بو شهر نا محکم اوله

ندور اول بش پاسبان بی بش و کم / ذوق و لمس و سمع و هم ابصار و شم

اول سکیز اوستادای دانای دین / جاذبه در ماسکه دور پس یقین

هاضمه در دافعه پس غاذیه / هم مصوره موّلده نامیه

جاذبه اولکیم غدایی جذب ایدر / کاول غدا کیدا ایچکی بولیه کیدر

ماسکه اولکیم آنی ساخلر مدام / انکا داکین کیم اوله هضم طعام

هاضمه اولکیم غدا هضمین قیله / تا بدن آندن کرکلوسین آله

غاذیه اولکیم غدایی دوزه دور / شویله کانی معتدیه بنکزه دور

دافعه اولکیم غدایی آرتنی / دفع ایدوبن پاک ایلیه تنی

تاکه اولمایه تحلّل دن بدل / تیز ایریشمیه بو ترکیبه خلل

نامیه اول کیم آرترانونکله بدن / غایت نشونشه ایریشه تن

پس مصوره دور اول قوّت یقین / کاندن آلور صورتی طفل جنین

ادچم

اوچقر انگوتق ایچنده دور مدام / نقش ایدن صورتلری اولدر تمام

علم بو خدوردیر مصورده طبیب / لیک صورتلر دورر خوب وعجیب

بونه سوزدور علم پیز نیچه اوله / نقش کیم بی عیب وهم زیباکله

علم بو خدوردیر مصورده طبیب / لیک صورتلر دورر خوب وعجیب

بونه سوزدور علم پیز نیچه اوله / نقش کیم بی عیب وهم زیباکله

ظلمتلرحامده حق دور یقین / صورتینی بو رسمه نقش ایدر یقین

قاموا اشیایه مصور اولدور / حضرته لایق پسنی اول اولدوگ

پس تولد اولدی کیم چوق غدا / هضم اوله پس جزو اید آندن جدا

تا کاوله پر شخصه اخی قابل اول / پرداخ آنک کبی ایدر حاصل اول

تا که نوعه دایخی ایرمایه فنا / شخصه چون ممکن دگل دایم بقا

نفس اماره دورور جنی مثال / کیم ایشی شر دورور آنک آیاه وبال

نفس لوامه در انسانی صفت / مطمئنه در ملایک معرفت

نفس ملهمه آدمی دور مقتصد / خیر وشر آندن گلور بو ایکی ضد

عقل دورور اول دیدیگم ای پادشاه / کاولدرور اول نور حق ظل اله

انکا آدولغیل کیم اولوا الامر اولدغو حضرته لایق پسنی اول اولدغو
کرا ایررسنک دوغرولوغیلا انکا مطمئنه ایده نفسونکی پسنکا
تا که هم طبع فرشته اوله سین هر نه راحت کیم دیلرسنک بوله سین
کر بو عقل امرینه عصیان ایده سین نفسونکی هم طبع شیطان ایده سین
لابد اولاسین معذب جاودان اوله جاننک محنت اوجینه نشان
اول خزاین هر بیسی دوردماغ اول اراده یا خیلو عقله چراغ
هر خزاین داخی اولمیشدور بیورک روح حیوانی آنی بیلمک کرک
هر بیسی داخی جکردور عیان کاورده مخزون اولور پیوسته قان
هر خزینه داخی پلکا معاوگو هر زمان داخی غدا آنده دورور
قالور آنده اوره دن اولمز جدا تا که امعا ایلیخ آندن غدا
هر خزاین داخی اولمیشدور طحال پیری سودا اولور اننک ماه و سال
اوره ده مخزون اولور سودا مدام کیم غدا اندن آلور جمله عظام
هر خزینه داخی ور زهره عیان اوره ده دو تیدورور صفرا مکان
کاوره دن آزاده املاره کیدر تا غلیظینی قانونکه ترقیق ایدر

کیم بدن اطرافیغه وارەسیله / تنک ییرلاره داخی جاری اوله

معده دور اول خزانیدن بیری / آنده اکلانور غذا کا ولکدور بیری

پری وابی کرده دور انونک مقام / پر بیسی داخی مثانه بی کلام

کرده دن بو بول از آز جون آقیر / پس انکا پربیر کرک ای پرهنر

کیم تمام انجه آنده دوره اول / جون تمام اوله بوله چیقماغه یول

اولمسه اول بیر دو تا مزدی قرار / قطره قطره دایم آقضردی اشکار

آدمی دایم نجس اولور ایدی / بلکه یاوز قوخودن اولور ایدی

اوشبو محکم فطرتی فکر ایلکل / علم و قدرت نجه دور ذکر ایلکل

پرداخی نطفه بیری دور بیل انی / صاف قانونک اوره ده اولور منی

ایکی ایاغدور اول ایکی دیرک / لیک اول داخی قنات بیلمک کرک

در شرح ارواح و قوای بدن

جون بدن شرحینی ایشتدونک تمام / کل ایشیت ارواحدن داخی کلام

اوج اولور ارواح بیری حیوانیدور / داخی شهوانی و نفسانی دورور

در بیان روح حیوانی

روح حیوانی کاولردندور بیری | قابل ایدندر تنه کاوله دیری

پر بخاری جسم انکا حامل اولور | کیم لطیف اخلاطدن حاصل اولور

جون یورک جوفنده حاصل اولور اول | روح انوارینه قابل اولور اول

ناطقه بولور تعلق انکا پیل | او شبو سوزلاری که دیدم یاد قیل

اول تعلق جون تمام اولور انکا | جاری اولور تن اچینده هر یکا

اول عروقی اچینده هر عضوه کیدر | جمله اجزاسی نورانی ایدر

در معرفت روح طبیعی

روح نفسانیه اولدور صفت | کاولدورور هم علم و اهل معرفت

روح شهوانینی دیدوکم در عیان | کیم جکر اولپدورور انکا مکان

اوره دندور قوت نشو و نما | هم اورادن شهوت و قوت و غذا

اول ایکینه استاد کیم دیدوم سکا | بیکان خادم دورور جمله انکا

در معرفت روح نفسانی

او شبو اوج ارواحدن اوچنجی قسم | روح نفسانیدورور صورتینک اسم

اول ایکی قسمتده اولدی منقسم | هر بیری بیر وضعیله در متّسم

بیری آدیله مدرک دیدیلر بیری داخی محرک دیدیلر

در بیان قوت مدرکه

مدرک ایکی قسم اولمشدور تمام ظاهر و باطن ایشیتای نیکنام
ظاهری ابصار و ذوق و لمس و شم بیش اولور سمعیله نه بیش و نه کم
بیش داخی باطندور ایشیت دوتمه شک بیری بینونک آدی حس مشترک
مدرک جمله حواس ظاهره انکا داخی ظاهر اولور یکسره
قطره ایستر بیر بیردن منفصل بیر بو سیدن کورونورلر متصل
کیم بصردن غایب اولمادین بیری راست حس مشترک اولور بیری

در بیان حس مشترک

مشترک دن اولمدین سم اول نهان بیر واسیجه کوزه کورونور اول عیان
نسنه نونک کیم جوریه بو در سبب دایره کورونده کی دوتمه عجب
صورتن اشیانونک اولدور زور بیلن فرقینی سن نسنه نونک اولدور قیلن
حاج آغنین فاراغندن اول بیلور بو حواسه جمله حاکم اول اولور

در معرفت انسان از قوای باطنه

اول قوادن دور ایکینچیسی خیال / کانده هر محسوسه باغلنور مثال
اول دماغ اچینده دور تمیشدور مکان / مشترک قا شده اول اولور عیان
هر نیه کیم مشترک ضبط ایلب / انکا ویرور تا که آنی ساخلب

در معرفت واهمه

وهم دور اندن اوچنچی قسم اولن / معنی جزوی اولدور وربلن
زید مهرین عمر بغضین اول بیلور / بو ایکی تنک داخی حکمین اول قیلور
اوشبو قوت مابریه آنده دور / خیر و شرین انونکیله اول بیلور

در معرفت حافظه

حافظه در بیری داخی اول مشونک / پر بداخی جوف اچینده در باشونک
وهم واوراک ایلدوکی معنی تمام / اول خزینه دار ایدور ساخلر مدام

در بیان مرتبت متفکره که آنرا مخیله نیز خوانند

اول بیشنجی دور تفکر قوتی / قامودن آرتقدور اننک رتبتی
هر نیه کیم بیلدی پس وهم و خیال / اول تصرف ایدر آنده ماه و سال
در لو در لو آنسه لر ترتیب ایدر / گاه تفصیل و گهی ترکیب ایدر

گاه باش سبز گاه ایکی باشلو کیشی
اول تفکر ایدرا و شو درایشی

ایکوده قاموقواپ اکن اولور
بو کیشیده دایما شو یله قالور

اورته بطنده دماغنک اول امام
پشکاهینی ایدپدور مقام

هم فراست هم سیاست انده دور
هم نبوت هم ریاست انده دور

اولدور اشیایی تصور ایلین
هر اتیشی اولدور تفکر ایلین

اولور انکا وحیدن الهام شرع
وضع ایدر اول مع یبع لینده اصل و فرع

اول ملک وار اورتنده اولیش مشتوا
انکا خادم کیبدور قاموقوا

بو عجایب صنعته قیلیب نظر
نیره دندور انکله بو قاموصور

گر بو صنعتره فکرت قیله پسن
سننی کیمپن حقیقت بیله بین

اول محرک داخی ایکی قسم اولور
هر بیرندن دینکله کیم نه ایش کلور

کوروبان بو صنایع حکمتین
نیچه سی دور انکا صانع قدرتین

بیری اول کانو نکله هر بیر جا نور
جذب تبع ایدب قیله دفع ضرر

بیری بیز نمک ایچون اعضا تمام
که چکر هر عضوی که قوز مدام

بو توا کیم من پسنکا ایتدوم بیان   قاموا عصا بوننک بیری در اول عیان

حسن جنبشسی آلتیدور زور عجب   منبتی باش آلدو غنچو ندور سبب

اوشبو تنده در عیان بو قاموقسم   کیم دوزه پلور بو تننک کیبی طلسم

بو طلسمو ننک ایشینی فکر ایلکیل   پس طلسمی دوزینی ذکر ایلکیل

کلام حکمت نظر در اعتبار بو عموم نظم توحید

بو طلسمی کیم کوررسین بیچ بیچ   دوشهر از نپنله اولور هیچ هیچ

بو طلسمی کر ایت بودر ادب   وار طلسمی دوزینی ایله طلب

کر اوله توفیق کانده ایره سین   ملک باری نیچه اولور کوره سین

ایرمز انکا آفت و درد و عنا   یو خدور آنده محنت و ترس و فنا

راحت انده دور که کیشی اولمیه   اولوم اولن بیره راحت بولمیه

دوت تنوننک قاموغنا اولدی یاغ   اولوم انکلق اچونکا ایتمزدی داغ

بنک ییل اولمغ بیریوزنده پادشاغ   اولومی انکا غنه دکمز کاه کاه

سوزی چوق ایتدوکمی قیلمه عجب   بوزوه کیم انکا بو دور روز سبب

پس مدن سین سنی کیمسن بیله بین   پس الشونکی انکا لایق قیله سین

منینم

هم بلبنیه آنده سرّ من عرف | خالقی بولماغه بولاسین شرف
نفسی کرچه ایدوبن اوچ نوعه قسم | هر بیرینه اوردیلر بیر درلو اسم

اوچی بیر دور دور تعدد دین یقین | فعل ده در کر تعدد دوار همین
کر نوا و نشو بیله اولور نبات | کرچه حیوان کبی یوق انده حیات
جسمه چون قوت ویروب زنده قیلور | لابد آدمی روح حیوانی اولور
فکر و تمییز اولیچق آنده روان | روح نفسانی دُر آدمی بیکمان
چون بو اوچ بیرده اتیدی اُوجدو بو اثر | بیر دکل دیدی آنی کونه نظر
فعلی چوق و کندوزی بیر دور یقین | یوق تعدد آنده وحدت دور همین
هر بیر آلتله ایدر بیر درلو ایش | نه کهر دور بونی بیلماکه دوربیش
ویلیله سویلر قولاغله ایشیدور | کوز ایله کورمک هم آننک ایشی دُر
پیشه بیر دور پیشک و هم پیشه دُر | بونده آنده یوق تعدد دن اثر
لیک اولدی چون آلت مختلف | درلو وصفیله بیر ایش دُر متصف
پیلد و نکسه او شبو سوزلاری دُرست | کسوت دانش بو سکا اولدی چست

سوال اسکندر از کیفیت صحت و حفظ آن

شاه بو سوزلاری چو آیدین قیلدی گوش
دیدیکیم ای عالم بسیار هوش

شرح چون ایتدونک بو ترکیب لطیف
کیم دوزدی پدور حق بونی بو یله شریف

سنکا بو غربتده اول مرکوب اوله
اورایه‌یم وار مغز مطلوب اوله

سنی ایر کوزه خفنک زصوابتن
باغ قدسنک رو حیله ریحانتن

پس بونی قانون طب ایله مدام
ساخلماغ کرک دور روزای نیکنام

ندور اول قانونی شرح ایله انکا
کیم کرکلو دور همیشه اول انکا

نه کرکلو دور بو جسمه شرح ایت
حفظ صحت داخی اصلی ندور ایت

جواب طبیب اسکندررا

دیدی بو در آلت انکا ایرمکا
واروبن مرادالنغیمی کورمکا

لاجرم قانون موزنمشدور انکا
کیم مزاجی دایم انونکله اونکا

آز ییمکدور روشها اصل علاج
کیم انونکله شدرست اولور مزاج

آز ییکیل آز تا که راحت کوره سین
چوق ییراسینک چوق جراحت کوره سین

آز ییین کیشی همیشه ساغ اولور
چوق ییا نونک یورکی پر داغ اولور

ازبر

ییمینینک کیدونک ملایک خلقتین — چوق ییینک دوتدونک بهایم خصلتین
چوق ییمکده کیمگه راحت بولدی — آز ییمک لیکدین پشیمان اولدی
چوق ییمکدین نه کلور درد و عنا — آخری بولور عناننک جز فنا
آز ییین عیسی صفت کوککا وارور — چوق ییین قارون کبی یرگه کیرور
نی بیکی کر اوله سن خالی شکم — دوره سین غم دفعینه درلو نغم
گر قلم وار ایده سین معده تهی — معنی اقلیمینونک اولاسین شهی
گر صفا گر کسته نقشی آز ییکیل — حق دیرم ایرسنک تعلقدن کیچیل
وار احادیثنک کتابنده صریح — کاولدی حقدن عیسیه وحی صحیح
اچ اولغیل تاکه معنی کوره سین — وار مجرد اول که منکا ایره سین
چونکه بو سوزلار ایشتدی تاجور — اول طبیبه ویردی مال و سیم و زر
ویردی اول جان اولمسون اندوهی قید — کاینده لطفیله هنر ایلیبی صید
دولو حکمت رمز و ربود اپستان — کوشش و تکمیم بیسر پرابدایم بیان

تمثیل [illegible]

موئمنی اسکندره قیلغیل میشل — کاوله چوق مشکل سنونک کونکلونکه حل

کیم دوران اول بانوی چهرهٔ دین
زینتی توفیق ایله علم الیقین

اولدی ترک نفس و شهوت آنگا مهر
انگا مهرونگ دارایه قیل نفسنه قهر

اول صفت ایدی که گر دانا حکیم
بیکمان کیم اوله قرآن کریم

ویلینک اولمایه ایشونکده خلل
اول حکیمونک سوز ایله ایله عمل

اول طبیب خرده دان کیم مصطفی
کیم بیلور دین و دنیه دردینه شفا

آنده دوران تو درنک چاره‌سی
هر که دوران ایستر انکا واره‌سی

اول طبیبونک دستمزدی بل یقین
کیم درود ایله تحیت دور همین

نفس دوران دیدوکم اول اولوجام
[illegible] آخره دور شره مقام

خیر و رحمت صوب رحماندن کلور
شر و لعنت شرب شیطاندن کلور

الحمه آیینی تا مسلمان اوله این
انجر ایینک محض شیطان اوله این

در صفت بزم نهادن اسکندر

کیرو اسکندرونی ایدالوم جبر
کوسترالوم علم بحریندن گهر

جونکه ایتدی علمده شاه جهان
فیلسوفیله طبیبی امتحان

حیقدی خلوتخانه سندن شادکام
بارگاهه کلدی جمله خاص و عام

اوزدی

دوزوی پر مجلس کانی اردی بهشت — کورسه دیدی که زهی خرم بهشت

باده کتوروی وصونون چمچه چور — اهل جنت بیک ایچین دولکو پرور

نی ده دوزوب پرده ده درلو نغم — نه کونکلده غصه قودی نه غم

ویل سیز ایکین جون شکایت ایلدی — ایرولوغلردن شکایت ایلدی

نای کوینوکلولره ویرور خبر / نالشی عاشقلره قیلور اثر

عاشق ایسنک نداخ اونکیک کپی اول / بوله سین هر پرده ده بیر کیمکه یول

قاموغ کونکول لره مقبول اول که بین / جانلرونک اچینده منزل بوله بین

فی قبوبی سوز بیله بولوپدور / دردیله ورده طبیب اولپدور

ظاهرنده باطننده ساغی یوخ / بیر بولوتم کانده آتنک داغی یوخ

پرداخی کیمره دیبو مقصود اله / وای وای ایله ویرور عمری بیله

یورکی منم کسپدور دولو باش / لیک من یاشیلویم و یوق آنده باش

یاخیش آتنی اوجدن اوچه آه و درد / شمع کیبی اولمیش تر ارو زار و زرد

ایکلمکله دیریلور وکاه اولور / یاردن آیرو دوشن بیله اولور

اینغی یوق بیلیله درهم عنان / باشی یوق او دیله درهم عنان

شرحه شرح اولپدور بو دردمند / اونکچو نذور تننده بو نچه بند

نچه کیم یارالنور جیبس وار / کیرودیرنی کرامت کانده وار

عشق دردی پس مبارک درد اولور / انکا یانن شمع کیبی زرد اولور

هرکونکول کا نکا یا خلدی اولدی خاص / نقدی آنونک تلبدن بولدی خلاص

شمع کیبی باید و غیبی نور ایدی — جانلری روشن قلیب معمور ایدی

عشق او وینه یاین صانعه کا ولکو — خضر کیبی زنده جاوید اولور

نی اونینه شاه اچیب پر فیح قدح — باده نشوی صالدی کونکلینه فرح

در بیان داد و دهش اسکندر در ممالک هند

بخشش ایتدی کیدمنده بیشمار — اطلس و دیبا و در شاهوار

تخت زرین و اینی و تاج و کمر — هر پرنده باغلومنک در کوهر

پس یوبردی ایلر و کلدی وزیر — کیم چیقردی خامه دن مشک و عبیر

جون شاه امر یله آله الب قدم — چکدی کافوراو پتیه مشکین رقم

چیقدی رو به زنکدن پر حرده کار — قیلدی نقش چینیله رومی نکار

مشک بحرینه کیرب چیقردی در — دریله دیبای چینی قیلدی پر

روم اچینده قیلدی هندستانی بخش — کیدمنده زنکبار اقلیمی بخش

کیدنه هرنه که ایتیشیدی قرار — هرینه کتوردی شاه نامدار

شاه کرک کیم عهدینه اوله درست — دیمسه کا ولمایه دولت رکنی سست

دولت ایشی شو یله کرک کانیده جهد — کا بلیه ایروخسی اندن هیچ عهد

پادشاه لوغین ولیبسن پایدار / عهدی او پتینه گرک در استوار

نقض عهد ایلیبسن ایشی در پلپلوسل / عهد ونکی ایروبسی ایتمه جهد قبیل

شاه کیم اولمایه اننک عهدی درست / پیشک اولور دولتی ارکانی سست

گر اولایم دیر اینسنک پوسته شاه / جهد ایت کیم اولمیه آردو تبه آه

آه بیلی شاه لرونک تختین بخر / آه اودی ایلیلری ووده پایخسر

هیچ نپسه دویمز آه او خینه / کوه آمندن کیچر چون توخینه

کاه اولور اه آیرسه کوه قاف / آه الف قدی بکرشو بله که کاف

بو بایوز آهنک تو تو تینه سپهر / قاره دور آینه روی ماه و مهر

خوار کوره سپهر زن لار آهنی / کیم ایدر اول کاه کوه آهنی

جهد ایت کار ونکجه تقرین اولمسون / لی سقین کادینی بی دین اولمسون

هر کیشی کار ونکجه تقرین اوخینه / اولور آماج اول بلا تونک اوخینه

شاه گر کی عدل ایلیه وودوته سبع / عدلی ایله بیلدن ایمین اوله شمع

راست کو اول ساخلیه بمانیننی / دیوه الدورمایه اول ایمانینی

هر که پالا نجید ورو پیمان شکن / انکا دیری بیوریکدن بیک کفن

سویله یالان که اول ارلیک دکل / ایکی دیلو اولمه کیم دیرلک دکل

ایکی دیللو اولدوغی اوچون قلم / سرنکون دوشر سیه کار و دژم

ایکی لیک سیز خنده کیم برلک اوله / خوشلوغیله پکمان دیرلک اوله

پردید ونکسه ایکی لک سوزی تو / رشته وحدت کرکمز درد و تو

ایکی یوزدو تمه ایکی لک دین دکل / یکجهت اول ایکی لیک آیین دکل

ایکی یوزلو اولدی کاغذ لاجرم / قاره دوتر یوزینی مردم قلم

احمد نینونک سوزی حکمتده ورد و پند / دولت آنونک کاندن اوله سودمند

اهل دولت اولدور ورکا وکوت آله / اوکوت آلماین کیشیدین نه کله

دوپتندن هرکه ایشتمایه پند / پشنک ایره انکا دشمندن کزند

سویلکل ای طوطی شیرین نفس / کیم سوزونک ایشتماکه جاندر هوس

شمه‌ی سویلکل که دیلینک در روان / کیم اولور بیر کون کم باغلانور زبان

وارمی بلبل کا نکاه کم خار و هس / وارمی طوطی کیم بیدور رفرانکار هس

عودوش سویله که سوزین خوب اولور / خاصه اول سوزلر که سوزیله کلور

کید هندی چون مطیع ایلدی شاه
دیلدی فور اوستنه ایلتیه سپاه

کاولمیش ایدی انکا یاغی فور هند
قاتینه دیریلمیش ایدی هند و سند

بیر ملک دی فور کیم هندوستان
کورممیشدی انونک کبی صاحب قران

قیش ایریشدی و سکندر قیلدی ای
کایده آرام لشکری بیر ایکی آی

شاه داخی بیرتج کون اول شادکام
ال و بیرورکن ایچه جم بخشنده جام

کیم قرار ایتمز بو کردنده سپهر
نه وفا ایدر کیمسنایه مهر

نیچه کلدی کیتدی ذو القرنین و جم
نیچه داخی کالیسا نونک کیده هم

هر نه وزه کیم توز ایدر سیرده باد
یا فریدون ور صور ر سنک یا قباد

دوزدی بیر مجلس شهنشاه جهان
کیم ویروردی باغ جنتدن نشان

منقل زرینه اچینده بقم
یاخدی عود ایله صندل داخی هم

جون بولاردن رنک عنبر آلدی موج
مشک جوشنده وزر اندود موج

جون هوادن پشه باقدی سیم وگا
اوده شتاب وچدی اچدی بال و

عطر ایله پر قیلدی مغز دود عود
ساز ایله شاد ایتدی روح رود عود

رودوزن

رود زن جونکیم ربابه اوردی دست | پر نفس ده مجلس اهلن قیلدی پست

آچدی جونکیم بربط ایله نغمه پاز | نی زبان عشاقدن یوز درلو راز

پرده ده تغمه دوزب کوستردی چنک | سازیله هر پرده ده یوز درلو رنک

سوزیله جون نی نواده سویلدی | راست عشاقی محیر ایلدی

ساقی یاقوت لب ایتدی روان | جام یاقوتیله لعل تر روان

یوریدی مجلسده اول گلگون قدح | کیم فتوح روح دور اصلی فرح

صوندیلار بیر باده عنبر بخور | کاولدی ایوان عکسی ایله دولو نور

ایچدی بو رسمه چو پیر تاج بخش | مال و ملک و گنج و اقلیم ایتدی بخش

ملک الب اولامدین صاحب وجود | پیشه سی اتونک کرک کیم اوله جود

تا که بوله هر مراده دست رس | قوللاغینه خلق ایده اننک هوس

آخر ایله رای قیلدی شهریار | کایده سندونک و اغلری واحی شکار

تا کوره کیم واغلره شیر و پلنک | آدمیله نیچه ایدر آشوب و جنک

بو سوز اوستینه شه کیبی فیروز | تازی اتیلار ایتدی و بازدیوز

سندی ورومی وایرانی گروه — یوربوبن جمله دولودشت وکوه

شاه پرشبرنک مندی خاره سم — عود موی وعنبرین دم مشک دم

کوه پیکر بادپای وبرق سیر — کیم توزنیه انونک ایره مزدی طیر

یوقارودن اینیسه پر مقدور اجل — اشغادن چیقسه پر صالح عمل

کورسک اولدم دیدونک اول شهریار — کیم سلیماندور بیله اولمیش سوار

بیر بوزین وولو هلال ایلادی نعل — جانورقا شدن اولدی خاک لعل

صید اچینده ناکهان چیقتی شیر — کاروبار ایدی یوی جنبش خنج

صاعقه اوخی کیبی سر تیکتی تیز — هر دیشی بر خنجر اتیدوکده تیز

قیلدی ذوالقرنین حمله بیر شیر — جون کلور کوردی انی شاه دلیر

بر خدنک اوقیله باین حکدی شاه — صانه سین کیم برج قوسه کیردی ماه

یای زه سندن جونکه اچیلدی کره — کلدی هر بر کوشه دن آوازه

سویله فرصت کچسون ای نغمه ساز — سوز بیله هر پرده ده منک لوازم

کیم الکیدیر بو فرصت هر زمان — چرخدن کیم بولدی کیم بوله امان

نیچه کیم دوندی و دورنی بو سپهر — کیمسه ایتیادی ایتمز هیچ مهر

کیم سپهر دورنک سرانجامی نه دور — یا بو دونمکدن فلک کامی نه دور

سالها دوندی و دونز پیکان / کیمسه پیلمز آنی بنچون عیان
رنکلینه قالمه اتنک آی بهنر / شوخ ظالم دور قیل آندن پس حذر
بن[illegible]سنک عدلنونک دیوانیدر / هر کلی یوز منک سکندر قانیدر
هر کیمی اکنک پسنک فریدون باقباد / توپراغین منینک کز بیله صاوری باد
ذره [illegible] ایسته سنک اجزای خاک / قاش وکوز دور خط وخال اولمش هلاک
قالقی لاله کا چپلوب بیزدن بیتسر / پر سمنبر ینکاغندن دور اثر
قالقی سبزه کیم جنبنده باش رور / پر ینکاغی لاله خطندن کلور
[illegible]سمنبر چیمی دور دریا سمین / حال ذیلی بیله دیروایا سمین
هر بنفشه کیم بیه التندن چقر / پر پریشان زلفدن ویردی خبر
غنچه کا ولور صبحدم عنبر فشان / پیر یوزی کل دوداغن دور نشان
.ی الم دور ور جهان دولو یاس / پس کرک سر باش دوته کند و بیه یاس
صید اید رشاه و کدا یه تولسه بیر / پس کراف اولمادی اتنک ادی بیر
هیچ پسنه اولمز آنکا پیر / هیچ کیمه بولمز آندن مقر
جون تومزسی اوکه کیل سن انی بیر / وار سه عقلونک قاخنسه بوبنی بیر

پوره

بو بیره باغلامیغیل کونکل ای یار / داخی بیر وار بو کل جایی قرار

ملک دل کر آنی معمور ایده سین / پادشه سن چونکه بوندن گیده سین

گیروا پکندر سوزین سویلایلوم / قورسندی نتیدی شرح ایلایلوم

چون برابر اولدی لیل ایله نهار / ویردی عیدن نشان باد بهار

اولدی صبح اتقاسی خوش عنبر سرشت / اولدی باغ اطرافی گلزار بهشت

نرگسونک کوزلارینه دوشدی خمار / سنبلونک گیسوسی اولدی تابدار

لاله صالدی مجمره یاقوت عود / اوردی گل شوقنده بلبل ساز عود

اولدی سبزه عارضی پرورده خط / غنچه ده قیزاردی یاقوتی نقط

لعل ترپیتوردی بیره خار خسک / توکدی لعقندن بنفشه تار مشک

هر طرف درلو ریاحین اولدی جمع / یاندی هر بیر شاخده رخشنده شمع

لوح مینا اوستنه بساجدی چمن / لعل سیراب و زره و در عدن

توپراغونک هر زره سنده پر گوا / باش کوتوردی بیدی لا رب سواه

ای خوشا وقت گل و فصل بهار / جام ریحانی و عشق و وصل یار

خوش دور دور خوش عشرت و ذوق صفا
وه که ظالم دور بو چرخ بی‌وفا

رحم ایتمز رحم و ادروری بی سبب
پس نه خیر ایتیسون کیشی آندن طلب

در صفت لشکری اسکندر

تاج بخش ذو القرنین شاه
فور هندا اوستنه ایلتدی سپاه

منک قوشون لشکر دوزتدی شهریار
هر قوشونی منک کیشی جوشن گذار

کند و بونیده ایکی یوز منک و لیک
قاموسی رومی نژاد و شیر کیب

دولدی جمله کوه و دشت آواز کوس
اولدی توزدن چرخ یوزی آبنوس

نامه ورلر یوریدیلر فوج فوج
بحر کیبی مندیلر اوردی موج

هر یوزی دولدی رفشیله علم
عالمه سیغمزدی خود خیل و حشم

فور هندییه چو ایرشدی خبر
کیم کلور اوش لشکر ایله شیر نر

فور داخی هر سپاه ایلادی جمع
کیم آنونک مثلن ایشیتماشدی سمع

منک گزین منک هندی بردی تیر زوی
اون ایکی مینک داخی فیل جنکجوی

ابنوس و عاج دن یاغلادی تخت
فیل لر اوزره کیم اوله پیروز بخت

قودی هر تخت اوستنه ایتما که چنک
اوج کیشی هر بیری پرغوان پلنک

اوخلاری هر بیرینینگ تیر قدر کیم اوررودی بی‌خطا جانه اثر
ایکی لشکر یوریب قویدی غریو صانه سین اولدی جهان دیبایی دیو
فیل چکین کورمشدی شهریار نه خود ایرانی و نه رومی سوار
فکر قیلدی کیم نه مکر و آل ایله لشکرین فیلونینگ پراکنده قیله
پادشاه سپلوردی جمله صنعتی بیله الیوردی هر اهل حرفتی
نکرایدوبنی باقیردن بیکچام منک مجوف فیل دوزتدی تمام
قیلدی کبریت و کهر حلیله پر قامو ایشلارونینگ کلیدی عقل دور
باغلدی هر فیلی پر قانکلیه شاه پس سوروب آردنچه یوریتدی سپاه
شاه چون اناورای انگیز اوله حکمنه عالم مسخر تیز اوله
موج اوردی اول بیکادن بحر قیر کوس غرّان اولدی و نالان نفیر
چونکه کوردی بیر بیرین ایکی سپاه فیلی یوریتدی ایلیار و فور شاه
قصدی بوکیم فیل صف ایله قیله پید کاوله اسکندر جریس انونکله رد
فیل لره اوپتنه دوره اول سپاه تیرباران ایده‌لر چون ایره شاه
چون سکندر کوردی فورونینگ آیینی صالدی ایلیار و فیل لر تمالینی

قانکلی ایله اول یوریتدی فیلی شاه
فیل فیله ایریشکچ وقت ستیز
دو نشب کبر تیلیه کوهر جلبه
سولون قالدی پراسیمه فلک
کوکا چیقدی شعله واغلدی شرار
ییر طراقه قوپدی کیم آننک سحاب
فیللار او دیبستندن اول زمان
دوشدی فیلنینک سر پرتی پیر شیه
چون اغلدی فیل و قالدی فور شاه
رای ایله سر ایشه چاره پیلنور
ایکی دشمن سپهر پیره ایدوب بیرده
پیرپرینه ایروی لشکر فوج فوج
بحر خون ایدی سپاهسز رزمگاه
قان بخارندن بولور مرزدی سپهر

پس یوریتدی فیللار اوزنجه سپاه
اوردیلر کبریت سوزان اودی تیز
قوپدی بیر یوزنده تا که زلزله
سینه دون چاک اولدی قورخودین یورک
رعد اونندن بیر اولدی بیقرار
قورخو پیندن اریوپ بولدی آب
زنجیرن اوزوبن اولدیلر روان
آفرین سیکه رای وکی اندیشه
صالدا اننک اوپتینه اسکندر سپاه
کیمشی قدری دانش ایله پیلنور
آت آیاغیدن کوکا ییتکلدی کرد
قان روان اولدی اوراده موج موج
بلکوسیز اولمیشدی توزدون مهر و ماه
آتا اوغل بیربرن انیتمزدی مهر

باش

باش ایدی هر خنده کیم ایریشه نعل
قاندین اولمیشدی کوه و دشت لعل

ویدونک الماس یاغدورور سحاب
یا هوادین دوکلور پر عقاب

شاه اوراده شویله کیم جنگی پلنگ
دشمنونک قانیغه تیز ایتیبشدی چنگ

صف بیخردی شیر یه کیم ایتسه عزم
جان یاخردی کیمونک ایله قیلسه رزم

تور خرایدی اوخی سهمدن قدر
هم اجل ایردی رمحندن حذر

میمنه هم قلبگاه و میسره
قیلیجندن اووه یاندی یکسره

عاقبت چون ایردی تایید اله
فورسندیه مظفر اولدی شاه

کیمه کیم تایید حقونک یار اوله
آتش سوزان انگا گلزار اوله

هر کیمونک کیم ایده حق بختی بلند
کیمسه دین ایرمیه آنگا خود گزند

فوردوندی چونکه طالع کوردی شوم
سوردی آروبچه آتنگ سالار روم

قاچه مدی فور ایریشمیدی قضا
آری اذا جاء القضا ضاق الفضا

شویله اوردی ضربه اولدم هم
باشینی گوکسینه دک قیلدی قلم

زخم مییپ شاه مندی سرنگون
دو شب اولدم اولدی غرق خاک و خون

گر گدا اوور و گر شاه جهان
توپراغ آلتنده اولور قاموغ نهان

توپراغ الینده نه واردور کیم بیله / اوشبو سوز سر رشته سینی کیم بوله

سنکا دنیا مهر ایده صاتغیل / نیش دور نوشینه هیچ ال صونغیل

کیملری پر اوشبو تیره خاکی گور / کیملری سوغدی بو افلاکی گور

قیدا ایدر مهر و رحم اول دور سپهر / کیم نه بونده رحم وار نه انده مهر

بیر ایکی کون دولت که رونق بولدی تخت / آصفینه چون ایرو غنکدر تاج و تخت

بونده منکا بیل گر امارت ایده بین / بیر نفس دور چونکه بوندن گیتده سین

سن باشه گندو ایشونکی پیش و کم / کیمسه ایچون ییمه غم کیمسه نه غم

من که بو نقشیله دیوان باغلارم / کندو اوزوم دیر الکیده اغلارم

منی مندن صونکره تا خود کیم اونکا / یا ترحم کیم قیله بیر کون منکا

سوزی جان قولاغیله قیل استماع / بو تنه جان تونک دنیاوین الوداع

من طریقت شرحین ایدرم سنکا / بو حکایت بیر بهانه دور منکا

فی التمثیل

نور هندی نفس اماره دور / کاو می الینده بیچاره دور

فیل لار نقشونک هوا ایدور یقین / عقل ایسکندر دورای دانای دین

عقل

عقل نفسونک شرّینی ایدر سه دفع — پادشه سین دینی و عقبی سنکا تبع

مرجعونکنی ایتدی حق دار النعیم — جاودان قالدونک اول اراوده مقیم

کید وکونک نور اولدی بیدوکنک سرور — ایچدوکنک قاموشراب اولدی طهور

وای که نفس ایدی پس عقلونکنی زبون — دینی و عقبیده اولدونک سرنکون

اولدی بیر دونک جاودان نار جحیم — بیدوکنک زقوم ایچدوکنک حمیم

کونکلونکنی یاغلامغیل سن بو بیر — عاقل اولکیم بو فنی اوکیه بیر

سوزنی کیمشی بورانونک بیر بیر — ناکهان بیر کون اولا کیم سریغ

وارلیسی کونکلنده پشونک مهرجان — پر بیره وارکانده اسمز مهرجان

تازه در باغنده دایم برک و بار — نی خزان در انده اولن نوبهار

نه اولوم وار انده هرکز نه الم — نه کیمسنه قورخرم دیر نه اولم

اول مقامه وارلیه جانونکده شوق — قیل حقونک امرین کونکل بوینینه طوق

یفعل الله ما یشاء دی ای مرید — تا مراد ونک ویره یحکم ما یرید

احمدا سینه ای کریم ذو المنن — دستکیر اول دینی و عقبیده پسن

نفس آلایشی مندن زایل ایت — کونکلومه نورونک صفاتین واصل ایت

دشتتین سور عقلنه باغیشله صحو | ایله آندن عادت اوصافینی محو
رحمت ایلا کیل که فضلنک چو حد ورر | سندن ارتوخ هیچ امیدم یوخ دورر

صبحدم ای مرغ خوشخوان ساز قیل | سوز یله هر پرده ده آواز قیل
سوز یله پر دستانکیم روحی اتیاد | کیم وار ادوارونک بسی دستانی یاد
کیم بیلور کیم نیچه دونه دی دونه دور | نه کران وار دور بو دریاده نه عور
هر نقش پیچ ورلو دوزر بو چپر | هر زمان پیر نقش ایدر ماه و مهر
غم همه بیر ایکی کون اول شاد و کام | فکرین انجام اونوت نوش ایله جام
عاقبت فکرنده خون اولور جگر | پنجه اولسون بیک آندن باخبر
پنجه لیتی قوزتر ور سندن سینی | پس قامو طاعتدن افضل بیل منی
ما و منلیک سکا اولمش حجاب | سیور آنی کیم بیلور سین فتح باب
گرچه تمییزنک مقامی اولدی صحو | سندن اول بیک کاوله بو اوصافی محو
ساقیا کلچهره پرکلکون قدح | صون الوه کاندن اوله جان فرح
پر نفس خوش اول که اول گردنده دهر | تهره املاری کبد اروب اتیدی قهر

اول که باش چکمیشدی دون افلاکدن | اوشبو کون بیش قالدورمش خاکدن

شول که انکا ایردی کلوردی حسن بیر | اوشبو کون یاتوب ییر آلتیده ایر

ذره ذره توپراغی ایتینک طلب | دولو دور زلف و خال و خط و لب

پیر نگارونک زلفی دور باغ سنبلی | پیر سمنبر یوزی دور گولزار گلی

سرو پیر دلبر بوییدن دور نشان | نار بر بینی دل یوراکی دور عیان

پیر کریمنینک غنچه سی دست چنار | پیر فصیحونک سوزی دیلین آشکار

مینید و کی پیر یا بیمین در بهمنونک | توپراغیدور اردوان و بهمنونک

داستان مسخر کردن اسکندر اقلیم هند را

نوبتن چونکیم توکندی پور هند | اولدی ذو القرنینه فرمان هند و سند

مغفر اتیدر روی کیدی تاج کی | آلدی جیم تختیده آله جام می

ایچدی نوع شاه نوشی و اولدی شاد کام | چونکه قتی طیب الوقت ایتدی جام

فوز دون آلدوغی ملک و مال و زر | لعل و گوهر اریدی و یاقوت و گهر

واجی هر نه کالدی شاه نیکنام | خلقه انعام ایلدی اول کون تمام

ویرمک ایچون دور بو ملک و گنج و مال | ویرمیجک رنج اولور و وبال

یی مو بیدور چونکه بولدونک مال و گنج / یوقچه اول اولور صوغونکه بار رنج

کی دوریش سن ضایع اتمه رنجونکی / سن کیدرسین قویمه کیم گنجونکی

مال کیم سن ییماپسین بار دور / گل که سن قوخولمز پسنک خار دور

وارونکی یوخسلوره ایله سبیل / جون ایشتمارونک نشر اموال البخیل

کیشی کانده اولمیه داد و دهش / کلمیه انونک الندن هرگز ایش

جهد ایت خیر ایله بو دنیاده یاد / دیلر ایسنک کاوله سین عقبیده شاد

هر که انونک آدی قالدی اولمیدی / تازه دور روز عمر باغی صولمدی

نیچه قاتمه چونکه دوراتیدی سپهر / سایه میزان برجنه ایلتدی مهر

کیچه کوندوز راست میزان اولدیلر / چون ترازو کفه میزان کلدیلر

حله باغ اولمیش ایکن سبزه گا / اولدی حق فرمانی ایله زرنگار

اولدی مینا رنگ بیرلر شفقتان / کهربایه دوکشلدی ارغوان

قالمدی گلزارده برگ و نوا / باشلدی کافورسا جماغه هوا

سندون هر کیشی کلدی ناگهان / بیرا و بیپ و بیدیکم ای شاه جهان

خالقونک

خالقونک خلقینه بس فریادرس | عنبر اولماسون نیچوک عالم پر نفس

قویدی پیشنده الینده پر اژدها | کیم ومندن کیمینه اولمز رها

قاره ره یاندی بو بیندی نبات | آلدی حیواندن اتنگ زهری حیات

چیقر آغزندن نفس کا ولور سموم | قوخونیبی ایردوکده اولور سنگ موم

قوشی اینیدورور هوادن اورپ دم | دارنه پیر فرسنگ پیردن وحشی هم

فیل کلپ اوریه یا پیر وشیر | دم اورودبن نیوردای شاه دلیر

قیلدی بیرا اقلیمی ویران سربسر | چاره پسنی شاه ایده اتونک مگر

گر قالیبیل واخی اول اژدها | شرق و غرب اولمایه شرّدن رها

بو سوز یکیم جون تمام ایشتدی شاه | سند الینه راست قیلدی عزم راه

کاژدهاییی ایده اول بیرده هلاک | اول بلاوین قیله اول اقلیمی پاک

سوز او کیش جون سنده کلدی شهریار | صو[illegible] خانده ایدر اژدها قرار

اژدها در دوغی داغ آلتنده شاه | قوتتی [illegible] شاسیله چوق خیل و سپاه

صورودی اسکندر چو اولدی چاره گر | عضو عضو اول اژدهانی سربسر

ایراولوقا نکلی وزودی نیکبخت | تخته باغلتدی اتونک وتینه تخت

دوزدی آغجدن تخت او زره تا جور … قیر ایله پر او صو المیش سپر

مینک دمور جنکال دوزدی تیز پر … کیم قیلوردی هر پری داشدن گذر

ویردی هر جنکال او جینه آب زهر … کاژدهانی زخمی ایله ایده قهر

قاموسینی اول اوده پرکند وردی شاه … هر بیکادن جونکیم اولدی کینه خواه

پس کتوردی ایکی او کوز زور مند … قیلدی اول قانکلیسی اوکوزلاره بند

ایکی قاپو دوز ییشیدی شاه انکا … هر پری نیچون دیایم من پیکا

پر اتو نیچون کیم او کوزی شهریار … سوره اول ثعبانی ایتیدوکده شکار

پری کانلاری یودرکن اژدها … شاه آنده جیخوبن اوله رها

شاه بیدی تریاک و دوزندی دوا … بیغنب الله کیردی اول اوا

هر کانکا پیغینه ضایع اولمیه … اژدهاکا مینه دوشپ اولمیه

شول زمان کاوردی نقش سحر … داغه سوردی قانکلی خورشید فر

اژدها قصدینه ایتدی جونکه خیز … کیم جبانذن قیغینی هم ایده تیز

مملکت پشنک بلادا منده دور … شاه اولان پر اژدهاکا مند دور

شاه اولدورکاید پچک هر تیز جنک … دور مینه جنکینه شیر ایله پلنک

وصیفین

وصفین ایشتماکیله رانسا براس — اژدهانونک کوده سین ایدوب قیاس
قانکلی ایله دوزمیشیدی پنبر — کاسینی یوده بابیدی اول جانور
جون قوخو آلدی بولردن اژدها — زهرساجه کلدی حمل ایله شها
اول قپوکیم اوکوزی سوردی شاه — یابب اوتوردی چیقه ایدوب پناه
جانور یاخن کلیجک اوردی دم — کیم یوده اوکوزی اول قانکلی هم
یوتدی اوکوزلاری قانکلی ایله تمام — قالدی اغزنده اونکا اولدی دام
باتدی اول چنکاللر اندامینه — زیروبالا سر کیوبن کامنه
قانکلینه دکیلدی ایکی جانبی — زخمدن کور اولدی دیده خانه سی
اغزنی آجدوغده اول چنکال تیز — باشنی اجزاسنی قیلدی ریزه ریز
جون بیلالتنک دیرلکی باشنده دور — باشنه ایرسه خلل شبک اولور
آجدی صندوقنک قپوسین شهریار — چیقدی کام اژدهادن برقوار
جلدی ضحاکنک قیلیجن خصم نژاد — قیلدی نصرت ویرنونک آدینی یاد
اژدهایه شویله بر زخم اوردی شاه — کافرین ایتدی الینه مهر و ماه
پس الینه یانن آلدی تیز جنک — اژدهایه اوردی پر تیر خدنک

کیم خدنکینک یاره سیندین جانور — اولدی غرق خاک و خوناب جگر

ویردی اول زخمیله جان اژدها — کیمسه اتمیش اجل چنکی رها

گر پلنک و شیر و گر ببر و نهنگ — چاره سیز اولور اجل صید و غاده جنک

هوم ایدیر کین زور ایله پولادی شاه — اژدهایی قانیکلی اولادی شاه

لابد آلدی اژدهادین اول دمار — ایله اولدی اننک آلینده مار

بهمن ایتدی آتیله اژدرهایی سپید — اولدی اول ناگاه کامینه قید

وار دور هر نسنه نینک بر آفتی — کاندین اولور پیشنک آتنک آفتی

چاره سین هر نسنه نینک پیلمک گرک — پس آنینکله دفعینی قیلماک گرک

گرچه شاهین تیز اولور چالید پر — بولمایین اتیدوکی صید اول ظفر

ایتیده گرچه تیز اولور دندان جنگ — قوش کیبی نیچه هواده قیلیه چنگ

جون اشتدونک کا اژدهایی شهریار — قانیکلی ایلیه نیچه سی ایتدی شکار

سنداخی قانیکلی ایلیه اتیت خصم صید — کا اژدهاییپه اوله دام کیده قید

گرچه کیم جوق اوله سنده زور و تاب — صبر ایت هر ایشده قیلماغیل شتاب

هم تعقل فکر ایتمه‌دین هیچ ایشیه ال — کا اولور اول فکرت و آخر عمل

خاطرونکدور

در تمثیل خاتمت [illegible] داستان

خاطرونکه دور پسنده شیطان اژدها | دفعین ایتیمز پسنک خطا دربود خطا
قیل آیتی لاحول ذکریله تباه | اولدونک اسکندر کیبی هر ملکه شاه
نفسی جهاد ایت پفضایل قالمسون | سعی قیل کاهل رزایل اولمسون

در بیان [illegible]

اولور اجناس فضایل بیل یقین | علم و حکمت واخی عدل ای پاکدین
عفت و داخی شجاعت جنس هم | دورو پیلیکل قاموغه پیش و نه کم
بو فضایل پسنده کر اولورسه جمع | اولور پسین حق نوریله تابنده شمع
علم و حکمتله کونکل روشن اولور | عدلیله جان ننی گلشن اولور
عقلیله کیشی اولور نیکنام | هم شجاعتله بولیسنور جمله کام

در بیان عفت اجناس فضایل

بو ویدوکم حکمتونک اجناسی دور | ایلیتیت انواعین داخی ای سوزی چ
حکمت ایکی قسم دور بیری نظر | پیر بیلیسی داخی عمل ای پرهنر
قسم کیم علم نظر لاد اولور | جمله انواع ریاضات اول اولور

هر داخی علم الهی دور یقین | داخی هم علم طبایع دور همین

اولدی انواع عمل ای پرهنر | علم منزل هم سیاست هم سیر

کوره بیر علمی که اول اخلاق دور | بیر بیر ایدایم ایشیتکای سوزی دور

اولدم اول ایسین شجاعتده درست | کیم وقارونک اولمیه هیچ ایشده سست

وارسه عقلونک سیل کیبی اولمه بی ثبات | پایدار اول داغ کیبی ایسترسنگ نجات

باوجودیکیم بی ثبات اولب اسیر | هرزه رو اولدی آدمی و خاک گیر

داغلر اولدوغی اچون ثابت قدم | بولدیلر اوتاده عالمده علم

نفسی دون اتیمه بلند ایت همتی | کیشی‌نونک همتله ارتر دولتی

گر دیلرسنگ سنگا اوله بخت یار | قیل تحمل له تواضع اختیار

بی تحمل کیشی اولور بی هنر | بی تواضع کیشی شیطاندن بتر

کیشی کانده اولمیه حلم و سکون | قاموات تیشی اولور ادبار و جنون

هر کیشیده کیم حمیت [illegible] اولمیه | کم دور اولودن اگر حبه اولمیه

در بیان حیا و مکارم اخلاق

عقلونک وارسه گرگ سنده حیا | بیحیا شیطاندور انسان کیم دیا

پیچیا لیقدور انکا کبر ایتدورن / کبر در حضرتدن انی سوردورن
جون انا خیر دیدی اول لعنتی / حقدن ایشتدی علیک لعنتی
نه دورور تقسونک کمالی زئق و صبر / پس نه دور خوی پلنک و طبع ببر
کند و کبری دور پلنکی کا تیدی خاک / کند و خویی قیلدی هم بیری هلاک
راحت ایستر سنک قناعت ایلکیل / کند ونکا آنی بضاعت ایلکیل
بی قناعت تو خلوغندن آج اولور / گر جهان آنونک ایپ محتاج اولور
جون قناعت کنج لایفنی اوله / انونک ایله دویمن لر آج اوله
عفونونک نه دور سخا پیرایه سی / عفو اولور پس سخی سرمایه سی
کیمده کیم عفت مروت اولمیه / پشنک اول اهل فتوت اولمیه
من که بو بولده کمر باغلایشم / طاقتو مجه بر ایشی انکلامیشم
عصر اهلینده مروت کورمدوم / پیرینی اهل فتوت کورمدوم
بیدی کرم اولکرم کا دیدور کرم / کیمه [illegible] انی دیدی کرم
نه مروت نه کرم دن وار اثر / کیمیا دیر بو و اول عنقا مکر
گر سنکا بولدا اش اولور ایسه ورع / تا ابد جانونکا ایرمایه قنع

بی ورع اولانه خود غیبت اول سر ‎ ‎ ‎ کیم بها یمدن داخی اولور بتر
وار ایسه عدلنک کرک سنده وفا ‎ ‎ ‎ سوفادن کیمسه پنه بولمز صفا

صفت عدل و احسان کیم فضایل

عادل اولکیم حقونک احسان پله ‎ ‎ ‎ پس انکا لایق مکافات قیله
پیشه ایده حسن و لطف و شفقتی ‎ ‎ ‎ خلقه دایم لطف ایله اول الفتی
هم توکلده اوله عزمی درست ‎ ‎ ‎ هم مودت عقدینی اتیمایه سست
حاکمه انصاف کرک دور و روز یقین ‎ ‎ ‎ تا اوله قایم امور ملک و دین
شیمهٔ کوروتمز بو انصاف و وفا ‎ ‎ ‎ پیری پیمرغ اولدی پیری کیمیا
عادله تسلیم کرک دور هم رضا ‎ ‎ ‎ هر ایشه کانی قدرلادی قضا
داخی هم طاعت کرک هم انقیاد ‎ ‎ ‎ کیم بوله دینیه و عقیده مراد

در تحریض مکارم اخلاق

بو سوز ایله کرسن الفت بوله سین ‎ ‎ ‎ محرم خلوتکه انس اوله سین
نفس کا وله بو صفت انکا پر کب ‎ ‎ ‎ لایق اولور ایده انکا سجده ملک
کر همتدن اتیمز سنک نجات ‎ ‎ ‎ جمع کرک اوله سندن بو صفات

افع

اوخ کیبی اول دوغو ایشلر تمام | کیم ایده پیمین قاب و قوسینه ختام
کیمده کیم یوخ بو صفتلر فی المثل | راست کالانعام دربلهم اضل
احمد ینونک هر که سوزین دینکلیه | نیچه در قانون دولت انکلیه
اول دیدوکی یولی کوزله ای حکیم | کاولدور دور پیشک صراط مستقیم
کرچه آتونک سوزیده یوخدور خلل | سوزیله اولمز عمل کرک عمل
حجت ایله ثابت اولمز مدعی | لیس للانسان الا ما سعی

در مناجات و خاتمه کتاب

چون که ویردونک بیزه علم ای لم یزل | لطف ایت روزی ایله توفیق عمل
اول کا نکا توفیق سن ایتدونک رفیق | مقصد و مقصودینه بولدی طریق
بیز کیموز بارینی بیزدن نه کله | بیزه الطافونک کرک همراه اوله
قامولاره جونکه سنسن چاره رس | عرض ایدار دور سنکا حالومیزی بس
قصه اوندن یانوب بیچاره اوز | بیر یوزنده بیل کیبی آواره اوز
لطفونک باغلو قاپوسین بیزه آچ | اودوموزه بیر کرم صوینی ساچ
ای که سنده در جلالینه جمال | نور اپرافیله ویر پاک کمال

جسم و جانیمدین سپس ایتیب آفتی دور — نور ایت روشن مینی ای نور نور

نقشوموزی نور علم ایله پیزه — رحمتونگ آثارینی فضل ایت پیزه

ایله ایت فضلونگ‌ا ای کان کرم — مینی کیم اول نور بحرینه کیرم

رفتن اسکندر بجزایر هند و دیدن عجایب

یاتیه درای بلبل عرش آشیان — خوش معانی بدیع ایله بیان

یاتیه جونکیم چیقدی مصباح صباح — کوینولیغ اولدی مفتاح فلاح

نجم ثاقب کیم زحلدور جون چراغ — کوستریب نور ایله تابان اولدی باغ

سعد اکبر مشتری جون ویردی نور — عالمی دولدوردی اختیله پرور

کیچه کیتدی کلدی صبح دلفروز — ظلمت اکسلدی روشن اولدی روز

کلدی زهره الده زرین آینه — قیلدی سیمین بیروزین سر آینه

دوتوبن مریخ تیغ آب گون — قیلدی کیچه زاتینی سرنگون

قوس جیندن چیقیب زرین سپر — دولدی بیر درجی صدف کیبی گهر

واردی اسد برجنده پنهان اولدی ماه — پر نیکا داخی عطارد دوتدی راه

عالمه جون مهر له اوردی صبحدم — پر صفا اول صدقه اوردی صبحدم

سنداخی کرصد قیله دم اوره سین ‏ ‏ صنع یی بی خوش صفالر کوره سین

صنع صانغده عجایبلر عبر ‏ ‏ جو خدوورو ویرکیل پنزه آندن خبر

که صنایع حالینی قیلغیل عیان ‏ ‏ که بدایع صورتین ایله بیان

تا اثر نچه اید وکین بیله اوز ‏ ‏ پس موثر فکرین اندن قیله اوز

پس موثر بیلیوز اولسه اثر ‏ ‏ هم پنزه ویرکیل اثردون سن خبر

چون سکندر اتیدی اژدرنی هلاک ‏ ‏ قیلدی شرندن آنونک اقلیمی پاک

دیلدی کانده نه وار بحر ایله بر ‏ ‏ یوربیب قیله تماشا سربسر

چون کمیلر دوزدی کیم بحره کیره ‏ ‏ اول ونکیزده نه عجایب وار کوره

صانعی بیله صنایع کوروبن ‏ ‏ مبدع انکلایه بدایع کوروبن

کیچه کندوز جونکه ایشلابب مدام ‏ ‏ اول کمیلر کیم دیدوم اولدی تمام

رانج اولوپ جزیره اوزره شاه ‏ ‏ واروبن قوردوردی انده بارگاه

شاه بویردی کایده لر اول سپید ‏ ‏ قیله لر پنسه کیم بولینه قید

پس کا توره لر کوره اول نا مور / هر پرینه قیله عبرت بله نظر

انکلیه هر پری نونک خاصیتین / فکر ایدوبن بیله اول نامتین

کوروبن آننک عجایب خلقتین / صانعونک بیله لطایف صنعتین

کیم آنونک هر جزوی بیر لیکه کواه / اولیا نونکدور که لار بیر سیوه

وار لوغندن بیر لکندن دور بیان / ذره ذره بیر و کوک کورکیل عیان

جون نظر له بولدی تمیز آدمی / یوز نظر کرکا وله هر پری می

آدمی کیم اولمیه آنده نظر / اول بهایمدن داخی اولور بتر

بولدیلر پیر نوع آنده جانور / صورتیله آدمی تا پادو پیر

لیک قانات لو قوشو بله که طیر / اوچب ایدرلردی بیرون بیر و سیر

سوزلرینه کیمسه ایدمزدی فهم / صانعونک صنعینه ایرمز هیج وهم

ایتدیلر حیواندن آنده اصطیاد / انی کیم آنونک پیرندور زیاد

اول جتوکدور شکل و صورتده یقین / فرق ارا ییرده عروف دور ور همین

پیر جتوک داخ ایتدیلر آنده شکار / کیم هواده اوچار ایدی تق و وار

جونکه قدرتده توانا در قدیم / هر نه دیلر پیراپیرادر اول حکیم

نظرات

فطرت الله نقشینه قیلغیل نگاه | کیم کورا المس نچه اولور کارگاه
بولدیلار پر داغ اول پرده لو | ایچی اول داغونک بیلانلر دو تبلو
هر بیلانی اژدها کردار ایدی | فیل کلپه بولینه یودار ایدی
لیک اولداغ اولمیشیدی انلاره دام | اوره ون دوشره اوره مزلردی کام
واره مزدی کیمسه اولداغه یاخین | آنی ایراغدن کوررلردی همین
کیم بولی داش قیلاییدی تمام | اوده یانار ایدی اول داشلار مدام
نه عجایب خلقت و فطرت دورور | نچه قوت نچه سی قدرت دورور
اول بیلانلار بیر بیرین یردی مدام | بوله مزلردی اخی ایروخ طعام
انده هم بیر نوع طوطی بولدیلار | دانه ساجب انی دامه آلدیلار
کیمسی هر دیلجه که سویلردی کلام | دوندوروب ایدردی انی اول تمام

بولدیلار بیر نوع آغاج انده هم | صمغیدی کافور بر تا سر قدم
هر آغاجونک کیم اوراده وار ایدی | کولکنده یوز کیشی سیغار ایدی
لیک دولوا ایدی اوجدن اوجه مار | اژدها کیبی قوسی جان شکار

کیمسه یازن انده کافور آله مز
اول بیلابانلردن انکا یول بولامز

لیک کافور آلماغ ایستین کیشی
یازن اوچ اتمغدور اغاجه ایشی

اوخینه هر کس آتن یازو عیان
اثر آیراخدن اغاجلاره روان

چونکه ایریشور ساوق ایسی کیدر
قالور آغاجلر بیلابانیده سربسر

هر کیشی آغاجده اوخینی بولور
اول آغاج کونک کافوری انونک اولور

فکر له قیل بو اثر لره نظر
کیم موثردن بولاسین سین خبر

نقشه باخوب نقش ده نقاشنی بیل
فرشه باخب فرشده فراشنی بیل

رسیدن اسکندر به جزیره رامنی

راپچی چونکیم تمامت کوردیلر
اول ارادن رامنی وار دیلر

بولدیلر انساندن آنده شپشا
عورت وار جمله انده خوار وزار

ییمش ایدی پس یدوکلاری طعام
فهم ایرمادی دیدوکلاری کلام

آلمری کوروب انساندین بری
آندن اورکر لردی شونیله کیم پری

ییردن اوت کیبی پردی آنده زر
چوق معادین واردی آنده پر گهر

نه عجب آثار باخیکل پس بونکا
کیم موثردن خبر ویرور سنکا

گر بو آثاره نظر کیم قیله سن | اول موثر قدرتینی بیله سن

در بیان جزیره واق واق

بیر آتینگ جمله ریگستان اولور | یوز یولی یوق انده وارن حیران اولور

کیچه لر یولدوزله یوریلر اول یولی | کندوز انده بوله غم لر تیره لی

بینک جزیره واردی اول یول آراده هم | داخی یدی یوز نه خود بیش و نه کم

شهر ایدی بیر تا سر ملک و دیار | قامو بیر عورت ایدی شهریار

آلتی مینگ ابکار گلرخ غنچه لب | خدمت ایدرلر ایدی انگا روز و شب

چون سکندر اونی ایشتدی اول خبر | بیریدی بیحد انگا زر و گهر

اول قدر تحفه بریدی که شاه | آفرین قیلدی انگا هم سپاه

اول آراده بیر عجب آغاج اولور | یمیشندن واق واق اونی کلور

که کهی کلور اول اون نه ماه و سال | اولور اول اون کالیچک نا خوب فال

خوب و فرخنده و یلین حاصل لنی | کوروبان شو محدثات احوالینی

انکله کیل کیم بر بیر نیه بر خواص | تیره دندور نیچه بولدی اختصاص

بی مخصص جمع ان و لام بیسح شی | پس گرک اشیایه بر قیوم حی

چون قدیم الذات اوله هم مرید | کاوله هر موجود صنعیدین پدید

اول اراده کیدوبن شاه جهان | پیر بیره واروی که آدیدر نهان

بولدی بر قوم انده بس صاحب جمال | عورت وایر چین الچینده پیرلکمال

قا موانسان شکلی ایله کیم مدام | صعب اغلر اوزره دوترلر مقام

کیم اوراپه حیقچه فرهیج آدمی | کورنلر قیلیور یرادن عالیی

حیله ایله پرسین شاه جهان | دوتدی دوتلدوغی ساعت ویردی جان

اولوسینه اتنک نظر چون قیلدیلر | چپته مجموع حیران اولدیلر

کارکاه قدرته قیلغیل نظر | دیلر اینچناک کیم عیان اوله خبر

رسیدن اسکندر به اطواریه

کرم سوروبانی ایرته کیچه راه | اول اراده واردی اطواریه شاه

بولدی برقوم انده بس سعزی الشیب | تن لری مردم ولی باشلاری ات

اتیلره لشکر چو یاخین کلدیلر | اوره دن آنلر بلو پوز اولدیلر

جنی اولدوغونی بیلدی شهریار | کیم جزایروه ایدر آنلر قرار

بولدی بیر پرانده شاه شیرگیر | بس مبارک عاقل و دانده پیر
عمری کرکس کیبی ایریشیدی انکا | روشن ایدی حالی اول بحرونک انکا
یا شمع کرکس کیبی مینک ییل مرتفع | جون اجل چنکالیدین اولمایه دفع
حالنی بیلپورودی بحرونک سیر پیر | ملک اچینده مرنه وار سه خیر و شر
شاه پیره دیدی نه چاره بیلم | کیم بو بحرونک عمقی نه وار بیلم
پیر دیدی حضرتین عالم منسم | کیم اولیدی پیرور تاج امم
بیخلاین میل ایلا اولدی اتنک | تا که بیله عمق مقدارین بو نونک
پیر فرشته کلوبن دیدی انکا | کیم بو بحرونک دیبایم عمقین پیکا
پیرکیشی داود عصرنده مگر | سرنکون دوشدی بو بحره بیخبر
اولدی اوج یوز ییل کا تیر جسمی انونک | داخی قعرینه ایریشه مز بو تونک
بو نه ملک اولور کل ایمدی ایت قیاس | کیم انکا نه عقل ایرور نه حواس
ایده مز کیفیتینی کیم فرض | نه بیلور کمیتینی طول و عرض
قیل بو مصنوعاته فکر ایله سیر | کیم ویره لر سنکا صانعدن خبر

در بیان اعتبار نظر بر احوال عالم

کر بواشیاده تامل قیلیه سین ‏ نیچه ور قدرت کالین بیله سین

پس دیدی شه کیم منکا ور کیل خبر ‏ کیم بو دریاده عجایبدین نه وار

انجم و افلاک و بحر و بر قمو ‏ جو بجوبینه بیلور سن ای اولو

دیدی کیم بونده عجایب چوخدو رور ‏ شو بلیه کیم هر کز حسابینی بوخدو

در شرح بزرکی و درازی ماهی

پر بالیغ بوراده دو تمشیدور تمام ‏ کاوزنی دورایکی مینک آرشون تمام

جون کورزنا که کمیسی اول صو ‏ قصد ایدر کیم واروبن آنی یو

اهل کشتی طبل اوروب چیقرد ‏ دونده رورلر قوروقود وب آنی کیرو

کوده بو بوکلوکینه اتیمه نظر ‏ کیم بوکده دورنه کیم وار سه هنر

کوده بو بوکدور ولی اوشن زنده پیل ‏ لیک ایشک پیکی زبون و آنی پیل

کرچه کافر کوده لو دور دو تمه شنک ‏ کیم جکرده بیکید ور وراندن ایشک

کوده نه دورجان کرک دور و چکر ‏ کیم الندن کیشونک کلسه هنر

در صفت خرچنگ [illegible]

بونده پر خرچنگ وار کیم داش اولور ‏ پرتقیس کیم اول صودن وشرقا لور

سورم

سوره کیبی دوکبا ولداشی طبیب / توتیا یه قاترآندن پرنصیب

قامو دردینه کوزونک درمان اولور / عقل صنعینه باخب حیران قالور

در [illegible] کمال صنایع و بیان [illegible] صنایع

عقل بونده نچه حیران اولمسون / یا نچه بوراده عبرت المسون

کیم صو حیوانات اولور حیوان حجر / اول حجر دوتوب اولور نور بصر

داشدن اولور ایچه بوبله توتیا / کوزده کورر چپین کا ولور نور ضیا

اولکه داشدن نور ایدر دوتمه شک / کیم سنی واسیخه ایده بیلور ملک

جهدایت کیم توپراغونکی ایده نور / کیده کونکلنکدن غم وکله سرور

قیله سنی فضلی ایله پر ملک / کایغونک آلشده قاله بو فلک

در صفت جانوری که بصفت اهو پیدا شود

داخی حیوان وار دور او شبو صودهم / کیم کیکه بنکزار ازتر باقدم

کوبکنده قان انونکچون خشک اولور / داخی اروخ بیره وارسه مشک اولور

کیتمنجه بوره دن مشک اولمز اول / بونده دردو غنچه توخوالمز اول

نه عجب ایشلر دور دور فکر ایلکل / قدرتینونک صانعی ذکر ایلکل

اول اراده بیله قوپوب آله مز   قیلدوغی ییردین نیچون مشک اولمز

هر نه کیم وار دور ایدر اول کمال   جون بیریندن آیرله بولور زوال

گل تیکین اچینده بولور رنگ و بوی   لعل کان اچینده اولور سرخ روی

آغنجه ده اطلا اولتورمیش   گر شکر اولسه ییرن اولتور قامیش بیلا

در دریاده اولور والا گهر   توپراغ اچینده اولور خوش رنگ زر

اوشبو اشیلردین که کوردونگ بیگمان   صانعونک مختارلوغین قیلغیل عیان

کیمینه بیر نده باغیشلر جمال   کیمنه آیروق بیرده ویرور اول کمال

هر نه کیم وار اولدور اشیلین یقین   بو طبیعت ده یوق کینک سوز دور همین

هر که ویرور سه طبایعدین خبر   بیلکه بو خود ورآنده ایماندین اثر

در صفت [illegible]

داخی اوشبو شهرده ای شهریار   قوش کبی هر نور اولور آشکار

اول بلور بیچک سوار وش اولور   شعله سپندن بجراتونک گلشن اولور

موج اولور ساکن چو اول اولور بدید   اول اور در گشتی نجاتینه کلید

در تحریض بر عیش [illegible]

ادبو

اوشبو آثاری که انکلر سنک عیان — کامل الایمان اولاپبین بیگمان

چلپه‌سین اول صانعونک قدرتن — واخی هم علمین و ملک و بسطتین

هر نه کیم ایدر پر زیبا اول ایدر — نوله نازیبا کوررسه کر نظر

کوینی کورمادوکی ایچون روز کور — کونشونک نورینه ایره می فتور

در صفت ماهی فیل پیکر

بیر بالیغ واخی اولور بو صوده پیل — کوده‌سی بیلان ولیکن باشی پیل

اوزونی پر پیل اولور آننک تمام — بیدوکی حیوان بحر بیدور مدام

جون کوررسن کارکاه فطرتونک — وارقیاس ایت غایتینی قدرتونک

محدثاتی جون کوررسن ای حکیم — محدثینی بیلکیم کرک اوله کریم

بو خبرلردن که بیر نامدار — شرح قیلدی قالدی حیران شهریار

در بیان ماهی آدمی روی

هم بولوندی بحرده بیر جانور — جسم بالغ باشی لیوزی بشر

صورتی غایت لطیف دولو خال — صنعی کورکیم کوستور اول ذو الجلال

کمده‌لر اول صوده هم بیر جانور — کیم کیجه اوجب صودن دشره حقیر

صبح اولنجه یورور و جون صبح اولور / اوچوبان تونک کبی رودریا کلور

کوندوزین یالیغ کبی صوده یوزر / کیچه قوش کبی هواده اول اوچر

اول کیچه آندن یالیغ قاناتی اولور / پس هوایه چیقوبن علوی اولور

سنکا داخی ویره بیلور بال و پر / کایده پیشین فردوس باغینه گذر

دنیاده قالمه که بوزاغ آشیان / بوم و کرکسلره اولمیشدور مکان

کیر و اول صوده کزر کن شهریار / اولدی بر حیوان بولینده آشکار

کاو داوردی شوبیله اغزندن مدام / مرینه اوغرسه یاقردی تمام

بونچه سی صنع اولور قیل نظر / کاوله آتش دم صودن [illegible]

اوّوی ییل بیکی صوایلر صوبی خاک / دولو قدرتدور سمکدن تا سماک

بنچه در فکر ایلکیل بو کارگاه / کانکلیا پس نه دور اول بارگاه

صنعینه باق کاله سین آندن نشان / قدرتن کور کانی بولاپسین عیان

صنعدین سر نه وبر بیلور سنه خبر / صدق آشنا دیکیل ای پرهنر

کیچه کوندوز قوزونی کورکیل عیان / بو حکایتدور دیو دوتمه کمان

صنعده بو خدور عجایبله عبر / سن کوزنکله کورنه کارک دور خبر

ایکی اودی صادق سویه قارشو دورور | ایکیسین بیر بیر بیله بارشو دورور

بیلی توپراغیله ایدوب سازگار | درلوپ پنه پاره در دانای کار

اوشبو دردینی ایدوبن متلف | نقشلر تصویر ایدر گور مختلف

رنگلر ایدر نه زیبا و عجیب | نقشلر بازر نه خوب و دلفریب

قنسی نقشه کیم ایرور صانع قلم | نه زیاده بولو نور آنده نه کم

قنسی رنگیکه کیم ایدر ایلیه عیان | روشن انونگله اولور بو جسم و جان

نی دکل دور صنع یازدوغی قلم | نه خود اننک رنگی دور نیل و بقم

اوغرادی بیر ملکه داخ اوراده شاه | آدی جاوه دیکدی آنده بارگاه

بولدی بیر قوم انده بی اندازه چوق | یوزی بو نیبیده مقامونگ یا بسی یوق

تنلری عریان و پرمو سر بسر | موزایدی بیدوکلری و نیشکر

بولدی بیر داغ اوراده غایت اوجه | اوددوتر اولداغی جون اولور کیچه

کوندوزی تاریک اولور دوددن اول | کیم بوله فرانکا چیقماغه یول

اول داغونگ اوستنده بیر آغ قوش اولور | کیم حقیقتچی و اشره اول اوددن اولور

اول قوشونگ آدی سمندور یقین | دیرلکی اوددونگ اچینده دور همین

زهی عجب صنع و زهی عالی کارگاه / زهی وجه حضرت زهی اولوغ بارگاه

کانده فهم و فکر پر گردان اولور / بلکه عقل کل داخی حیران قالور

بیان بنا کردن [illegible] عجیب را

جون هواسین جاوه نینک خوش کوردی شاه / اوراوه بیر شهر بنیاد ایتیدی شاه

جون تمام اول شهر ترتیب ایلدی / آدینی انونک سرانذیب ایلدی

وار دور بیر طاغ انده سرفراز / آنگا عود اوسیتی سنبل قیش و یاز

آدم اوچاغدن هبوط انده ایتدی هم / قالدی اندن انده آثار قدم

جاوه ده بکلر وار ایدی نامدار / هر بیری دشمن و ناسازکار

رای و تدبیر ایله انلاری تمام / آز زمانده ایلدی حکمینه رام

رای ایله اولور مملکت ایشی درست / هر که کژ رای اوله اولور ایشی پست

جاوه ده جون یوردی شه بیر قنچ زمان / چوق عجایب اوراده کوردی عیان

بیر جزیره واردی کیکاوس نام / آنده واردی جاوه دین شه شادکام

اوغه دی بیر خلقه انده بی لباس / جمله عریان تن لرنده یوق لباس

زنجبیل ایدی نبات و هم بقم / صندل و فلفل قرنفل داخی هم

اول یوراده بیر جزیره وار ایدی — دولو شهر و قلعه و تینین ادی

قوپمیش ایدی آنده بیر اژدها — کیم دمندن فیل اولمزدی رها

زهره سی تونک خاره سی قیلور ایدی موم — جون نفس اوزردی اسردی سموم

کونده جون اغز آجردی اژدها — ایکی اوکوز انکا اولوردی غدا

یولینه التوردی الدن هر صباح — ایکی اوکوز اولماغچون آندن فلاح

جون اوکوزلاری بولوبن بیر ایدی — یاتوبن تا صبحه دک اویور ایدی

اژدها خوفندن اول شهر و دیار — کیچورورلردی بو رسمه روزگار

آنده چیکرلردی محنت له بلا — کیم وطندن ایده مزلردی جلا

نوش وار و در یقین نیش محن — کیبشیه بیرنده کیم حب الوطن

نی وطندن وشمدوکی ایچون جدا — وای وای بیله ویرور عمرین بیلا

شمع یا خیلورا نونکچون دونمه شک — کانی یاریندن جدا قیلدی فلک

غربته دوشانه کیمسه اتیم نظر — گرچه عالم اوله و صاحب هنر

خلق الچینده اولورادی لئیم — گرچه کیم اوله طبیعتده کریم

اول بیلورکیم دوشه غربت اوتیغه
محنت دوزخ نه دور اوتی نه

گرتوانا منعم اوله گرگدا
حق وطندن کیمسه نی ایتمیسون جدا

خبر تاپقانی اسکندر اژدرها و هلاکتی او

اژدهادین چون خبر ایشتدی شاه
اول جزیره دین تیاغم ایتدی راه

زفت و کبریت و کیرج کاتوردی تیز
منکداقی خنجر قمو جلاری تیز

ایکی اوکوز درپیسینی قیلدی پر
اوشبو دردی پشنه بو فکری کور

دیری و ضعفدن دوزوبن صبحگاه
اژدها یولینه ایلیتدوردی شاه

چون که ظلمت گنبدی روشن اولدی نور
مسکنتدن قیلدی جنبش مرغ و مور

اژدها اویانوبنوننک ایتدی خیز
یوریدی قوّت الیتیو اول یوره تیز

اول دریلری یوووبن دوندی مار
کیم کله یرنده ایده اول قرار

چون رطوبت معده دن قیلیپ اثر
اول گرجله ایلدی کبریتی تر

زفت و زرنیخ و کیرج کوگردی تیز
بولاشوبن کوره نار اولدی تیز

اول رطوبتدن کیرج چون آلدی نار
زفت و کبریتی حرارت قیلدی جار

اژدهانونک ایچی اولدی سوز و تاب
بیقرار اولدی و قیلدی اضطراب

چون که

چون که دوره مزدی بیر بیر دوب دوروب | کندوزینی داشه جالدی کوچ توروب

نیچه کیم اوررودی کندوزی بیر بیره | اول دوام ایرکا چوبن ایچین بیره

اژدها بور سمیله اولدی هلاک | ایتدی شهر ندن ایتونکا اول ملکی پاک

ایتدیلر اول خلق شاهه آفرین | کیم همیشه شاد اول ای شاه زمین

عمر و ملکی پاینده ایتسون لایزال | دولتونکا ایرمسون هرگز زوال

فی التمثیل

نفس ورتینین دیدوکم فی المثل | مفسده خونخوار و غدار و دغل

اول ایری اچینده کی سن فکر قیل | کیم حدود شرع دورور بلکو سبیل

بو حدود بوریا پستله آنی | قتل ایت کیم قوترتراسن سن سینی

نفس شهوانی بلا دور شول بلا | کیم قاموا المیشدر اندن مبتلا

اولدورآنی تاکه ایمن اولغه بین | دشمن اول انکا که مومن اولغه بین

ایکی دشمن بیر ارادا اوله مز | پیری بیر بیله راحت بوله مز

گر بو سوزده کی تامل ایده سین | سر توحیدی معین بیله سین

احمدی سوزینی هر کیم دینکلیه | دینی و عقبی ایشینی انکلیه

ایکی ون بیرا ولمینچه خوار و زار
بیرلو پرنده اولامز پایدار

رسیدن اسکندر به جزیره سلامط

اژدهایی ایلدی آنده تباه
پس سلامطدین نیکا یوریدی شاه

بولدی آنده بیر اولوغ چشمه روان
کانی کورن روشن ایدردی بیان

چشمنونک قاتنده وار ایردی اولوغ چاه
چشمه صویی انکا کیرر پیاپی و ماه

نه دولر اول چاه نه کیمپ بیلور
کاول صو اول چاهه کیروبن اولور

صو انیر کین قطره لر کایدر رشاش
اولور اول چاهنینگ قیراغلا زنده واش

نیچه واش ایله مصقل کا بیبه
نور اچینده کوروب نور هر آینه

کیچه آخن صویی اولور قاره واش
آغداش اولور کوندوزین ایچکین پاش

نه عجایبدور را و شبو کارگاه
آج کوزونک کیم کورا سین بارگاه

گر تطراول بارکانه قیبله پسین
نیچه اولور ملک باری بیله بیین

بیله سن کانکا نهایت یوخدور رو
شو بیله کا غاز و بدایت یوخدور رو

عقل آنی نی جون فکر ایده حیران اولور
وهم آنونک فکرنده پرگردان اولور

فی التمثیل و المواعظ

صفح

صنع حقدور چشمهٔ آب روان — کاندن اولور خلقه فیض جسم و جان

اول دین قوبتی ندور چاه عدم — کیم بو وارلیق انکا و ورش پس و کم

نابدید اولور انکا دوشن کیشی — هیچ بیلور فرایو یاوز ایشی

هر نه صو وار پس انکا ایر یقین — لیک اول قوییی داخی بوشی ور همین

نیچه صو کیدر سه انکا دولمدیی — دولجاغی داخی ممکن اولمدیی

بو قوییی دولمدی و دولماپس — اول صو اکسوک اولمدی و اولماپس

علم کوندوز یکی روشن در یقین — جهل قرا اور قرا کیچه همین

آق داش اولور عالم ایتیدوکی عمل — جاهل ایتیدوکی قرا داش در بدل

عالمونک ایشی همیشه اولور صواب — جاهلنک ایشی خطا من کل باب

عالم اول عالم اگر ایتسنک عمل — کاولمیه مقدار ده نقد ونک دغل

رسیدن اسکندر بو آبی الماپس

ایردی شاه هم اوره پر دویه — جوره سی بی آب و بی نم بادیه

یاتمش اطرافی قرا زو سرپیر — فی المثل وادی جهنم در مکر

صوردی سندا اهلینه بو وادی نه دور — بونده نه وار در بونونک آدی ندور

ویدیلر بو معدن الماس دور — کیم انونکله دیلنور یاقوت دور
بوره ده ورکانی الماسنک ویی — کیمسونک هرگز انکا ایرماس الی
کیم بو وادی شیمدی اولدی دولو مار — اژدها داغ ایده فر آنده گذار
زهری اول ییلانلارونک کیم انده دور — هر نیده کیم ایرسا اپاره ایدور
او شبو وادی ایچینده آسر سموم — کیم واشه اوغراسه ایدر آنی موم
هیچ نسنه آلماس اپتیمز اثر — نه آنی تیشه کاسر نه خود تبر
خنده پر حکاک وارسه جوهری — یونب آنونکله دیلر هر جوهری
اول یو نرسه واشی قور قوشون انی — نه عجب ایشلر دو زر کور اول غنی
شاه او شبو سوزلره گوش ایتدی پس — قیلدی الماس الماغه اندن هوس
ویدی صید اسلینه کیم ایدی شتاب — دامی قویوبن و تالرمنک عقاب
مینک عقابی چونکه دوتدیلر تمام — آچ قودی انلاری ایکی کون مدام
پس اولاره قرشو پاره پاره ات — وادیه صالدوردی بو سوزی ایشت
چونکه الماسیدی دولو اول دره — چوق یاپیشدی الماس اون اول اتلره
قوشلری صالدوردی اول دم تا جور — واردی هر قوش اتیه واروب بال و پر

قاپدی قوشونینگ سرپری پرپاره‌ا / بو نه رای و دانش اولور فکر تاب
چیقدی مینگ پاره اتیبا یا منگ عقاب / هر اتیه و اشدن یا پشیمش بیحساب
قوشلار ونینگ آروبجه تولکروار دیلار / قوش قونین بیلرده داشی دیلر
اوشبو را ایله شه پرور گر / بولدی اول الماسی آلماغه ظفر
رای ایله هر عقده کیم وار حل اولگو / صاحب رای اهلی عقده حل قیلگو
شاهلار ایلار و اولور تیش رای زن / شیمه یکیلار نچون اولدی رای زن
اول هان بلشبله تاج امیس مین / شیمه‌ی خاک پای اولدی اول کهر
اولدو غنچه شیمه‌ی عقل اهلی ذلیل / غنچه کیمیا یه بولام ذلیل

اول ارادن واخی ذوالقرنین شاه / کوس اوروب لشکر قیلدی عزم راه
هر جزیره داخی اردی شهریار / کوروی آنده پیر اولو قصر اشکار
بولدوزیله قله سی و مساز ایدی / بوینجه صخره داشله بیم از ایدی
لونی بولدوز لونی بیکی مستنیر / شکلی کوکلر شکلی کیبی مستدیر
قصری یا پیلالیدن چوق دور ایدی / داشی بیم اوجدن اوجه بیلور ایدی

قالدی شاه اول قصر اثینده عجب — پس حکیم سندا ایلادی طلب
شاه قاتینه کلدی اولدم فیلسوف — کیم قامو ایشلاره بولمیشدی وقوف
صوردی انکا قصر احوالینی شاه — اول حکیم انکا دیدی ای پادشاه
کیمسه بو قصر ایچینده کیره مز — کیمسه آنونک سرینی هیچ بیلمز
بوندن آرتوق کیم بو قصر ایچی تمام — جورسپین دو تپا لو یا تور عظام
کیمسه بیلمس ایدی بیا نونک قیاس — کانس و جنبدن بونی کیم ایتدی اساس
قصر اوشبو قصر بانی خانه دور — قصر ایسی کیتدی قصری بونده دور
عاقبت جون ایرشدی اولور بو قصور — پس بونی سومک ندور عقله قصور
دونکه اولدونکوز صدور و یا عظام — جون که خاک اولور روس ایلیع عظام
نقعی نه اولتلق رو پس و یا صدور — جونکه خاک اولور روس ایله صدور
اوشبو سوزلاری ایدر ایکن بیان — شاه قاتنده فیلسوف کاردان
قصردین پس خلق چیقدی بیحساب — تنلری انسان و باشلاری کلاب
وثیلری خنجر صفت بران و تیز — قیلدیلار شاه لشکری ایله ستیز
ایکی لشکر کین ایله جنک ایتدیلر — پر پرینه بیر یوزین تنک ایتدیلر

تیرباران ایدوبن شاه لشکری — اوخه وکدیلر سراسر انلری
عاقبت جون شاهی غالب کوردیلر — جمله قاجب قصر اچینه کیردیلر
شاه دیلادی اولکیچه آنده دوره — صبح قصری آلب اول خلقی قیره
دیدی شاه فیلسوف نامدر — کیم کر کمز ایده پیش یونده قرار
کیم طلسم ایله یاپلمشدور بو قصر — اول طلسمی بوزه مز کیچدوکجه عصر
بویله دورور بو طلسم ای شهریار — بوروده هرکیم ایده کیچه قرار
خواب ایچره دلیغ انکا غالب اولور — شویله کا ولوپ کی بی طاقت اولور
جون بو قوم آنی کوررلر بیخبر — چیقیب ایدرلر آنی زیر و زبر
بو سوز ایله جون اورادن دوندی شاه — راست چین اقلیمنه سوردی سپاه

رفتن سکندر بملک چین

قصدی اولکیم اورادن چینه کیره — کوردوکی بیرلری آنده کوره
دیدیلر تمغاجه کیم ای شهریار — شاه ذو القرنین اول جنکی سوار
سندا اقلیمنده هیچ یوق کالمدی — شهر و قلعه یوخ کیم انونک اولمدی
سندو سندی جونکه فتح ایتی تمام — دیلرا اوش کیم ایده چین شهرین مقام

پیر ملکدی اول زمان تمغاج خان ... کیم انونکدی ترک و کشمیر ودوغان
تبت و مکران و المالیق و چین ... اور گنج و جمله مشرق زمین
چین ده واردی اوچیوز پاره شهر ... اولمیشیدی اوچدن اوچه انکا بهر
اول خطا شهرن اولوردی ماه و سال ... کونده بیر شهردن کلوردی انکا مال
لشکرنده واردی آن یوز منک سوار ... تیغ زن جمله سی چینکی نامدار
چون سکندر کلدو کین بیلدی یقین ... ایتدی کونکلی عاقبت فکر حزین
هر ایتنک کیم صونکیه باخر کیشی ... سعد اولور هر نه ایشلر سه ایشی
دیدو کیم ایشی پر انجامی نوله ... بونده کلمکدن شهنک کامی نوله
جونکه عاقل عاقبت اندیش اوله ... رتبت ایچنده ملکدن پیش اوله
پس دوروب عاقللری شاخسیخ ... اولدی اسکندر ایشنده رای زن
هر کیشی ویردی انکا پند درلو بند ... کیم دکلدی هیچ بیری سود مند
اول کیشی دنیاده اهل رای اوله ... کیم قمو ایشلاری فکر ایله قیله
ایش قنادی غیره دن ور پیله راست ... تا صلاحین انکا کوره قیله راست
خسته تنگ ییلنسه کرک دردین ... تا دوا النفع ایده انینگ دردینی

بنفع و

نبض و قاروره چو بیلمایه طبیب — صبر و اندن صحت آلمایه نصیب

چونکه بیلمایه کیم ندور مرض — نه سبب زایل اولور و نه عرض

چون حکیم انگلامیه بذر مزاج — نه آسیغی قیله انگا ایتدوک علاج

چون که بیلدی شاه چین اول حاله پند — اولمیس انگا هر گز سودمند

دوتمدین سوزین کیمونکگیم سویلدی — کند و آخر بیله تدبیر ایلدی

کیم باش ایندوره شهنک فرمانیغه — تا گزند اورمایه کند و جانیغه

انونگیچون کیم پسکندر جنگینی — کورمیشدی و داخی آهنگینی

بیلور ایدی نیز یه کاول نامور — وارسه همراه انونک ایله ظفر

هر کیشی کایدردی انونک ایله جنک — اصلان اولوسه اولور ایدی شینک

کند و دن اولو یه ایدن نتیجه تیز — کند و جانیغه دوشورور رستخیز

جنکه دویمزدین بیر ایله شیر — ولود ورور صانمغیل انی دلیر

هم اوکینه دوشدی اتنک روزگار — کانی آزاد ایتمیشیدی نامدار

هر کیم ایلوک ایده ضایع اولمیه — ایلوک ایلابن یاوزلوق بولمیه

ایلوک ایله بیر نیه یوز ایلوک آل — ویدیلر کیم ایلوک ایله صو یه صال

شیمدی کرک اولسه ایدی ایلوک الیشی — کوره بیلدیم کیم ایدیدی بیلیشی

تا که باغمابیدی اول الدن اله — دوشمه بیدی زرق قپچون الدن اله

اوله بیدی کوشه ده خلوت نشین — کوره بیدی هر کس و ناکس یوزین

چون شهنک احساتی اول ایتدی دکر — ایلدی شاه مطیع اولماغه فکر

هر که اول اولمایه خلقه حق شناس — خالقه داخی اولامز باسپاس

آدمی دکل که ایلوک بلمیه — هر کیم ایلوک بیلمز ایلوک بولمیه

ایت کیم ایتیمک بیر و فالو آدوتر — پس وفا پیشه کیشی دوراندن بتر

کیشی هر نه کیم ایدر آنی بولور — کر یاوزلوق ایش وکر ایلوک اولور

کیمسه یاوزلوغدن ایلوک بولمدی — کیمسه ایلوکدن پشیمان اولمدی

اوشبو فکر ور ایلین تمغاج خان — اولدی شاه اسکندره قارشو روان

جون که چین حدینه کلدی پادشاه — اوریه ایرشدی هم تمغاج شاه

[illegible]

[illegible]

ینی

ایندی آتدن جون شهی گوهر سوار ‏ ‏ شاه اوکنده ییر اوپندی وار

پرنوازش ایتدی شه ذاتی آنکا ‏ ‏ کیم آنی کورن کیشی قالدی دانکا

کیمه کیم ایرسنک نوازش ایتمام ‏ ‏ کایده رغبت قولوغونکا خاص و عام

نوازش بولبنچه ساز عود — راستا ولمز پرده ده آواز رود

شاخ گل چون کسپتر وبرک و نوا — بلبله اول شوق ایتدور ور نوا

سنکا اولدور کاینده وره سن لطف بیله — سنونک اولمز سه اوبینده ور عنف بیله

ای نیچه لشکر که لطف ایله بیتر — ای نیچه باشلر که عنف ایله ایتر

کلدی تمغاجی بیله شهره شهر یار — کوردی پنچیر نیمش قنو شهر و دیار

صو کبی هر سنکا ساجلیش کلاب — هر طرف اطلس دوشیمش سحاب

صد هزاران نافه مشک ختن — ایتمیشدی خوش نفس هر بیکادن

باغه ایردی دیدونک ار هشت — یا خود آنده ایدی کلزار بهشت

صفت بزم اسکندر [illegible]

کلدی ذو القرنین شهره شاد کام — خرم اولدی مع الیف آلدی جام

جون یوریدی باده عنبر بخور — عکسی ایله اولدی مجلس دولو نور

ساغر زرینه الجنده شراب — دیدونک یاقوت دور یا لعل ناب

باده ساجردی دم مشک و عبیر — عود نغمه ایدر ایدی نم و زیر

جنک ایکلاریدی مع کولردی جام — اول نفشه قد اولوب بو لعل فام

یوریدی جام ایله یاقوت روان / کیم اول اولور قوت قوت روان
شاه الیغه صوندی پر ساقی شراب / کیم یوزی یوزینه دونیم آفتاب
گل بیکا غنده کمند عنبرین / گاه صید جان ایدردی گاه دین
دود داغی جانلاره قانون شفا / زلفی گونکول لاره زنجیر بلا
اغزی نونک پنهانی رازین کیم سلیه / کاب حیوان ایدی اول کوثر بیله
جونکه خوش وقت اولدی شاه نامور / ویردی جبین شامیله تا چیله کمر
جوق نوازش ایلیوبن سویلدی / چین کیبر وانکا مقرر ایلدی
هرکیمه کیم واردی آنده بهره / ویردی شهر و ملک و مال و سیم و زر
ویرمینجه مملکت کلمز اله / دیره مالی هرکه دیلر ملک آله
مملکت کیرسه بیدی اله باش / تاج اوربیدی بلباشنک جمله باش
خلقه جونکیم باده ایلادی اثر / کیتدیلر شاه مجلسندن سربسر
جونکه کیتشی طبیب الفقپس ایده جام / خوشند ور ور خوش خوش دیمک کیتل سا کام
جون نجارمی دماغی قیله گرم / کیده باشدن عقل یوزدن واحی شرم
سویلمین سوزون کلور جانه خطر / ایشتلمین ایشیدن خود اولور بیم پر

سوال اسکندر از بهرام حکیم که ماهیت چیز کونه است

شاه خلوت قیلدی و پیر قدیم
چیننی الدی ناخی بهرام حکیم

شاه حکیم دیدی ای دانای چین
کیم سونونک فکرونک خطای قیلدی حسین

هر نه کیم پس تصور قیله سین
حکم تصدیقیغه نه دور سپله پسین

نه دور ور ماهیتین پنسن بیلین
جمله اشیانونک که وار فرقین قیلین

اول کونکل دستی نی هر ندین ملول
کانده یوخدور فصل و دولو در فصول

عالم غیب شهادتدین بنکا
سوزوبیکیل کیم دوتمیشم قولاغ سنکا

منکا ماهیت نه دور ایله بیان
پس وجود اقسامینی قیلغیل عیان

واجب و ممکن نه دور عرض ایلکیل
ممتنع تعریفینی هم سویلکیل

جواب گفتن بهرام حکیم اسکندر را

ویدی وار هر نسنه ده ای شه چین
پر حقیقت کاول انونکله دور یقین

آدینی ماهیت اورمیشدور حکیم
ویردی خارجده وجود انکا قدیم

واجب اول دور بیلکیل ای ظل خدا
کیم وجودین ذات ایده اقتضا

کند اوزندین اوله ذاتی کند ونک
وارلوغی کیمسه دن اولمایه اننک

ممتنع اول کاقتضا ایلبه ذات / بو خلو غیبسنی ای شه نیکو صفات
ممکن اول که ذات انونک ای بحر جود / نه عدم ده اقتضا و نه وجود
وارلوغونی واجبنینک ای شه پس یقین / حجت ایله بیلیم و بیرسنک یقین
اولمسه موجود واجب ایله پس / بولمه بیدی وارلیغه محدث سبیل
چونکه حادث کند وزندن اوله مز / واجب اولماسچه وارلیغ بوله مز
لاجرم واجب کرک دور بیگمان / کاوله محدث قدرتی آنده عیان
پس وجودی حادثنک اولدی دلیل / وارلیغینه واجبونک بیقال وقیل
واجب آلهنک وجودی دور همین / ممتنع آننک شریکی دور یقین
زیر و بالا ممکنات اوش قیل نظر / بیر و کوک و زهره شمس و قمر
ممکنه چون کند وزن بوخد وجود / پس کرک واجب دن انگا فیض وجود
تا که اول فضلیله وارلیغ بوله اول / موجد و ایجاد ده شاهد اوله اول
اوشبو سوزدن اوش یقین اولور انگا / کیم بیر ایله کوک مسجد دور انگا
وارلوغونک هر ذره سی بی اشتباه / بیرلیکینه دور و وار اللهنک گواه
ممکن ایکی قسم اولور پس یقین / قسم روحانی و جسمانی همین

قسم روحانی نفوس ایله عقول کانلره چون اله بولنمز وصول
لیک اولور ظاهر آنلردن اثر اول اثردن بیلور آنلردن بشر
ماده دن دور عقل بارلغی بری اول تعلقدن داخی ولیك پری
هم نفوس بی ماده درلیلن آن نی ماده یه قالدی ملابس اول غنی
یعنی اتمك تدبیرنی ایدر مدام تا کمالی اوله انونکله تمام
عالم غیب اول ایکیسی دورهمین هر نه وار باقی شهادتدر یقین
قسم جسمانی نه دور اول ایکی جوانس آنی ادراك ایده لر اشبار اچس
اولداخی هم ایکی قسم اولور یقین بری علوی بری سفلی درهمین
علوی ایکی قسم اولور بیکمان بری انجم بری افلاك اوش عیان
قسم سفلی داخی اولور ایکی قسم بر بسیط و بر مرکب صورتنك اسم
اول مرکب درموالید اشکار اول بسیط اوش دورد عنصر قیل شمار
او دو صو و ییل و توپراغ دور بسیط امر یله بربیرینه اولمش محیط
قاموسندن کیچی رکه دور در زمین آره ده بر نقطه دور در اول همین
دورد بخش ایتدی آنی اهل حساب بری تسی معمور واوچی دور خراب

اوبشو

اوشبو معموری بیلن لر فهم ایلیه   ییدی قسمت ایلدیلر دیهیم ایلیه

هر بیرینونک طولی مشرقدن تمام   مغربه دکن دورور ای نیکنام

هر بیرینونک آدی اقلیم اوردیلر   طول و عرضینه بیر اسرار دیلر

بو بیدیده اولدی معمور آدمی   کاولدی اول بو آفرینش عالمی

اوشبو ربع اچینده در معمور و بس   داخی بیر یا یاغه یوخدور دسترس

کیم شمالیسی بیرونینک ساوق اولور   التی آی کیم قیش قرانقولوغ اولور

التی آی کیچه اولور آنده تمام   کوندوز اولپ التی آی داخی مدام

لاجرم اوراده حیوان و نبات   نه نما بولور نه نشو و نه حیات

اول جنوبی اینده داخی التی آی   کوندوز اولور دایما قاموسی یای

اول ایکی قطبونک یراسین آسمان   آسیابی کیبی ایدر کردش عیان

لاجرم اولور هوا اوراده نار   هر کرانده ایده مز کیمسه قرار

جانب شرقی اولودا غلرا اولور   کیم وحوش ایرسه اورده بی پر اولور

دولو دور غربیسی ظلمتله بحار   داخی پر دریا کا نکا یوخدور کنار

بحر اوقیانوس اولدور نام   کیم محیط اولمیشدور یره تمام

اندن اولدیلار دگیزلر متصل — کیم انکا کیروا اولورلر متصل

بو دگیزلر اصلی بشپک اولدوگ — بحر و بر برابله بحری اولدوگ

اتی دگیز مر مری اندن حقیر — کیرو اندن بیکا میل ایدیب اسیر

بو دگیزلرده جزایر بیشمار — وار که یوق انلرده دیار و دیار

او شبولر بعونک داخی کاباد ان دورور — ازی معمور و جوخی ویران دورور

کیمی طاغلر دور و کیمی بادیه — کیمی دریا دور و کیمی وادیه

ازی دور معمور و جوخی دوزخراب — وار بو ازیده خلایق بحساب

جون بحمد الله که وار پنده بصر — عبرت ایله قیل بو اثاره نظر

کر بو اثاره نظر کی قیلیه سین — اول موثر قدرتینی بیله سین

در بیان رموز عالم

جونکه سپاه دونک کند دون اولمر اثر — تیره دون دور او شبو اثار نظر

یا بنه پنها اولدوغی دلیل — سنکا رهبر بس وار دور اینک سبیل

بو قامو اثار کیم کوردونک یقین — بیر موثردن دورور ظاهر همین

کر اثر جوخد دور موثر بیر بسر — عارف اولان سرینه سوزنک بیتر

ایکی

ایکی اولمز بیر کرکدور پس همین / بیر دورور حق ایکی اولمز بیل یقین

واجبه حق کیم قدیم اولدور عیان / ایکی اولمز بیر اولور داخی همان

واجب ایکی اولورا ایپ بیل بیشک / هر بیرنده خاص بیر نرسه کرک

تا که بیرلیک کیده ایکی لیک کله / هر بیرندن اول ایکی ممتاز اوله

بو بیله اوپ عقل اولوراندن بری / ایکی نسنه دین مرکب هر بیری

اول ایکی جزونک بیر اولکیم اشتراک / آرده انونکله دورور ای فکر پاک

بیری اولدور کا تنک ایله / بیر پسرندان اول ایکی ممتاز اوله

جون کرک ترکیبدن واجب اری / پس اولور واجلیغ انلردن بری

پس بلیندی راست کیم حق بیر کرک / بیرلکیله واجب و قادر کرک

نیچه ایدور پس اثردین سوزی کس / پس مؤثر بیلمکه ایله هوس

بو اراده قالمه که آب و کل دور / بونده قالا تونک ایشی مشکل دور

جون داخی بیک بیر کلور ایشی الیم / بونکا قالن بیر کیشی بی همت اوله

نیشه سوونک بو هیولا کلخنین / کل تماشا ایله جنت کلشنین

قدس کلزارینه قیلور بنک هوس / کند ورونکدن طبع او صافینی کس

شر دورور شر پیشه‌نینک اوصاف سر — خیرلو اول کاوله ایراغ سندین بو شر
ارزوسیندین وریه نفسونک کاول لئیم — جانونکا ای دوست دشمن دور عظیم
نفسونکا اویه که پیشی آز دورور — اویر ایسنک انکا عقلنک آز دورور
دیو دورور نفس ایرور پتوسیده ریو — کیم بلابه صالح جانونکه بو دیو
مار دورور نفس بیلر سینک انی — اژدها اولوب یودر پرکون سینی
آدمینک دیوی هرگز ایپسلمه — وارالیبه عقلونک بیلانی پیسلمه
ویرانکا پرپنه کیم اول اژدها — اوله ویپس اوله سیندین آندن رها
گر دیلر سنک کاوله کونکلنک پر صفا — زینت دنیا بیلنونک اورغیل قفا
خالقی کورکیل خلایقدین کچل — قرب دیلر سنک علایقدین کچل
اوره دون مبدا ایم انکا دور معاد — آنی ایله یاد و آندین اولمه یاد

در بیان [illegible]

بحر اعظم کیم دریالر جنجپ — هم گهر اول بحره دورلر اجب
سنکا اول موج دوررکی ایله یاد — کاوره دین مبدا ایم انکا دور معاد
انکا دونکیم مرجعنک کاوله دور مآب — پند دمی دو تغیل که سوزومدور صواب

دوبو

او نشو سوزلر کا حامی ایدور سنکا / تنکری دین الهام اولمیشدور انکا

سنکا اول سوزلاری ایتیدوکی بیان / انکله دونکیچه حق کوردونک عیان

[illegible] عجایب

سوبلبل ای طوطی طوبی نشین / کافرین شکرسوزونکا آفرین

سوزی سوبلمک سنکا لایق دورور / بلبل جان نغمه نکا عاشق دورور

سوزی بیع کون سوبله یارن کیم سلیه / کله سین کتابه سن سوزونک ولیه

ای که نیچه طوطی شیرین کلام / قالدی نی نطق ایتمدین سوزین تمام

ای که نیچه بلبل شیرین نفس / سوبلر ایکن جرخ انکا دوندی بس

نیچه بوکون یاشرن برکذران / یارین اولمادین صاراروربی حران

نیچه یاشاروب تیزارن باغ ورز / مهرجان اسمادین اولدی زار وزرد

جان نیدامتدن دیلر سنک آینه / قوییه بوکون سپر ایشونکی یارینه

فرصتی فوت ایلمه کیم بو سپهر / کونده یوز درلو دونر بو ماه و مهر

هر نفسده کوسترور یوز درلو لون / بویله کلدی بیع بیله کیدیبیر بوکون

کیمه ایلادی وفا بو روزکار / کیم سنکا داغ ایلیه پایان کار

عهدینه آلدنمه کاولور عهدی سست / قولینه ایناسنمه کاولور نادرست

کون کیم اولدور عالمه ویرن جمال / کور نیچه بولور کسوف ایله زوال

کونه هم کون بیر زوال ایلر سپهر / بو خیال ایله باخمه کیم وار انده مهر

کیچه کوندوز که کالوسنی کیدر / بدری کور کیم نیچه اکسیلیب کیدر

باقی انجم نیچه سی بولور مجال / که هبوط و که رجعت که وبال

جون حوادثده فلکده یوق امان / سنکا بیرده اولمی نه دور کمان

انجمه کز باخمه کیم اوله یقین / سنکا پیر لا احب الآفلین

هر که کیدر نیچه کون کل ویره / نور احوالینی کیدیچک کوره

غرّه اولمه دهره کیم یوق انده عهد / صوندوغی که زهر دور گاه شهد

بو بله کیم کلور کیدر کوندوز کیچه / تیز آلادرسینی قویماز اول کوجه

ایشی بلبو دور که نه کون بوز اوله / اول کانکا حاکم کیچه کوندوز اوله

دنیا سوکوسینی کونکلدن کیدر / اول نیچه کیم کلدی پیر ایلا کیدر

جون سخن اولدی شاه ملک چین / قیلدی خرم عدلیله اول ملک ایچین

بای بو حوصله قوخوش سویلدی / اولو وقت کیمی خوشدل ایلدی

هر که دیلر کیم اولو لوزع ایلیه گرک اولو کیجه‌یی خوش بلیه
جمله خلقه خیر اوله اندیشه‌سی عدل اولین وارنغ اوله پیشه‌سی
نه ایدی اول صونکره اولیسر ییلیله خلقه سلطان ایسه حقه قول اوله
پس ویلدی شاه کیم اشرقه وارره آنده واسیخی نه عجایب وار گوره
جونکه پترنج کون لوریدی شهریار پر بیره ایرشدی جون خرم بهار
صندل ایدی اتنک آغاجی قبسم بهمن ایدی اوتی سنبل واخی هم
اوریه جون ایردی شاه نامجوی پر ایکی کون اولدی آنده نامجوی
جانی خوش و تماغه جام ایتدی طلب باده قیلدی نوش و ایلادی طرب
جانی خوش وقت کیم اوله آدونک کریم کیم عزیزی خوار ایدر اولور لئیم
جونکه نوشانوشله اولدی شاد کام پر کیشی کلدی ویدی ای نیکنام

در صفت سنکی که جن و عفاریت بر ان مسخر بوند

دونه کون کیم دولت ایله پادشاه ایرلیشپ بوراده دوندی بارگاه
هر کیم ایتورودم ایدرکن طلب اوغودم هر واشه بولده من عجب
هزرمانده کوستر ور پر دور لو رنک جهد ایدانی نه آتش صبر نه سنک

کوشتر ورچوق ولور نک اول مزرمان   جمله الوان اولوراندن عیان
گاه آغ دور که قرادورکه قیزل   گاه صارو گاه کوک دورکه یاشیل
کیچه آیینه کبی روشن اولور   شعله سیله هر طرف گلشن اولور
اوشبوسوزدن قالدی اسکندر عجب   ایلدی اول دم ارسطویی طلب
دیدی اشوصفین حکیمه اول تمام   پس دیدی انکا حکیم ای نیکنام
اوشبو واشنک آدی دور ورنیلقوتس   چین دور ورکانی بو واشنک داخی روس
کیمده کیم بوداشلر اولور اینه دام   دیولرا ولولر انکا جمله رام
قنسی یرده کیم اوله اوشبو متاع   نه هوام اولور اوراده نه سباع
داخی نه عقرب اولور گزنده مار   داخی نه خود اژدهای جان شکار
لیک جنی لر بونونک کانین مدام   کیزلودوترلرخلایقدن تمام
کیمسه انو نیلچون ظفر بولمز انکا   کوش قیلیر سوز داخی ایدم ...

بیان کیفیت معادن جواهر

چونکه بغمورا ینه کوکدن آب ونم   جمع اولور چوقنده یرونک پشی وکم
مدتی ایدر انکا کونش اثر   کیمی احجار اولور و کیمی گهر

جون لرنج

137

چون لزج اوله قارشمایه آنی خاک / لعل پیکیسی کوهر اوله تابناک

پس بعلارونک هر بیریندن کرد کا / کونه کون خاصیت ایدر آشکا

چون قیلور قدرت عناصرده اثر / صویی لولو توپراغی یاقوت ایدر

یوزونکا قوت بیرور یاقوتنکیه / لولوییه درمانتنک ایدرور دله

عمر مصابیحینه اودی نور ایدر / روح ملکین بیسیله معمور ایدر

صانعونک صنعی اکرچه خود ورور / آره ده هرگز کرکمز نو خیدور

هر نه کیم کرک لوا ایچره واردور / کارکاه صنعه باخن آردور

قاموسینی دوزدی ایلاکیم کرک / پس انونک پرلیکنه یوق هیچ شک

چون ایشتدی آنی شاه ملک گیر / کلدی بو سوز انکا غایت دلپذیر

واردی اول کاندن شه پیروزجنک / الدی الماسیله پرتچ پاره سنک

آنی گنیزلردی خزاینده ام / غالب اولدانونکله جیبنه تمام

[illegible] اسکندر [illegible] خطا وچین [illegible]

کیتدی اورادن واخی شاه جهان / کلدی کوردی ایشلنور پر اولوکان

کوره ده توپراغ جونکیم اوددجخر / خارجینی آریب آندن چخر

خارچینی اولدور بیلکیل یقین　　کاینه دور زرلاردن اصل چین

صاحب القوه ایدرسه انکا نظر　　علتندن قالمز آنده هیچ اثر

داخی اندن بیر عجب پیکان اولور　　هر کیمه کیم ایره اول پیچان اولور

جونکه کوردی آنی شاه کامکار　　دیدی ارسطویه که ای دانای کار

بو فلزاتونک منکا شرحینی ایت　　بونلرونک ترکیبی ندن دور ایت

تا مونی توپراغده ندور اختصاص　　کیم بو نقره اولور اول شول رصاص

خارچینی بو نیچون دور اول حدید　　اول ندن قرقوشون اولدی قیلدی پدید

او شبو بیدیدن منکا سوز سویلکیل　　هر بیرینونک شرحی منکا ایلکیل

جون حکیمه روشن اولدی بو خطاب　　ویردی اولدم شه سوالینه جواب

کیم بیری آتشده رطوبتله بخار　　محتبس اولوب جو ایدرلر قرار

معدنیله کونشنک حری بکر　　مدتیله ایدر انلاره اثر

اول اثرلردن اولور ماده لطیف　　حار تقفینه چنچر اولب خفیف

هر زمان یاتشب آنده تکشف ایدر　　قیش ساووغی ازانکا قیلور اثر

جون ساووخدن اول غلیظ اولور تمام　　اوره دن دوشب قیلور بیرده مقام

شویلکیم

شونیله کیم حمام لرده صو بخار — اولوبن سقف چنبر قیلور قرار

راست پرمدت اوراوه قالور اول — معدن کوندن حرارت بولور اول

اول حرارت جون انکا قیلور اثر — مدتیله اول غلیظ آندن کیدر

زیبق اولور آندن اجزای کثیف — جمله کوکرد اولور اجزای خفیف

ممتزج اولیچی اول ایکی تمام — حر معدندن اثر بولور مدام

امتزاجیدن بولا رونک بیکمان — بیر رونک ایچنده مرکب اتیدی کان

زیبق و کوکرد جون صافی اولور — زیبقونک ترلیکینی کبریت اولور

نیچه کا تحریر لیکن صونونک تر آب — ایله کیم بلورمز آندن هیچ آب

خشک لوغونی داخی کبریتونک قمو — زیبقونک ترلکن آلورای اولو

جون بو رسمه اختلاط اولب تمام — بخلو اوله خشک وتر لکدن مدام

هم مناسب اوله مقدار اثر — مدتی اولور مرکب کانی زر

عارض اولب نضج اولمادن تمام — قارشب پراولمدن ای نیکنام

کر حرارتدن سوست بوله اول — کان ایچنده خاص قلعی اوله اول

جون برودتله سوست بوله اول — شول اثردن قاره باتقر اوله اول

کاندن اونکدین کا دل اکیسی تصحیح اوله — کر برو وت بولمار غالب کله

جونکه کبریت اوله چوق اوله حدید — زیبق اولسه چوق اولور قرقشون پلید

جون قیزیل کو کرده کی تصحیح اولدین — عقد بولب خارجین اولور یقین

اول سوالی کا بلدونک شاها جواب — بو دورور والله اعلم بالصواب

[illegible]

اوشبو سوزلاری کا رسطو ایتدی نقل — ظاهرا اکرچه قبول ایلادی عقل

لیک بوندین واخی بیک سوز وار انکا — ایده ییم قولاغ دوتار اینکا سنکا

پیر حزم پرده کورر پیش عیان — دورلو آغاجلار هیتو پدور پیکان

توپراغی بخشی هواسی صو یی هم — پیر آغاج صندل اولور پیر بقم

پیر آغاج شفتالو و بیری انار — پیر بیلیسی سرو اولمیش و پیری چنار

کر مؤثر اولپ بیل و خاک و صو — قاموپیر نوع آغاج اولدی اولو

جون آغاجلار دورلو دور عیان — بلکه ایر و خد دور مؤثر پیکان

کیم بونی عناب ایدر آنی عنب — آنی رطبه دوز دورور بونی رطب

بو نی حیوان وانی آلو ایدر — بونی امرود آنی زرد آلو ایدر

تم تیز

شحم سیز بوبیره ده ورلو اوت بیتر — هر بیری بیر آد بولوب رنگین و تر

اوشبو نعناع اولورو اول بادیان — اوشبو نرگس اولورو اول ارغوان

جون نباتونک حالینی بیلدونک عیان — بیل معادن حالینی اول دور همان

معدنونک اچنده بیلکیم اول قدیم — کیمنی زر ایدرو کیمینی سیم

غیره دندور فکر ایت بو نجه اثر — کیمدن اولمیشدور مرکب بو صور

جون بو مصنوعاتنک اصلینی قمو — بیلدونک اوددو توپراغ و بیل دور صو

لیک هر برنده وار بیر درلو بینک — واخی بیر مقدار رسم و شکل و رنک

مبدعی آنک قوی بدایع ولرنی — صانعی کور قوی صنایع فکرنی

واخی هر برنده وار بیر وضع خاص — مختلف کیفیت و درلو خواص

بلکه گرک بیر مخصص بیکمان — کاندن اولمیش اوله بو واقع عیان

بو یقین در کا اول مخصص بیر گرک — هم مرید و عالم و قادر گرک

قوتی فعلی بیتورن اولدور ور — بیتورن و هم بیتوران اولدوگ

قوت و قدرت انونکدور ور کمال — خاص انونکدور ور جلال و هم جمال

ذاتی آیروخ ذاته انونک تنکزه مز | هم صفات ایروخ صفاته تنکزه مز
حکمتینه انونک کیسه مز خلل | فعلینه قطعا انونک ایرمز علل
وصفی دور ذاتی کبی انونک قدیم | ضدی یدور مثلی کبی انونک عدیم
کرچه کیم چو خادور اثر بیلکیل یقین | کیم مؤثر آره ده بیر دور همین
انکا کیم خالق اوله قدرت کرک | نسنه ایجاد ایتمکه قوت کرک
قدرت ایچنده چو قادر اوله تام | جمله مقدورات اولور آندن تمام
بیر ایله چون ایش تمام اولور اوله | پرداخی فکر ایله کیم بیش کله
بیرلیک ایله منتظم دور ایکی کون | قادر ایرور خدن نیچه اشیایه عون
جون بو سوزلاری ایشتدی شهریار | آفرین ایتدی حکیم هوشیار

رفتن سکندر بکشمیر

یوریدی کشمیره آندن شاه روم | کوره کیم نیچه دور اول مرز و بوم
بولدی آنده بیحد شهر و دیار | جمله رنک و بوی چون خرم بهار
سربسر معمور کیم ویرانی یوخ | خلقینونک دریا کبی پایانی یوق
طالع میمون ایله فرخ قمو | صورتی موزون ایله کلرخ قمو

واردی آندین ترک الینه شهریار / بولدی آنده پیکر آن شهر و دیار

کیم ویرورلار ونینک تمغاجه مال / کیمی عاصی اولوب ایدیلر قتال

پیر ملک کادی ایتنک طرخان ایدی / ترکدین یاغی اولانه خان ایدی

وار ایدی لشکری انونک بیشمار / قامو تیرانداز ایدی چابک سوار

بت پرست ایدی ولر قامو یقین / کیمسه نه توحید بیلوردی نه دین

شاهین اول ملکه ایرشدی خبر / کیم کلور اول لشکر ایله شیر نر

هر چری جمع اولدی آنده بعدد / کانکانه پایان وار ایدی و نه حد

چونکه شاهنینک لشکرنی کوردیلر / صف دوزوب شاهه قارشو دوردیلر

آنلر ونکله پیر نبرد آیلادی شاه / کاتیدی روشن کونی آنلاره سیاه

کوس ایله عرش ایدی بیبن بم و زیر / قویدی ایکی لشکر آراسنده نفیر

پیر پیر اوستنه ییغیلوب کشته لر / اولدی اول صحرا سراسر پشته لر

قانده کیم یاخشینک تن ایدی پران / هر طرف قان سیلی اولمیشدی روان

ترک یایدین تیر باران ایتدیلر / ایله کیم پیکانینی باران ایتدیلر

آرشن اولکون ایتدی چوق ورلو هنر / آنده اولدی سرفراز و نامه ور

قیلدی منینک کیشیسی یکا نیله خاک　　مینکداخی اولدی قیلیجیدن هلاک

پرکاندار ایدی ارتش کیم قدر　　قیلور ایدی اوخی سهمندن حذر

اوخی چیقدقده کماندن برق وار　　دم تیندن شعله اورار ردی نار

اولدی ایکی یانکه‌دن بیحد سپاه　　عاقبت اولدی مظفر ترکه شاه

ترک کیم آدیلر انلر ورتتا　　اولدیلر شاه قیلیجیدن تارومار

کیمی عریان کیمیسی غرقاب خون　　اولدیلر شه قیلیجیدن سرنکون

اولب اول لشکر سراسر پایمال　　دوکدیلر بنگاه ورخت و کنج و مال

اول اراده کا ولمیشدی وارو کیر　　دوشدی طرخان آتدین و اولدی اسیر

نیچه سپرورلر داخ انونکله بیله　　جون کیده باش آیغونک حالی بوله

کیروی ترکنک کشوریغه تخت بار　　فتح ایتیدی مرنه وار شهر و دیار

مرنه کا ملمیشدی تتارون تاج بخش　　جمله سینی لشکریغه ایتیدی بخش

ویروبن تمغاجغه تاجیله کلاه　　قیلدی آنی اول اولوسغه داخی شاه

کاصلده تمغاج اولاره خان ایدی　　اول اولوسپه داخی اول سلطان ایدی

جون شها تمغاج اسیر اولمیشدی　　آنی طرخان آیروب الکیشیدی

چون الافزدی اندن شاه چین — انونک ایله صلح ایتمیشدی گزین
دشمنه جنگ ایله بولمزپ ننگ ظفر — اول مدارا ایله انگا چاره گر
چون مسخر اولدی اول کشور تمام — کلدیلر شاهنک قاتینه خاص و عام
جمله سینه ویردی شاه تشریف خاص — بولدیلر شاهنک قاتنده اختصاص
دعوت ایتدی انلاری حق توحیدینه — کانکلیالر حق نه دور توحیدی نه
بیله لرکه نچه در ایمان و دین — اعتقاد و صدق و اخلاص و یقین
حق لوغینی حشر و نشرنک بیله لر — انکا لایق حقه طاعت قیله لر
شاهدن جمله نصیحت آلدیلر — دینینه کیروب موحد اولدیلر
انکله دیلر شرکی کیم اول شوم اولور — اختیار ایدن آنی مشوم اولور
چونکه بیلدیلر نه دور ایمان و دین — کیردی کونکلارینه علم الیقین
چونکه رونق دوتدی اول کشور تمام — شاه تختنده ایلینه آلدی جام
ایلینه جام آلدی قویدی خنجری — باشینه تاج اوردی قویدی مغفری
هر زمانونک بیر ایشی واردور تعیین — کاول زمانده اول کرکلو دور همین
رزم کونده کرکمز کاوله بزم — بزم وقتنده یاراشماز کاوله رزم

الدی الینه شاه بیر گلگون قدح
کیم بولوردی جان صفاسندن فرح

نوش قیلدی باده عنبر شمیم
کیم دمندن تازه اولوردی نسیم

بیر زمان چون بدن شاه اولدی شاد
ویردی جام و باده دن عمرینه داد

گرچه باده طبعله آتش دورور
جون انونکله تازه ور جان خوشنا گ

باده ایله هر که ویرمز عمره داد
خاک بر سر کا ولور اننگ عمری باد

بیر زماندن صونکره فرمان قیلدی شاه
کیم اول اطرافه یوروب دوبن سپاه

نه عجایب کاول مکانکده اوله
کورمک اچون شه کا توره لار آله

کوه و دشتی یوربیب صید ایتدیلر
چوق عجایب جانور قید ایتدیلر

بولدیلر نشاسی اول ایرده یقین
شکلی انسان ال ایاغی پیل همین

بیر ایاغیله ایدردی ایکه پیر
کیم آنی کورن کیشی صاتوردی طیر

بیر جماعت داخی کیم صید ایتدیلر
داغاره بیر یوسونزلو دوشاندیتدیلر

هر سبع اوکردی اندن کورنه رنگ
کردرنده شیر و کرکر و پلنگ

بو عجایب نظره قیلغیل نگاه
کیم کورا پسن نچه در اول بارگاه

بی نهایت دور بود درگاه پیل عیان
نه یقین ایر لیشور انگا نه گمان

بیر زماندن

پرزماندن صونکره رای ایلدی شاه / کیم تغزغوددن بیکا ایتیه سپاه

رسیدن اسکندر بولایت تغزغوز

کلدی بیر یر کوردی کیم توتی انکا حد / جمله پیبین بیر قوم دوتمیش عدد

صورتی ظاهرده آدم دورقمو / لیک سیرتده بهایم دورقمو

بولدی بیر امت واخ انده سرپسر / آدمی سیماتلو لیکن کرک سر

کوزونک آچ کورنه کرک دربو خبر / اوجدن اوجه کرک خواد لور بشر

کاو خو دوردو تپالولور عالمی / وارمی کوشتر آرده بیر آدمی

خوک وسک بیر تلو دولور جهان / آدمی خوو آره بیرده یوق عیان

بوبشر شکلنده کوردونک ملل / جمله کالانعام در بل هم اضل

بولدیلار هم اول اراده بیر کروه / دولو آنکدین سراسر دشت وکوه

آدمی شکلنده لیکن فیل وار / انکا کینده قامونونک خرطومی وار

اول یورون کیم اوله خود بین لیک دولو / پیل خرطومندین اولور اول اولو

یوزی بوبیله فیل تن ده آدمی / عقلی حق کینهنده ایدم آدمی

اول بیرین انلاره واردی یال وکن / باشلاری ایت کبی تن لاری بشر

زشت دور بورونلولوغ سن بلبل پیل / آدمیده شو بیله کیم خرطوم فیل

آدم ایکین گر اوله بورنونگ اولو / چیفه خوار دور فیل واندین پست اولو

فیله یار اشور بورون لولغ بمین / داخی شیطانه کیم اولدور لعین

هر کیم اول بورونلو و خود بین اوله / فیل پیکیی مردار و بدآیین اوله

چون بورونلولغ دور شیطان ایشی / قاموعلعت اهلینونگ اولدور ایشی

کبر شیطان ایشی دورز قوی ای فتی / چونکه خاکدن یاره دیب دور حق سنی

باش کیم آنده اولمیه حلم و قرار / ایت باشیدور خیره یوق اندین قرار

باشده کیم یوق عقل و دانشدن اثر / اول ایشک باشی دور انده یوق هنر

آدمیده عقل دور دور نوع فصل / عقل سیز حیوان دیکل دور آدم اصل

آدمیده کاولمیه تقوی ملک / دیو دور اولم انکا انسان دیمک

اول ارادن داخی کیتدی تاجور / شاه چین تمغاج اونکنده راهبر

بنا کردن اسکندر سد یاجوج را

ایکی داغده ادغه دی اول لیلده شاه / سر بر بینونگ قله سی تا اوج ماه

یاخته داغلرونک شاه جهان / اوغه دی بیر خلقه غایت ناتوان

عورت وار جمله‌سی عریان و خوار / آچلوق الیدن قمو حیران و زار
سوروی جوالین بولارونک پادشاه / ویدیلر جاوید اول و نیبیده شاه
نیچه دونسه چرخ و دولسون پر قرار / بختونکی الله قیلسون پایدار
دولتونکی جاوید ایتسون لایزال / ایرمسون هرگز کمالونکا زوال
انس و جن دیو و پلنگ و اژدها / ییتتونک حکمندین اولمادی رها
قشه‌دن قیلدونک بیر یوزینی پاک / عدلنک آثاریله گلزار اولدی خاک
جونکیم ای شاه صوردونک احوالومیزی / ایده لوم ایشیت ندر حالومیزی
اولکیم بو ایشه چاره بولمیسین / اوشبو مشکل عقده‌حل قیلمیسین
وار بو واغدن انگارو داغ بیکران / کوه و صحرا ایاجوجه اولیش مکان
کر عمارت ایده وز گر کشت کار / یاجوج و ماجوج ایدرلر تار و مار
ایشلری ظلم ایله غارت دور قمو / هر نه ایدیپ‌لر خسارت دور قمو
خنده ایرسالر خسارت جور و قهر / بونلرونک ظلمینه دورمز ایل و شهر
آدمی نصفنکا ولارونک قدی وار / آنده پیر اولپ اولور نسلی هزار
تن لری پر مو و ورا یله کیم گراز / پنجه و چنگالی پر تیز و دراز

نه اولرده وار دور او ضاف شر
نه یپلورلر کیم نه دوردین دین اثر

ریک اجزاسینه وار دور شمار
لیک بو خد ور بو نلاره ای شهریار

بو ایکی واغونک اراسیده یقین
ره گذر یوللاری انلارونک تمیز

داخی ییردن توتی اولاره رهگذر
چاره ایلاسون بو ایشه تا چو

کاوله شامنک دولتیدن خلق شاد
سم اوله آدی شهونک خیر ایله یاد

هر کیمونک خیر ایله آدی یاد اوله
دینی و عقبی ده روحی شاد اوله

بیز داخی دوردوشوب ایدلوم مدد
ایکی واغ اراسیدن ایتسون شاه سد

تا که بو سد اوله اولاره حجاب
فتنه دن بو کشور اولمایه خراب

دیدی شاه کیم شکر حقه کاول غنی
بی نیاز ایتدی خلایقدن منی

کیمسه دن منت کرکمز دور مدد
یاری اولسه شکریدن یاپیله سد

پس سکندر اوراده قیلدی قرار
کارگرلر جمع ایتدی بی شمار

دوکدی سنک آهن ایچون سیم و زر
خیر ایچون اول سدی یاپدی نامور

خیره صرف ایت مالی کاولاسین کریم
کیزلمه کا دونکی اولمایه بیم

ایکی واغ اوپیتینه آسنجه تمام
دوزدی بر دیوار شاه نیکنام

زده

خرده آهن ایله سدنی سربسر　قیلدی بیر دیوار ارایین تا بهور

آهن و مس قاینبون اولدی حل　وولدی سدارایی قالمدی خلل

تنگریدین توفیق اولوبن هم مدد　اوشبو رسمه کیم دیدم باغلندی سد

یاجوج و ماجوج آندن چیخیلر　ییدی اقلیمی تمامت ییخیلر

یاجوج و ماجوج سدین انکار و　قالدیلر هرگز کیچه مزلر برو

لیک چون ایریشه فرمان احد　یاقیننده حشر رخنه اوله سد

سد تیخلمادین بو کون اوش روزگار　فتنه یاجوج ایدیپدور آشکار

یاجوج و ماجوج دولو دور زمین　آره ده اسکندر اکسوکدور همین

تنگری کیم سلطان اسلام صمد　یاجوجنک فتنه سینا ایلادی سد

اولسه یاجوج کیبی دشمن بیشمار　اول اسکندر سدی دور پایدار

گر سنجاوتده سورر سننک حاتم اول　گر شجاعتده دیر ایسنک رستم اول

نیچه کیم دور ایلیه گردان سپهر　کونکلی دیکلیخته دونسون ماه و مهر

یاجوج و ماجوج ندور ابدیم　نه اشارت دور سنکا شرح ایلیم

شهوتیله حرص و دنیا دوربولر — هر بیری ن غارتین اتمک ویلی
بو نلره تقوی ایله سن باغله پد — کیم بولارونک شری سندن اوله رد
ملک جان غارتلرندن دور اوله — وارو است قدسیله معمور اوله
تفرقه محو اوله حاصل اولا جمع — کشف ایریشو بن حجابی اوله قمع
مردم سکپار نفسونک دور یقین — الیشی خشم و حرص اولمیشدور همین
صورتین حرص و حسد مسخ ایلمیش — ایت انسان لیغی محو ایلمیش
دیر ایسنک اولسون کیر و شکل بشر — قویمه حرص و خشمدن آندن اثر
ایت که اول سیر ایله اوله حق شناس — اول کیشیدن یکیه اوله ناسپاس
داشکا نکا دور زبون دیو لعین — قوت لاحول دور پیلکیل یقین
سنک لاحول ایله دیو نقش دون — رجم زخمندن اولور بیشک زبون
رجم اولیچی زخم ایله اول خود نیک — کیم کلور اتونک مقامینه ملک
اولمیایم دیر ایسنک شیطان صفت — علم ایله اولغیل فرشته معرفت
کر دیار سنک نفسونکی کا و که ملک — دیو اوصافینی محو اتیمک کرک
دیو و صفی کبر و عجب و کین اولور — نیسه ایدن بو نلری نی دین اولور

خویشتن بین اولمه کاول آتین وگل — خویشتن بین اوچلن ابلیس دین کوگل
خاکدین وزدونی پیشنی نژاد پاک — پس فتاد اولمق کرک شو یله که خاک
خاکدین سن تیز و سرکش اولمغیل — دیو وش هم طبع آتش بولمغیل
باش چکوب چون آتش اولدی هولناک — دوشدی ایانچه تواضع ایتدی خاک
لابد اول حق کیم یاراتدی عالمی — اندین آتدی بیو بوندن آدمی
قطره چون افتاده قیلدی اختیار — ایتدی دریا آنی در شاهوار
چونکه آتش اوردی سرکش لیکه دم — خاک اولوبن تونه باتدی لاجرم
فقر و یوخلوغ گوستر انگا آول غنی — سوفرانی کیم ایده کبر و منی
گر وار ایسه سنده دانشدن اثر — کیمسنه آتمه حقارت بیله نظر
کندوزنکی بیزه ایلا کیم بها — کاتیمه پنکا طمع لیل و نها
سبزه مسه کندوزین شاخ جوان — غارت ایتمایدی آنی باد خزان
اولمسه گل لعل و پیروزه سلب — خرمنین سیل المایدی آنی عجب
دانه‌دیک لعل و لولوغ بیل یقین — ایلنک اطلس کیبی ایشکدور همین
برگ گلدین دون کیر اینه جعل — قدری ارتب گوهره اولمز بدل

اطلسه دولانورایسه مهر چرخ / کیمسه کومر کیب انکا ایمز نطع
آدمی اولن گهر کبی کرک / کاوله گندو ذاتی گندویه بزرک
خلقو نکی خوش دوت که خلاق کریم / خلق اوکبی بیدی علی خلق عظیم
زی هنر پیشکا آدونک خوشخو اوله / مشک کبی صورتونک خوشبو اوله
آدمینونک دوزخی در خوی زشت / نیکخوی اول اسنکا گرکنه بهشت
غره اولمه طاعتنکه کیم اول غرور / حقدن ایدر سنی شیطان کبی دور
بیدی یوز منک ییل عباد ایتدوکین / بیله وبردی پر غرورله اول لعین
حقی ایستا بانه مسکین لیک کرک / صانمغیل کیم کبر و خود بین لیک کرک
عجب دور عابد بیرن ایدر رجیم / مسکنت اولور بیری اننک نعیم
چونکه حق فعلنده یوخدور علل / تکیه ایداجک نسنه وکل دور عمل
طاعته زنهار تکیه قیلمغیل / لیک طاعتسیز داخی هم اولمغیل
غره اولمق طاعته عصیان اولور / لیک طاعت اتیمک کفران اولور
گر عمل قیلنک عمل اولور ثواب / کاومیاپس حقدن انی بکلچون ثواب
قللوغنک بیرینه کاتور اول صمد / گر قبول ایده وگر خود قیله رد

نیچه کیم عقل دور ور دور حواس
عاقبت فکریدن اولور جان هراس

کیم قیلور اول فکر یورکلاری قان
اولور اول فکر ایله بی آرام جان

لاله نونک اچینه بو فکر اوردی داغ
اوشبو فکرونک دردایله صارغاردی باغ

اوشبو فکر ایدی کاتورو بانی اونکا
بو یاپیدور دونلرین سوسن کوکا

غنچه خون اوشبو فکر ایتدی کلی
اوشبو فکر ایتدی پریشان سنبلی

نرگسی بو فکر دور رخ زرد ایدن
جام النده کیم انچین پر درد ایدن

نیچه سوسن کیبی اوز ادب زبان
بو جهان احوالین ایدایم بیان

سنکا هر قصه ایدم جمع ایله هوش
پس سوزوم دوت بنفشه کیبی کوش

بو یله هر تیمه دوزایم دلنواز
کایده مز اول رسمه زهره راست باز

کوش خوش دوت کیم سنکا سویلایایم
سوزنی کوهر کیبی نظم ایلایایم

جونکه قولاغ دوته سوزه مستمع
سوز دیا تونک کونکلی اولور مجتمع

لاجرم هر سوز که اول دیلیه کلور
اوجدان اوج بر آیت معنی اولور

حاضر اولن جون سوز ایشتمز اوله
سوز که غیبی دور نیچه حاضر اوله

سوسننک دیلی انونکجون درخموش
کیم بنفشه سوزینه دوتمادی کوش

اجتماع شیاطین شب بجنگ پادشاه

جونکه اول شب و خاکدانده کیقباد / کیدوبن اولدی امیدی جمله باد

تاچینی باشندن الدوروب اجل / تخته نعش ایلدی تختین بدل

اولدی انونک یبری کیکاوس شاه / اوبدیلر قاموا انکا ایران سپاه

بیر کیشی ناکام اولمایین زار / بیر کیشیی داخی اولامز کامکار

باش قویدیلر انکا لشکر تمام / طوس و گیو و رستم و دستان سام

سرفراز اولدی اتنک قدریله تاج / تختی ایله پایه بولدی تخت عاج

بو بیله دور تاریخ اهلی کاول زمان / دیولر بیری ایدی مازندران

سرور ایدی النکره دیو سپید / اول سیه کار ایدی آنلاره امید

کیم قاتی بدکیش ایدی و بدنهاد / دون کون ایشی فتنه ایدی و فساد

تولدورسین نسل شیطان رجیم / دشمنی دور جونکه رحمان رحیم

جنه قاموا اول ایردی سلطنت / دولتیش ایدی دنیا اندن شیطنت

جینلر انونکله قوت بولدیلر / انسیله کینه و عداوت قیلدیلر

دیوکیم انسانه دشمن دور یقین / ان بولیتچی ایلوک اتیمز اول لعین

دیو

دیو دشمن دور دور الدآنمه انکا / دیلر ایپ نکارمیه شری سنکا
دیو اولمق آدمیده جهل اولور / دشمنه هر که الدانه نا اهل اولور
نفسی دیودن دفع ایدرسین ای جوان / شیر نرسین دلاور پهلوان
حیف اوله کا الهام وعقلی بوبه‌سین / نفس ایلدوکی ایشه اویه‌سین
چونکه کوردی جنی کیکاوس شاه / کیم ایدرلر جن ایله ایسی تباه
بویله عزم ایتدی که ترک بزم ایده / پس واروبن دیولر ایله رزم ایده
لشکری مازندرانه سوردی تیز / کیم ایده جنیله اول جنک و ستیز
ملک آلم دین کرک اوله دلیر / اوخچی سهمن کورسه روباه اوله شیر
باش اولام دین کرک باش اتدرک / کوکلنه جان مهرینی قیلمایه ترک
سوز او کوشش مازندرانه کلدی شاه / اتونک ایله پکران خیل و سپاه
پیل سنجیدی قموا ایران زمین / رستم ایدی کانده وکلدی همین
کاول زمانده رستم اقلیم بخش / سیستان ملکینه سورمیش ایدی رخش
کلدی بیر صحرایه دوشدی شهریار / دیولری ایستیو کاید کارزار
چونکه قاردی کیچه دیو سفید / قاپدی کیکاوسی و اولدی ناپدید

قیلدی پرجابنک اچنده آنی بند … النه ایاغنه صالدی کمند
قویدی چاه اوستینه پرسنک اسیاب … قالدی کیکاوس و کوروانده عذاب
جون کچ بچشی کشینونک بدرام اولور … ایتدوکی ایش کیندوزنه دام اولور
اومیدن جوج کچ یوزدوندارِه تخت … انکا نه خود تاج ایدرآصی نه تخت
جونکه لشکردین بلورسوزاولدی شاه … قالدی اول صحراده پرکروا پن سپاه
پادشه جون باشن اولورلشکر بدن … بللو درنوله جو باش سنز اوله تن
آخر الامر اول ارادن کیتدیلر … رستمی اول ایشدن آکه ایتدیلر
جون خبردار اولدی ایشدن تاجبخش … یالونکوزمازندرانه صوردی رخش
چوق عنزایم بپلور ایدی پهلوان … دیولر اولمازایدی اندن نهان
کلدی واول دیوی ایلادی هلاک … خنجر ایله ایتدی چکر کا منی چاک
چیزدی کیکاوسی بنددن نیکبخت … ویردی کیرو انکا ملک و تاج و تخت
دیلدی دیو او علی ارژنگ لعین … کانیده انده رستم ایله جنک و کین
اوغلن ایدی و کلدی تیز جنک … ایده مادی رستم دستانله جنک
کیچدی بو ایش اوستنه منک یل تمام … دیو جنی قرشو آرتردی مدام

او شو مدت ارا سنده اول رحیم | بولیبن اولدی عفریت عظیم
او بدیلر جنبیلر انکا سرپر | کیم فسا وایدی ایشی و سور و شر
عادتی دیوی ندور شر و فساد | آدمی چون اتمه شردین هیچ یاد
دیو عادت دور طبیعتدن بو شر | شری اولسه دیودین کم دور بشر
جون که کیچدی دوردن مینک یل تمام | مملکت اسکندره ویردی نظام
بیتبندن ملک چین دولدی غریو | جاندن انونکله چپد باغلادی دیو
آتینینک قانچون اتیدی سپاه | قصد قیلدی کا یره ایرانی تباه
ایلیکی دشمن دوستا وله صانمغیل | دوستلوغینه دشمنونک اینانمغیل
دوستلوغینه دشمنونک سن اولمه یار | کیم یقین اول زهر دور بولور هر بار
نیش عقرب اولمه بیبیر نوش و شهد | سن نچه کیم ایدر سن انکا جهد
نچه تریاق اوله چپیدور زهر و مار | یا قچن ترکل بتوره خشک خار
دوست اولمز اسکی دشمن ایتمه جهد | اعتماد دونک اکسلور اول ایتدقده عهد
همداغ اکلدوکی الچون حسین ده شاه | دوشدی شهدن ملکه اخبار تباه
دولدی اراجیغله شهر و دیار | بویله اولور ایراق دوشیچک شهریار

انکا مغرور اولوبان ارژنک دیو
دیدی کیم دو سوزه ایتیغ بو

خانده کیم معمور ایرور بو لوریخه
آدمیین اولدوروب اوده یاخه

اولدی ایلچی پس اوشبو اندیشه انکا یار
پریپر بیله ایتدیلر عهد استوار

کندونونک قورتین اول رجیم
دورزدی تیمش ایکی منک دیو لئیم

داخی یوز منک غول عفریت لعین
جمع ایتدی آنده اول بدخواه دین

ایکی یوز منک داخی ارژنک ایتدی جمع
ایمکا اسکندرونک ملکینی قمع

جون ایشتدونکدی بولرا احوالینی
کل ایشیت ایدی سکندر حالینی

[illegible]

جون سپهر اسپ شرقی کوردی شهریار
دوتدی آندن هر نه وار شهر و دیار

مطلعینه کونشونک قیلدی نظر
کوردیکیم آنده کونش نیچه حجر

قصد ایتدی کیم دوتوب غربه راه
آنده داخی نه عجایب وار کوره

پس اول ارادتن قیلوبن عزم راه
کیردی توراندین نیکا یوریدی شاه

یولده کلورکن انکا روس و خزر
جمع اولوبن قصد ایتدیلر مکر

قتی دشخوار ایدی روسنک یوللری
یوق ایش وار و دا اشلر ایل کریی

فهم زیرک اوراده حیران ایدی　　عقل و دانش آنده سرگردان ایدی

انگلدی کیم کیرگلی آسان آنونک　　چیقمغینه هیچ یوق امکان آنینک

چشمه سندن کیبی یولی تار ایدی　　هر بیکانی عقرب و سم مار ایدی

دولودی اول ملک دربند و حصار　　مور و مار اندن ایدام دیب گذار

یولی آنینک فکردن باریکتر　　هجر دو شندن داخی تاریکتر

دولو ایدی اول قدرانداز لر　　پهلوان ارنلر و چپ باز لر

اول هواده قوش توگردی بال و پر　　اصلا آنده ایدر ایدی ترک سر

روس شاهی لشکر ایله بیشمار　　باغلادی دربندی کاید کارزار

قویمیه اسکندر ایلینه بیره　　هم داخ اول ملکنک سوادینی گوره

چونکه دربنده ایرشدی یاوه ور　　کوردی دربندی دولو روس و خزر

روز اید وب کیرمکه امنک ایتدیلر　　بالضرورت روسیله جنگ ایتدیلر

هر نیکا لشکر قیرلدی فوج فوج　　قان روان اولدی اوراده موج موج

پیر بر داولدی کا نیکانیکز زر　　کورمدی کورمایه چرخ سال خورد

لشکری شامه اوخه اولب هدف　　چوق کیشی بیکا ئیله اولدی تلف

نیچه لر واخی قیلیجدن اولدیلر — نیچه لر واسیح جراحت بولدیلر
آز یاخن اولدی شه یزدان پرست — بولماق اول دربند اوستنده شکست
لیک ایدوبن عنایت اول صمد — پیر یدی شاه مه ملایکدن مدد
پس شکسته اولوبن روس و خزر — قاچدیلر شاهنینک اونکیدن سربسر
کیمه کیم حق عصمتی همراه اوله — انس و جن اول اگر کیم شاه اوله
حفظ حقونینک سپر کیمه کیم یار اوله — اتش سوزان انکا گلزار اوله

اول غضبله روسه کیم وبنا نه ور
اتیدی روسی سپهر زیر و زبر

چونکه اول خواجه بوخانه غضب — انلارونینک قهرینه بولغنور سبب
قیلدی انلارون قمو برنا و پیر — عورت و اوغلانلرین قیلدی اسیر
بیخ و بن یاغدی بیجدی یهت یار — شوبله کانده قالمدی بهتر دیار
کندو ون بیک ایله نیچه شوم اولور — حاصلی اولتی دولته مذموم اولور

در رضا یافتن اسکندر با جرجی عقاب

یوریدی آندن خراساندن بیکا — یولده حق اخباری ایرشدی انکا

شاه

دیوی ضحاک نینک قیلیچیله جسم / شویله اوردی کا ییتدی وارلوغی عدم
یاردی اژدرنینک یوراکین تیغ زن / شویله کیم دیو پپیده پلیش
رایت اژدرنینک اولدی سرنگون / لشکرینه آخدی بیر دریایی خون
بیله اولوردو لشکر اهرمن / هیچ کیم بیلمس کیم اتنک حالی نه
هر کیمینک کوردی بو دنیایی قیی / او و ایله وردی اول جان و تنی
دیو دور ور نفسونکی بیر راه زن / تا سنی بدراه اید پیر مکر و فن
تا بیلا پس نفسونکی اولمه زبون / گرز بون اولدونک سنی دونتدی جبون
هر که نفسی نه ندی اولدی بشر / تا نمادی اولدی ایتیکدن بتر
احمدی قوی نفسونک احوالینی / شاه اسکندر ایشیدیسن حالینی
جونکه اژدرنینک یوراکین اولدی چاک / شاه اسکندر الکین اول روح پاک
دیولاره منهزم جون اولدیلر / هر پریسی بیر یانکا قاچدیلر
پیر بیر داولدی که چرخ روزگار / ایلمه کورممیشدی اول لیل و نهار
شاه سکندر لشکری منصور ایدی / هر بلا و هر عنادن دور ایدی
دیولر جونکیم بو حالی کوردیلر / جنک ایده لشکر الخینه کیردیلر

بیردین انچان وهوادین دیو شوم | چاره گر اولدی اوراده شاه روم

جن وانسونینک اراسنده نبرد | قوپدی کیم کوککا ایرشدی خاک وگرد

کوس وصنج ونای ایتیب وگجه خروش | دیو باشیندین کیدردی عقل وهوش

هزیمت یافتن لشکر چین از پیش سکندر

نعره اوروب لشکر ایتیب وکده غریو | دوکلور ایدی هوادین ییره دیو

کیمین آتته باصدوروب قیردی شاه | کیمین ایتیدی فیل ایاغیده تباه

کیمنی قیلدی عزیمتیله هلاک | کیمین ایتیدی تیغ زخمیله خاک

اولدی چین دین آرش او خنده شمال | طوس النده اولدی اکوان پایمال

گیو الندن اولدی بیم خطاسی دیو | تورا ونکندن دوشتی بیم دیو ایشیغ

اوشبو حالتده که چین مغلوب اولور | گورکه شاهینینک باشینه ایش کلور

انونکیچون کیم سپه شاه و سپاه | کیم دگل قوت ویرن الا اله

تا اوزینه کیم پچه مغرور اولمیه | زور بازو سینه تکیه قیلمیه

اول که بو حالی روایت ایلدی | نیزه بور سمه حکایت ایلدی

کیم دورر کین قلب اچینده شاه روم | مندی تا که بو بیر پنبه دیو شوم

کیم ایاغنک اول دیو ایدی چون دوال — نه عجب حکمتدور بو نیچه حال

اولدی اول عفریتنینک ایاغی کمند — قیلدی شاهنینک جمله اندامینی بند

نطقی باغلندی و اوزماز ایدی دم — کیتتی یادیدین عزایم داغی هم

اول عزایم که اوخیدی قده پیری — داغی دیو اولوردی اننک چاکری

لاجرم دوشدی آخ اول لشکر زبون — اولدی انلاردین روان سیلاب خون

آخر الامر ایردی لطف کردگار — دیودین قورتلدی تا که شهریار

هر فرشته ایندی کوکدین بیره بیر — شوبلیه اوردی بوکا ولدی زیر زیر

نه غم اول اللهدین اولا نه عون — گر انکا دشمن اولور پیچه جمله کون

ایتسر ایسنک آنده ایسکل مدد — کاینده قورقودین سپینی ایمن صمد

هر کیمه کیم اندین ایرمز ایپه عون — بیردم آسنی ساخلیامز ایکی کون

چونکه اول عفریت ایدی سردار دیو — اول اولیچک جنیدین قوپدی غریو

جنه دوشدی انونک اولومیندن هراس — کیم بولر دیوار ایدی و اول اساس

هولدین اول آرده جنی پیپا — بیره دوگوبن اولدیلر تبا

سپلدی شاه کیم لطف ربانی دور اول — رحمت والطاف حقانی دور اول

خوف کونکلدن کیدوب ایردی امید | بولدی باغلو قاپو ینا که کلید
جمله مشکل لر کلیدی آنده در | قاموغ پکین لر امیدی آنده در
اول شو مشکل ایش انکا آسان اولور | مشکل و آسان انکا یکسان اولور
عقلی چون باشینه کلدی نامور | اول یکینه کلدی عزایم سر بسر
پر عزیمت اولیب باشلادی شاه | ایتدی روشن کونینی جنونک سیاه
اول عزیمت ایلدی جنی بی اثر | شویله کاولدیلر قمو زیر و زبر
انسه چونکیم فتح ویردی کردگار | جنیلر قتل ایلدیلر بیشمار
اولدی حق فرمانیله فیروز شاه | قاچدیلر مخذول اولوب جنی سپاه
آنده شاهنک اولدی جمله شرق و غرب | ایتمدی کیمسه داخی انونکله حرب
دیولر داخی مسخر اولدیلر | جمله فرمانینه چاکر اولدیلر
یرده کیم وار ایدی پیر نامور | خدمتینه باغلدی انونک کمر
دنیده نه شهر قالدی نی دیار | کانی ایتمادی مسخر شهریار
بو قاموسی صونکره ینتدی عاقبت | بونده قویدی کندو کیتدی عاقبت

در بیان تقلب روزکار و بیوفایت ادوار

خوش دور و خوش لذت عیش و حیات / اه کاول شیرینی تلخ ایدر ممات
یورکوم بو دردله پرخون دورور / کوزلروم بو غصه دین جیحون اولور
گر فریدون اولسه گر افراسیاب / بولمز بو زال دنیادین نه تاب
جنکلی ایردی غده اجل شیوبلکه تیز / زرودان ویرا اجل نه اروه شیر
گرچه بولدی زور و زر بهرام گور / عاقبت بهره نه اولدی انکا گور
گرچه حکم ایتیدی روان نوشیروان / نیش مرگ اولدی انکا نوشین روان
نیتدی اول سلطانلره بو خاکدان / آنی واخ ایده پنکا اول بیکمان
قیلمه انکا اولمه عهدندین غرور / کاولمیا پیش نکریدین بیچاره دور
ویلینک کا ایشو نکده اولمایه خلل / خالق ایتکیل صدق و نیتله عمل
خالقونک رضوانتی ایله طلب / منزل قربه یوپس ایت روز و شب
ایسته سنک اول تنکری ایسته دور بس / سعی ایتمینک انکا ایتکیم اولدور الیش
جنته قالمه که آندین بیک مکان / جهد ایدرایپ سنک بولینور بیکمان
بو سوسله ایسته سنک حور و قصور / نه گر که همت ده اولماپه قصور

کیمدورور ازنک دیو اول نفس شوم
عقل دیدوکیم نه درپالار روم

عجبدورور شرح ایتدوکم خناس دیو
حرص دورور انکدوکیم وسواس دیو

کبری بیل اکوان دیولا محال
شهوت اولدی دیوکا دیدور مثال

دیوکیم شاه بویین بند اولدی هم
بو سوزی کیم ایدیرم کی ابله فهم

حلم دورور طوپس دیدوکیم یقین
کاولدورور قهر ایلین کبرنی همین

کیوکیمدور قوت عقل ابله دور
کارادن دیو همی سوررای سوزی دور

اول عزایم شاهی قورتار ملک
کیم یقین کلدوکده اولور لاشی شک

کیم دورورارش ریاضت بیل درست
کیم اولورانونکله شهوت پای سست

تور اول لاحول دورانکا خبر
کیم بوز افعال بد اونکندن قچر

لشکر جن باقی اوصاف بشر
کانده یوخدور خیر اولدور جمله شر

وسوسه سینه سینک اولمیشدور مکان
شویله کیم جن بیله مار تندران

عاقل ایسنک چاکراتیماکه دوربیش
نفس دیوین عقلنکا کیم بودر ایش

تیغ لاحول ایله ایسکندر مثال
نفسو کنک دیو ابله ایدرسین قتال

واردات قدس درون پنکا مدد
سن کوراسین نجه بیر اول صمد

بوردایل

١٦٠

193

بور ذا ایل کیم سنونک تفسونکده دور
دور شوب آنی قضا یلله کوتور

کیم سکندر کیبی دولت بیله سین
نه سکندر کیم سلیمان او که آیین

احمدینه لطف قیل ای مینمون
تفسونک دیونیه ایتکیل زبون

کندولک اوصافین اندین ایله قمع
کیم ایریش تفرقه بیزینه جمع

انکا پس اولغیل الهی رهنمون
قوته کیم تفسی قیلغه انکا زبون

لطفونک ایله ایله قیلغیل سن انی
کا انکا پابند اولمیه کبر و منی

قیلمه مفتون انی دنیا جامینه
کا ولمیا مجبوس عقبی جانبینه

سندن اوزکه نه که وار دور ای غنی
فضلنک ایله بی نیاز ایلا انی

داستان رفتن اسکندر بمصر و شرح عجایبها که در انجاست

قوس چون چون کونش قیلدی عیان
زمهریر اوخینه قورلندی کمان

جوشن پولاد کیدی نوبهار
هم حواصل پوش اولدی کوهسار

روزگار اولدی عبوس و قطره ریز
تیرباران ایتدی هر بیر زمهریر

داشقه وا ام دوییر اتونک سینه
ایچی واخ مجروح اولور زخمینه

جون انونک آدی عدو الدین دور
انکا قهر شوار مغ ایمن دور

ایکی نوع اتش اولور انکا سپهر — پهری و ورخشک اول ایکیسونکا پرتی
انکلر و بنکله ملک جان معمور اولور — ایچی و اسیشی بمداخی پرنور اولور
اتش ایله دفع اولور باد و پرد — سرخ کل اولورمی ایله روی زرد
مصلحت ایچون آنی رد ایتسه نقل — نوله جاندن جون قبول ایلدی عقل
جونکه اول سندن خلاص ایلدی سنی — وحدتیله نیچون اولور کبر و منی
وار ایسه عقلونک قوه الدن انی — وحدته کیرزونک پس کیدرسن سنی
ماومن لیغی چو سندن اول الور — اول کنا سه کیم دییم طاعت اولور
وحدتی بیلکیل که بیرلکدر همین — قوی ایکی لیکی کاوله وحدت یقین
وحدتیله ایکی لیک اولمایه جمع — بیرلک ایتر سنک ایتا ایکی لیکی قمع
باغ جان بولسون دیرسنک نشو و نما — جهد ایت سنده نه من قالسون نه ما
مومن اولنده گرک فرما و من — تا من ایتیرسنک من و مایی تو سن
قنسی باشده کیم اوله ما و منی — کاسونی تندن ایررلر انی
هرکه باشکا نینت و ته مکان — دوشوبن بوینی اوزلور پیکان
جون اناخیر ویدی اول محتشی — طوق اولدی بوینینه حق لعنتی

فاکدن

١٩٦

خاکدین اولن کیشی مسکین کرک
خاک اولا آنه کبر و کین کرک

خاک ایشی افتاده لیک دور و یقین
پس انکا افتاده لیک کرک همین

خاک کبی کر فتاده اولکیسین
رحمت آثارنده احیا بولکیسین

کونکلونکنینک باغده ترلر کل بیته
لاله و نسرین و سنبل لر بیته

خاطرونک مصرنده بیته نیشکر
خشک خارکدین کله خرمای تر

مسکنتکه چون تواضع ایتی خاک
لاجرم حضرت خلافت بولدی خاک

کندوبی چون کیم نتاده تیلدی اول
انجم و افلاکه قبله اولدی اول

انجم و افلاک اتیکچون نیچلاف
کعبه پیکلی آنی ایدیلر طواف

انبیایه جمله مظهر اولدی اول
اولیایه واخی مصطفی اولدی اول

انکا ایندی تنکریدین وحی و کلام
علم عرفان واخی اندین اولدی تام

انس و جن‌نونک مستقری اولدور
اولو ودیری مقری اولدور

چون هیولی سین عمرکیم دور زمر کیدر
سوکوپسین جهد ایله کونکلونکدین کیدر

چون جهان کیمیاسینه ایتیم وفا
اعتماد ایتمک انکا اولور خطا

چرخ صور آخر که نه دستان ایله
بیره باصدی رستم دستان ایله

نیچه قیلدی آغلدیب ضحاک زار / نیچه بیسه ایتدی عزیز مصر خوار

نیچه کمرا ایتدی بو چرخ تیره فام / کیم دو شب جم تو براغه اوشاتدی جام

گشته نه ایله قیلدی اول گشتاسپی / جام صونب نیلادی جاماسپی

تخینی ویرن سلیمانو نک بیله / نیتدی ذو القرنین تاجن کیم بیله

در بیان حصن سکندر سمرقند و مرو و هری را

لشکر جنبو نک چو ذو القرنین شاه / شو یله کیم شرح ایلدوم قیلدی تباه

جون شیاطین اولدیلر جمله هلاک / قیلدی آنلردون خراسان ملکی پاک

یاپدی مرو ایله سمرقندی تمام / هم هراتی داخی شاه نیکنام

تا که کیچدو کیچه دور روزگار / اول مواضع قالدی آندن یادگار

کیشی ایله اتمک کرک چون کیم اوله / دنیده دایم آنی باقی قاله

ایلرو کیلر امارت ایتدیلر / آدا چون ملکی عمارت ایتدیلر

خالق عالم عمارتلیغ سیور / هر که ویرانلیغ سیور آنی بخیر

شیمد یکیلر ای عجب دایم نیچون / ایلی بخیرلر آخرلر دون و کون

اول اراده مصر و اردی شهریار / کورودی مصری بیرا و لو خرم دیار

ییری معمور و صویی صحت فزای | توپراغی جنت هواپی گلگشای
هر بیکادن ایکی ایل لیغ یول تمام | اولیش اعماللدن آنینک کلام

دیدن اسکندر شاه جایی که در انجا صور بود

جونکه مصر و نینک کشورینه کیردی شاه | انده چوق دورلو عمارت کوردی شاه
بولدی بیر قبه پر نقش و نگار | کیچمیش انینک اوپتینه چوق روزگار
کیمسه بیلمز کیم ندور ترکیبینی | یا کیم ایتیبدور انینک ترتیبینی
پیش یوز آرشون هر بیکادن طول و عرض | یازلو هر نسنه کا تینسنک انده فرض
یازلو انده صورتیله انبیا | نقش اولیش صورتیله اولیا
یازیلو انده سلاطین واخی هم | آدلو اولیه عرب یا خود عجم
هم مؤله هم قلندر حیدری | گبر و ترسا و یهود و جهیری
کعبه و مسجد کلیسا و کنشت | یازلو انده واخی هم زنار و بت
یازلو انده قامولت کلمدین | کیمسه آیین و صفاتین بیلمدین
کلمدین هر طایفه شکلی که او | نقش ایتمیشلردی انده ایشکا
یازلو انده هم سکندر صورتی | تورله جنک ایتدوکینونک هیاتی

یازلو انده بهمن و اسفندیار
رستم و دستان و هم سام سوار

نه و مور انکا ایدر نه واشش اثر
نه خود الماس و واخی نه خود تبر

قاپو سنده یازلو اتنک بو خط
کای سکندر اتیمه ایشو نکده غلط

یاپمشوز بو مسکنی بیز اوش تمام
هر که وار ور قوتی ای نیکنام

ایده بیلسون اوش بو معموری خراب
گرچه یا نمقدن کینگر اتمیک صواب

دانه خردجه اندن شاه عهد
قو بره مادی نیچه کیم ایتدی جهد

کیملرونک بیری ایدی کورکیل بو یر
کیملرونک پیلا یبانونک ضونکره

دیدن اسکندر قبهٔ اهرمن را

بولدی انده بیر عمارت واحی هم
بس معظم بابه فی نقش و رقم

اودی اهرمن اتنک غایت بلند
دور دو کو مجه اتیمیش انکا کزند

دور هر پشنه کید رور کیدر
لیک انکا او لمیش اول کارگر

ایچی مصمت داشی غایت استوار
کیچمیش اول یا پیللی خوق روزگار

انده بیر کرپس وار ایدی یازلو
دور میش ای بیلانکج اوزره ای اولو

کور نچک آنی دیدی شاه جهان
کیم انونک معنیسی بو اوله تمان

کایتمیشدی

کاتیمشیدی برج سرطانی مقام — نسر طایر بو یابیلدو قده تمام
اوره ده پیلندی کادم کلمدین — دنیی اتینک آن نقشی ظاهر اولمدین
بو نچه ییللر ایلردون اول مقام — انده یاپیلین اولمیشدی تمام
ینکی دکل ایپکی دورور بو جهان — جون کیشی لردون قالوپدورور نشان
بگیمش اوتیتینه بونینک ییللر دلیم — لیک محدث دور بلا شک نه قدیم
دور ایدر سال و مه دور زمن بعتین — نه اولین پیلور کیشی نه اخرین
اتونک ادوارنده پیری عیان — اوجیوز التمش مینک ییل اولور بیکان
هر پری بو درجدن جون مینک کزن — ییل ایله کونش یوریر برجز خنک بوزین
اوتوز آلتی مینکدا اخی پیر دوار — ییل ایله علم اهلی دیر آنی شمار
کیم بو جنک هر پیریسی کیم مدام — کونش اوج مینک ییل دوتر کوکده مقام
ییدی مینکدور بو داخی بیلکیم عیان — اولدی هر سیاره جون مینک ییل دوان
او شو ادواری نچه مینک کز سپهر — یوریب دوکتمش اولا ماه و مهر
نچه داخی هم دونوبن دوکده — وای انکا کیم جبرخه اول تکیه ایده
او شو سوزدن کیم دیدوم اوزولکی سیل — مسکت دوت مائین لیکی توغل

سوال کردن اسکندر از بحر نیل

نیل اریاغین داخ آنده کوردی شاه / منبعی قاندین دیبن صوردی شاه

دیدیلر خط استوادن ایلگرو / التی آیلیغ یولدن آخر اول رود

قطع قیلور بیری خط استوا / دون کون ایکی نصف ایدر آنی جدا

اولدور خط استواکا ندن رود / وار عمارت یوخدور داخ انکا رو

قمر دیرلر وار دور آنده اولو داغ / خوب و تابان شویله کیم روشن چراغ

پر یاتیدن پیش اولو چشمه چیخر / پیش داخی هم پر ینکاسندن آخر

اول میشی یوز بیر پر پر کلور / اول اراده جمع اولوب پر بحر اولور

اول میشی داخی اولور پر بحر هم / پیر اراییه دیرلبین پیش و کم

هر پریندن بونلر ونک پر جو بیار / چیقیب ایدر ربع مسکونی قرار

پر مسافت کیدوبن کیر و کلور / اول ایکی پیر یره هم پر بحر اولور

پکمان اول بحر اباغیدور بو نیل / لیک اوش شرحینی دیدوم مجمل بیل

دیدی شاه حیران اولوب کیم ای خدا / پادشاه سنسن و پیز قامو گدا

نه کرک مرزنسه سن سن پیلین / چاره سینی قامو اشیانونک قیلین

سندن اولمیش ور وجودی فانیی — هر نه وار فانی و سن قیوم و حی

مصره مصر اولماغچون دور پیکان — کایتدی نیلی قدر تونکای چو روان

در صفت روغن مصری کیم [illegible] ایمیش

اول نباتی و ایسنخی شاه آنده بولور — کیم بمیشی هر ییل انونک باغ اولور

نچه سی کیم صمغ اغاجدن حنخر — اول باغ اندن الیه چیقوبن آخر

روغن مصری دین اول باغ اولور — نچه صیبر ولر انونکله ساغ اولور

بیری عین الشمس ور انینک ییمین — صوبی وایسنخی پیر قتو وند ور ییمین

اول صوا آیروخ بیرده میتور مرافی — اول ییر ایروخ صوایله میتورمرافی

دیلده قطویه بولیپدور اول صواد — کورنه صنعتلر قیلور رب العباد

فکرا ایت نچه عجایب بار دور — نسنه انسانه نچه باره دور

صنعتینه باخ که حیران قال ایسین — قدرتینی کور که عبرت آل ایسین

شاه داخی قیلدی هوس مصره گیره — کاول داخی پیر شهر بنیاد این اوره

در صفت باغ [illegible]

کانده داخی هم عجایب چوخ اوله — شولیه کانینک کیبی داخی یوخ اوله

بولدی اول ساحلده بر خرم بهشت — توپراغی مشک و صویی عنبر سرشت

کل سیمیندن هوایی خوب راغ — مصر شهرندن اوتوز فرسنک ایراغ

یاپدی بر شهر آنده پر رنک و نکار — تازه و خرم چو باغ نوبهار

اوردی اصطرلاب ایله بنیادینی — قویدی آتینک اسکندریه آدینی

یاپدی اول شهرینک ایچنده بر منار — کانکا بنکزر کورمیشدی روزکار

اول منار اوستنده دوزدی نیکرای — جام کیم دیرلر انکا گیتی نمای

بیره خیر و شر نه اولسه ماه و سال — کورونوردی اول جام ایچین آندن خیال

هر نیکاون لشکر اولدوغده روان — کورونوردی اول جامده عکسی عیان

دایخی مردون شه نیکو خصال — دوزدی بر تمثیل انکا آدم مثال

جون مرتب اولدی اول بی روح جسم — شاه منار اوستنده قویدی اول طلسم

بیره دن اول شهره خصم ایلیاسه عزم — کانی فتح ایتماکه کالوب ایده رزم

اول نیکا دوندردی اول صورت نکر — ایل و شهر آلورایدی آندن خبر

نه قدر کلسه عدو فرسنک و میل — بیلنوردی آنده نه سوز ورانی بیل

بو طلسم داخ ایله ایتمشدی شاه — کیم هوام اولمزدی آنده سال و ماه

کورم

کورمز ایدی عقرب وهم مور و مار
نه مگس نه پشه زی خرم دیار

اوشبو رسمیله دوزتدی شاه روم
کند وا چون اول اراده مرز وبوم

شهر یاپدی کند وا چون شهریار
کند وکیتدی بوبنده اوش شهر ودیار

نیچه لر یاپدی پرای او تورمدی
نیچه لر تخم اکدی و کوتورمدی

کیرمسون شهر ووه ودین مور و مار
مور و مار اولدی پیتنده تار ومار

کاه شهرین مومن آلور که فرنک
شهریارونک یبری اوشته کورنک

در بیان خرابی منار اسکندریه

ایشیت ایمدی اول طلسمونک حالینی
هم نه اولدی اول منار احوالینی

بونی آنلر کیم حکایت ایتدیلر
پیزه بو رسمه روایت ایتدیلر

چون ینی عباسنک اولدی اول دیار
هم خلافت دوتدی آنلرده قرار

کلدی مغربدین یکادن بیر فرنک
واشی مومن ایچی دولو کفر و زنک

زهد له قیلدی ریاضت آشکار
شویله کا ولدی قامو خلق انکا شکار

خلق آنی اهل امانت صاندیلر
صاحب زهد و کرامت صاندیلر

ظاهرنده کورمدیلر هیچ عیب
باطنین کیم بیله جز علام غیب

اول قدر اسلامده قیلدی درنگ
کیم خلیفه بمدمی اولدی فرنگ

اول تورور ایکن خلیفه اول لعین
پرکون ایدور یا امیر المؤمنین

شاه سکندر کا نونک ایدی بو جهان
بو منار آلتنده گنجی دور نهان

گرالونکا کیره اول بیرمایه گنج
لشکرونکا وسکا یوق داغی رنج

دوتنه بین اول مال ایله پیچد سپاه
اوله سین ایرانیله تورانه شاه

گر بو مالی کیم دیدوم سن بوله سین
اول سکندر کیبی سلطان اوله سین

دین واسلام آله سندن بوی ورنگ
قیلجوندن یوق اوله گبر و فرنگ

مالی آنلر کیم قیوبن گیتدیلر
پیکان ان کندولره حیف ایتدیلر

سن بولاریما دو کیسنی بی بیدور
کاسل وانش اوله تنک ایشی بودور

زر دورور هر عقده یه مشکل گشای
مال دورور قامو ایشه رهنمای

مال نعمت دوراتی خرج ایدیچک
لیک محنت دور قویوبن گیدیچک

ییچک دیرلکده آنی نور اولور
اولیچک قالسه عذاب گور اولور

باشرچق مالیله چوق ایلش امیت
لیک باشرمایچق چوق باش اتیت

چونکه ایشتدی خلیفه گنج وزر
قیلدی گنجونک حرصی جانینه اثر

اول مناره آلتینده صاندی گنج وار — بیلمدی کیم انده درد و رنج وار
نیچه لاری حرص مغبون ایلدی — نیچه لارنینگ یورکی خون ایلدی
آدمی‌نی حرص دور گمراه ایدن — چاه اهلینینگ یرینی چاه ایدن
جون هوس ایتدی خزینه چیخمغه — قیلدی فرمان اول مناری ییخمغه
جون منارونک ربعی ییخلدی تمام — اول طلسم اولدی خراب و سندی جام
ناگهان بیر کیچه قاچدی اول فرنگ — شویله کیم بایدین چیخه تیر خدنگ
شویله کیتدی اول خلایقدن نهان — کیم دایخ اندن بلورمادی نشان
اوشبو فکر بله ییخلدی اول طلسم — شیمدی اندن بو صفت قالدی و اسم
نه عمارت قالپ ویران اولور — حادثه بنیادی محکم دور قالور
اولدی ویران اول اله کیرمدی گنج — فکر بینر ایشده همیشه اوله رنج
رنج اولور رای پیرلر حاصلی — حل اولور رای ایله هر ایش مشکلی

فی التمثیل والموعظه

دیدوکم شهری که یاپدی شهریار — بو وجودونک شهرینه قیل اعتبار
اول خلیفه نقش دورور پیکان — کیم بو شهره حکم اول ایدر همان

جام کیم دیرلر آنکا گیتی نمای — کونکلنک کوزکوسیدور ای پاک رای
عقلدور صورتله جمله خیر و شر — ظاهر اولور آنده ایتدوکده نظر
عقرب و پشه نه دور دور مور و مار — نقش ده اوصاف شیطاندور که وار
زینت دنیادور اول فتان زنگ — ایچی زنگ دور ایشی دور هر بوی و رنگ
دیلمنک اول شهر کیم معمور اوله — جان و کونکول اول خللدن دور اوله
صورت عقلونکا آفت کیرمیه — نفسونکا غول خلافت کیرمیه
زینت دنیایه مغرور اولمغیل — انکا اویب تنکریدین دور اولمغیل
کیم زیانی جوق و نفعی از دورور — نفسی تلبیس ایله یولدن آزدورور
انکا آلدنمه که نادانلیک اولور — عاقبت ایشی پشیمانلیک اولور
کیم کورر پسین بو جهانی جون کیدیر — اعتمادونکا دورر ایش آندن کیدیر
دنیی سیون کیشی راحت بولمدی — دنیادن اولن جراحت بولمدی
ننه کاصلی خاک و آب و باد اوله — داخی آتش آنده نه بنیاد اوله
جمع اولوب آره ده بودور دای یار — اعتدال اولدوغده بولورلر قرار
اعتدال اول دم کا راوندن اوله کم — هر بیر بیرندن آیرولورلر لاجرم

باطل

باطل اولور پوز بیلور ترکیب تن — محکم اولدی صانعه بو ترتیب سن

دوردی صد نخجه بولالر اعتدال — کاتیمالر بیر بیرندن انتقال

بوی نکه غره اولمه کیم چمان — پیره زن دور گرچه رنگی دور جوان

چو خلرونک عقدنده در بو پیره زن — لیک داغ ابکاردون بیل ای پسین

اول که اردی انکا رغبت قیلمدی — اولکه عنین ایدی آدن انکمدی

دینی اچون نه کرک بو حرص و آز — دینی چو سخنه اچی کیم عمر اوله آز

جون قیوبن کیدیور بو ملک و گنج — پس چپن ایدیکیم نه کرک در بو بچه رنج

دینی قوی عقبی اچون ایت عمل — تاکه تپه‌رنده اولمایه خلل

ملک اولدور انکا چون ایله جهد — تام اولیه نه داقونک دوله شهد

ملک اول کانده تزلزل اولمیه — دولت اول کانده تبدل اولمیه

ملکیمیدور اول که آنی ناگهان — دشمنه قویوب کیدیلور رایگان

احمدینونک ای کریم لایزال — دینونک حرصینه قیلمه پایمال

آنی سن اهل قناعت ایلگیل — ذکرونکی انکا بضاعت ایلگیل

خاطرونکدن عشقونکی دور ایتمگیل — کونکلنی دنیایه مغرور ایتمگیل

امید اولدییه کیمسه مالک دول
سنسن امیدی آنونک یا ذوالجلال

هرکه امیدن پناه و عذر و قیله
رحمتکدن چاشنه کیم محروم اوله

پر مبارک کیچه کیم قمر ایدیی
آنده عیشومیز یوزی حمرایدی

یار اولمیشدی منوم له بیم قدح
دولمیش ایدی کونکلم و جام فرح

قالمیشدوم خط و خالنده اتنک
محو اولمیشدوم جمالنده اتنک

غمزه اوخی جانه کار ایتمیش ایدی
کونکلومنی لفی شکار ایتمیش ایدی

گاه یوزندن کوزوم الور ایدی نور
گه مشامم زلف مشکندن بخور

کیچه مونک قدری برات اولمیش ایدی
زهره عیشو موزه مات اولمیش ایدی

پر یاینمدن ساکن اولمیش افتاب
پر یاینمدن وشن اولمیش ماهتاب

طیب الوقت آنی ایتمیشدی قدح
منکا آنونک یوزی وبرمیشدی فرح

من انکا تیلوروم اول ایت نظر
من صورروم اندن اول آیدین خبر

سوال ایتکانی از حال ماه و کوکب

دیدیکیم شرح ایت نیچون ابواب مدام
گاه آکسیلوروکه اولور تمام

گاه پر نیچون اولوروکه کمان
که عیان نیچون اولوروکه نهان

دیدم

دیدم ای لطفی بنفشه یوزی گل — پلکه آیونک یوزی کندودن وگل

نوری آننک کندودن اولاییدی — نیچه ارتیبا نونک الیلاییدی

نوری کونشدن آلوراول ماه وول — لاجرم که بدر اولور که هلال

نه قدر کیم کوندن اولور اپ دور — اول قدر آرتر آننک جرمنده نور

نه قدر کیم کونشه یاخین کلهٔ — نوری آننک اول قدر اکسوک اوله

ای جونکیم نوری کوندن آلور — پس بو کورونن کونش نوری اولور

صورتده اول نور آننک دور یقین — لیک معنیده کونونک دراول همین

جوابی توحکیم کوستیلکان تمثیل [illegible]

شو یله کیم نور ایه کونشدن کلور — نورنی ظاهر کندوسی باطن اولور

بو جهاننک داخی وارلوغی عیان — حقدن اولدی وقمودن اول نهان

جمله عالم آندن آلمیشدرو جود — قاموسی پینه اول قلیدور فیض جود

پس بلیندی کاول اولدور آخر و اول — شو یله کیم هم باطن اولدور ظاهر اول

گر مؤثر کوزدن اولدی پنهان — بو اثرلردن آنی بیلکیل عیان

پر اشارت داخی ایدایم پنکا — گر قولاغ دوترا ایسنک بر دم منکا

ای کونه نیچه کیم یاخین کلور / وارلوغی کویمدین کون آز ایلور

کونشیله چون ایده اول اجتماع / وارلوغونی کندودین ایردی وداع

ایلمحو ایدرا اوراده کندوزین / کیم نه کیچه بولونور نه کوندوزین

پس بیلینور اول کیشی حقه ایره / کاول اول وارلوغینونک ترکن اوره

ورمسه پروانه ترک بال و پر / بولمییدی شمع ایرماکه ظفر

کندونینک بیچاره چون ترکن اورور / لاجرم ایرمکه نوره یول بولور

جسم ویران اولسه جان معمور اولور / شمع چونکیم اوده یانه نور اولور

بیلکه سندن کیتمینجه بو صفات / روشن اولمز سنکا سر کنز کشف ذات

تا که کیشی وارلوغینی ویرمیه / بیر نفس محبوبنه اول ایرمیه

حجت روشن بو سوزه ای اولو / لن تنالوا البر حتی تنفقوا

حق ویرایشنک مادمن لیکی کیدر / آنی دین کیشی کندویی بیذر

چونکه او شبو سوزلاری سنکلادی اول / سر توحیدی تمام انکلادی اول

دیدی کرچه مست بین سنکا جواب / خوش دیدونک والله اعلم بالصواب

سؤال از عطار

اوبو

اوشبو سوزی سویلر ایکن ناگهان | اولدی پیر فرزانه مشرقدن عیان

سویلر ایدی بی زبان صوت و دم | یازر ایدی بی دوات و بی قلم

چونکه اول فرزانه کوردی نگاه | دیدی بو کیم اولورای اناکاه

دیدوم افلاکونک دبیری بو دور | اول دیدی سیاره پیری بو دور

بو سوز ایچره داخ اول ایرادن گیرو | چیقدی بیر خاتون پاک لعل رو

بیر الینده دوتمیش ایدی اول رباب | بیر الینده لعل گون جام شراب

چون که اول دلبر آنکا قیلدی نظر | دیدی بو کیم دور منکا ویر گیل خبر

دیدی آنکا کیم بو خاتون زهره دور | بیدی انجم ارا پسنده شهره دور

چیقدی صونکره بیر سار و خونخواره مرد | کیم همیشه ایشی کین و زور و نبرد

کوزی طاغه توتخا نور آتیسه خنجر | قیلچی صحرایه اوغرا اپسه یاخر

چونکه کوردی آنی دیر بو کیم اولور | کیم بو رسمه خشم و بیتیلو کلور

دیدوم اول بزنده خون بو دور | پرول جلاد گردون بو دور

سوال از مشتری

چیقدی انونک اردنجه بیر داناى گاه / عالم غیب اولمیش انگا آشکاه
قاموحکمی عدل ایله قیلور ایدی / فکر سیر هر نسنه بیلور ایدی
چونکه کوردی خواجه اول پیمبر / دیدی بو گنبدوره منکا ویر گیل خبر
دیدوم انکا کیم بو دور مشتری / جمله اهل سعادت سروری

سوال از زحل

چیقدی انونک اردنجه بیر هندوی پیر / هندسه علمنده غایت بی نظیر
هم حسابنده انونک کون و فساد / هم نهادنده اننگ ظلم و عناد
چونکه اول فرزانه کوردی منکا / دیدی بو گنبدوره منکا دیگیل ای یار
دیدوم انکا کیم زحل دور بو یقین / کیم بیر دیدور سپهر هفتمین

در بیان عالم و جاهل

دیدی دانش اهلی هرگز اولمسون / بو جهان هرگز بولار سیز اولمسون
دیدوم انکا اهل علم اولمز یقین / فانیی قور باقیه وار ور همین
علمه دوریش علم دور آب حیات / علم له اولور حل جمله مشکلات

جاهل اولن کور و عالم دور بصیر / اول هم ایشیده بیخبر بو در خبیر

علم اهلی زنده دور جاهل اولوک / خانده بیر دانا که وار عاقل ولوک

جهل ظلمت اولور و بو علم نور / نوره کیم ظلمتدن ایت کندوکی دور

پس دیدی بیلدوم سینی ای دوست من / کیم بیلور پیین قاموقتده نسنه سن

سوز جو بو نوع اولاکا توره ملال / پیر سوزه واخی کل ایله انتقال

دیدوم انکا جو خدور انواعی سوزونک / ندورور خاندن گر کلونکور سینه دیک

دیدی اولکیم دشمنینه بوله دوست / پس آینی توپراغیله آتیمایه پیست

عاقبت آنونک سر انجامی نولور / دشمن الندن باشینه نه کلور

سنده ور شرح ملوک باستان / شرح ایت بو بابده پیرداستان

تا ایشیده اوزا وله اول نیره پند / اوله اوزستنونک سوزندن سودمند

دیدوم اولمزسه اله بیر دوکده یار / شاید آینی ازور ایده روزگار

دشمنه ایللوک مروت اویلمیه / عقرب او خشاتق فتوت اویلمیه

آلمین فرصتده دشمندن دمار / بیسلمیشدور جیبینونک اژدهار

اول کیشی کیم دشمننک فرصت بولله / پس مروتدن انکا ایللوک قیلیه

کورآفی کیم کوروی قیدافه بقین | شاه ذو القرنین انکا ایندکین

مطلع نوابستان اسکندر با قیدافه

وار ایدی مغربده بیر خوش شهریار | ملکی بیحد و چریکی بیشمار
لیک خاتون ایدی قیدافه بنام | حکمی الینده انینک مغرب تمام
کاردان ایدی و هم پاکیزه رای | عقل ایله هر مشکله عقده گشای
عقل ایدر جمله مشکل لاری حل | عقل اولمابیده چوق اولور خلل
عقل دور معلول اول علّت نه | عقل قوّت دور زینت دولته
اول کیشی کیم عقلی یوخ دور دون اولور | هر نه ایش کیم دوته اول مغبون اولور
کوروی قیدافه که اسکندر مدام | قیلیجیله دوتدی ایل لاری تمام
شاه ایشنده فکر ایدوب قالدی عجب | قیلدی بیر نقاش صورتکر طلب
بولدی بیر نقّاش کیم مغرب زمین | صنعتندن دولمیش ایدی نقش چین
ایتمیشدی عمرینی اول ایشده صرف | دوتر ایدی مانی و ارژنکه حرف
انکا قیدافه بویوردی کیم واره | نیچه در اسکندرونک شکلین کوره
نقش ایدوب شکلین و وضع و سیاتین | هیکل و رنکین و رسم و صورتین

مصردون مغرب زمینیکا توره
تا آیینه قیدافه نیچون ورکوره

جون واروب کوردی آنی نقاش چین
بولدی جابدن واخی نازک نقش اچین

دیدیکیم زهی دولت لایق جمال
کیم بونکا ویریشدور اول ذوالجلال

پس قلم الوب آیینه زیب بکنی
نقش قیلدی شکل و وضع وزیبکنی

جون سکندر صورتین قیلدی نکار
واروبی کییر و معزبه صورت نکار

صورته جون قیلدی قیدافه نظر
قالدی حیران و شدی جانبینه خطر

دیدی بو بونک مشرق و مغرب تمام
اولدی و اولا پسینه حکمینی رام

کربلنک و شیر و کرب و نهنک
جنکی کیند اوله بو بونکله قیلیسه جنک

ایشیت ایمیدی اول صورت حالی بولور
شاه قیدافه ون آنذین کلور

مصروده پسر کون الجرکن شاه شاه
قیلدیلر قیدافه قاتنده یاد

او کدیلر اننک جمال و حشمتین
ذکر ایتدیلر کمال و رتبتین

شاه اننک و صفین جو ایشتدی تمام
دیلدی کا ولداخ اوله حکمینه رام

ایلچی و رسالتی اسکندر قیدافه

پس انکا پسر ایلچی صالدی نامور
ایلچی ایله پیله پسر بردی خبر

کیم منکا ویرمک کرک مالیله باج
ویلنینک کیم سنکا قاله تخت و تاج

شاه ذوالقرنین و اسکندر منم
خصم پامال ایدکوچی سرور منم

مشرق و مغرب منم دورلا محال
منکا کوندرمک کرک باجیله مال

قیلیچومدن سیل طوفان دولدی هند
خنجرومدن و بتلوقان اولدی سند

شاه دارا داربینی یخن منم
فور سندونک فرسینی یاخن منم

کرناپینک و شیر و کریر اژدها
قیلیچومدن اولدی اولمز رها

آخرا ثیتندونک بونی کیم ملک شرق
اولدی منم قیلیچومدن قانه غرق

کوه قافی کرزومنک ضربی بیخ
قیلیچومنک زخمی قلزومی یاخ

هرکه ویلز تختی پاینده اوله
دولت اهلینه کرک بنده اوله

ایرکچک قیدافه اوشبو خطاب
بیله بیبریدی شهنشاهه جواب

جواب نامه اسکندر به قیدافه

کای جهاندار و شه خورشید فر
کیم سننکدور شرق و غرب و بحر و بر

لشکر جنونک سن ایاغ دونک هلاک
هم سن اتیندونک یاجوج و ماجوجی خاک

سپهر ید وب انجم دونالی آسمان
کورمدی سنونک کبی صاحب قران

پادشاه سن و فلک بنده سنگا / شاه لر جمله سپر افکنده سنگا

سن کیم اولدونگ و انینگله فیلسوف / بولمدونگمو بو دنیی حالینه وقوف

بیلمدونگمو کانده یوق دور قرار / که عزیز ایدر کیشی و گاه خوار

که ایدر پست آدمی که بلند / گاه دلشاد ایدر و گه مستمند

کیم جهان جمله خطر دور دولو بیم / انگا تکیه ایتمک خطا دور عظیم

نه روا دور غره اولمق دوربین / انگا کیم آلدی سلیماندن نگین

مال و گنج ایچون نه کرک بو جه رنج / عاقبت چون ایرور عنکبوت دوران گنج

دشمن اولدو کینه اوله شادمان / سنداغی چون اولیسر سن سنگا نهان

سلطنت چون عاقبت زایل اولور / مینگ ییل ایسه داغی بیحاصل اولور

فوری سن اولدوردونگ ای شاه اجل / فوری اولدورن اجل دور دور اجل

بولدی کیمسه اجلدن هیچ امان / بوله سنداغی دگل دور بیگمان

فورمندین حق اولدی تعین / آرده اسکندر بهانه دور همین

نه سکندر نه سلیمان کیم اوله / کیم حق امرین سپهر الندن الیش کله

نه روا دور سنگا ای صاحب هنر / کیم حکیم ایکن اولاسین کرچه تطیر

قورسندن کم دکولدی لیک بخت — آندن آلب سکا ویردی تاج و تخت

کیرو اول هم تاج و تختی بیکمان — سندن آلور ایرو غیره ویرور جهان

تکیه ایتمه قیلچه کاول سخت روی — بیوفادور بغایت تند خوی

ایکی یوزلودن طلب ایتمه وفا — ایکی یوزلودن بولمدی کیمسه صفا

نه روادر پادشاه اوله نه لاف — یا بیر ایش دونمغ که اول اوله خلاف

شاه مصری قیلچن ایتدیسه تیز — تیغ سندی ایدر آنونکله ستیز

شاه کلور ایسه کیوب پولاد چین — دوتلودور پیکانیله مغرب زمین

گرچه شاه پردل دورور پیروز جنک — پرده داخی واردورور ناموس و ننک

کیشی کانده اولمیه ناموس و ننک — پس آنکا بیکدور جهاندن گور تنک

کیشی کاندن نام و ناموس اولمیه — اولودن کم دور اگر حی اولمیه

سرو کیبی سرفراز اولمز کم ار — نی کیبی باغلاسه یوز یرده کمر

دولتنک دونینی اول کیشی گیر — کیم اوله خلقونک قاتنده آدی ار

قیدافه جوان شینه اورالی تاج — کیمه ویرمیشدور سکا ویره خراج

بهمن و کاوس و شه اسفندیار — رستم دستان و هم سام سوار

پادشه کیخسرو و لهراسپ شاه | بهمن شیرافکن و گشتاسپ شاه
مغربه کیم بولاردین کلمدی | کیمسه بو یوزنینگ خراجی آلمدی
شاه بودور مصلحت کیم بو کلام | کلمیه داخی دیلینه والسلام
کندوزندین چیزی پیرا ایتمیه | قونیشور چیزی لارا آزار ایتمیه
دشمن اولمق قونشیه آیین و کل | قونشی آزارایدن اهل دین و کل
شامه القصه ایریشدی بو جواب | قالمدی آنده داخی آرام و خواب
قیلدی قیدافه سوزی اینکا اثر | حق سوز آچی اوله اولور پشکر
یاخدی شاهنک یورکین غیرت اودی | عقل النار ولا عارت دیدی
اولکیم آنونک غیرتی یوق اولمزار | بی حمیت کیشیدن کلمز هنر

رسیدن اسکندر به مغرب زمین

پرچری و زودی سکندر بیحساب | قیلمغه قیدافنونک ملکین خراب
چوشن و پولاد یله دولدی زمین | خانده باخسنک گرز و تیغ ایدی همین
عزم مغربدن بیکا سازایتدی شاه | شامیله بیچه جوشنلو سپاه
دولدی جمله گوشه لر آواز کوس | اولدی تیغ زدن چرخ یوزی آبنوس

واراییدی شاه‌ونینگ یولنده بر حصار | برجی بس بوجه اساسی استوار
قلعه‌سی ایرمیش ثریایه تمام | خندقی قیلمیش ثری قعری مقام
بر ملک وارایدی آنده نامدار | آدی ورقه وانینگ شهر و دیار
قیزنی قیداقه اول علی قندروش | ورقه نونک آلمیشدی وتوب سوزه گوش
چونکه اول شهره ایرشدی شهریار | جوره آلوبن آنی قیلدی حصار
منجنیق و رعد زخمی ایله شاه | برجی بنخیب شهره کیردیلر سپاه
برکیشی کیم آدی ایدی شهرگیر | قندروشنی عورتین ایتتی اسیر
چون بولار دوتلدو غیبی بیلدی شاه | فکر ایله تدبیر بوبیله قیلدی شاه
کیم وزیر اوتوره تخته شاه وار | اولتوروب باشینه تاج زرنگار
پس اونکینه قندروشنی کا توره | بو بیوره جلاده کیم بوینین اوره
پس کلوب نوکر صفت شه بیلیه | یوکوروب انکا شفاعت ایلیه
اول شفاعت‌ایله آنی آزاد ایده | کونکلی آلیب غصه‌سیندن شاد ایده
جانینه مالینه ایتمایه زیان | پس آنی قیداقه ایده روان
شاه داخی اوخوب ایلچی قیلیه | بیر بیوب قیداقه اول علی بیله

قصدی

قصدی بو کاو نینکلا اول ملکه واره / کورنچک یوللارینی پیر کوره
پس بوییردی شه وزیره کاو توره / اول کلنجه لشکره فرمان سوره
بن کلنجه اولمق کرک پیره امیر / هر نه کیم شه دیدی پیره دوتدی وزیر
منی کورنجه ایدونک پیرلک تمام / ایکی لیک ایتمنک که ایش اولمایه خام
پیرلیک ایلانک کیم ایکی لیک دین وکل / ایکی لیکی ترک ایدونک کابین وکل
دیرلیک آندن ایسته کیم بیرلیک اوله / ایکی لیک اولدوغده نه دیرلیک اوله

رفتن اسکندر به قیدافه به ایلچی گری

بو ایشی چون بویله تدبیر ایتدی شاه / قندروشی الیب ایتدی عزم راه
شاه کاوین شهر آلدوغی خبر / قیلدی قیدافه اچین زیر و زبر
دوتمیش ایدی بو لیه دون کون چشم و کوش / اغلر ایدی قنده دیبو قندروش
ناکهان قیدافه ایردی خبر / کیم کلور اول قندروش باره ور
شادی لیغدین اولدی یوزی لاله رنک / قندروشه قارشو واردی بیدرنک
انونک ایله بیکران خیل و حشم / چتر سلطانی و هم کوس و علم
کوردی قیدافه که کلور قندروش / ایتدی شفقتدن یوراکی تاپی جوش

چونکه قیدافه کلور کوردی عیان ... قندروش اولدی بیاده اول زمان
باش قویوب اوپدی ایاغین آنه تونک ... عزتی تی خود بیله کرک آنه تونک
آنیه خدمت ایدن دولت بولور ... جنت آنه ایغی التنده دور
صوردی پیر آنه اوغلن حالینی ... دایخی اول شهر و حصار احوالینی
سرگذشتن دیدی پیر قندروش ... دوتمیش آنونک سوزینه قیدافه گوش
صونک سوز اولدی شه بی ترس و باک ... منی ایتدوریدی جلاده هلاک
لیک بو منمله کلن نوجوان ... ییکلادی ویردی منکا عمر ایله جان
شاه ن دیلیوبن آلدی منی ... اولمیش ایکن اول دیری قیلدی منی
چونکه قیدافه ایشتدی بو سوزی ... آغلدی شویله که قان دولدی کوزی
پس دیدی منت خفه کیم اول غنی ... ساغ ایرشدردی منکا کیرو سنی
دونباندن یانه شهره گیدیلر ... ایلچیغی و ایبخی او خوب گیدیلر کوردیلر
ایلچیه چون قیلدی قیدافه نظر ... کوردی آنده پادشاهلوغدن اثر
یازیلو آلنده دولت آیتی ... تیکیلو اوکونده نصرت آیتی
ظاهر و باطن تمو فضل و کمال ... صورت و سیرت تمو حسن و جمال

دیدی کیم ایلچی بو رسمه اولیب / کیمسه دین ایلچی بو نوعه کلیب
پس دیدی کینجوره اول جیبی حریر / کانی نقش اتمیشیدی اول نقاش بیر
مخزن ایچینده آنی بولوب کتور / کیم کانم اولدی اول صورت بودر
چون کتوردیلر آنی قیداقه شاه / بیر انکا پیر ایلچیه قیلدی نکاه
بیلدی بو صورت انونکدور یقین / فرق ارا ایروه پیر جاندورین همین
دیدی اسکندر بودور بیکمان / ایلچی رسمینه کلوبدور عیان
کلدی بو وضعیله کیم ایلکیده / ملک موزونک رسم و آیینین کوره
بوللرین دربندونک ایلارونک سایه / پس انکا لایق یراق تپسه قبلیه
ایله فتان دورورا و شبو حیله کر / کایدر اپس مو جنی مکرندن حذر
شیر دل ور دورولی دمنه فسون / بالکه منک دمنه الینده ورزبون
بو قاموسی کونکلی ایچینده نهان / کیمسه هرکز آنی ایتمز عیان
پس دیدی ایلچیه شاه نیکنام / نه بو یردی پیچه دور نیزه پیام
دیدی شه ستر تاپ ایران مین / حکمو نه منم مسخر در یقین
تخت زر منم دورور دو لعل و تاج / ویرسه کرک منکا قیدافه خراج

کیم مقرر دور انگا مغرب زمین
اول دیاره شاه اول اولا یمین

بو خسته پیر لشکر ایلادم پیشما
قویمیم مغربده دیار و دیا

اول دیارونک کیمینی اوده یاخم
کیمینی صویه و یر بینونک تخم

چونکه قیدافه بو سوزی قیلدی گوش
ایلدی تن ده غضبده قانی جوش

دید یکیم اسکندری و بو غرور
آلدی بون عقلدن ایلادی دور

فکر قیلمزمی عجب کیم حرص و مال
عاقبت کیشینی ایدر پایمال

نی بیه ویرور رنج ایلیه اول سنج گنج
داخی حرص چین بنیه میز اول تاج ور

قیزیل آلتون حرصینه اولور رهین
قاره توپراغ دو بیر ورانی همین

اولدی پس دارا و خود هم زورمند
اولدیسه توران اونونک تا ملک هند

بوغه نیسه وبنته قیلمیش سیر
بنی تا بیه عنه اوملیغ سیرتش

لشکری وار ایسه اتونک پیشسا — پیرداخی بحر محیطوار پیکار

دیبونبو سوزی قیدافه انکا — پیر بیدیبی آتی اوتاغیدن ینکا

پیروی آرد نجه اتونک اول نامه‌ور — شاهد و شمع و شراب و هم شکر

هم ظریف اصحاب و هم چنک و رباب — داخی ورلو نقل و نعمت بیحساب

اول کیچه اول نوش ایدوبن جام می — صبح اولنجه کوش قیلدی چنک و نی

صبحدم باندی چو اول سیمین غنج — کلدی بلکا و هم ... ایش ان اولدی رنج

عالم ظلمانی اولدی دولو نور — جنبشه کلدی بیرندن مرغ و مور

دوزدی اول ایلچی اچون قیدافه شاه — خاص دولتخانه پسنده بزمگاه

پر پرایی وار ایدی فردوس نام — تو پراغی مشک و اغاجی عود خام

مینک کنیزک خدمتیچون خوب‌چهر — کانلره اولوردی حیران ماه و مهر

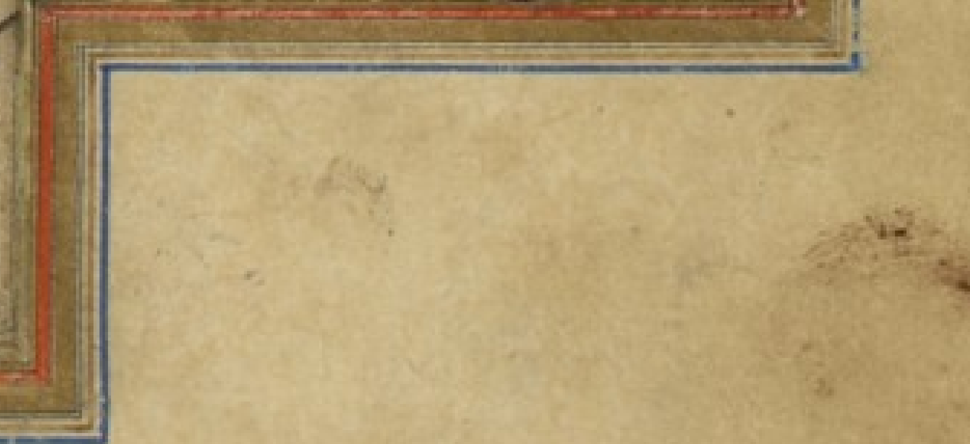
یوزداخی مطرب قو بلبل نوا — باغ عیشه هر بیری برگ و نوا

حاضر ایدوب قاموسی قیدافه شاه　　دوزدی اولکون خلد تیک بزمگاه

تخته اوتوروب کیتوردی ناموَر　　ایلچی ایچون داخی بیر کرسی زر

کلدی ایلچی و اوتوردی شادکام　　ایچدی قیدافه الندن دولو جام

جام زرّین ایچدی یاقوت روان　　نیجه سی یاقوت کیم قوت روان

چونکه نوش ایلادیلر پر فتح قدح / گیتیدی کونکلیندن غم و کلدی فرح
ایلچی یانینه الب قیدافه شاه / دیدیکیم دوغو سین ایت ای نیکخواه
کیم سنونک آدی ندر ایله بیان / ایتمه پنهان کانی اولمیشدور عیان
دیدی آدم قیطفون دور ورای شاه / جاکرم اسکندره و نیکخواه
دیدی پس جاشا که جاکر اوله سین / دوغرو سویله سن سکندر اوله سین
شاه سین آدونکی جاکر ایله / گر جک ایت سن سوزی یالان سویله
دوغرو سویله کیم بیلان ارلیک و گل / دیرلیکی یالانجینونک دیرلیک و گل
دوغرونونک تازه دور دایم نوری / ناقبول اولور یالانجینونک سوزی
پادشاه لوغدن یوزنداکی نشان / ایت روشن دور اولمز پنهان
دیدی اسکندر نچه ایلچی اوله / یاقیون تاج و تختینی کله
دیدی قیدافه سوزی چوق ایلمه / نسنه کا شید یلمز آنی سویلمه
عرض یدایم من سنکا روشن نشان / کانکلیا پس کیم سنی پاپدوم عیان
لوشترایم من سنکا پندن مثال / کیم دا اینجی قالمایه انکاره مجال
پس کوتردی آنی کیم نقاش چین / انده یازمیشدی سکندر صورتین

ویردی الیگه دیدیکیم قیل تطیر
کیم اوله بو نقش ایشی ویر خبر

باخدی کوردی کیم دوزندن مثال
کانده انکار ایمکه یوخدور مجال

کوردی و شمیشن جانی دشمن دامنه
لرزه دوشدی قورخودن اندامینه

اولدی اول ساعت پشیمان اشینه
داخی نی فکر ایش ایدا نونک ایشینه

هر که اولمز ایشه اقدام ایلیه
کنده الیله کندویه دام ایلیه

رای سیز ایش ایشلین مذموم اولور
ایش که فکر اولمایه آنده شوم اولور

شه بلا دامنده اولمیشدی اسیر
کیمسه دن یوخیدی انکا دستگیر

لیک چون آنده یوخ ایدی چون اجل
کلمدی اول ورطه دن انکا خلل

پس دیدی قیدافه کای شاه جهان
غم یمه لیکیم سنکا یوق مندن زیان

باده ایله نوش و دوت کونکلونکی شاد
قصه سینی غصه تونک ایلمه یاد

مملکت سنونکدور و رور هم تخت عاج
اوش ایاغونکا فدا ززینه تاج

سنکا مندن یوخدور هرگز خطر
غم یمه ای پادشاه نامور

اولوم الونکدیدی قیامدونک انکا
منده ایجی لابد قیامزم سنکا

جون سنونک من ایلوکنک کوردوم تیقن
منداخ ایلوک ایدرم سنکا همین

ایلوک ایلین کیشی کی اولور ‌ ‌ ایلوییکی ایش ایدینه ایلوک کلور

لیک جهد ایت کیم سنی پیلمسون ‌ ‌ سنکا تا که مکر و حیله قیلمسون

شاه اولانه چوق کرک دور احتیاط ‌ ‌ کیم قمو تنک ارز و سید و را ول نشاط

تختی اسیندا خی قویمه پر تقس ‌ ‌ پادشاه ایسین ایلچی لیک ایتمه هوس

ایلچی لیک ندر کانی رسم ایده لار ‌ ‌ هر بیره ییل کیمی هر زه کیده لر

شاه اولانه اول قجن لایق اوله ‌ ‌ کا ولو آدین کنده نونک ایلچی قیله

پس ایدی صونکره قسم یاد ایلکل ‌ ‌ دوستلوغی پیشه وله بنیاد ایلکل

کیم پیشه وله باغیلوق قیلمایه سین ‌ ‌ ملکونه لشکر چکیب کلمایه سین

دوستومی سن دوست سیلاسین همین ‌ ‌ دشمنومه دشمن اولاسین یقین

ایتمایه سین قصد ملک و مالومه ‌ ‌ هم خسارت لشکر و اعمالومه

اوستومه کلمایه سین تزویر ایله ‌ ‌ سنکا مکر ایتمایه سین تدبیر ایله

جونکه بو انکدی ایداسین یاد سین ‌ ‌ سنی بیر بیسم هر و نکه شاد سین

[illegible]

شه بو سوزی ایشیدوبن اولدی شاد ‌ ‌ شو یله کیم دیدوم قسم ایلادی یاد

اوشبو قاموس سوزلری انکا نهان / دیدی و کیمپایه ایتیدی عیان
آشکارا سوز بو کیم بیزدین سلام / ویر سکندر شاهغه و ویر کیل پیام
کیم جهان قاموسی تنکدور شرق و غرب / حاشیه کیم بیز ایدوز سنکا حرب
ملک سنونک و تاج و تخت و خان و مان / خان و مان تولور فدا یولنکده جان
شاهی ایلچی صوزتنده کوندورور / شاهغه ایلیب دیو چوق تحفه ویرور
ویردی انکا بیر مرصع تاج زر / اوجدن اوجغه قاموس پرمایه گهر
داغی بیر زرینه تخت شاهوار / دولو یاقوت ایله در آبدار
داغی چوق دیبا ایله در ثمین / نافه لر چوق نافه دولو مشک چین
ویردی بیش یوز تخته داغی عود خام / الی اشتر بار سیم و زر تمام
منکداغی آت ویردی جمله بادپای / مینکداغی ایت قاموسی نخچیرخای
جمله سینی پس انکا ویردی نهان / بویله پند ایتدی که ای شاه جهان
کیچه کوندوز بیری هیچ ایتمه قرار / کند و تختونکا ایرنجه زینهار
کیم اولوغ و غلوم منم طینوش شاه / سرکش و جاهل دورور و هم کینه خواه
قورسندونک تیز الیشدوم انکا / قورادولالی دشمن اولمیشدور سنکا

قورخسرم کیم سندن اول آگاه اوله / لشکر ایله یوریب یولونک آگه
ماکه اندن ایریشه سنکا ضرر / باشنکا و مالینکا کله خطر
بو ایله ایدیچک یقین درکا اول عمل / ایده سیدور عمرینه اونونک خلل
شاه اولانه قصد ایدن بودر عیان / کاو لا پیدور دینی عقیده زیان
چونکه السلطان ظل الله اوله / عمر آنکا قصد ایدن کوتاه اوله
شاه مالی آلدی و اولدی روان / کلدی کیب و تخته خوشدل روان

وصف خرابی مغرب زمین

کل ایشیتا ایمدی کیم ذو القرنین شاه / نیتدی اول ملکه جو اولدی کینه خواه
نیلدی قیدافنونک پیمانینی / نیچه ویران ایتدی خان و مانینی
قاتی غیرتلو ایدی ذو القرنین شاه / همدایی جبار ایدی و کینه خواه
مغرب ایله مشرقی دیلر بیله / جمله آنکا بنده و چاکر اوله
آنکا جونکیم اولدی قیدافه رام / قولوغنده اونونک بولنماودی تمام
غیرت اودی یکدی اونونک جانینی / دام ینده خشنک قیلدی قانینی
غیرت اودندن ازیدی شاه روم / شو ایله کیم اریرا و چاغنده قرشوموم

عهدی محکم داخی اولمیشیدی شاه
کاتبینه لشکر اونونک ملکین تباه

واروبن آننک دیارین آلمیه
انکا قارشو داخی قیلیچ چالمیه

بکلر قیدافیدی اتونک روز و شب
انکا بر حیلت قیلورایدی طلب

صونکره فکری بونکا ایردی کیم واه
بحر رومونک ساحلین بر کوزه

کاوله بر یول بولونه آنده کیم اول
اوره دن غربه صواچون ایده یول

تا که بحر رونک صوین ایروب آله
اوره دن قیدا ملکینه صاله

بر مهندسدی اسکندر کیم جهان
جوجوا اولمیشدی قیاسنده عیان

هم مساحتده انکا چرم زمین
نه قدر در جوجوا اولمیشدی یقین

بر یری بولب قیاس ایتیدی درست
کیم اورادان اول صو وارورانده جست

پس ممالکده بر اسره که وار
اول ارایه جمع اولدی بیشمار

نه کیجه دیمدی بر و جوان
اول ارادا ایشلدیلر جوخ زمان

بر زمان ایشلایجک بولدی تمام
اولکه اسکندر بوغازی دی بنام

جون یری کارکه قازوب دیلدیلر
ایروب دنکیز انکا روصالدیلر

روم اوجه مغرب الچاقده ور عیان
لاجرم صو اول ینکا اولدی روان

صوردان

صوردان اولماغه چون بوله مجال / کیر دودوننک آنی اول محال

بحر اولوبن وان دریای آب / الیدی قیدافنونک ملکین خراب

غرق اولدی جمله اول شهر و دیار / فکر بله کور نکر کاتیدی شهریار

خاتمت داستان

فرصتنده دشمنه ویرمه امان / کیم اوله قیدافه کیبی پشیمان

گرچه کیم قیدافه اولو شاه ایدی / عقل انونک هر ننه دون آگاه ای

اولدی اسکندر ایشنده کور کر / کیم اذا جاء القضی عمی البصر

چون بولا سین دشمنونکا دست رس / فرصتی تاخیر ایتمه پیر نفس

پیر نفس ندور دیما کیم روزگار / پیر نفس ده بنک ایش ایدر اشکار

دشمنونکی چونکه کوره سین ضعیف / بولمدین قوت قویا سین ای حریف

بوالعجبدور مهر و سرکش دور سپهر / گاه کین دورایتدوکی و گاه مهر

دشمنونک یلواردوغین ایشتیکل / یومشغ انونک سوزیلن ایش ایتمکیل

سنکا شکر وریب آنی زهر بیل / لطف کوستار ورسه آنی قهر بیل

پیچی کوروب عقرب آسان صاین مغیل / پیلینه یومشغ دیو آل صونمغیل

ویمه دشمندن سنکا ایلوک کلمه / صانمه زهری جهد ایله تریاک اوله

دوستلوغ انونکله ایت کا وله کریم / جهد ایت سن اونکا اولماسون لییم

کیم لییمونک ایشی بی بنیاد اولور / هر نه ایشلر ایسه کریم اول اولور آد

جاهله نی ایسه اوله دیوانه جهد / حیلت ایله حنظلی کیم ایده شهد

رازونکنی ساخله که دشمن بیلمیه / تا که ایسنکا مکر و حیله قیلمیه

سرونکنی عورتلره فاش ایتمکیل / رازه اوغلانلره ایسه واسن ایتمکیل

کیم بولارونک عقلی و دینی آزدورور / سهل ایسه بونلاری تیز آزدورور

فاسقه یار اوله دیوانه جهد / فاسق اولن نی ایسه سی ساخلا عهد

اول که خالق امرینی ایتمز وفا / خلق آندن نه قدر بوله صفا

لعلی نیدور ایسنک نه گرک سنکا دُر / احمد نیونک سوزی قولاغونکده دور

سوزلری اوکتدورور دینکلار تمانک / دیدوکی حکمتدورور انکلار اینک

صبح اولدی بو سوز اولنجه تمام / اولدی عالم روشن و کیتدی ظلام

رحمت آثار آندن اردی صبحدم / ظلمت شب کیتدی اوردی صبح دم

کیتدی یار و من یانه قالدوم چو شمع / سرکشته م بو دوردو دودنکیسه شمع

سویله

داستان اسکندر و ملکه نینک وصیتدین فتین ازین بعث تعلیم

سویله فرصت کجسون ای عندلیب / کیم چمنکا سوز ایدی دنیاده نصیب
جوشیله هر بیرده ایله خروش / کاوله هر کون ناله کی اولاسین خموش
دوشب آلت صنمدین جهد ایلکیل / نه قدر سوز کیم بیلورسن سویلکیل
کیم بو آلت جون دوشب باطل اولور / حکمنینک آندن بیکان زایل اولور
جون بیلورسن بیله قالمز روزکار / سویله کیم سوز قاله سیندین یادکار
وار ایکن فرصت سوزی کا توزبیله / داخی فرصت کیم مینا که اله
طرفة العینونک اچینده روزکا / غیبدین مینک نقش قیلور آشکا
مهر قیله دیمکیل چینکا سپهر / کیم تقاضای دور سپهر ماه و مهر
بینده چینکا بو سیه کاسه جهان / کانده نه حق نمک وار و ور نه جان
انکا دیریلین کونکل شاد اولمدی / غصه دین بیر لحظه آزاد اولمدی
جهد شویله قیل وار ایسه سنده بخت / کایلیه تیین فردوس کا ازینه رخت
اولدورور راحت کوراجک ملک بس / راحت ایستین انکا قیلسون هوس
عالم روح اولدورور تسبیح نور / هم نعیم روح و ریحان و سرور

غول ایییر یدور مغیلان کا خاک / نیچه آرام ایتیسون آنده روح پاک

مرغ جان قدسی دور دور قفس ایچ / آنده دور باغ قدس ایچره نیچون ایتیسون هوس

بو قفسدین ویلیننک اوتلوغ خلاص / قدس باغینده ایداسیندین آنی خاص

دانه حکمت بیله آنی سیبین / کاولمیا پابند انکا بو دام تن

قانع اول حق بیردوکینه روز و شب / دنیا ایچون خاطرونک ایتمه تعب

نیچه کیم ایرته ملک و مال و گنج / دایم آرترانده اندوه بیله رنج

بو جهاننینک چون بقاسی اولدی آز / پس نه کرک بو قوتو حرص بیله آز

بی بقا دور عمر چون دور زمان گیدر / مالی و ملکی دلیشرو ب کیشی نیدر

کیمینه دویور میشدر مال و گنج / پس ایوین حن صکا چوق حکمه رنج

وارثه اولغیل قناعت ای رفیق / بو خزینه ببز نمه کیم بود طریق

کیم جهان ملکینی دوتن سر بسر / دو بمیدی قیلدی جهاندین هم گذر

بو سوز اوزره بیر حکایت ایدیم / شو بیله کابشتاردم روایت ایدیم

شه چو قید افغه ایشین ایتی تمام / میتبیندن خوف قدوشدی خاص و عام

مطلع داستان

کوردیا

کوردیلر نه رسمه قیلادی مکر اول — ایلدی قیدافه اول ناکاپل
نیچه سی طوفانه ویردی تختینی — نیچه کیدردی باشندن تختینی
چون شجاعتده نهایت کوردلر — حیله ده هم بی نهایت کوردیلر
جمله سر لشکر انکا رام اولدیلر — پادشاهلر قوللغینه کلدیلر
نه حبش قالدی و نه مغرب زمین — نه یمن قامو انک اولدی یمین
قالمادی شرقده مغربده عیان — کانده انک حکمی اولمادی روان
اولدی اول ملکه تابع همتی — واسعی بو جملک ویلادی دو
پس دیدی بیر کون وزیره تاجور — کیم جهان حکمونده کرک سر بسر
قیلیچوم ایله کرچه چوق ملک آلمشم — واسعی آلمدی هوسده قالمشم
بلکه داخی آچمغا قیلم هوس — بو سببده راحتم یوق بیر نفس
هیچ بیر وارمی داخی بر صو دکیز — کیم انکا فرمانم ایرمز کورو بیز
کامی داخی فتح ایدم من یقین — بو جهان جمله منم اولا همین
بو سوزی شاهدن چو ایشتدی وزیر — دیدی جاوید اول ای شاه ملک کیر
تا جونک سنه فرزا اول کردکار — کاتیدی بختونکی جهانده پایدار

عمرونکنک کلزاری هرکز صولمسون
دولتینک باغی تغیر بولمسون

فتح ایتیدونک ربع مسکونی تمام
خلق جمله اولدیلر حکمونکا رام

دنیده نه شهر وار دور نه دیار
کیم سنینکدک کلدی دور دورای شهریار

ربع مسکون بیلدی کشوردور یقین
حکم خامو یه سن ایدر بیین همین

شرح کردن وزیر هفت اقلیم را اقلیم اول

اول اقلیم اوجده ور شرقیله چین
ساحل هندونک جنوبیدن یقین

قطع ایدوبن غرب ملکینی کیچر
پس یمیندن قلزمه وارو کیب

پس حبش دن نیل ایله مصره وارور
اوره دن مغرب دنکیز بینه کیرر

سوال از اقلیم دوم

هم ایکینج اقلیم مشرقدن چیخر
چین الینه او غربی هندده کیچر

وارور اندن هند و بحر اخضره
بصره بحریندن عرب ملکین یاره

نجد ایله بحرین قلزمدن کیچر
پس واروبن نیلدن غربه ایرر

سوال از اقلیم سوم

هم اوچونجی شرقدن چینه کیدر
اول اراون هند ایله سنده کیدر

کابل و کرمان سپلامط سیستان — بصره دن پس فارسه وارور عمان

آندن اهواز و عراقیه گیدر — شام و مصری قطع ایدوب غربه ایرر

سوال از اقلیم چهارم

شرقدن دوردنجی کشوردن خزر — تبته اوغوب خراسانه گیدر

آندن اصفاهان و همدانه وارر — اول ارادن شهرزوره ایریشور

پس جزیره‌یله شمالن شامونک اول — قطع ایدوبن راست بولور غربه یول

سوال از اقلیم پنجم

دون بشنجی اقلیم مشرقدن خزر — یاجوج و ماجوج ملکینه گیدر

پس شمالندن خراسانه وارر — راست دریاچه‌نه ایریشور

پس خزردن کلوبن روه عیان — اوره دن غربه ایریشور بیگمان

سوال از اقلیم ششم

شرقدن آلتنجی کشور جون خزر — هم گیبر و یاجوج ملکینه گیدر

جون خزردن بحر جرجانه وارور — اورادن اران و تزخانه وارور

پس یورور آندن داخی اسطنبوله یول — دوروبن چپر کاغذن ایریر غربه یول

[illegible]

شرقدن ییدنجی کشور جون خیر — هم کیر و یأجوج ملکینه کیدر

پس تغزغودن کچپ ترکه وارر — اوره دن اران و بیزخاره وارر

هم سقیلادن کچوبن پکان — ایریشور مغربه دیکنیه روان

در بیان بحر خمسه

بو ییدی اقلیمده نه که واردر — پنش معظم بحر داخی واردر

بحر هند و فارسی دریای روم — بحر جرجان قلزم ایکی ارالی دوم

بحر یاجوج داخی هم دریای چین — کیم قمو اوقیانوسدن چیقدی یقین

در بیان بحر اوقیانوس

بحر اوقیانوس اولوبدر دور محیط — بو ییدی ارضه که توپراق در بسیط

بحر مغرب اولدور آندن چیقر — کیم قمو بحرلر کیرو انکا آقر

قاموصولر ماده آندن آلور — کیم قمو دونب کیرو انکا کلور

در بیان صفت جزیره [illegible]

واردرور منک اوچ یوز التمش اول تمام — هند بحرنده جزیره بی کلام

177

روم بحرنده یوز آلتمیش داغی وار
جمله معمور و دولو شهر و دیار

بو قاموغین حکمونگ ای شاه جهان
تنده جان حکمی کبی اولمیش روان

ربع مسکون بو دورورکا لدونگ همین
دایخی وارمی ملک بیلم من یقین

چونکه دوتدونگ بیدی اقلیمی تمام
بیر ایکی کون خوش اوتور نوش ایله جام

بی یدی یر پونکی کیم بو روزگار
قالهسی و گل بو رسمه پایدار

سرفراز اولدی غونچه هیچ اولمه شاد
سرنگون دوشمک لکونکی ایله یاد

دیمه کیم ایردوم بو کون افلاکه من
چونکه یارین کیبی ایرسین خاک سین

چون بو کون دوران سنونکدور شاد اول
دنیا چونکیم چرخ الدین باد اول

بلبلونگ بو کون اولور سیری باغ
چونکه قیش ایلور دوتر اول باغی اباغ

گل بهار اولدی و غنچه اول خوش خنده دور
چون خزان ایریشه سرافکنده دور

نعمتونگ چوق شکر ایت جمله تعب
اکسوکنگ یوق داغی نسنه ایتمه طلب

شه دیدی چون کیشی دیده همت اوله
کوزینه بو چوق دیدوکنگ آز اوله

چوق دیو بن صایدوغونگ ملک زمین
قاموسی بیر نقطه در ربعی یقین

بو دیدی کیم ربع انکا مقسوم دور
هر بیر ایلیسی بیر خط موهوم دور

داخی بیرواری طلب ایتمک گرک | روزی اولدیسه واروب دوتمک گرک

داخی جو خدور حقونک ملکی یقین | بو بیازوب ضبط ایتدوکنک دکل همین

پس وزیر انکا دیدی ای تاجبخش | بو سعادت کا ولدی حقدن پیشکش

سندن اونکدین کیمسه اولمیش دکل | کیمسنه بو منصبی بولمیش دکل

وقت دور کیم شکر نعمت قیله سین | منعمی اول نعمت ایله بیله سین

نعمت ایچون قیله سین انکا ثنا | نعمتونک ارته آنی ایتدوکده دوا

کنج ایچون چکدونک جهانده بونجه رنج | بی بیدور شیمدی که الله کیردی کنج

خوار اولوروب عمری بر تکمیل ایله | دمکه کر بیرم عزیز اولن الله

بو جهانونک جمله جاه و حشمتی | جون کیچه پر حبه دکم قیمتی

داخی دنیا ایستیو چکمه تعب | بی بقاییسی عاقل ایتمیه طلب

شه دیدی جون بن ایشیمه بوزدوتم بخت | چرخ انکا کوس کر کدور فرش تخت

قانع اولن ازه دون همت اولور | همتی یوق ادمیدن نه کلور

ازه بی همت قناعت ایلیه | عجزی کندویه صناعت ایلیه

کیشیه جون اوله همت دن اثر | اولوا ایشلر انکا کله مختصر

ویلیله ایدر حقنینگ شکرین عوام — من دل و جان بیله ایدرم مدام
ویلیله شکرینی ایتنگ سویلمک — نعمتینه در مکافات ایلمک
نعمتینه چونکه یوخدور هیچ عد — ویلیله شکرانه بولینامی حد
من که جانله آنده دور ور کوزلروم — نعمت باخمازم آنینی کوزلروم
شکر اهلی اولیم دیرسنگ یقین — نعمتی قوی منعمی کوزله همین
چون وزیرنینگ سوزی ایتمادی قبول — انکا کورندی قمو فضل و فضول
نه نصیحت کیم دیدی ایشتمدی — هیچ اننگ سوزی ایله ایش ایتمدی
کیشتی کرازه اویب بولدن آزد — کرچه چوق پینه بولورصا یار آزد

کیرماکی اسکندر کشتی [illegible]

ام قیلدی کیم دوزالر بیر کمی — کاولمیه اتونک کر کلودن کمی
چون کمیی دوزدیلر شاه جهان — انکا بیر ملاح بولدی کاروان
کیم بیلوردی هندسیله قیلمیه فرض — بحر مقدارین نه دور طول و عرض
داخی هر ملتدن ایتدی اختیار — ایکی داننده کشیی شهریار
تا که بیر بیل بحر الچینه کیره لر — داخی بیر دوارمی نقص ایده لر

کیم سرایشونک خسرو شیرین بیله لر — فکرله هر مشکلی حل قیله لر

دری لو نعمتدن کیشی کر قیله یاد — ایکی ییل لیک ویردی شه انلاره زاد

داخی بیر ییل دونداروب باج و بادبان — ایکی کشتی بو ینکادن اول روان

هر نه کیم کوردیلر ایسه خیر و شر — کالوبانی ویره لر شاهه خبر

سوز او کشن جونکه محیط کیردیلر — بیر ییل اول صوده کمیسی سوردیلر

بحر ایدی هر ینکا کالوری روان — بولمدیلر بردون هرکز نشان

دیدیلر کیرو که عودت ایده لار — پس کلب احوالی شاهه ایده لر

بیر تیکی کلور کورندی ناکهان — دوغرو دوب بولناره قارشو بادبان

ایکی ینکادن کمیسی سوردیلر — اوغروشوبن پیچ پیرنی کوردیلر

نه بولرانکلردی دیلن انلرونک — نه خود انلر بیلدی سوزن بولرونک

واردی اسکندرکمی پیشنده عیان — یتیمش ایکی دیل اوج ترجمان

یتیمش ایکی دیلدن ایروق داخی دیل — سوبلیدی آنلر نه قدرت دور بو پیل

بیلمدی آنلر بولارونک حالی نه — هم بولار داخ انلرونک احوالی نه

رمز ایله عاقللاری سوبلیادیلر — هر چه پیر ایله بو بیله رای ایلیادیلر

کیم که

کیم کله بیر کیشی آندین بونلاره
پیر و ایسی خواره بولوردین آنلره

کیم واروبن آنده اوکرانه زبان
پس ایپله بو جانبونینک حالین عیان

اولداخی بونده کلوبن دیل بیله
اول بیکانونینک حالتونینک شرحین قیله

بیر بیرینه اولدی اول ایکی بدل
اولدی اوشبو اینیله اول عقده حل

قاموایشین بیتیر جو رای اوله درست
فوت اولور بیر ایش اولتیچی رای پست

هر نه عقده وار اولور اینیله حل
رای بیتیر ایشلرده چون اولور خلل

بیر کمی اول بیکا سوروب بادبان
بیر بیسی جو جانبه اولدی روان

پس کلوبن شاهغه ویردیلر خبر
هر نه کیم کوردیلر ایپ خیر و شر

اول کیشینینک حالنی سویلادیلر
اول کیشینی شاهغه عرض ایلادیلر

کیشی بیر مدت دوتوبنی مقام
بیلدی یونانیلرونینک دیلین تمام

چونکه دیل اوکراندی آینی ناوور
قاتیغه کاتوروبن صوردی خبر

کیم دیبیر کیم خانیسی کشور کلوبن
آنلرونینک ایلینه فرمان کیم قیلیبور

بویله ویردی اول کیشی شاهغه خبر
اول بیکادین داخی ارمیش تاجور

انکا داخی دیرلر اسکندر بنام
شکل و وضعی هم سنکا بنکزر تمام

بیدی کشور داخی وار دور اول یکا / بیدیسی داخی مسخر دور انگا

چون قاموسین اول مسخر ایلدی / داخی بیره پادشاهلیغ دیلدی

قالمیشدی اول یکادین هیچ مکان / کاولمیشدی آنده فرمانی روان

پس ایکی ییل پیزدوم الچون زاد و آب / پرکمیده قویدی ایدوبن حساب

تا گزوب پر ییل تفحص قیلیه اوز / داخی کشور وار پرآنی سیله اوز

پس اورادن م وندروبن بادبان / کیرو ملکو موزه اولاوز روان

کیم واروبن م بیره اوز شاهمه خبر / سربسر هر گونه کوردوک خیر و شر

پر ییل اولدوق بحر اچینده پزدوان / کوره مدوق بردن هرگز نشان

بون م ونه چوق قتوم ز اولدی یقتن / بو کمیه اوغرادوق ای شاه دین

اول کمیدین من کلب ویردم خبر / قصه مینز بو دور که دیدم سربسر

[illegible]

بو خبردن چون کیم آگاه اولدی شاه / قالوبن حیران دیدی کیم ای اله

پادشاهلوق تپکا یاراشور همین / کاو فریش جمله سنونگدور یقین

ملکنکا یر گر سنونگ بو خد ور گران / غ تونگ حدینه ایره مز گمان

پادشاه

پادشاه پینس سنکا یوخدور زوال | حکم و قدرت دورسنونک عز و جلال

سندن آرتوق کیم سکندر کیقباد | خاکدور تورنیده آنی ییرده باد

بیلدی شه کیم اولودور اول بارگاه | وهمه ایرپیشور وکل اول کارگاه

قسمتندین شیره پینه ایدن طلب | کندویه پیغایده اندر تعب

وارنیه راضی کرکدور هر کیشی | کیم ترازو ایله دور عالم ایشی

ذره ذره نیه وکوکده هر نه وار | قاموحق علمنده دوردور آشکار

قطره دریایه ایرر دریا اولور | هم صدفده لولوی لالا اولور

هر بیری نیه کرکدور اول بیلور | خلقه نیچه و بلیسه قسمت قیلور

اورنیشده نه کیم وار آز و چوق | قاموانینک نپسنه آندن ایرو یوق

کیشیه هر نینه کیم روزی اوله | ایسته مرسه داخی هم کیر و آله

روزی اولماین الکیم مر یقین | جمله بیهر بی نفعی زحمت دور همین

دینینونک مهر بینه اولمه مبتلا | کاول اولور صونکره سنکا رنج و بلا

اویمه یاوز درجهان دور مزکیدر | جهد ایت مهرینی کونکلیندن کیدر

جهد ایله ایردونک دوت سکندر سپهر نه آصفی جون گیتید کده کونکل مهر
زینته دنیانونک ایتمه التفات جون سلوپرپسنکا نده یوق هرگز ثبات
منقطع اول نبی اهلیدن تمام کاولیا الله اولاپیین امام
هرکه دیلرسه که الله ایره انگا ایرنلر ایله توره دوره
هرکه ایرنلره اوله همنشین اولداغ انلارونک کیبی اوله یقین
کونشه ایردوکده شبنم نور اولور توپراغونک آلایشندن دور اولور
لقمه کانی آدمی همسر قان اولور بلکه دیر لیک بولوبوتنک جان اولور
داغی کونش نوری جون ایدر نظر سرمه ایدوب قیلور آنی بور بصر
قرغه انسانیله جون همسبیل قالور آدمی کیبی لسان اهلی بولور
توپراغه انجمدن اولدوغده نظر لعل و یاقوت اولور و در و گهر
سن داغی جهد ایدوب ایلا قیل هوس کاوله بین اهل الله ایله همنفس
جونکه انلارنکه همدم اولاسین اول صفاکیم انلارنکدور بوله‌سین
گل که همسر تج گون گل ایله یار اولور صحبتندن کورنه خوش سیرت الور
ایت که اصل آلله اولدی همنشین آدمینونک سیرتن توتدی یقین

اولمه اویوب شهوته حیوان صفت — اول ریاضتله ملایک معرفت

کاید بینن بیر یره کانده یوق فنا — ایرمز انده اولنه هرگز عنا

اول فلکده اکی گونه یوخدور زوال — انده ایکی یولدوزلره ایرمز وبال

حرص ترک ایت کیم یاوز خصلتدر اول — یوق حبیبی نمه وار ایسه قانع اول

مالک اولمغ جمله عالم گنجنه — دوغرو فکر ایتدوکده و کمز رنجنه

چونکه دورمز کیدر الدن مال و گنج — اینکیچون کیشی نیشه چکسه رنج

چون سکندر یدی اقلیم ایتی رام — بیر ده هر نه گنج وار ویردی تمام

آرزو ایلمادی اولدخ مال و گنج — مال و گنجی گورکه اولدی مار و رنج

رنجی چون چکدی و راحت گوریدی — گنجی چوق ویردی تنعم سوریدی

جهد ایله یاپدی ارم باغینی عاد — پرگون آنده اوتوروب اولمادی شاد

چون جهان ملکنه ضحاک اولدی شاه — مارلرله گندوزین ایتدی تباه

دیده جمشیده جهانی ویردیلر — انی گورکیم چتقو ایله بیر دیلر

چون سلیمان بیر یوزین دوتدی تمام — دیو اولدی حکمیله بیل ایله رام

خاتمین آلدی الندن دیو ایله — تختینی گورنچه ویر ویر بیله

چون یقین بیلدونک که ظالم دور بهر — مهر ایتیمز کیم بیه بامیک مهر

الدونب رنگینه مفتون او مغیل — ایانب عهدینه مغبون او مغیل

یوزونکا دو تغیل که فیض ایتدوکده جود — بولدی هر موجود صنعیده وجود

سوز ایاسیندا لامل رتوحید

بحر اعظم دن که دریالر چیقر — داخی دونب هم کیرو انکا اخر

هم بولوتلر مادهٔ آندن الور — رود و چشمه هم وجود آندن بولور

داخی دونوبن کیرو انکا کیدر — کندوزینی وار با آنده محو ایدر

بیل کا شارت دور که بو کون و مکان — قامو حقدن دور حق وار و عیان

کرک انکا وار دوغونکمی بیله بین — پس انکا لایق راغونک فیله بین

بحر کا انکاشکمی صالدی عیان — معرفت دریاسیدور ادل بیکران

انونک اپچنده عجایب چوخدور — لیک آنونک هرگز کرانی یوخدر

اوشبو دریابه رسول الله یقین — پر مهند پس کمیچدور و همین

قامو دیل لاری بیلان اول ترجمان — عقل و علم و فکر دربیلکیل عیان

بو کرانسیز بحر کشتیسی همین — مصطفی نونک شرعیدر بیلکیل یقین

موفق

معرفت دریای بی پایان اولور / آنده فکر و عقل سرگردان اولور

هرچه دریا آنده مستغرق دورور / عقل کل واخ آنده پر زورق دورور

دیلینگ بو بحر نه دور بیلگه سین / اول اول کشتیی حاصل قیلیه سین

چونکه حاصل اوله اول کشتی سنگا / ایرتیه پس مقصد و مقصود و سنگا

موجله گردابه غرق اولمایه سین / هم داخی حیران اولب قالمایه سین

اولمسون دیر سنک بو دریاده خطر / لنکر انک حسین آرا بیرون کیدر

هم عنایت ایسب باد نسیم / ایره پسین مقصود بی تشویش و بیم

شوبله جهد ایله که تا قبل الممات / بوله سین قید هیولادن نجات

طبع وامندن بو لیبانونک خلاص / اوله پسین قدس ایلینونک قاشنده خاص

کیم بو گون اهل معانی اولدوغ / هم حقایق ترجمانی اولدوغ

انکه دونکه سوزومی بولدونک دلیل / واردونک ایسه یولنی بیلدونک سبیل

ای که هر نظرده ایتید و کده دعا / خاتمتینی بولوب ایدرسین دوا

ای قمو بیچاره یه چاره قیلن / وی قمو سوزونک ندور سری بیلن

جنبش مورون قرانکغوده کورن — پشه نونک کونکلنده رازینه برن

ظاهر و باطن منی لطفونک اسن — ظاهر ایلاکیل قموسین غیب دن

صفتدن کیم دکل لایق پنکا — پاک لیک باغشله کیل یاربینکا

عشقونک ایله جانومی معمور قیل — معرفتله کونکلومی پرنور قیل

کونکلومه دنیایی مرغوب اتمکیل — غیرونکی جانومه محبوب اتمکیل

شویله لطف ایت یا اله العالمین — کایده روشن کونکلومی نوریقین

[illegible]

سویلکیل ای مطرب شیرین کلام — کاولدی سوزونک شوقینه شکر غلام

که حقایق ذکرنی کشف ایلکیل — که معانیدن دقایق سویلکیل

جون که سوزونک سوز ایله کلور دیله — عود وارا یدر اثر جان و دله

سوز دور کیم عودی دور زرخوش نفس — سوز ایدرنی صوتینه جانی هوس

جونکیم اولدی خاطرونک دریای — دنیا الندن طمع قطعینه دو

حکمته جهد ایله کیم اولدور چراغ — ترک ایت دنیایی بلیرسنک فراغ

مال دورور مار ترک ایله آنی — یوخسه بو دراژدها اولب سنی

قویمه کیم داغیده آنی حادثه — هی بییدور بالله قویمه وارثه
جلکه رحمت بالیچون کیم مال و گنج — اجنه سنه تده دور بلا دنیاده رنج
بیره زن دور دنیا بیکیت صاحب عقیل — زمره دور زهاد انگا اول صبو عقیل
دنیایی قویکیم دکل اول پایدار — عقبی ایسته کا ولدور دار قرار
لذت و هم روح و ریحان انده دور — ذوق و جسخ و حور و رضوان انده دور
دولیدور اول ملک اوجدن اوج نور — راحت دل انده در ذوق و سرور
ایرمز اول دارونگ بقاسینه فنا — فقر دین یوخدور غناسینه غنا
نه تبدل وار دور انده نه زوال — نه تغیر وار دور انده نه محال
ملک اولدور انگا ایت ایتینگ هوس — نیچه پابند اوله سنگا بو قفس
بو قفس دین کر سن ازاد اوله سین — نفعی نه یاتیب جو نالان اوله سین
کرا ایرایم ویرا ایسنگ اول کلشنه — باغلماغیل کونکلنی بو کلخنه
نسینه قالدونگ بو ویران تیره تنگ — نه بقاسی وار دیدونگ آب و کلنگ
دو تکه سرور اولوب آلدونگ مال و گنج — آصینه جون سینگا قالور مال ادرور رنج
دو تکه دو تب ملکی سلطان اوله سین — نفعی نه جون مانده قویب کیده سین

سلطنتده گر کیشی سنجر اوله
ناصی بیر اندام جون سانجر اولا

جتر سنجر پنجره بولدی خلل
جون سانجر اولدی آنی رمح اجل

ناصی سیم و زر دوزوب اولتی تمور
جون اجل خمینه موم اولور

اول ملک کا دینی اوردونک توختمیش
کیم اجل زخمینه کوردونک توختمیش

فایده نه آده ویرمق خان مرام
جونکه دنیادن کیدر پس بی مرام

دولته اینانمه کاول ناپاید
جوق ملکلردن قالیپدور یادگار

ایدیم پس داستان سنکا بیان
کیم بیله پسنکه دنیا تونک حالین عیان

جون سکندر شاهنک اولدی شرق و غرب
کیمسه قالمدی کا تونکله ایده حرب

تخته اوتوروب باشینه اوردی تاج
هر بیکادن مصره جکدردی خراج

ملکی خالی کوردی دشمندن تمام
جنک و نی الیندی و ساقی و جام

اول منجه خصم اجل جامینه دوش
ساغر می بیله کاوله سنکا نوش

کیشی اول وقتن کرک نوش ایده جام
کیم اوله خصم و قاله اول شاد کام

باده دن اول مده اوله کیشی شاد
کیم توز ایده دشمنین قهر ایله یاد

ضیغمایخ

صینماپچه خصمه اجل ال اباغ / نه ال آسوده گرگ دوزیه اباغ

قرداشونک دشمن لوغی یاوز اولور / قرداشونک مکر ایله قرداشیسی اولور

الاقارب کالعقارب عمّ واخ / پیر بیسی عم دور اول بیرسی اخ

عمّ واخ حالین چو بو یله بیلسین / آیرو خه بارینی تکیه قیلسین

سنده بولیسور سنکا بو اولسه خبیر / بلمودور پسنکا نه خیر ایلمایه غیر

الاقارب دیدی چون دانای کار / اعتماد اتمه دا خیسنه زینهار

شاه ارسطو بیله بر کون شادکام / ثحت اوزره اولتوروب الینده جام

پس وزیره دیدی ای دانای کار / کیم پسنکا سر راز اولپدور آشکار

پیر قرانلر ونک کادلور کوکده عیان / سنکا احوالینی ایلا کیل بیان

خانسی سندن فتنه اولور آشکار / داخی درلو حاله دونر روزکار

چون ارسطو شه سوزین بیلدی تمام / دیدی کیم ایشیت جواب ای نیکنام

چون بکرمی بیل قیلور دور آسمان / مشتری کیوانله ایدرلر قران

اول قران تاثیری ایله روزکار / دونوبن بیر فتنه اولور آشکار

بو اون ایکی برجدن اونی عیان / هر بیرنده چون ایدرلر پیر قران

کایکی یوز قرق ییل اگچند اولور | هر کیشی صاحب قران اولوب کلور
یتیر بیتیر سه آگور ملک دهر | قهرمانلاری قیلور قیلیچله قهر
ایلیکی دولت لاره ایدر انقلاب | کوتوریلو فتنه یوزندن حجاب
دورو کراوسه اول بروج او قران | کیم دوقوز یوز ییل و التمش دور عیان
دنیه ده پیر واقعه قوپر عظیم | کاولور آندن اوجدن اوجه خلقه بیم
عالمنک ایشی قمو تغییر اولور | داخی درلور پیسم لر تدبیر اولور
بونی آندن ایشیدوب شاه جهان | دوندی کیسه و دیدیکیم ای کاردان
اول زمان کیم آدم ایدی آب و طین | شمدیادک نولدی بیلورسن یقین
شمدیدن صونکره بیلورسن بکان | نه اولور تا آخر دور زمان
کیم اوخیمش سن آلهونک صحفسین | کیم دولو اخبار در اول غیبدن
سنده در ادریس اتیدوکی حساب | داخی هم جاماسب دوزدوکی کتاب
دانیالنک هم کتابی پسنده دور | هر نه کیم کلدی کلیسر آنده دور
داخی تاثیر ایله احکام قران | خاطرونکده کون کبی اولمیشدور عیان
هر بیری نتیدی جهانده سوبلکیل | نیچه کلب کیتدی تقریر ایلکیل

پادشاهی کیومرث اول ملوک عجمی شاه بود

دیدی شاهنامه اول حکیم نیکخواه — کیم کیومرث اولدی اول ملکه شاه
آدمونک اوغلی در اول بو در صحیح — گرچه وار دور زور خلاف انده صریح
بعضی آنی ایله ایدرلر صفات — کیم متولد اولور بیردن ایله کیم نبات
بولدی بیر لیک روح حیوانی ایله — اولدی کامل نقش انسانی ایله
بعضی ایدرلر بو آدم کلمدین — نسلی آنونک بیره ظاهر اولمدین
اول ایدی اولو داغده اولورایدی — انده حقونک طاعتین قیلور ایدی
کیم بو انساندن ایلارو کردگار — پرداخ انسان ایتمشیدی آشکار
لیک طوفاندن هلاک اولمشیدی — بیر یوزی انلردن تهی قالمشیدی
داغده پر غار ایچره اولمشدی نهان — اول کیومرث اولمدین طوفان عیان
قیلور ایدی طاعت انده روز و شب — خالقونک رضوانن ایدردی طلب
چونکیم اولدی صونکره بو آدم عیان — اول بولاره کلدی اولاشدی ناکهان
چون هر ایشی بیلور ایدی نیکرای — کلدی اول اولدی بولاره کدخدای
ایتدیلر بیلاری هر ایشه آکاه اول — عاقبت اولدی بولاره شاه اول

جون کیومرث اولدی خلقه شهریار | کیردی انونک فرمانینه شهر و دیار
لطفیله خلقه امارت ایلدی | عدلیله ملکه عمارت ایلدی

ایتدی خلقه علم توحیدی بیان | هم نبوت حالنی قیلدی عیان
دیدی جونکیم کوستره معجز رسول | واجب اولور حکمنی قیلمق قبول

داخی

داخی شعر و نثردن سویلادی اول
آخرت حالین بیان ایلادی اول

حاکم اولدی مینه ده اوتوز ییل روان
پس انونک منشورینی دوزدی جهان

پادشاهی سیب ملک تهمال بو

اولدی اردنجه آنونک موشنک شاه
لیم پیزاوارایدی انکا تاج وگاه

خلقه اول اوگرتدی هم کشت وکار
علم طب هم آندن اولدی آشکار

بیلدی هم دور هر غدا کیفیتین
انکلدی هم هر دوا خاصیتین

اولدور اول یازوبی تصنیف ایدین
واسخه دورلو صنعتی تألیف ایدن

عبری و یونانی دیلین سویلدی
فارسی بیله داخی شرحین ایلدی

قرق ییل دنیاده حکم ایتدی تمام
صونکره کیتدی قالدی آنیز بو مقام

دنیایه آلدنمه کانده یوق صفا
اولمه غره عهدینه کاینم وفا

نیچه لاری بو مقام ایتدی هلاک
نیچه لردن قالدی آنیز اوشبو خاک

اوشبو ایشده عقل پرکرد اولور
فهم و وهم و فکر هم حیران اولور

بو مقامه جون کلن کیر و کیدر
کاتورن یوغ لاری کیدورب نیدر

یاوز ایسه بونی یاپنی گرک
یخشی ایسه نه ایشه یاخمق گرک

اول که صنعیدین بونی ظاهر قیلور / نیشه کا توزور کیدار ور اول قیلور

انونک ایشینی کیمسه بیلمز / عقل اوشبو عقده حل قیلمز

لیک ظاهر اوشبو دور بی خلاف / کیم بو بینگاده دوز بلمدی گزاف

چونکه ذاتی دور اننگ دریای جود / موجی دریانینگ قاموسی در وجود

صنع دریاسی نیچه کیم اوره موج / درلو موجودات ایرور فوج فوج

نه بو بحرونینگ ساحلینه وار نشان / نه گوریپور موجینه هرگز کران

اوشبو مصنوعات کیم واردر تمو / صانعونینگ صنعینه مظهر در تمو

لطف ایله چونکیم تجلی قیلدی اول / بو وجوداته عدمدن اولدی یول

پس تجلی واخی قیلدی قهر ایله / ییقدی یاخدی خلق شهر و ایل ایله

هر صفتده کیم تجلیسی اولور / انگا لایق پس اثراندن گلور

هر صفت پس نسنه ایدر اقتضا / خیر و شر انونک اچون دور و قضا

چون تجلی ایده احیادن ظهور / روح جاندن ایره جو برمیش جسمه نور

چون تجلیسی اماتتدن اوله / پس نقش ده هرچه دیریکی وار اوله

باقی اوصافین اننگ راستا براس / قیل تجلیسنی بو رسمه قیاس

ایدوبن هوشنگ اجل جامینی نوش / کیتدی باشندن ایلنک عقل ایله هوش

دولدی آندن صونکره عالم گیر و دار / هر یکادون قوپدی فریاد و زار

خلق بیری بیری ایدوبن هلاک / دوپ دولو طوفان آتش بولدی خاک

یاخن ایدی کاومنک پیلین تمام / قیرلیوبن قاله آلیبیر بو مقام

ویرلیکی بیر یوزننک سرور اولور / خلقه پرور اولمسه بی پر اولور

پادشاه ور پیکمان حق سایه‌سی / قامو خلقننک اول اولور سرمایه‌سی

اولوبن اوج سیل آشوب ایله حرب / دولدی فتنه وجدان اوچه شرق و غرب

پادشاهی طهمورث دیوبند سی سال بود

عاقبت طهمورث اولدی پادشاه / اولدا توز ییل شهر و اقلیمه پناه

خلق عدلیله امارت ایلدی / بیر یوزین جمله عمارت ایلدی

ایتدی برهانیله توحیدی بیان / حشر و نشرننک حجتین قیلدی عیان

دیدی کیم اولو دیرلمرتبه یقین / پس حکیم ایشی عبث اوله همین

جون حکیمه در عبث ایشلر محال / پس کرک اولن دیریله لامحال

پس اولو دیرلمکنک امکانینی / بیلوبن قیلدی بیان برهانینی

دیدی هر که کیم محل قابل اوله
کیم دیر لمک لیک انکا حاصل اوله

هم دیرلدن قدرتنده اوله تام
کیم اوله مقدور اننک آلیه تمام

واسیخی قاموسینه عالم اولا
ذره ذره عالم اجزاسین پیله

پاک ذاتینه تغیر ایرمیه
قدرتینه صحو ونقصان کیرمیه

پیر کزین ویریی اولپ اولدز دوکین
کیرو ویردی ایلیه پلور یقین

وارلوغه کر قابل اولماسه اولن
یاره ویلمایبدی پس لونده کلن

پس بیلندی کیم محل قابل دورور
دیر لک اننکچون انکا حاصل اولور

اوشبو دیر لیک ایله قدرت واریغی
پیلینور هم قابلیت واریغی

قدرته احیا اکر اولماس ایدی تام
هم دیر یلمایبدی بو دیر لیک تمام

نقصی اولماوغی قدرت ای حکیم
بیلدورور کیم یاره دن دورور عظیم

ذره ذره اجزاسینی اولنلر ونک
کهنه بیکیت قاموبوتی اولنلردنک

بیلورور هم واردا تونک قدرتی
کانلره واخ ترکیب ایدرمیاتی

قابلیت قادریت علم تام
جونکه وار دورحشر اشیی اولدی تمام

صادق القول آنده ایندوکده خبر
نه کمان واسیخی قیلور ای پرهیز

دایخ

داخی طهمورث چوچ ایشلار ایشلدی درلو رونق ایللره باغشلدی
واردی ورنده شیاطین آشکار انلر اونکله قیلدی اول چوق کارزار
شاه سیامک آدلو اوغلی وار ایدی انکا عالم عاشق دیدار ایدی
بیر کون اول شهزاده دیو پلید ناکهان قاپپ اولدی ناپدید
اول شیاطینله اونکچون چوچ جدال ایدوبن انلاری قیلدی پایمال
کیمسن اولدردی کیمینی قیلدی بند تا که اوردیلر آدینی دیوبند
آخر اولدی داخی کیدب اولدی نهان دوزدی اونک داخی منشورین جهان

پادشاهی جمشید و هفتصد و پنجاه سال بود

کلدی آردنجه اونک جمشید شاه بو ییدی اقلیمه اولدی پادشاه
انس ایله جن اولدیلر حکمینه رام ییدی یوز ییل داخی اللی ییل تمام
هم مسخر اولمیشدی انکا باد یورر ایدی اول هوا اوستنده شاد
اولدور حمامی تالیف ایلین درلو درلو پیشه تصنیف ایلین
علم طب اولدور ایدن تمام هم نجومنک علمی انکا اولدی رام

ظهور اوزبرجس پیغمبر علیه السلام در روزگار جمشید

روزگارین اولدی ادریس آشکار — دیرودی پیغمبرلیق آنگا کردگار

دینه دعوت ایتدی جمشیدی رسول — قیلدی اننگ دعوتینی اول قبول

کندو بیرله آنی مقرب ایلدی — هر ایشی اوزونگا مرتب ایلدی

هر نه صنعت کایتدی اول اونگدین صونگا — قاموا ادریس اوکره دیر ایدی آنگا

ظاهر آندن اولدی رمل ایله نجوم — واخی اصطرلاب و هر کونه علوم

بیر زمان بو رسمه دونوبن سپهر — مهر کوستردی آنگا ماهیله مهر

بیر زماندن صونکره دور روزگار — ایتدی بیر درلو واخی نقش آشکار

دولت ایله سوردی بیر تیج روزگار — چشم خشم اردی آنگا پایان کار

اوشبودور عادت دور فلک — دایما بیر رسمه اولماق کرک

دولتنه مغرور اولوب جمشید شاه — صانعه عصیان ایدوب کم قیلدی راه

ایتدی کفران نعمتینه رازقونک — اولدی عاصی طاعتینه خالقونک

ایت نه دیرسنک ایتمه کفران نعمته — تا که ایریشمایه نقصان دولته

جونکه آزدردی آنی دیو لعین — کوکه چیقدیلر ادریسی یقین

اویوبن ابلیسه اول جمشید شاه — دولتینونک نامه سین قیلدی تباه

مرکیمونک

هر کیمونک کیم رهبری ابلیس اوله ... سوز بیله اول نعمت و تلبیس اوله
کیتدی دولت فرّی یوزندن تمام ... چیقدی فرماننکدن انونک خاص و عام

بیر بینه ضحاک اولدی شهریار ... انکا وکدی هر نه وار شهر و دیار
جونکه ضحاکه ایرشدی تاج و تخت ... قالمدی جمشیده اول اقبال و بخت
تور خودن یوز بیل یوریدی اول زمان ... خوار اولب کورکیم نلر ایلر جهان
کاه قالدو رورا یورتا سماک ... که بیره اوروب ایدر کیتیشینی خاک
ایلیت ایمدی حال جمشیدونک نولور ... قاجوب اول زابلپتانه کلور
زابلستان شاهی جون بیلدی انی ... کند و ایونده نهان قیلدی انی
انونکیچون کار اده وار ایدی عهد ... ایلدی اول عهدی ساخلاماغه جهد
اول زمان داخی رسوم دین ایله ... قیر بینی ویردی انکا کابین ایله
ایو اچینده انی کیزلار ایدی اول ... شویله کیم بیلماز ایدی کیمسه یول
ایلیار و کافرلر ایلادوکی عهد ... حفظ اچون یوز بیمه ایدرلردی جهد
شیمدی ایمان دعوی قیلنلر عجب ... نیشه ایدر اندی یوزماغی طلب

یالان آندا اولدی قمونینک پیشه‌سی — حیله و تزویر و مکر اندیشه‌سی

لاجرم آشوب دولدی بو جهان — ظاهر اولدی فتنهٔ آخر زمان

چونکه کافر ساخلر اولور آندینی — مومن اولن ساخلیه پیوندینی

اوشبو ایش اوستینه چون پرنج زیان — اولدی جمشید اول مالکده نهان

دوشدی آنده غصه و تشویشه اول — خاطرنده ایلدایت اندیشه اول

کاتیشیدوب ضحاک انی آندن آله — دورلو جور اتینک الینده اوله

کیمسنه دشمن الینده اولپسون — کافره وایخ بو حالت اولمسون

حقدر اولمک هرنه صورت‌ له کاوله — وای انکا کیم دشمن الینده اوله

مینک جفا و جور ایله اولمکده ار — دشمنونک وامینه دوشندوکی بتر

اولدی انجامه خیر اتینک کانی — کوردی کندو ملکیجه دشمنی

واموده کورمک عذاب کونه کون — بیک که اولمق دشمنه پردم زبون

کتیدی بو خوفیله آندن داخی هم — جوره دوربو دور ایشی داخی ستم

اوشبو مدتده که اول جمشید شاه — ایتمیش ایدی سیتان شهرین پناه

قویدی پیر اوغلی اتینک ارطه نام — هرنه سری کیم جهانده وار تمام

کندو

کند او غلوم دیو خلقی ایچره عیان
اثرطی ساخلاردی شاه سیستان

اول اورو عقدر زیمانیله پسام
آل تورور پستم دستان تمام

خانده ور جمشید بیلمزدی کیشی
دایم کزلنمک ایدی انونک ایشی

بولدی یوز ییل اولتچی ضحاک آتی
پیچقو بیله بیجدی اول ناپاک آنی

بیوراسپ ایدی آدی ضحاکنک عیان
نسبتیونک نوحه ایدردی پیکان

کافر بینی دین و تمزی باک ایدی
ساحر و بدکار و هم ناپاک ایدی

دوتمیشیدی ییدی اقلیمی تمام
سحر له انکا پیباغ اولمیشدی رام

ذکر ماری که بر دوش ضحاک بود

دکشوروب ابلیس کون صورتن
کلدی ضحاکنک قاتینه اول لعین

کوستروبن انکا اول بدفعل دیو
درلو درلو مکر ایله تلبیس و ریو

کندوزشتنی دوزوی خذمتکار انکا
تا مقرب اولدی اول مکار انکا

هر نه واریپ و نیده شر و فساد
حمله او کرتدی انکا اول بدنهاد

جون آنی کندو کبی ابلیس ایلدی
ایچینی بیر مکر و تلبیس ایلدی

هرکون اوپدی انی اوموزنده نهان
بیتدی اوموزنده انونک ایکی یلان

اول ایکی ییلان قوپتی اول پلید / اولدی اول دمده اوردین ناپدید

بیمکه قصد ایتدی ییلانلر آنی / بویله ایشتدوم تواریخدین بونی

پر بیکادین واخی کلدی اول رجیم / کیندوبی صورتده دوزدی بیر حکیم

هر کون ایکی اوغلن ای مانع یقین / طعمه بویوردی اولاره اول لعین

وار ایدی ار ایل اولوس پر کیشی / ضحاکه میشور ورایدی اول ایشی

اول ییلانلره اول اولدی داخی هم / کیم غدا ترتیب ایدردی بیش و کم

اول ایکی اوغلان کیم قوتی انلارنینک / قوتی اولمیشدی اول ییلانلرنینک

پر بیننونک مغزنی الور ایدی / اول ییلانلره غدا قیلور ایدی

آدمینی بینیسینی اول انکجام / پر قوین بینیسی قاتردی تمام

تا غدا کامل اوله ییلانلره / واخی قوت اولمایه حاجت انلره

پیری اوغلانونک نهان ایدر ایدی / آندن البرزه روان ایدر ایدی

زیرا اول داغ ایسر ایدی اول زمان / آنده وارندن بلور فردی نشان

پادشاهلوق ایتدی اول مینک ییل تمام / حکمینه اولدی ییدی اقلیم رام

چون آنکا ایرماکه یخلاشور اجل / کیم آنینک دفعینه یوخدور حیل

پیرامکه

پیر گیچه دوشده ملایکدین گورور
کاینات آنی تپر عمود دیله اوزر

قورخودین دوشتی آنونک ایچینه جوش
اویانور اینیکیلیبو قیلور خروش

عالم اهلینه صورر تقریرنی
بیلمک ایچون اول دوشونک تعبیرنی

دیرلر انکا کیم پیر اوغلی اوشبو ییل
آنه‌دن دوغاسیدور بللو پیل

کانونک النده اولیسر سن هلاک
انونک اولیپر بو تاج و تخت پاک

بویله کلدی کیبدربور روزگار
کیمسه قالمادی قالمز پایدار

بو سوزی جون بن انکا دیدی رهنمای
قورخودین ضحاک بیله قیلدی ای

کایدلر اول ییل دوغانلارنی هلاک
کاولمیا ضحاک آندن ترسناک

اول دورورلردی دوغان اوغلنلری
قیز دوغنچکه دیری قویدی انلاری

بیلمدی اول کیم نقدیر اوله
دفع اولمز حیله کر تدبیر اوله

چون نقدردن مقدّر دور قضا
چاره یوقدور انکا تسلیم و رضا

چون مقدّر ایکان کاین دورور
دفعینه حیله ایدن خاین دورور

کی ایشتیکلیم اوشبو سوزی بیکمان
آنه قارتندیدی افریدون عیان

اته سینونک آدی ایدی آتبین
لیک تومندی جمشیدونک یقین

حاملیدی آنسی حملی ایکیز | پیرلیسی ار اول ایکینونینگ پیری قیز

انکا واکین ایکیز اولمردی یقین | پیر قارندن پیر دوغاراندی همین

جون ولادت اغریسی اولدی عیان | قیز ایدی اولکه دوغدی بیکمان

اول ایشه منسوب اولنلر کلدیلر | ابتین ایوین تفحص قیلدیلر

جون اوغلان قیز ایدی معلوم ایتدیلر | اورادن تور خویش اولب کیتدیلر

دوغدی قیز اردنجه افریدون شاه | کالدی ضحاکنینگ الینده تختگاه

شویله قیلدی آتاسی انی نهان | کاو بیلنجه آتدن بلورمادی نشان

انه سندن جونکه ایرو دوشدی اول | کوه البرزه ایلتدی آنی یول

تربیت بولوبن انده بیر زمان | اولدی بیر شیر نرو بیر پایان

جون بیکرمی یاشینه ایرشدی شاه | لایق ملک اولدی هم تختگاه

مملکت کیرو دیو بانونک الیه | کوه البرزی قوییب ایندی ایلیه

خلق آنی ملکه لایق کوردیلر | رغبت ایله طاعتینه کیردیلر

اول زماندن کاموزنداکی بیلان | بیتوبن ضحاکنینگ اولمیشدی عیان

قورتولن شهر زنکدن انونگ خاص و عام | واروبن البرزی اتمیشدی مقام

مرتیله

مدتیله اول بیلردی چوق گروه … شو ایله کیم اولدی اولرون کوه
چون ایشیتیلار که آفریدون شاه … قصد قیلدی کا یده ضحاکی تباه
قامو آفریدون قاتیغه کلدیلر … بیر او بیب ایلیکیغه باش وردیلر

ظهور فریدون فرخ

اولدی آفریدون بیر اولو پادشاه … کاوردی دم مهرندن اننک وماه
اصفهانده کاوه آدلو بیر دلیر … کیم انونک جنکینه دورمازایدی شیر
تیر اندازایدی و شمشیر زن … نیزه دار و گرزگیر و صف شکن
بیر زور و اژدها کردار ایدی … اصفهان ملکنده اول سردار ایدی
چوق جفا کورمیشیدی ضحاکدن … قورخولویدی دایم اول ناپاکدن
صیده وارمیشیدی بیر کون اول دلیر … چیقدی ناکه اونکینه بیر نره شیر
خاطرونکده کاوه ایله دوتدی فال … کیم بو اصلانی ایدر سم پایمال
اولدورم ضحاکی دخی بیکمان … بولم اننک ظلم شرندن امان
صدقیله دوتوب بو فالی اول دلیر … ایلدی اول اصلانیله دار و گیر
قیلب اصلانونک جگر کاهینی چاک … قیلیج ایله ایلدی آنی هلاک

جون اجل چنکالینی تیز ایدی / نه اژدها دویرا انکا نه شیر

اولدی اول اصلان وکاوه اولدی شاد / کیم همایون فال ایله بولدی مراد

جون کیشینونک بخت روز افزون اوله / فالی قتلو طالعی میمون اوله

دوزوب اصلان دیریسیندن پرده‌فش / پزدی آنی یاشیل و قیزیل نقش

کاویه منسوب دور دور اول عیان / لابدا اولدی درفش کاویان

اول درفشی دوز دور و بونونک علم / جنکینه ضحاکنینک اول اوردی قدم

جون فریدون آدینی ایشتتی اول / انکا تابع اولماغا ایش ایتدی اول

وار بونونک انکا جاکر بولدی اول / عاقبت قانتده سرور اولدی اول

هرکه دولت ایچینه جاکر اوله / دولته ایریشوبن سرور اوله

جهد ونکا ایتکیل که سرور اولغیلین / یا خودار اولانه جاکر اولغیلیز

خدمته آداب ایله ایتکیل قیام / کیم کونکلده جان کیبی ایدیسین مقام

جونکه کونکللرده مقبول اولغیلین / هر نه کیم کونکلده وار دور بولغیلیز

خدمتینه کونکول اهلینه ایرر / خدمت ایدین تیز اولولوغه آ

جنک فریدون با ضحاک تازی

چون کیلیب لشکر اولدی افریدونغه جمع
بوریدی کیم ایلیه ضحاککا قمع

یوریب ضحاک که چون ایتدی جنگ
اولدی ضحاک که جهان شاهیغه ننگ

چونکه او صاییمشدی آندین تاج و تخت
قاچدی بیر یانده قویوب بنگاه و رخت

کیمسه بولیمادی آنکا دستگیر
کاتوروب شاهه آنی ایدی اسیر

باغلیب شاه انیتین بنده آنی
پربدی کوه دماونده آنی

پر مغاره آنی حبس ایتدیلر
قاپوسین خارونک اوزین کیپ ایتدیلر

ای نجیب ضحاککی کیم دور سپهر
قهر بیله اغلادور ایتیم بسیج مهر

نفس اماره دورور ضحاک پیل
سنی بیلایه بیدیدورور چاره پیل

اول ایکی ییلان ایدور کبر و غضب
کیم اولر دور تنکری قهرینه سبب

نفس لوامه چپل اول ارمایی
که ثواب و گنه دور حاصیلی

مطمئنه نفس افریدون صفت
ایشی آنونک جمله علم و معرفت

نفس اماره ایدر سنی هلاک
ویروبن ییلانلره بی ترس و باک

نفس لوامه دورور تشویر جهد له
کیم سنی ییلانلر اغزیدین آله

که صونز لوامه ییلانه پسنی
گاه سندن دفع ایدر لیروانی

خیر ایله جون محو اولور آندن ذنوب
وصف اولور حقدن عسی الله یتوب

دفتر اعمال دور البرز کوه
هم جزای فعل انداکی کروه

کیم حقیقت ضحاکی ایتدیلر هلاک
اوده یاخب قیلدیلر تخنینی خاک

قهرایتمادین بو اماره پسنی
مطمئنه قیل ریاضتله آسینی

نفسی پس کر مطمئنه قیله سین
هر نه مختندن که وارقورتوله سین

شویله کا فریدون اولاسین پادشاه
قدسی ملکینه بولاسین دستگاه

قیلجو نکدن بانه مار شیطنت
سکا قاله تاج وتخت سلطنت

پادشاهلوقدن علاسین پایدار
تاج وتختنک گیتمیه ضحاک وار

جون بوزین ضحاکدن دوندردی بخت
وکدی افریدونه اول تاجیله تخت

دوتدی ایرانیله تورانی تمام
بر وبحر اولدی قمو حکمینه رام

علم توحید ایدی سوزکیم سویلدی
قامو خلقی دینه دعوت ایلدی

یر یوزینی عدلیله پاک ایلدی
هر ستمدن کانی ضحاک ایلدی

اولدی نونک عهدنده ظاهر چوق علوم
کیمیا وطب وتعبیر ونجوم

عم

علم ارکان داخی کون و فساد / انده پیلاندی و مبدا و معاد

نفس تخشیش داخی انده قیلدیلر / نه دورور ماهیتینی بیلدیلر

بیلدیلر کاول جسم جسمانی و کل / وارلیغی جز لطف ربانی و کل

جوهر قدسی پدیدورور اول ذات پاک / کون کیبی پر نور دورور تابناک

نوری اولمیش بو بدن اننگ عیان / لیک اولمیش قامودین کند و نهان

گرچه حادث دور انکا و بیرمیش قدیم / بر بقا کیم یوق فنادین انکا بیم

انونک ایله تن ارا پیونده عیان / عاشق و معشوق و قوللق بیکمان

لیک کمالاتی دورور موقوف آننگ / یوق ایکین وار اولماغی بو تنونک

ملکنونک اوتوز بیلینده اول جلیل / دو تعدی آینی قیلدی پیغمبر جلیل

نفس و جسمونک ارا سنده بیل یقین / بو تعلق بو اضافت دور همین

اول اضافتدور تعلق بیکمان / کا ضعف اعراض اولدورور عیان

جون عرض اوله اول جوهر قالور / روح باقیدور کر اول تن اولور

تقسیم فرزندان ملک فریدون [illegible] ایرج و سلم و تور

جون فریدون ملکه اولدی کامکار / عدلیله اولدی جهانده نامدار

دارا ایدی اوچ اوغلی اننگ بختیار — ایرج و تور ایله سلم نامدار

توره ترک و چینی بلاد ویریلمیشدی — سلم روم و مغربنی ویریلمیشدی

ایرجه ویریلمیشدی فارس و عراق — لیک بو ایش کلدی سلم و توره شاق

کیچی قرداشقه حسد ایلادیلر — بی سبب انینگ بله کین باغلادیلر

اوشبو کین اوتنه سلم و توره شاه — ایرجنی قتل ایلادیلر بیگناه

کور حسد کیم نیچه یاوز ایش دور — ترک ایت انی کیم یاوز اندیشه دور

اولوق ایشیر اینینگ اوله حسود — چون دیدیلار ایلچی دولا یسود

ایرج ایچون اولدی افریدون غمین — باغلدی کونکلنده سلم و توره کین

ایرجونینگ نسلنده افریدون شاه — پربکیت بولدی سزای تاج و گاه

ایرج ایدی فریدونکا دل یاکراد — اننگ آتی انکا منوچهر اوردی اد

آلتی یوز منک کیشی قوشب انکا شاه — دیدی وار سلم ایله توری قیل تباه

کیشیونک جونکیم اوله اوغلی خلف — آته قانین قویمیه کاوله تلف

تر تیکاودن یوریدی بی حد سپاه — اولدی توزدین یوزی یکسر سیاه

سلم و تور ایله منوچهر ایتیدی جنک — قیلدی عالم وسعتین انلاره تنک

دوشد یلبار اول جنک ایچنده سلم وتور   تن دن اولدی جانلری آریله دور

چون فریدونه ایرشدی بو خبر   کاولدی خالقدن منوچهره ظفر

خالقه شکر ایلیوبن اولدی شاد   کایر جنک قاتل لرندن آلدی داد

جون فریدون کوردی بیلدی عیان   انی کیم سوکولو دور روز بو جهان

بیوفالو غیله اول مرغوب اولور   دشمن جان دور ولی محبوب اولور

بیلدیکیم قرداش اننکچون قرداش   دشمن اولوب قصد ایدر جان و باشه

او بشو قورخو ایلر جونکیم اول اوله   پیر پسره او غلانلری دشمن اوله

قهرله بیر بیرینی اولدورلر   تاج و تختی اروغه آلدورلر

دیلدی پیر آیش قیله تدبیر ایلیه   کا اولمیا دشمن اولر بیر بیر ایلیه

هند سیله قیلدی اوج بخش اول ابری   شو ایلیه کیم آرتوق و کلدی هیچ بیری

هر بیرن بیر او غلینه ویردی تمام   کارده اولمیه جنک و اختصام

کرچه خوش فکر ایلدی تدبیر ایلیه   لیک دوغرو کلمدی تقدیر ایلیه

حق آنی کیم دیلکیدور ایشلدی   ملک و اخی کیشیه باغشلدی

سعی افریدونک اولدی جمله باد   دینه دن کیم اولدی کیم اوله شاد

یل ایله توپراغدن اولانوک آتشی / اود و صودن نه بقا بوله کیشی

چون هر ایشی ایشلین تقدیر دور / هر نه کیم تدبیر ایدر تزویر دور

پس منوچهره قیوبن تاج و تخت / آفریدون گیتیکه باغلادی رخت

اولدی پیش یوز ییل جهانده تاجدار / عدلی ایله خوش کچوردی روزگار

دینی آخر انکا داخی قالمدی / شویله گیتدی کیم صناسن کلمدی

طلوع منوچهر بعد از فریدون

گیتدی افریدون منوجهر اولدی شاه / باشنه اوردی مرصعدن کلاه

هر نه کوردی پس فریدوندن تمام / ایتدی ایروخسی ساخلادی مدام

چون اوتوردی تخته اول نوخواسته / اولدی آنونکله تاج و تخت آراسته

ایله عدل ایلادی اول نیکوسرشت / کا ولدی خوشلغدن جهان خرم بهشت

اول زمانده کیم منوجهر اولدی شاه / موسای پیغمبر اتمشدی آله

پادشاهی منوچهر صد و بیست سال بود

کورمدین اتمشدی انکا اقتدا / کیم دکلدی شرعدن دونمک روا

چون هدایت ویرمشدی انکا کریم / بیلدی آنی کیم دوغرودر مرسل دور کلیم

هر ایش اتمیک انکا کلدی نم موم … اولدی اتش کورر ایکن فرعون شوم
حق چو فرعونه هدایت ایتمدی … لابد ایمان دولتینه کیرمدی
کیمه کیم توفیق اولماس طریق … دینی و عقبی انونکدور ای رفیق
جون منوچهر اولدی دولتده تمام … شاد و خرم یوز ییکرمی ییل مدام
آخر الامر اولداخی اولدی هلاک … خاکدن اولن اولور ینه کیر و خاک
جون منوچهر اولدی جنکال اجل … ایتدی دنیایی عقبینه بدل

اوغلی نوذر اولدی یونکا رونجه شاه … لیک بی عدل ایدی اول دین و تباه
تا بنر اکیشیلر جلدی ایلرو … پس پنر الودوشدیلر اندن کیرو
ایرته کیجه عشرته ساز ایلدی … درلو درلو بدعت آغاز ایلدی
سیر تمینی آنته نونک و کشوروی اول … کندوزندن داخی نبیادور وی اول
اولدی قاتنده مقرب هر لئیم … صحبتندن دور دوشدی هر کریم
اولدیلر اهل هنر بی مرتبه … بهنرلر ایروراید ی منصبه
شاه هر که کیم هنرپرور اوله … باش کبی خلقه اول سرور اوله

هر ملک کیم اول ایدر پرور کل — خلقه استحقاقله ویرر کل

جون سیاه ایتدی کلیمینی کریم — طاعت ایتمادی کلیمی اول لئیم

قیلدی هر دون بختینی اختیار — لاجرم اولمادی انکا بخت یار

زال و رستم اندن اعراض ایتدیلر — آنی قویوب سیستانه کلدیلر

قارن و کودرز و کیو و کستهم — کیتدیلر قاتندن انلر داخی هم

ظهور افراسیاب بعد از زمان نوذر و شاه اولدوغی

تور نسلندن پر اولو پادشاه — قوپوب اولمیشدی چین و ترکه شاه

کی جهانکیر ایدی اول افراسیاب — لشکری چوق ایله کیم دریای آب

نوذرونک بختینی جون کوردی سیاه — سوردی ایراندن بیکا خیل و سپاه

آته سینونک کینینه افراسیاب — کلدی ایران کشورین قیلدی خراب

یقدی و یاقدی و غارت ایلدی — مملکته چوق خسارت ایلدی

قیردی قومندن منوچهرنک قمو — هر کیمی کیم بولدی کچدی اولو

ایتدی عورتلرینی جمله اسیر — قیلدی ارنلارینی اماج تیر

نوذرونک آخر هم ایلادی هلاک — آصدی بر داره آنی بی ترس و باک

چرخه باق کیم کیملری وار ایدیر / بو جهاننی شاهلر نیه وار ایدیر
بیرینی مهر ایله ایلر تاجدار / بیرینی قهر ایله قیلور تاجدار
بیله کیم دیدوم ایدوب خلقی تباه / اون ایکی ییل اولدی اول ایرانه شاه
ایرنه کیچه شیطنت اندیشه‌سی / ینجیق و یاخمقدی دایم پیشه‌سی
ظالم و بی باک و بد آیین ایدی / مشرک و گمراه و بیمنی دین ایدی
قیلیچیدن هر کا تونک بولدی امان / سیستانه واروبن توتدی مکان
سوز او کوش انلر که ویری قالدیلر / رستم زاله شکایت قیلدیلر
کیم بو کون سن‌سن بو اقلیمه امید / سنده دورور باغلو قاپوبه کلید
خلقه سن درمانی ایرکا فراسیاب / قالمدی بیرکانی قیلیادی خراب
دفع اتیمز سنکا تونک شرّی تیز / قوپرور خلق اوسته اول رستخیز
چونکه ایران ملکینه سن سن پناه / قویمه ایرانی کا یده یکسر تباه
ظلم و شرّین کیم که دفع ایده بیله / پس تهاون قیلسه اول ظالم اوله
اوشبو سوزنی چون ایشتدی پهلوان / اولدی غیرتدن کوزی قان باشی دوران
هر کیشی کیم آنده غیرت اولمیه / زن صفت دور آندن ارلیک کلمیه

بو سوز ایله رستم ایران پناه … شاه توران اوستیگه سوروی سپاه

پیر برا ایدی انونکله افراسیاب … کاولدی کلگون قانیله دریای آب

عاقبت ایرانه رحم ایدب آله … باصیلیبن قاچارلر توران سپاه

چونکه قاچب کیتدی توران لشکری … بولدی رونق گیروا ایران کشوری

ذکر طهماسب و [illegible] سلطنتی بو

پیر کیشی واردی آنی طهماسب شاه … لایق تخت و سزاوار کلاه

عاقل و هم کاردیده پیر ایدی … عادل و هم صاحب تدبیر ایدی

لشکرونک سالاری چونکیم اوله … هر نه ایش کیم ایتسه اولوردلپذیر

قیلدی آیینه رستم لشکر پناه … ملک ایرانه سراسر پادشاه

کانی شاه ایتماکه اول ایدی سبب … کابتیندن دوترایدی اول نسب

بیش ییل آنده شاه ایدی اول پیر وکم … اولدی پیشی کیچیک اولداخی هم

ذکر کیقباد [illegible]

اولدی شاه اردنجه آتنک کیقباد … کیم قمو خلق اندن اولمیش ایدی شاد

عاقل و دین ارور هم دانای ایدی … صاحب تدبیر و اهل رای ایدی

ملکنده

مملکتده وییدونینک جمشید ایدی ‌ معدلتده صانیدونینک خورشید ایدی

مریی کافراسیاب ینجیشیدی ‌ چونکه توراندین چیقیپ کلمیشیدی

قاموسینی فتح ایدیبین کیقباد ‌ سلطنت تختیده خوش اولتوردی شاد

اولدی یوز ییل اولداخی ایرانه شاه ‌ اول اولوپ کاوس اولدی پادشاه

پادشاهی کیکاوس [illegible]

چونکه کاوسه مقرر اولدی تخت ‌ قانده وارسه آنی مظفر قیلدی بخت

هر نیچه کیم قیلدی ایپ آرزو ‌ اولدی آسانلیق ایله روزی قمو

عاقبت بخت آنی مغرور ایلدی ‌ رحمتیدین خالقونینک دور ایلدی

دیلدیکیم یپه بنا بنیاد اوره ‌ تا کانونینک یوجلدوکی گوکه ایره

جون که کابلده آنی باشلادی اول ‌ آلی ییل پوسته ایشلادی اول

آلی ییل حیون دورایلادی فلک ‌ ایندی حق امریله بیره پر ملک

پر اولوقیجی الندە وار ایدی ‌ صورتا قیجی ولیکن نار ایدی

اول بنایه اوردی پر قیجی ملک ‌ شویله کیم قالدی وانکا اندن فلک

اول بنا اوج پاره قیلدی بیکمان ‌ پر ییسی قالدی پیرن انونینک نمان

پری جابلقایه دوشدی پاره نونک / پری جابلسایه ایرشدی آنونک
چونکه کاوس اولدی بیله بی ادب / لاجرم ایتدی انکا خالق غضب
بی ادب لیک ایتکیل کیم شوم اولور / بی ادب شرخیردین محروم اولور
بی ادب خلقی قمو ادوده یا خر / صانکه کیم کندو بیبی پالنکوز یا خر
خلقی آسینی چون حقه طاغی بولدیلر / هر نیکادین اونکا یا یغی اولدیلر
یاغی اولدی انکا سلطان یمن / هر نیکادین توتتی یوز در کوفتن
پس یمندن یانکه اول اولدی سوار / کیم ایده شاه یمن بیله کارزار
واروب آنده ایدر ایکن دار و گیر / ناکهان دوتتولوبن اولدی اسیر
صالدیلر صنعاوه پرچاپه آنی / بند ایدیبین ایلیغ ایتیلینی
کیتیشیدن هم که یوزین دونداره تخت / پیکان اولور بدل زندانه تخت
بو بیله کلدی حال چرخ ایکون / که افزا ایلر و که پرنکون
پیر زاماندن پس رستم جنکی سوار / وار دینیچون ایتدی آنده کارزار
سوز اوکش جهد ایدوبن هر باب ایله / قورتولوب ایلتدی آنی بابله
هوروی کیر و باشینه زرین کلاه / اولدی کیر و پیکان اول ملکه شاه

ادیمیتونک

او امیرنینک چونکه باشی شاغ اله   تخت بیرو پیکان بیرو اله
گنج و مال الدن کیدر همه غم   بولو نورسا خلاغده گنج و مال هم
اولمه غمگین کیتدسه الدن قدر و جاه   باشی شاغ اولدوغده بولینور کلاه

ذکر سیاوش ولد کیکاوس

اوغلی وار ایدی سیاوش نام اتنک   شیفته حسننه خاص و عام اتنک
چونکه کاوس ایردی یوز یاشه تمام   پیر قیز الدی بسو ینی سعدی نام
خوب چهره قیز ایدی و سیمتن   آی تیس ایدی اتنک شاه یمن
ویرمیش ایدی صانع انگا پر جمال   کیم کونه وو شمیشدی حسنه زوال
زلفی قدر و یکاغی نوروز ایدی   وصلی اتنک عید جان افروز ایدی
مات ایدی یوزی سهیلینه یمن   لعل و کالدی عقیقینه ثمن
اول سلیمانی سا خدا یکی کره   اونینگ شیس ایدی حلقه داودی زره
خنده ایدردی یوزی رنگین گله   طعنه اورور زلفی تاب سنبله
اغزی و اینجو لولو لالا ایدی   دوداغی یاقوت روح افزا ایدی
جلسه چیقدوغن اتی انی المیشدی   ملکای یرانه چپله کلمیش ایدی

اول جوان اولدی و غنچون کاوس پیر — اولمز ایدی کوکلی اننک بیله پیر
اول کیشی ایله که کهنه پیر اوله — نوجواننک کوکلی نیجه پیر اوله
عشق اولور نوجوانلاره کمال — لیکن اولور پیره نقصان و زوال
جون قوجا اوله کیشی تن اوله سست — بیکیت ایشین اتمک اولمایه درست
جون که کافور اوله مشکنکا غطا — قوی معنبر خطی کیم اولور خطا
کوروبن سعدی سیاوشی عیان — کوکلی ویروب فدا ایلادی جان
عشقی اودی جانینه دوشدی اننک — شمع وار جمله سی دوتشدی اننک
عشق ایشی جان ملکینی یخمق دورور — کوکلی ایوینی دخی یاخمق دورور
نیجه کیم اولدی ایسه کوزلاری یاش — ویرمدی هرگز سیاوش انکا باش
سعد اونکا صونکره تهمت ایلدی — منکا قصد ایتدی دیو بن سویلدی
کرچک ارسن عورته اینانمغیل — دوغری ایسنکا اگر ینه آلدانمغیل
مکری انلارونک چوحق دیدی عظیم — ایمن اولمه اندن آنکه اولور جانه بیم
گرچه عورتلر سوزی اولور خطر — لیک ارلر جانینه قیلور اثر
جونکه عورت کوزلرین گریان ایدر — یورکین ارلرونک بریان ایدر

چونکه عورت نازایله ایده فسون — زال ایله مینک رستمی ایدر زبون

اولکه کونکلی بو جهاندن سیر ایدی — کلمینی با جیبر اویر ایدی

زین الناس اولاره درپیچ کب — انکره میل ایتید و کینه جان کرک

اعتماد ایدوب اتونک سوزینه شاه — قصد ایتیدی کیم ایده اوغلن تباه

چون یابان کوردی ایدر آته انکا — تا جوبانی کیتدی توراندن ینکا

وارچی تورانه شاه افراسیاب — ویردی انکا کنج و مال بیحساب

ویردی کندو قیزنی داخی انکا — کیم واسیخه ایتمایه ایراندن ینکا

صفت دختر افراسیاب که بسیاوش داده بود

اول قیزونک ادی فرنکیس ایدی پل — آی کون حسندن اولوردی خجل

زلفونک جعدنده وار ایدی کره — منک سلیمان جاننیه اولمیش زره

ساجلرندن اوخینور والمرسلات — قاشلرندن یازیلور والنازعات

بنده ایدی قدینه سرو و چمن — فتنه ایدی زلفینه مشک ختن

کون یوزندن نور وام الور ایدی — ای حسندن انکا قالور ایدی

ایستین اول حسن و صفتده زکات — قاشی دیرکا لباقیات الصالحات

زلفینونک آننک تتتنک ریحانی | یوزی نسرین واری گل خندانی

جون سیاوشنه فرنکیس اولدی جفت | لاجرم دوشدی اراده خواب حقیقت

قوبدی پیرا و علی اتونک کیم گاه گاه | ارزو ایدر وهی آنی پیال دماه

طالعیغه جونکه دوتدیلر آتنک | آدینی کیخسرو اتیدیلر آنینک

جون سیاوش انده بولدی آب و روی | اولدیلر حاسدلر انکا کینه جوی

گرچه کیشی مصلح و خوشخوی اوله | حاسدونک مکرینه نه چاره قیله

انکا تهمت ایلدیلر بحساب | تا که اولدوردی انی افراسیاب

قصه حیله گری کیکاوس که آسمانغه ایندی

یانه ایشیت نیتدی اول کاوس شاه | کاوی هر دو قیره اولمشدور سیاه

قصد ایله اتیدی کیم کوکه واره | حکم ایدن کیمدور آسمانی کوره

جونکه بد رای اولدی کرکسلر دوتوب | بیر زمان بسلدی جوق طعمه ویروب

طعمه ایله جونکه قوت بولدیلر | او جوبین چیقماغه قادر اولدیلار

جون کوکه چیقماغه اولدی چاره جو | دوزدی بیر صندوق آندن چارسو

باغلادی صندوقی کرکسلاره جست | وای اول کیشیکه کاوله رایی سست

صانجقین

ما نجیبن پس قنج چیدا اوستنه ات / باغلدی صندوقه بو سوزی ایشیت
چونکه اول کرکسلری اوچردی کی / کیردی صندوقی اچینه کاوس کی
حمله ایتدی کرکس اتیه کاج ایدی / طعمه یمک لکه کی محتاج ایدی
طعمه ایچون چیقدی کرکس اول قدر / کیم پلپورمز اولدی یردن هیچ اثر
اشغادن کورنن دریا ایدی / یوقرودن کنبد خضرا ایدی
باخوبن کاوس هیری کوراندی / چرخه کرکس اوچوبن ایرامدی
یورولوب قوشلر چو کیرو دوندیلر / بالضرورت یانه بیره ایندیلر
دوشدی بر ملکه داخی کاوس شاه / یوزی قاره دولت و بختی تباه
چوق زمان یوریدی اول خوار و زبون / کیرو تختنه بولنجه رهنمون
جاهل ایدی فکری دوغو بیلمدی / چرخ خانده نه زاده پیلمدی
صاندی کیم کرکس قنادی بیله اول / واره بیله چرخه حقیقتنه یول
بیلمدی کانده خرد بی پر اولور / فکر قوشی اوره ده بی پر اولور
اول ارایه وارمغه ندور سبیل / جذبه الله و پر جبرئیل
بعضی اوشبو داستانلاری دورن / درلو دفترلرده نظم ایدی یازن

چونکه کاوسی حکایت ایلدی / پنزه بور سهم روایت ایلدی
اولدور ور نمرودکیم انکا خلیل / کلدی چونکیم بربدی آنی جلیل
راست آنی دینه دعوت ایلدی / نیچه ور دوغر و یول انکا سوبلیدی
اول خلیلنک سوزین ایتماوی قبول / کیم دولوبیدی انی کبر و فضول
پس خلیلی منجنیق اوردی اول / خشم ایدوب آنی اوده آتدی اول
چونکه ایرشدی هوایه اول خلیل / راست کلدی دیدی انکا جبرئیل
حاجتونکه ارمی ور ور دیکیل منکا / دیدی هر کز حاجتیم یوخدور سنکا
دیدی حق وار ایسه ویکیل آنی / دیدی ایدایم اوقتدی پنهانی
چونکه غزه بوبله اولمیشدی تمام / لابدا اولدی انکا بردو سلام
اودون ابراهیم چونکه چیقدی ساغ / دوشدی نمرودونک اچینه وردوداغ
طاعته قیلماوی طغیان نبدل / دولتینه لاچپرم دوشدی خلل
نیچه کیم باشلاوی یوله کلمدی / عاقبت فکری بو لیب قیلمدی
چونکه ره جون باخن کلور انکا اجل / کیم آنونک دفعینه یوخدور حیل
برقانتلو پر آیغلو اوز کلور / کادو سنک یوزا وستنه قوز

کوشه لاییب کیتتی اول لشکر وارو — راست بوریتدن و ماغینه کیخسرو
هر کون آتنک پینیی طعمه ایدر — باشی بوجو بتده هر یانکا کیدر
کیردی انونک باشی اوکندن ضونکا — اول دماغی کیخسرو کوز نیتدی آنکا
کیلشی کیم کرکس قنادینه اوبا — لاجرم پینینی پشه بیلا
نیتدی کاوسه ایشتدونک کرکسی — جهد ایله پیسله هرگز تا کسی
ایرلشور کاوسه آندن چق الم — جانینه دوشر انونک دردو ستم
فری کیدر قالم آنده کیخسروا — هر نکادن دشمن اولور آشکار
جون مدبرلر بو حالی پیلدیلر — دفعه آنونک چاره بونی بولدیلر
کیم کلب کیخسرو ایران پناه — ملک توراندن اوله آنلاره شاه
تا الی ایلدن عدونونک دور اوله — ینه ملک اوجدن اوجه معمور اوله
وارایدی اول تخته پر پهلوان — آدی کیو کند و نوبخت و جوان
کیوی جون دانا توانا بولدیلر — آنی اول ایشکه معین قیلدیلر
پس واروب کیخسروی کیو آل ایله — بولوبن ایرانه کشوروی بیله
کالپچک کیخسرو ایرانه یقین — اولدی کاوس اولوبن خاک زمین

اولوبن یوز اللی ییل کاوس شاه
کیتدی کیخسرو اولدی پادشاه

پادشاهی کیخسرو شصت سال بود

اولدی اول بیر پادشه کیم مهر و ماه
کورممیشدی انکا تنکر پادشاه

مملکتدن ظلمنی اول دور ایلدی
عدل ایله اقلیمنی معمور ایلدی

ای نیچه کاوسی کوسین چرخ دون
بیر تپ ایتدی اتینی سرنکون

کوس رایت آیت محنت دوگ
صانمه آیینی آیت راحت دوگ

پاک دین قویدی اول پس بیکرای
حلقه حقدن یانکا اولدی رهنمای

آتسی قانچون اول اون ییل قتال
قیلوبن تورانی ایتدی پایمال

عاقبت افراسیابه بولدی دست
قاتیتی توپراغه توکوب ایتدی پست

دور چون کیخسرونک اولدی تمام
خلقه بیر کون دعوت ایتی خاص و عام

پس خزایندن چیقاردی زر و سیم
لعل و یاقوت و داخی در و گهر

حق یولینه قیلدی مجموعی سبیل
ویرمکا ایچون کر کلو مالی چپل

ایل ده شهره هیچ یوخسل قالمدی
کا تنک انعامیله اول بای اولدی

وار ایدی لهراسپ آتلو پسر سوار
شه فریدوندن اورغدن یادکار

بیرنی ر

آنی اوخیدی قاتینه کا توروب
تخته اوتوردی باشینه تاج اوروب

ویدی حق منی قاتینه اوخیدی
سیز کلینک تختوته اوتورونک دیدی

خلق اننک ایشنده حیران قالدیلر
سوزینی نبت جنونه قیلدیلر

اوشبو سوزی ویبن اولدی سوار
خلق انونک آردنجه بچد و شمار

عارتجی پیر تج مصاف دورلر
قرشودن اون آتلو کلور کوردیلر

دیدی شه سیز دورنکوز من کیده‌یم
بولری کیمدور تفحص ایده‌یم

چونکه واروب آنلره ایرشدی اول
پیر پیرانلارونک ایله کورشدی اول

دونب آندن آنی پیله آلدیلر
پیر ایکی آدم کیدوب غیب اولدیلر

داخی بلوردی آنلردن نشان
نه عجب ایشلر قیلور کور بو جهان

چونکه دین دشمنلرین ایتدی هلاک
کفردن بو بیر یوزینی ایلادی پاک

قیلیجن اولدی انونک افراسیاب
کیم بو خیدی لشکری ایله حساب

یاجوج و ماجوج ایدوب جمله جمع
یاخوبن خلقی نیچه ایردوی قمع

گرچه کیم اول صورتده انسان ایدی
لیک معنیده لعین شیطان ایدی

آنی کیداروب جهانی قیلدی پاک
ایتدی دینونک جو سرنی تابناک

بیر یوزین عدل ایله معمور ایلدی / عالمی علم ایله پرنور ایلدی

سنت و فرضی مرتب ایتدی اول / نفس و اخلاقین مهذب اولدی اول

چونکه بولدی نفس علم ایله کمال / روشن اولدی انکا انوار جمال

قدس باغیدن ندا کلدی انکا / کیم کوزونک آچوب نظارت بوکا

کیم کورا پسین مملکتده دولو نور / بی نهایت راحت و ذوق و حضور

کیم هیولی آفتدن اول بری / هم طبیعت آفتدن اول آری

اول ایشکا چون روشن ایمیش کوروی اول / شوق ایله سمعا و طاعا دیدی اول

پس ایدیب اول خطابه انتقال / ترک ایتدی تاج و تخت و ملک و مال

ترک ایدیب بو مکدر کلخنی / یوروی یتدی اول منور کلشنی

قید جسمانی دن ایدیب انفصال / بولدی روحانیلر ایله اتصال

اولدی بدن آفتدن اول بری / اولدی اول داخی ملایکدن بیری

ذی ملک کیم دوتدی یری تا فلک / آخر الامر اولدی سیاری ملک

... لهراسب ... تخت ...

ملک لهراسب ولیحق حکمی روان / اولد اتونک فرمانی ایرانه روان

تاتی

قاتی جبار ایدی و گردن فراز
هر نیکاون قیلدی خلقه ترک تاز

بختنونک قدسی غارت ایلدی
خلقی قیردی چوق خسار ایلدی

تا که توریت و کلیمی قومیه‌لر
وار و باتونک ملتینه اویلر

اول زمان حق دین ایدی دین کلیم
کیم انکا توریتی ویرمیشدی کریم

کونکلنونک کفر ایله پرچرک ایلدی
بوخیدی توحید ایشی شرک ایلدی

شغل ایتنک بوتسه کیر رودار ایدی
دیلده آتی لهراسپ جبار ایدی

بلخی پایدردی کیم انده ایده مقام
وقت تلخ اولدی و اولدوغنده تام

نچه‌لر پایدی پی ای دتورمدی
نچه‌لر تخم اکتی و کوتورمدی

ظلمیله پایمیشدی اول اول کو شهر
لاجرم پایوپ اولوردی اولدی قهر

هر بنا کیم ظلم ایله بنیاد اوله
گر سلیمان تختی ایسه برباد اوله

پادشاه کیم جون ایده جور و ستم
اینمیه کوکدن ایپیره باران نم

پادشاهنک ظلمیدور ملکی یخین
کندویی و عالمی اوده یاخین

پادشاه کیم معدلته کم اوله
دولتی و عمری نامحکم اوله

ظلمدور شهلاره غولنک پایه سی
عدلدور بخت و دولت پایه سی

ملک ایستا این گرگ عدل ایلیب / خامو خلقه خلق ایله خوش سویلیب
خلقه اولمایه درشت ایله که خار / کیم آنی توپراغه ویل صالمیه ر
اوخ کیبی دوغو ایشی آسمان اولور / یای کیبی اگری لایق قربان اولور
عدل‌یغ دور راستلیق دورور ای شاه / راستلیق ایده کیم اوله راستکار
یوز ییگرمی ییل اولوب لهراسپ شاه / اولدی و گشتاسپ اولدی پادشاه

پادشاهی گشتاسپ صد و بیست سال بود

اول آنونک عهدنده زردشت آشکار / ایتدی آنونک دینینی اول اختیار
اول ایدی آتشکده بنیاد ایدن / خلقی اکراهیله اوده تاپدورن
دیدی اولکیم خالق خیر اولدی نور / ظلمت اولدی خالق جمله شرور
وحی دور دیو کتوردی بیر کتاب / آدی زند و سوزلری چوق بی حساب
صحف ابراهیم دور دیردی عیان / آنی کاندن خاموشیدن وار بیان
نور و ظلمتدن اگر اورسه دم / قویمیش دور علم توحیده قدم
مشرک اولمایه براهیم خلیل / کیم اوت ایتدی گلستان آنکا جلیل
ایرمدی چون نور و ظلمتدن نقس / ملت اولدورکا اولدی ابراهیمه سر

قویدی پسر اوغلی اتینک اسفندیار
حسنته عاشق اتینک شهریار

نامدار و لشکرآرای و دلیر
کورسه جنگین کیندا اولور جنگال شیر

تیرانداز ایدی و شمشیرزن
هم دلاور قیدی و لشکرشکن

بازوی ملک ایدی و پشت پدر
لشکره هم اول ایدی سرور و پر

انکا ایتمزدی اثر شمشیر و تیر
گرچه پیوسته ایش ایدی دار و گیر

دیر ایدی گرمن اولیدم شهریار
قویمیدوم کیمسه به شهر و دیار

شاه لاری خوار و زبون قیلمایدوم
شرق و غربنی جمله چین الایدوم

اتنی آینی اودوندن خوفناک
قصد ایتدی کیم ایده آنی هلاک

دیل نچه کیم تکدوره باش ساغ اولور
تیر تیجک دیل جگر پر داغ اولور

ساخله دیلونک رازونکی بیلدرمسون
گرکس آینی کیم اول سنی اولدورمسون

دیل دورور کاپس بنفشه باشینی
دیلدور ایدن کوته اونک یاشینی

دوتوبن حبس ایتدی انی گرشاسپا
ایشدوبن بو سوزی ارجاسپ شاه

کیم دواسیدی انونک افراسیاب
هرسپه جمع ایتدی چون دریای آب

یوریدی گشتاسپونکا و تتینه تیز
باشینه قوپردی آتنک رستخیز

ایده مادیلر انونکگه وار و بیر — کیمنی قیردی کیمین ایتدی اسیر
صالوبن بیرنده رخت و بارگاه — قاچدی اولکندن انونک گشتاسپ شاه
دوتوبن ارجاسپ ایرانی تمام — کلدی و بالبده دوتدی اول مقام
ز خوسندن دشمنونک گشتاسپ شاه — واروی بیر قلعه قیلدی اول پناه
چونکه ناچار اولدی ایله قیلدی رای — کایده لر اسفندیاری لذ خدای
بند و زنداندن آنی ایدوب خلاص — پادشهلوغی ویرالر انکا خاص
کیم یوریوب دشمنی اول کوتوره — پس اورونوب تاجی تخت اوزه
چونکه چیخدی حبسدن لشکرشکن — کیم قدرانداز ایدی و تیغ زن
لشکر ایرانه جمع ایتدی تمام — اولو کیچی هر نه وار ایسه خاص و عام
چوق ویروبن خلقه گنج و خواسته — لشکرینی ایلدی آراسته
دیرمک ایله قوی لشکپت سپاه — ویرمبجسه کیم اولمز پادشاه
هر که ویرماکه بولامز دست رس — پادشهلیغه ایرامز بیر نفس
کاوتوروبن اولدیلر خلق انکا جمع — کیم ایدالر دشمنی اتونکله قمع
باشلیوبن لشکری اسفندیار — یوروبن ارجاسپی قیلدی شکار

کیم

گرم سوروبن ایرشدی نامور | قیلدی توران لشکرین زیروزبر
چونکه سرور اولدی شاه اسپندیار | هفتخوانی واخی آلدی نامدار

ستدن اسپندیار قلعه هفت خوان ارجاسپ را بحیله

هفت خوان اوپر قلعه ایدی سربلند | کاپس و جندن یوچیندی انکا کزند
سد اسکندر کبی ایدی اول حصار | یدی خندق یدی برج استوار
برجی اتنگ آهن و فولاد ایدی | حشوی قلعه‌نی عجیب بنیاد ایدی
قلعه سینه نسنه ایرمزدی اتنگ | خندقینه کوزلر ایرمزدی اتنگ
کند وزیتینی دوزدی پر بازارگان | هفت خواندن بنکا اول اولدی عیان
ایکی یوز صندوق وزدی خواجه وش | یوز قاتر ایتدی قاطو بارکش
قویدی هر صندوق ایچینده بیر دلیر | کیم دوتامزدی انی تکه بچه شیر
سایس و خربنده خاصو پهلوان | خواجه تونک آدی نصیر نوجوان
یوک کلاب صندوقی تغلادی قطار | قلعه‌دن بیکا یوریدی برق وار
هفتخوانه چونکه یاخین کلدی اول | ایلچی بیریدی حصار ایشنه اول
دیدی کیم بازارکانم اوش عیان | اولمیشم تورانه ایراندن روان

یوکلرمده چوق تقیپلر وار دوغ — دولو صندوقم زر و گوهر دور
لیک ایراندن حرامی دشمنوم — واردور وراوشن ایردی آردنجه منم
قلعه دورمک کرک مسکن مقام — کیتم تماشم آنده سنخلا نه تمام
جونکه مال آوین ایشتدی قلعه دار — قلعیه جاخردی آنی شاهوار
نیچه لری نی سپر ایتدی حرص مال — نیچه لر طعمه دن اولدی پایمال
جونکه کیردی قلعیه روشنروان — ویردی قلعه ایسینه چوق ارمغان
شاه و خواجه کیچه صحبت ایتدیلر — اسرو بیبرلو بیرینه کیتدیلر
خواجه واروب مترلیلیه اونجه — آجوبن تماشینی اوجدن اوجه
پس کیوب خفتان و باغلایب کمر — قیلدیلر اول قلعه زیروزبر
آنه سین قرداشلارین کانده اسیر — اولمیشیدی ایتدی خلاص اول شیرگیر
اوشبو رابیله که ایتدی پهلوان — فتح اولدی انکا حصن هفتخوان
جون میسر اولدی اوشبو فتح انکا — دوندی کیرو ملک ایراندن یکا
آتسی ایتدوکی عهده دورمدی — مملکت کیم ویدی انکا ویرمدی
دینی جامن ایده پیلم کیمسه ترک — اوله م هر کیشی بماتنده برک

دورنوبی

فرستادن گشتاسپ اسفندیار را بجنگ رستم

دوزدی پیر رسمیله واخی مکر وآل — کیم ایده اسفندیاری پایمال
بریدی کیم آنی پیستانه واره — رستم دستانی دوتوب کا توره
قصدی اول کا یده آنی رستم هلاک — قیله خنجر له جگرکا مینی چاک
ملک اچون کور کیم نه مکر ایتدی آتا — دیلدی کیم اوغلی آتادن ایتا
پادشاه لیغده قرابت کم اولور — قوم دشمنلیغی پس محکم اولور
آتسی فرمانی ایله کیتدی اول — کلدی پیستمه بسی جنک ایتدی اول
انی کسمزدی قیلیج ایتدوکده جنک — انکا اتیمزدی اثر تیر خدنک
رستمی زخم ایله ایلادی زبون — پیم اولدی کیم دوشیدی سرنکون
پیر ایکی کون ایتدیلر بو رسمه جنک — رستمی قیلدی زبون تیر خدنک
زال و رستم پیر کیچه دیرلدیلر — دفعه انونک تفکر قیلدیلر
دیدی رستم نارن اوخی کیزلیو — آته پیم بو بونک کوزینی کیزلیو
کرتنه اورونپ اوخ اتیمز اثر — کوز خود اتیق دور ور اولور کور کر
فکر ایدوب بو اشنیونک او شنده چوق — دوزودیلر بولغون اغاجیندن پیر اوق

اول اوقونک پر او جیدی اکی ال
آره سی آچوق اول رسمه کو ال

مر پر سینه اول اکی شاخنک یقین
اوردیلر پیکان تیز آهنین

دوز دیلر سیمرغدن اول اوقه پر
تیز اولسون دیو هم کارگر

قیلدیلر بو رسمه کیچه مکر و آل
صبح اولیجق اوردیلر کوس قتال

کوس اونن ایشیدیجک اسفندیار
دیدی دیریلدی مکر سام سوار

رستمه کلدی کیم اول یاری قیله
جهدله آتینی منم آلودن آله

یوقسه خانده وار بوکون آنده مجال
کیم ایده منو میله جنک و جدال

دیمکه انونک ایله جنکه دورمیشم
او خیله انکا یوز او توز زخم اورمیشم

بوفنی دیوب جوشن اسفندیار
کیدی اولدی اولداخی دردم سوار

رستم دستانی کوردی کیم کمان
آلمیش آله جنکه کلور پیکان

قورخو دوشدی کوزکلنه دیدی کیم شیر
بیشه دن چیقمایه بو رسمه دلیر

نیچه کیم بلواردی اول ایشتمدی
جاهل ایدی عقلیله ایش ایتمدی

دیدی رستم کیم شها صلح ایده لوم
دیرلوب آتنک قاتینه کیده لوم

وارایم

واریم ایرانه اوپایم پیشنکا / راضیم هر نه ایدر اننک منکا

چرخ گردنده ایده فرمنکه بند / شیر گردون ایده فرمنکا گزند

منی دیلر پیشونکله کیده یوم / هر نه کیم بو یوره آیتی ایده یوم

اوزونکا رحم ایلکیل ای نوجوان / کیم ملک زاده سین و من پهلوان

چیبیز بولواردی اول ایش تهمتی / کا بهل ایدی عقلیله ایش اتمی

عقل تیتیبون کیشیه یا خود حیل / اول زمان کیم ایریشه انکا اجل

رستمه جون پیر اوقی آتدی نوجوان / دوندی پستم دیدی کیم ای پهلوان

بونجا اوقوبلمکدن چو اولدوم زخم آور / سن داحی مندن بیر اوقی آل یادکار

کورکیل ایمدی اوق نچه آتمق کرک / اوق مین کیشی نچه یاتمق کرک

سنی بکرا ایله اتنک و منه مثال / شه جنکالینه قیلدی پایمال

رستم اتدی چون کماندن اوقی چست | ایردانونک کوزنیه دام کردرست

ایکی پیکان واقی ایله قیلدی کار | اه ایدوب دوشتی بیره اسفندیار

دنیونونک احوالی اوشبو در مدام | هیچ کیمسه دوتمز بونده مقام

رستم اوقندن اولوب اسفندیار | اوغلی بهمن قالدی آنده یادگار

یکم

209

کیم بو دوستان چالین ایتدیلر بیان / کیم تواریخ اولدی انلردین عیان

دیدیلر اسفندیار نامه ور / اوغلن ایکین انکلردی خیره وش

اونیه یوب هر بیرینکا کید ارایدی / بسر اوغلانلار که پیرایه ارایدی

دوزبانی اول آغاجدین اوق یای / آتیشور اوغلانلار ایله قیش و یای

یولغون آغاجدین اول بیر اوق دوزر / بیر کون آنی ناگهان تاپ ایدر

اول اوقی چون چیقروپ یایدین خطا / ایر کوزور بی یوخسول اوغلینه قضا

چیقرور کوزین اتنک بیر چوبه تیر / اولور اول بیچاره مسکین و حقیر

اول آغاچونک شاخیدی پیل بلبوسن / کوردیه اسفندیار ونک ایرشین

ظلم اتماکنک بودر انجامی پس / عدله دوریش اتمکیل ظلمه هوس

اول کیشی کیم بوقیدی آنکا قلم / اوغلن ایکین انکلردی پیش و کم

بیر اوق آتدی و غنچون ایدوبن خطا / کیم چیقردی کوزین آنونکله قضا

زخم میوین ایکی کوزی بیله / کیتدی جان و باش داخی واری بیله

اول دایم قصدله قوروب کمان / ظلم اوقی اتقدور ور ایشی همان

نه عجب گر بیله ویروب باش و جان / بیقدوروب یاقدورور الیسه خانومان

آنه قراینکی اوغلن جان بولور ‌ الّتی آی بیدویک خون حیض اولور
صونکره اول قان آنبه اولوب حقیر ‌ صورتینی اوغلنونک بوزوب بیر
چونکه اول حیض نی که اولور رشک ماه ‌ الّتی آیلیق خون حیض ایلر تباه
الّتی ییللیق قان کا پچر ظالم عجب ‌ نیچه سی اولمایه طاعونه سبب
الّتی آی لیق خون حیض ایدیه بول ‌ چون ایریشوب بوزولور شکل و جمال
الّتی ییللیق کا پچلور ظلمیله قان ‌ فکر قیل ایتمایه می جانه زیان
گر پچ اولماد و غنچه‌سون پیدا اوکر ‌ انونک ایچون عمری تنک بیله ایرر
اولدو غنچه‌سون ظالم و خونخواره ‌ عمری اولدی بو قموقو شلردن آز
ظالم انجامی یاوز اولور عظیم ‌ آخری ظلمنک جحیم اولور جحیم
اوغلنونک اولدو کینی گشتاسپ شاه ‌ ایشتید پچک خلق ایچینده قیلدی آه
باشینه بیره اوروب اغلردی زار ‌ دیر ایدی کیم ای دریغ اسفندیار
لیک کونکلنده قیتی دلشاد ایدی ‌ جانی قاموغ غصه‌دن آزاد ایدی

سلطنت گشتاسپ شاه صد و بیست سال بود

یوز ییگرمی یل اولپ گشتاسپ شاه ‌ کیتدی وارونچه بهمن اولدی شاه

بهمنه ایریشجک ملک عجم   خاندانِ رستمنک قیلدی عدم
رستم اولمیشدی اول اولدوغده شاه   لابد اولدی فرصتیله کینه‌خواه
فرصتیله هر نه ایشن کیم وار ایسه   فرصت اولمادوغده ایشن تتیمز اتیر
سیستانی اوده یاخدوردی تمام   قیردی آنده هر نه بولدی خاص و عام
نه عمارت وار ایسه ویران ایلدی   خاک ایله اول ملکی یکسان ایلدی
نیچه کیم دیری ایدی اول شهریار   ایشی جنگ و فتنه ایدی کارزار
فتنه و آشوب ایشی دون و کون   شرق و غربی اتیمک ایستردی زبون
آخر عمرنده انونک بیر اژدها   قوپدی کیم اولماز ایدی کیمسه رها
قوپچق اول اژدهای پرخطر   ایردی آندن شاه بهمنه خبر
جمع ایتدی اول سپاه بیشمار   کاژدهایی ایده اول بیروه شکار
دم اوروبن آنی چکدی اژدها   کیمسه ایتمز اجل چنکی رها
خانه وار می که ویران اتمیش   خانه وار می خانه خواندی اویمیش
تخت وار می کیم بیله ویرمز جهان   تاج وار می بیره اورمز آسمان
ای نیچه کاوس ایله افراسیاب   کانی اوکوتدی بو گردان آسیاب

ای که پنجه رستم و اسفندیار ‌ ‌ ‌ اوده اوروا اسپند کیبی روزگار

شاه ایدی دون بایزید ایله تیمور ‌ ‌ ‌ بونی بو کون ماریده آنی مور

جون سلیمان ایدی دون ملکه پناه ‌ ‌ ‌ بو کون اولدی پرده اوتش خاک سیاه

هر کیشی کیم آنده وار نور بصر ‌ ‌ ‌ اول سلیمان اولدوکی عبرت نظر

جونکه بو یله جکدی چرخ انکا کمان ‌ ‌ ‌ ایروغی قوبه دیو دوتمه کمان

انکا کیم خلقه اولب فریادرس ‌ ‌ ‌ چرخ امان و یردی کوردونک نپر نفس

انکا کاندین هر کیشی فریاد ایدر ‌ ‌ ‌ وار قیاس ایت کیم نه اتشلر یاد ایدر

حاتم طی ایدین جور و جفا ‌ ‌ ‌ پس بخیله ایدمی مهر و وفا

در موعظه گوید

نفس دور ور اژدهای معنت ‌ ‌ ‌ سنی بهمن کبی بولدو غماده بودور

بیر بیسی شهوت دوروربیری حسد ‌ ‌ ‌ بیر بیسی جهل و بیر بیسی خوی بد

بیر بیسی خشم و بیری طول امل ‌ ‌ ‌ بیری و اسیخ خلقیا اولمق دغل

باشلرین تیغ ریاضتله اونک ‌ ‌ ‌ کیس که اندین قورتوله جان و تننک

یوخ چو قویمز سنی اوشبو اژدها ‌ ‌ ‌ کیم اولا پسین ورلو محنتدن رها

بهمن اولوبر

بهمن اولوب اون و یوز ییل پادشاه	اولدی و اولدی همای بیزنده شاه

پادشاهی دختر بهمن سی سال بود

قیزی ایدی بهمنونک اول شاه همای	کی خردمند ایدی و پاکیزه رای
کفر و الحاد انده بیچ چوق ایدی	نه بنده حد و حرمت یوق ایدی
رسم زردشت ایدی دین بهمنونک	آدینی داراب قویمیشدی اتانک
اوغلی دارا ایدی همادن بهمنونک	پر الهی دینی یوخ ایدی اننک
کیچیدی اول اولا لیخه همای	مملکت اولدی او توز ییل کدخدای
اول ایروشد و کده آنی ایتدی شهریار	انکا ایردی بسی زینه و از شهر و دیار
تخته اوتوروب چو اول اوزندی تاج	روم ایلیندن الیستدی باج و خراج

پادشاهی داراب بهمن دوازده سال بود

لشکر ایله یوروب چوق قیلدی جنگ	ایتدی روم اهلینه بیر یوزنی تنگ
اون ایکی ییل تخت ایسی اولدی اول	پس اجل ایریشوب یتونک اولدی اول
گاه تخته ایردور ور چرخ بلند	که ایدر تابوت اچینده تخت بند
چونکه باشدن کید جکدور ضو نگره تخت	نه کرک دور کیشیه پس تاج و تخت

او ملک اولمادوقده خوشنود مال و گنج / یوق نولور کیشیسه اول مار و رنج

چونکه دارایی بوده ایتیدی تباه / اولدی داراب ابن دارا پادشاه

پادشاهی دارا ابن دارا

کاندین ایرشدی سنگا بو تاج و تخت / شهر و اقلیم و دیار ملک و رخت

سندین اونگدین پادشهلارنگ قمو / قصه سی بو دور که دیدیم ای اولو

تولدیلار بو نملاری چون بیلدونگ تمام / غره اولمه دولتیغه ای نیکنام

کاملره نه ایتیدی پس بو جهان / آنی ایدی پس سنگا اول بیگمان

کردیلار سنگا جاوید اوله تخت / غره ایتما دین سنی بو تاج و تخت

چون که کیشی اولجکدور یقین / پس نیه کرک دورایت تاج و نگین

بختی وار دوت چونکه یوق عمده درنگ / تخت پس تخته تا بوت شنک

چون بو سوزلاری ایشتدی تاجور / اولدی کونگلی غصه دین زیر و زبر

بیلدیکیم کیمسه قالمز تاج و تخت / عاقبت آیرو غونگ اولور ملک و بخت

جان و کونگلدین پشیمان اولدی اول / ایتدوکی ایشه پشیمان اولدی اول

خاطریدن کیدروب حرص و امل / عادت ایتیدی کندویه حسن عمل

تنگری دیو دوردی و او توردی اول   بدعت وظلمی قمو کوتوردی اول

احمدی جون مال و ملکنک حامیلینی   بیلدوک سلطانلرونک احوالینی

بای اولایم دیوا تیماکیل هوس   کندوزونکا فقری بیلکیل فخر و بس

فخر بیلکیل پادشاه لوغی یقین   فقر در واریپ سلطانلیغ همین

سوال اسکندر از ملوک که بعد از و خواهند بود

سویلکیل ای عندلیب نغمه گوی   کیم سن ایلیتونک قامولردن سوزده گوی

سوزلرونک طوطی صفت شیرین دور در   کیم سنکا شکر دیمک آیین دوردور

سویلکیل بیر داستان معنوی   کیم سوزونکدن جان و دل اوله نوی

جونکه پیچیدر اتشنیدی تاجور   کندودن اونکیدین کیچنلردین خبر

دیدی ارسطویه که دایم شاد اول   برقایودن و نیده ازاد اول

پیر داخی وار جاتیم منوم پیکا   انی داخی هم بیان ایتکیل منکا

جرخ من کیدسم کیمی کا توره پیر   سلطنت تخت دیکیم اوتوره پیر

دیدارسطو مونی کیم من بیلمزم   بیلدوکوم ایشده دعوی قیلمزم

بیلدوکین بیلورم دین بیکشی   یانکلیش اولور نه ایشلر مراتیبی

خضر دور ور خضر بو علمی بیلین / اولدور بو عقده‌نینگ حلّین قیلین

جدّ و جهد ایلایوبن اول تا جور / خضره ایرلیشماکلیکه بولدی ظفر

دیدا انکا هر کیم اولیبدور ای اولو / لوح محفوظ ایچره دور یازیلو

نه وار ایچره انده ملایک بیلدیلر / انبیا یه جمله شرحین قیلدیلر

انبیانونگ صحفی سن سربسر / یاد ایتمیش سن ایا صاحب نظر

صحف ابرهیم و آدم لا محال / سنده دور داخی کتاب دانیال

اولیانونگ یوقدور او کنده حجاب / غیب نسنه ایتمز اوراده نقاب

همداخی علم لدنی سنده دور / کیم قمو غیبونگ کلیدی انده در

خضر ذو القرنین شاهه سویلدی / اولکیچک اول نوعی ایچره شرح ایلدی

آنی دیدی اول اولدوقده عیان / فتنه دولدوقین سراسر بو جهان

دیدی اردنجه اتونگ چوق روزگار / اوله خلقنگ اره سنده گیرودار

کیمسه ایران مقرر المدی / ظلمدن هرگز عمارت قالمدی

هر کیشی پر شهرده اولدی امیر / دولدی پیر یوزی سراسر دار و گیر

کانلره دیرلر طوایف بگلری / قامو اشکانیلر ایدی سرروری

کانلر

کانلر ایدی دارو ملک ایچره قالین / تخت و تاجی دوتون فرمان قیلین

اول الاردون جهاندار اشک اوله / اون بیل شاپور اردونچه کل

سلطنت ملوک طوایف و ظهور عیسی در زمان شاپور

اولدی اولاردون اشک اون بیل ملکگیر / اولدی التمیش بیل داخی شاپور امیر

اولدآننک عهدنده عیسی آشکار / ویردی پیغمبرلیق انکا کردگار

ایتدی جودر داخی اون بیل حکم بیله / پتردن ایرشدی بیگرمی بیل بیله

حاکم اولملیغ تمامت اول بیره / هم بیگرمی بیل اولدی جودره

جونکه جودرا اولدی وکدی اول بیره / اون دوقوز بیل بوراین جودره

قیرق بیل کسریدی آنده شهریار / اون دوقوز بیل هرمز ایدی تاجدار

اون ایکی بیل داخی دوتتدی اردوان / قیرق دورد بیل کسری و هم بیل عیان

بس بلاش ایردی بیگرمی بیل بیله / اردوان ایدی ملک انونک ایله

اولدی ایامنده انونک جوق کبر و دار / نه ولایت قالدی نه شهر و دیار

عاقبت دشمن مرد انچه اولدی اول / قهرله ناکام و ناچار اولدی اول

ای نچه شاپور و نیچه اردوان / کیم کلب شوندن کیدر ای اردوان

اول ملوک کیم طوایف دور نام / اردوان عهدنده اولمیشدور تمام
اوشبو مدتده امارت ایتدیلر / پس هلاک اولوب سراسر کیتدیلر

ای نچه درلو طوایف کیم جهان / ظاهر ایدوبن قیلور کیر و نهان
کرک طمع اولوب محابا بیز بو بیر / کر کدا و کر ملک نه بولسه بیر
شهلر ونک باشین دوتر باخیجیل کوکه / کیم دوبن نچه بو باییدور کوکه
جرخ کیم ایرته کیچه دوز دوان / بونده نه سرفرقورو نه اردوان
کیشی کر کسری اولا و کر بلاش / عمری چپ اولو بونک کیدر بلاش
دینو ننک قهر و بلاسی جو قدور / کیمسه مهر و وفاسی یوقدور
پس انکا عاقل اونی انیا نمیه / آب و کل دور هیچ انکا دانمیه
بونده کان جون کیچ سن بیلدونک کیدر / بونی ارادن سورولمدین کیدر
کوز بکلانکلی بغلا ممکیل سن بو ییر / عاقل اولکیم بونی انکما بییر
جون سکندر ایشیدوب بو سوزلری / قان یاش ایچره غرق اولدی کوزلری
پس دیدی انلر کیدیچک کیم کله / ملک ایران کیمه مسخر اوله

خضر دیدی انی کیم اشکانیلر | کیدوبنونک کاله لارسا سالیر

پادشاهی اردشیر بابکان چهل و دو سال و ششماه بود

اول ایدی اولارونک اردشیر | کاردان و عادل ایدی و دبیر

مهر ایدوب انکا سپهر و مهر و ماه | اولدی ایرانه سراسر پادشاه

صاحب انصاف ایدی و عادل اول | مملکت ایشنده ایدی کامل اول

قامو ویرانی عمارت ایلدی | عدل ایله خلقه امارت ایلدی

ملکی حکمینه مقرر قیلدی اول | قانده سرکش وار مسخر قیلدی اول

ایتمدی هرکز شفقت مفسده | قویمدی یرونک یوزنده مفسد ایده

اولوبان درد ییل التی آی پادشاه | اردشیر کیتدی و شاپور اولدی شاه

پادشاهی شاپور بن اردشیر سی یکسال بود

اردشیر اوغلی ایدی اول نیکبخت | کیم سزاوار ایدی انکا تاج و تخت

دولتنده کیچیک آز روزکار | مانی زندیقی اولدی آشکار

زندیق اولدی ورلو سوزلر سویلدی | خلقی باطل دینه دعوت ایلدی

ظلمتیله نوره خالق دیدی اول | اکر یلیکله کفره ویردی دوغری یول

ویدیکیم خالق دور ور هر نیره نور / اولدی ظلمتدن عیان جمله پرور

اولوبن شاپور او توز ییل پادشاه / گیتدی گیدی هرمزه تخت و کلاه

پادشاهی هرمز بن شابور ده سال و یکماه بود

آندن چون هرمزه ایرشدی تخت / بولدی آرایش انونگله تاج و تخت

مانی زندیقی قیلدی اول هلاک / انکا اویانلری جمله ایتدی خاک

حجت ایله ایتدی بیان توحیدی اول / خلقه گوستردی نچه دور دوغرو یول

دینونک اصل و فرعنی قیلدی بیان / حشر و نشرونک حالینی ایتدی عیان

سلطنت تختنده گونکلی شاد ایکن / جانی ویردی رنجدن آزاد ایکن

ایردی اجل چنکالی تا که هرمزه / شو بیله کیم تلخ اولدی انکا هر مزه

نه مزه ایسته‌یه هر کیم عقلی وار / اور اونکا وله آننک تریاقی مار

چون جهاندن بیرلن بیشنک اولور / پس قمو شیرین لیک انکا تلخ اولور

دینونک هرگز آیی آیینی یوق / تلخی نچه دورلی شیرینی یوق

نه دور ور بو چرخ لعبت باز پس / دورلو لعبت ظاهر ایتدی هر نفس

سن که صورتجه بو گون اوش و دیرین / بیشنک اول لعبتلرونک سن هر بیرین

دیر بدر صورتچه لعبت ای اولو — لیک اولو در حقیقتده اولو

تیردین آنی واخی ایرو قد دور — وارلیق اولدور اول اراده اولوغ

پس بو دیرلیکنگ سننگ دیر اولگ کل — بونکا تکیه ایتیدو کنگک ارلک کل

زنده صورت اوله معنیده اولو — نه روا اولکندوییب صانه اولو

اولو اول کیم زنده جاوید اوله — هیچ دور اولن اگر جمشید اوله

اوندین ییل و پر آی اولوب پادشاه — چرخ انونگ داغ ایتدی آیامین تباه

دوتتدی تاج و تختینی بهرام اتنگ — ملک فرمانیله کلدی آرام اتنگ

مملکت بخشده جون او توردی اول — دینه دین بدعتلری کوتوردی اول

یوریدی تورانه ایتیدی کارزار — آلدی اول ایلیدین ایلیسی شهر و دیار

روزکارنده سرافراز اولدی تاج — شام و مصر رومدن آلدی خراج

مملکتدن ظلمی اول دور ایلدی — ایل و شهری جمله معمور ایلدی

دونچک بیش ییل مراد نجه فلک — آنی واخی ایلدی خاکیله تک

چرخی دولابینونگ ایشی بو دور رو — که ایرور گوکه و که تیره او رور

پادشاهی بهرام بن بهرام چهار ماه بود

اولیجق بهرامنینگ ایامی پیاه
اولدی بهرام ابن بهرام پادشاه

سلطنت تخته‌ده چون اولتوردی اول
معدلت قانونینی کوتوردی اول

دولت ارکانینه ایتمزدی نظر
اولدی عهدنده ذلیل اهل هنر

لاجرم دوردآی تمام دیرلدی اول
پس مفاجات ایریشوب اولدی اول

چرخه صور پس کاتشی دایم اولدو
کیم دیری قویغز نمو پیسن اولدو

کاولوروبن کیدروبی اختیار
پس آتینی سومینه در تخت یار

بخت یار اولمدی دیلر اینینگ انگا
اولمغیل مغرور بر گرزن انگا

پس جهان آندن واخی یوزدوندرب
غول ایتدی آنی منشورین دیرب

پادشاهی بهرام ابن بهرام هفت سال و پنج ماه

قالدی اوغلی نرسیه صونکنده تخت
یدی ییل تپس آنی انگا یار اولدی بخت

هر که دیرلیک ایوینه کیردی اولور
یا لنکوز حقدر که اول باقی قالور

بو بیرونک کاتور تکمیل آیین دیله
دیلر اینینگ قدس گلزارین دیله

کانده اولن کیشی راحت‌ده اولور
بوره‌دون قالن جراحت‌ده اولور

نرسی واحی چو تیله واردی اول | تاج وتخت اوزا اوغلیه تاپشردی اول

پادشاهی شاپور بن نرسی هفتاد و دو سال بود

نرسی آردینجه کلوب شاپور شاه | اولدی ایران کشورینه پادشاه

عاقل وهم صاحب انصاف ایدی | آدی آنونک شاپور ذوالاکتاف ایدی

قانده مفسد بولدیلر قیلدی هلاک | یر یوزینی فتنه‌دن اول ایتدی پاک

چونکه مفسد اولپ کید مفسده | مصلح ایسنک رحم ایتمه مفسده

اونونک عهدنده خروج ایتدی عراب | قتل وغارت ایلدیلر بیحساب

کاظمیله اول قبایلدن آباد | دورلو دورلو ایتدیلر شر وفساد

قاموسین شاپور ایدوبن هلاک | فتنه‌دن بیر یوزینی ایلادی پاک

تیمیش ایکی ییل سوروب اول ملکه تخت | اولدی وکدی یزدجرده تاج وتخت

پادشاهی یزدجرد بزه کار

مفسد وبدعهد وبی دین اولدی اول | ظالم وشوم بدآیین اولدی اول

خلقه ایتدی بیکران جور وجفا | بیر یوزنده قویمدی هرگز صفا

قانده کیم ایردی خسارت ایلدی | یاقدی ویقدی وغارت ایلدی

۴۷۷

اولوکیچی انگا تقریر ایتدیلر | انونگ آیین شاهیدین دور دیلر
از زمان اتنگ اولوبن تاج و تخت | تا که اندن واخی یوز دوندردی بخت

کلدی اورنجه انونگ بهرام گور | کانگا اصلان امیدی ایتدو کدو زور
پیر قدر انداز ایدی کیم چرخ پیر | صالمدی اوقی کیمی بو چرخه تیر
عدلیله اولمیشدی دیلرلرده مثل | بذل اچینده یوقیدی انگا بدل
ملک اچینده عدل بنیاد ایلدی | مملکت لطفیله اباد ایلدی
اولیتچی بهرامه حقدن بهره تاج | رام اولیبن رام انگا ویردی خراج
هم خزر خلقی ایله اول قیلدی جنگ | قیلدی بنپاسین پرونگ لمار شنگ
هر ینکادن یوریدی بهرام گور | هم دوشوبن اولدی ناکه رام گور
ایدر ایکن گوری اول سو صید | گوری گور که نیچه قیلدی انی صید
گور دور ور اول گرگ نه کیم بولسه بیر | شیر و بیر اولا که اولمز هیچ
بیر بو بیر نه بولسه ایدر نابدید | داخی سوزیلر دور در هل من مزید
گوره کیرر چون اجل ایلایه زور | چرخ ایدر بهرام کیم بهرام گور

چونکه

پادشاهی یزدجرد بن بهرام هژده سال و چهار ماه بود

جون کیم اول التمیش بیر ییل سوردی تخت / اولدی اوغلی یزدجرده تکدی تخت
قوپدی هم دانا وهم پرهیزگار / ملک گیر و پردل و دشمن شکار
خیر ایدی خلقه مدام اندیشه سی / لطف و خلق و حسن انونک پیشه سی
لابدا قوون اولدی اننک دولتی / یو جلب جرخه ایرشدی رتبتی
ویردی انکا روم و شام و مصر باج / آلدی فغفور ایله خاقاندن خراج
کیمی قویمشدور مسلم روزگار / یا کیمی ایلامیشدور دل فکار
اون سکیز ییل اولدی ورد آی پادشاه / پس اننک واخ اولدی ایامی تباه
ایرته کیچه دوندوروب آی و کون / خاموسی خلقنک ایدی قاره کون
آصفی اولوب قباد و یزدجرد / جون کیدوب بونده قالور آتیدی گرد
ای که پنجه یزدجرد و کیقباد / تو پراغین اوده سا وردی آنی باد

پادشاهی پیروز بن یزدجرد بهرام هژده سال بود

تاج و تختینی قوییب اول کتیدی زار / ملک ووتدی اوغلی پیروزه قرار
مملکت ده جونکه پیروز اولدی شاه / لعلیله پیروزه دن دوتدی کلاه

عادل ایدی ایتیدی خوش اوددوش / راست و شدی هر نه کیم دوتدی ایش

کیشی کیم خلقه وحش لوادی یوق / مملکتده هیچ اننک بنیادی یوق

پادشهلیق نه دور ور اوددوش / یو قدور و سرورلیکه آندن بیکلیش

قانده کیم واردیسه پرزور اولدی اول / ناریه یوز دوتدی بیینه بولدی یول

ایل کون عهدنده اننک معمور ایدی / جمله آشوب و بلادن دور ایدی

جونکه بیکرمی دوتوز ییل اول تمام / سلطنت ایتدی جهانده شاد کام

ناکه اولوبن امیدی اولدی لاش / قالدی ایکی اوغلی قباد ایله بلاش

مملکه جونکیم وار اننک بنیادی باد / جون حکیشدیلر بلاش ایله قباد

کیدوبن قیلچده پچد جان و باش / مملکتدن صونکره باش اولدی بلاش

بادشاهی بلاش پیروز جهاندار بولدی

جون بلاش اولدی جهانده شهریار / قحط دو اولدی هر نه وار شهر و دیار

اینمدی کوکدن بیره بیر قطره آب / اوجدن اوجه بیر یوزی دوتدی سراب

اولدوغنچون اول بلاش اهل زنا / اولدی ظاهر ملکا برانده وبا

زانی اولمه ملکده ای پاک ذات / کیم وبا دولور زنادن بو جهات

زانی

زانی اولمه ملکده ای پاک ذات	کیم وبا دولور زنادن بو جهات
زانیی اولن کیشی اولور بدکنش	یوقدورور هرگز زنادن بتر ایش
هرکه زانی اوله عمری کم اولور	دولتی بنیادی نامحکم اولور
چونکه دوشدی خلقنک ایچنده زنا	ظاهر اولدی نیاده قحط و وبا
چون زنانک آدی اولدی فاحش	مومن پاک ایتمیه میل اول الشیء
شاه اولوب بو رسمیله دوردیل بلاش	گیتدی پیرکون آردن ناکه بلاش
مملکت کیمسانیه قالوردکول	کیمسنه بوبنده قرار اولوردکل
گر قباد اوله کیشی وگر بلاش	بادو کیمی کیدر ارادن بلاش

پادشاهی قباد پیروز چهل و دو سال بود

چونکه امیدی بلاشونک اولدی باد	سلطنت تختنده اوتوردی قباد
اولدی سرسبز واینڈی آب نم	خوش لشیردی سبزه وگلزار هم
کوه وصحرا اولدی باغ ومرغزار	سویلیدی هر شاخده صد مرغ زار
تازه اولدی یر یوزی مثل بهشت	کوه وصحرا دولدی اوجدان وکشت
اولدی مزدک روزگارنده بدید	قیلدی دعوی نبوت اول پلید

کفر و الحاد ایله چوق سوز سویلدی ملکی بدعتله مشوش ایلدی
دین و دیو قیلدی اباحت اشکار اویدلر مفسدلر انکا بیشمار
دولدی کشور ظلمیله اولمادی داد شویله کیم دفعین قیلمدی قباد
هر یکادین دوغ شدی فرصت مفسده زندقه دولدی جهان و مفسده
قیرق ایکی ییل پادشاه اولدی قباد اولدانونک امیدی داخی حمله یاد
چونکه آنده قالمدی هوش و روان دوتدی یرین اوغلی انونک نوشیروان

بادشاهی انوشیروان عادل چهل و هفت سال بود

قاموسی ایشلرده کامل اولدی اول اوله سلطان عادل اولدی اول
ایتدی عدل ایله جهانده اشکار کادی قالدی حشره داکین یادکار
مزدکیی دوتبادوه بقدی اول اول باوزدینونک نباسین یقدی اول
آلدی رومیله خزردن مال و باج سنددن ایرانه چکدردی خراج
عدلیله اولوب جهانده شادکام قیرق بیدی ییل سلطنت سوردی تمام
دولتنده اولیچی قیرق ییل تمام دوغدی اولکیم عالمه اولدور امام

ولادت حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و سلم

احمد مختار امام المتقین | مصطفی وز رحمة للعالمین
عقلنکنی جمع ایلکل ای بی خبر | کیم نیدین سنکا دیرم پر خبر
اول کیم چون سن آنی ایشیتده سن | انکاپی رو اولمغی ایشنکده بین
مولدینی اول سولنک ایده لم | نه عجایب آنده وار شرح ایده لم
اول محمد احمد و محمود ایدی | آفرینشدن قمو مقصود ایدی
اول مخلوق روحی در آننک | اصلی دور اول نور جاننک هم تننک
نه دیبایم کیم نه دور اول روح پاک | کیم هر کوکب اولدی آنده تابناک
شعله‌سی دور آننک آی و کون کبی وار | هم بو انجم کیم کورنیر آشکار
جمله ارواحه اول نور اولدی وصل | قاموا اشیا فرع و اول نور اولدی اصل
قانده کورسه اول نبی نونک عنصری | اولدی هر عیبدین پاک و بری
نیره ده اول جزو اولور اول پاک نور | بعضی ابصاره ایدر ایدی ظهور
عنصر اول جزوه دیرم دینکله نی | کیم مرکب اولدی کیم آندن بری
گاه آدم گاه شیث و گاه نوح | گاه ابراهیم الوروی آندن فتوح
سالیان دور ایلیب دور فلک | کیم انکا انجم اولب دوردور پرک

ایردی عبدالله اول عنصر که اول
بیلدی کیم آندن اولا سید رسل

داخی کیمپه کورمدی اول نور یقین
هر قیزنی خدیچه کوردی همین

اوشبو کوزدن غیر هر کوز داخی وار
کورور اول بو کورمدوکن اشکار

اول کوزی ایدی که صدیق و عمر
احمده آنینکله ایدرلر نظر

انونیکله آنی کوره پیر بشیر
هم سراج پاک و هم شمع منیر

لاجرم ایمان کتوردیلر انکا
انونیکله اولدیلر اونکدین صونکا

یوغیدی بوجهل ده کوزدن اثر
کورمز ایدی احمدی ایدب نظر

بو سوزومه اوش ترانیم نظردن
شاه هم درتا و لا هم صبردن

خدیچه ایدی آرزو اول عنصری
اوله دیبوا اولدی کیم خوب و پری

هم ایکیت لیک و ار ایدی هم کمال
عصمت و عالی نسب هم ملک و مال

دیدی عبدالله کیم السون بنی
کیم قیلیم پرورلره سرور آنی

شیفته اولدی انکا کونکلوم بنوم
یولینه اولسون فدا جانم تنم

بولیحق بازار عبدالله رواج
واردی ایوه ایده ساز ازدواج

آتش شهوت ایدوبن اشتعال
ایتدی اهل بیتیله اتصال

شهوتی چون شتاب ایتدی قبول / دوشدی آناتا قارنینه اول رسول

کیتدی عبدالله اول عنصر له نور / دوشدی خدیجه جانبه آندن فتور

چونکه عبدالله ده نوری توکلدی / قسمتی واکولدی آتینک اولدی

قسمتینی بیر ایسه سر کیشی / کیم ترازو ایله دور عالم ایشی

کیمسه کیمسه قسمتینی ییمز / ایرو غنلکی کیمسه هم دییمز

چکدی اسکندر قمو درلو تعب / خضره ویردی آب حیوان نو عجب

چونکه آنی اونکا قوشدی اله / لابد اسکندر انکا بولمدی راه

چونکه آنه قارنینه دوشدی رسول / بیره کوکدن ایندی حق نعمت نزول

دوشدی اول ییل مکه اهلی نعمته / دورلو درلو آسایش ایله نعمته

مولدی چونکیم مبارکدی آنونک / اوجز اولدی نرخ جمله سنبلونک

اول ییل ایدی است کیم اصحاب فیل / کعبه قصدنده ایدوب حق قال و قیل

ابره ایدی اصحاب فیلنک سروری / یوریدی جمع ایدوب حق لشکری

کلدی کیم تا کعبه ویران قیله / شهری یاقیب خلقینی یچاپن قیله

اولدوغیچون آنا قارنینده رسول / کعبه ده هیچ آفت ایتمادی نزول

ویریدی طیر ابابیله اله
ایتدیلار اول لشکری جمله تباه

سنک سجیلی هوادن اتدیلر
جمله بیلن اول لشکرونک یوقی اتدیلر

اول رسولنک غرتی ایچون اله
کعبه ایتدی ورمدی انلاره تباه

لیلة الجمعه ایدی شهر رجب
مسقط نطفه علم ایدین طلب

اون ایکی سنده ربیع الاولنک
اولمش ایدی اون ایکی سی اول ایلنک

نقل حمل اولمدی و درد مخاص
دوغب احمد شرک بولدی انقراض

آینه کیم هیچ اغلق کیرمدی
طوغ ایکن هیچ اغوی کورمدی

چون همایون فال لیله دوغدی رسول
کعبه سوینه سجوده واردی اول

سجده دن یوزن دونوب دوتدی انکا
کیم درآنی ایله کیم کرک اونکا

اول کیچه جمله کلیسا و کنشت
تیره دود شوب اولدی کفرونک اتیشی زشت

سجده ایتدی جمله بتلر سرنکون
کلدی دیو اول رسول رهنمون

اولدی هم کسر نینونک ایوانی خراب
ساوه بحری قوریب اولدی سراب

ساوه دی بنک ییل باین آتشکده
حقدن یارتوق اوشبو ایشی کیم ایده

پادشه لارونک باشندن دوشدی تاج
اولدی خلقنک آرسنده انزعاج

پس

پس اولولر علم اهلین دیدیلر / انلره چوق نسنه دورلو دیدیلر
دیدیلر کیم ویردنکوز بیزره خبر / کیم بیله اوز بیزدین بو اثر
اهل رملیله منجم لر عیان / دیدیلر کیم شو بیله در حکم قران
کیم بو کیچه دوغدی بیر مولود پاک / کیم قیلیجله کافری ایدر هلاک
انونک اولیسر قمو ملک عجم / خوار اولیسر بیره دوشب تاج جم
آولیسر اول صاحب وحی و کتاب / فضل انونک اولیسر و فصل الخطاب
شرقدن تا غربه سرور اولیسر / پادشه لر انکا چاکر اولیسر
دین انونکدور باقی اویان صبا / سوز انونکدور باقی سوز باد و هوا
اولدور اول انبیانونک خاتمی / عشقنه خالق یاراتدی عالمی
کیم و پیغامبر سوزین سویلایلم / طفل ایکن حالیشنی ایلایلوم
هر کیمی کیم امجک ایستردی رسول / نه قدر بولسه اولوردی سود بول
نچه که آج ایپ گریه قیلیبدی / دوشکینه کیم نجاست کلمدی
چونکه دیلی آچلدی سویلدی / لا اله الا الله ذکر ایلدی
ویرایدی کیم بتلری یاقمق گرک / قانده کیم واردور آنی ییقمق گرک

اوش بو تبلر کیم وابیلو اوش عیان کفر دوری ظلم و عدوان بیکان

بت نه دور کا انکا عبادت ایده لر یا انکا دا پماغی عادت ایده لر

جون پر اسرار و شو تبلر در جهاد طیمق انلاره نه دور شر و فساد

بیلور ایدی اهل استدلال ایله اولدور و روز معبود استقلال ایله

جونکه طفلیت کیدوب ایردی صفا بیک اولدی خدمتنده انینک صبا

هر نیکا کیم وار و ر ایدی اول عیان پیر بولوتتا ولوردی انکا سایه بان

هم اعجابلر سایه ایدردی انکا کوش و وت بو سوزه کیم ایتیدوم سنکا

طوغدغنده تا که کیدنجه تمام غیر واقع اولمدی آندن کلام

صورتی خوب ایدی و طبعی کریم سیرتی انینک علی خلق عظیم

نکه اهلی جمله انکا یار ایدی قاموا انکا عاشق دیدار ایدی

نکه اهلی وارتجی بیر لشکره آدن انکزلردی انینک تکره

ال کتوروب ویرلر ایدی ای آله کیم قاموبه رحمتنکدور پناه

احمد مرسل حقی جون اول عیان قوپراوشی آخر زمانده بیکمان

بنزه شو بیله لطافتای داور کیم بولاوز دشمنه تیز دن ظفر

بحر معنی دور که انکا یوق کران | ایرمزهم غورنه هرکز نشان
بو قدر وار اننک حقلیغنه هیچ ریب | کیم لبالب دولو دور اسرار غیب
موجنه باق کیم نه کوهرلر اولور | کفینی کور کیم نه عنبرلر اولور
اوقی آنی کیم اولاسین جمله نور | جنت الماواده بوله پس سرور
اوقی سن حق بلماوه اوقی کیم | سر غیبی سکا کشف ایده کریم
سوزله اوقی انی ایسترسن صفا | شمعه سوز اولماپسه بولامی ضیا
اوقدوقده آینی تدبر ایلکل | اول معانیده تفکر ایلکیل
هر نه معجز وار ایسه زایل اولور | اوشبو معجز تا ابد باقی قالور
کیم حقنک اخلاقی در اول کتاب | سوز بودرور هیچ خطا انکله صواب
اول تواترله یقین معجز دورر | جمله آندن معجم و عاجز دورر
داخی معجز اولمسه انکله همین | فرض ایدی پیغامبره ایمان یقین
داخی ورلو معجزاتی ایدلوم | اختصاص ایله سکا شرح ایدلوم
بو فنی بوندن معجزه ای اهل دین | هم بیر اولمادی تواترله یقین
مطلقا معجز تواترله یقین | اولدی سوزی انکلدکچه اهل دین

جون نبوت دعوت اولدی آشکار / دولدی آوازه قموغ شهر و دیار
اهل طیبه دینه رغبت قیلدیلر / اول نبی نونک دوغرولوغین بیلدیلر
بولدیلر توریت ده آندن نشان / بیلدیلر اولدور نبی آخر زمان
اهل مکه باغلابان انکا کین / قتلنه قصد ایتدیلر انونک یقین
اندرونک قصدینی جونکیم بیلدی اول / فکر ایله تدبیری بو یله قیلدی اول
مکه دین کیتدی بس مدینه واره / نه کلیسر باشینه آنده کوره
مدینه خلقی انکا اولمیشدی دوست / صانه بین لحم ایدی اول خلق ایدی پوست
اول کیجه کیم قصد ایتدیلر آنی / شوبله ایده لرکیم اول باش سیزنی
کوزورلردی که ایقوسی کله / دوشکنده یاتوبن بیجو داوله
آنده انی اولدوروبن کیده لر / بیزه وکول اوزو بیوانکار ایده لر
دوشکینه کیردی و یاتدی علی / اول خلیفه اول امام و اول ولی
اول کیجه یوربیا تنک اول رسول / بولینه دوتدی ابوبکر بیله یول
ماراده کیم قورقلو اوله قرار / سنت اولکیم ایده لر اندن فرار
الثینکی ایشله جو فرصت بوله سین / کیم همیشه فتح و نصرت بوله سین

انی

آنی اولدورماکه چون کیم کلدیلر
دوشکنده چون علیی بولدیلر

بیلدیلر آنی که فکر ایتمش دور
کندوسی مدینیه کیتمش دور

ویردیلر بیر رسیاه سهمناک
کیم ایدالر آنی بولوبن هلاک

بیاغ ایدی آنده صدیق و رسول
بیر مغارایه ایردی آنی یول

شکر ایرشدی کیم انلر بیلدیلر
کیروبن اول غاره پنهان اولدیلر

ایرشب فرمان حیّ لایموت
غاره پرده اوردی اولدم عنکبوت

شویله کیم صد ساله سا نوردی کورن
فکر ایت اول پرده کیم دوراورن

دیله اوردی غاری اولدم جانوآ
کیم بلورمزدی اچینده نه که وار

لشکر کافر چو غاره ایردیلر
قاپو پیشین غارین اورلمش کوردیلر

مرغ وحشی آنده اوچر کوردیلر
کیمسه یوق دیو تفکر قیلدیلر

اول اراده ن لشکر کافر کرو
دوندلر کیتمادیلر هیچ ایلرو

دونپچک انلر ابو بکر ورسول
طوتدلر اول طیبه وارمغه یول

بو سوزه حجت کرکسه اهل هوش
ثانی اثنین اذ هما فی الغار اوش

عصمت ایتدوکنده حیّ لایموت
پرده دار اولور کیشیه عنکبوت

کیمی کیم حق ساقلر اول ایکان — بیر گوگرچین بیتی انکا پاسبان
چونکه دوتب کیتیندی کافر لشکری — کیم سرا قیدی اولار دونک سروری
پر قیچ آتلو ایکیه بیر دوندی اول — ایرلیشیم وبیور رسوله دوتدی یول
سورب ایردی کیم بوله پیغامبری — قیله اننک جانی تن دن بری
دوت بو ملعونی ویدی بیره رسول — دیزینه دک بیر الچیبینه باتدی اول
اول لعینی جون زمین ایتدی زبین — دیدیکیم ای رحمة للعالمین
بیره ویکل کیم قوتسون نیچه کیدم — وار ییم پیندن بیکا کیم بر قدم
جون رسول امر ایتدی بیر قودی انی — جون حقیقت تور تلدی پراغدن نی
کیرو قصد ایتدی رسوله اول لعین — بوتدی انی بیلینه داکین زمین
پس بینیه دن کیرو دیلادی امان — کیم دونوبن تکیر اولور روان
رحمت کور کیم پیغمبر ایشلدی — کافره اوج کرا امان بغشلدی
مومن اولدو روزکه انده رحم اوله — رحم اولملا ینده ایمانی نیمه اوله
اول ایکیسی طیبه جون کلدیلر — طیبه چوق لر مسلمان اولدیلر
دوتدی رونق انده پیغامبر ایشی — اولدی جمله طیبه اهلی ننک باشی

که

مکه اهلی جون رسولی بیلدیلر   کاهل طیبه انکار غبت قیلدیلر
اول جماعت یربیره دیرلدیلر   دفعه اتتک قیلیچی بولدیلر
اوتوز ایکی مینک کیشی جمع ایدلر   طیبه نینک یولین دوتوبن کیتدیلر
کاول ایاری اوجدن اوجه بیقه‌لر   خلقی قیر با یولرینی یاقه‌لر
انده واروب نامبارک قابیله   قمع ایدالر آنلرا پستیصالیله
جونکه ایرشدی رسوله بو خبر   جمع ایدب اصحابا ولدی جلوه‌گر
کافر دشمن لغایت چوق ایدی   از آیدی اصحاب شوکت یوغیدی
جمع اولوبن پیرارایه اهل دین   اوج یوزاون اوج کیشی بولندی یمین
چاره اول اولدی که خلقی ساله‌لر   طیبه خندق اچینه آله‌لر
پس توکل ایدوبن اوتوردیلر   جان سوسین آردن کوتردیلر
فتح لشکر چو قلعه اولمز یقین   فتح ونصرت اولسه حقدندور یمین
جون ازلدن دور مقدر بو اجل   پس اولمدن نه کرک بو بخت وجل
اولوکیچی خندقه باشلادیلر   پیرایکی کون انده ایش ایشلادیلر
چیقدی اول خندق اچینده پر حجر   اولمز انکا هیچ آهن کارگر

نیچه کیم جهدی زیاده قیلدیلر سنمدی اول داش عاجز قیلدیلر

جونکه ایرشدی رسوله بو خبر واردی کیم اول داشده اوله چاره گر

اوردی بیر مقول طیشه قحرا نام شویله ایرلدی و اتشنک ثلثی تمام

چیقدی نور آشنله و اشدن جانبی یار اولدی طیبه داغی جمله اشکار

پرداخ اوردو قده رسول کردگار ثلثی سینوب نور قیلدی اشکار

دیدی کورندی صفا بنکا تمام امتونکدور قاموسینی بکلپام

بیندی بیر ضربه بیله داخی ثلثی بیم نور ظاهر اولدی شویله کیم علم

دیدی بنوم جون دوزلمش بیر تمام آچلپ نه وار پس کوردوم بکلپام

کوردوکوم بیر امتومونک اولپیر امتومنکدور قاموسین الپیر

بیر زمان کفار جونکیم ایشدیلر زحمت ایله طیبه یه ایرشدیلر

قورقودو شوردی کونکل کرچه حق شویله کیم اولدی مهنک یوراکی شق

تن لرندن کیندی تا بیله توان هم ایاق الدن رکابیله عنان

طیبه یورا چنده خیمه اوردیلر پیش و کم انده اوتوز کون دوردیلر

هیچ یوقیدی اراده جنک و جدال کرکه اولوردی او قبیله اتصال

جونکه

چونکه جوقیدی گونکللری دولو جوغیدیلر اولدلر آزدن اولو

وعده چون توکنمه اولدی پسپیل وحی ایندردی رسوله جبرئیل

کیم هزیمت ایرلیشور بو جمعه اوش بلکه شهیدی اتدی بحر قهری جوش

گرچه کلدی آنلره کیم چوق خطر ساعت محشر در ادیبه وارم

کیتدی روح القدس و جینکت آرابین اوقیب اصحابه دیدی آیتین

پس قیلیجینی حمایل باغلدی خصم اوزره پسپیل کیمی چاپغلدی

پس بیر آوج سنک ریز آلدی رسول شاهت الوجه دیو ایدی کیم رسول

ذره ذره گزدی دشمن گوزینه اولدی هر بر کیشی مشغول اوزینه

گوزلرندن سیل خون اولوب روان دوشدی گونکلینه قمونک بیم جان

ایسدی اولدم ناگهان باد صبا شویله اولدی توپراغ اول که هبا

حکه دوشدی گوزلرینه توکدی یاش قورقدن چیقدی یورکلارنده باش

قانی قانی توپراغ اسب باد صبا خیمه لر ییقلدی اورکدی چارپا

اولدیلر بی جنک جمله منهزم کفر بنیادی نه اولور منهدم

ایرب اصحاب رسول کردگا قتل ایتدیلر عدودن بیشما

رخت و نبکه هر نه کیم وار ایلدیلر　　جمله سیم و زر بی غنیمت قیلدیلر
چون ظفر بولدی سولنک لشکری　　فتح ایتدیلر یوریب خیبری
ایشیتیب ایدی آنده اشین حیدرنینک　　یا لشوبن قاپوسینه خیبرنینک
جاپویه شول لحظه کیم زور ایلدی　　جمع ایدوب قلعه دن دور ایلدی
چون الیبن ایشیکه اوروب جاکیدی اول　　قاپوسی ایشیکه بیره تیکدی اول
بیرن الوب قاپوسی کوتردی اول　　پس رسولنک قاتنه کتوردی اول
دیدی او شو قوت لاهوت ایله　　اولدی سانمه قوت ناسوت ایله
اوشو حالی چون صحابه کوردیلر　　قلعه‌یه تکبیر ایدوبن کیردیلر
پر قبیله واردی ابناء النظیر　　طیبه شهری بودر سنده جای کبیر
پرداخ ابناء القریضه وار ایدی　　ایشلری پیغامبره انکار ایدی
ایشلری مکه اهلنه مکر و شقاق　　هر نه وار انلرده دی اهل نفاق
اولیانونک لشکری اسلام جمع　　بیخ و بندن ایتدیلر انلاری قمع
اهل دین چون بیله قوت دوتدیلر　　تکیه واروب داخی فتح ایتدیلر
مشرک و یهودی نصاری کلدیلر　　اهل توحیده مسلمان اولدیلر

بولدی کیم دین شرع بازاری رواج | هر یکادین طیبه کلدی خراج

جونکه رونق بولدی کار شرع و دین | دعوت حق ایردی تا اقصای چین

اول زمان پرویز ایدی ایرانه شاه | صاحب تخت ایدی و تاج و کلاه

دعوت ایتدی بیله پرویزی رسول | ایتمدی اول دعوتنینک آنینک قبول

اول که توفیق اولمدی انکا رفیق | دوغری یول وارانه اولمدی طریق

نامه سین پیغمبری اوردی بیره | پاره پاره ایدوبن واردی دره

نامه ییرتادوردی وای اخی اول | انی کیم کشف ایله کوردی اول رسول

اول دم اصحابه دیدی اول ولی | نامه موزنی ییرتوبن ایتدی تباه

اوغلی شیرویه ایدر انی هلاک | قیلور اول نامه کیبی باغرینی چاک

بی ادب لیکن جزا ایسین بوکا اول | ایشیده بینز که نچه زار اولور اول

خسرو المشدی سوب پرعورتینی | نقش مانی دوردیارنینک صورتینی

آدی شیرین ایدی لیکن عشقی شور | شیروش شیرویه عشقی ایتدی زور

قصد ایتدی آتسی خسرو اوله | تا که شیرین خاصه کندونک اوله

بیلمدوروز کیم دویه عشقنک زور نیه | کیم بیلور کیم عشق نه دور زوری نه

خسرو و شیرین یاتورکن بر گیجه / یاروی خسرو قرتی اوجدن اوجه

باجه دین اینب آنی قیلدی هلاک / نامه کیب ایتدی جگرکاهینی چاک

سویله کیم دیدی رسول ذو الجلال / اول گیجه بو صورت ایله اولدی حال

خبر دادن رسول علیه الصلوة والسلام [illegible]

وار ایدی بر بیک یمن ده راست رو / دوغرولقده قاموندن آلمش گرو

دانش اهلی شخص ایدی پاک اعتقاد / شهر تیله انکا نجاشی اولمش آد

مومن اولمشدی رسولی گورمزن / یولینه کیرمیشدی انکا ایرمزن

اول یمن ده اولدی اول خیر البشر / اولدوکی کون طیبه ده ویردی خبر

قیلدی اصحابیله انکچون نماز / کیم انکا رحمت قیله اول بی نیاز

بر سفرده کیم حریسی چوغیدی / ایرویلر بیر بیره کیم سویوغیدی

خلق آنده زار و تشنه قالدیلر / پس رسوله حالی عرض قیلدیلر

حالدن اولدم که آگاه اولدی اول / بر صغر سو قابن اله آلدی اول

قودی الینی اول قاپو اغزینه اول / بر معتدن اقدی بر سو شویله بول

اول سودن قاموسی سیراب الدیلر / کوتوره بیلدوکلر نجه آلدیلر

قحط ییل ایدی که یوغیدی طعام / اجلغه اوغرادی اصحابی تمام

اچه پر قرصه الینه آلدی اول / بیدی یوزه قوت قوت اولدی اول

بیدی یوزی اخی دویب کبت‌دلار / ایولرینه داخی نسنه ایلیتدیلر

دونکه پیغامبر ایرشتی خیبره / رایلن ویریک دیلردی حیدره

دیدی یازین ویرسارم رایتی / پیرکیشیه کانده دور فتح ایتی

حیدرونک اولکیجه اغریدی کوزی / شویله قان باشیله بویاندی یوزی

دانکله اوقیدی انکا ویره علم / کوردی دولمش ایکی کوزی اشک دم

کوزلرنه سورتدی الن اول زمان / ایردی اغریش کوزی حقدن امان

ای نیچه خسته انکا ایردی یول / ایرودکی دمده سلامت بولدی اول

ای که نیچه صاحب زخم والم / پیرومندن اولدی کم بی رنج وغم

لشکریله جون اورادن کجدی ساغ / راست اولدی اولشوبن کیردواغ

قبلیمخندن اولدی پرخون چاه بدر / برمغیله اولدی دونیم ماه بدر

اوقی قرانده که وانشق القمر / دیله سن کایره تقنیه بوخبر

بحر کیبی سویله قارشو یوریدی / سیل انکا یول اولمی اچون قوردی

بیل کیم بیر کون مسخر ایدی انکا — ویلکه بو سوزلری کیم دیدوم سینکا

انکا زهر آلود بریان سویلدی — زهرناک اولدوغینی شرح ایلدی

معجزاتونک خلقی چون کیم سپلدیلر — دنیه سن حقانینی سن اشکا

نطقه کلدی آتنک اوکنده سوسمار — دنیه کیم تک لیکه رغبت قیلدیلر

دین و اسلامنک دیرلب لشکری — یوریدیلر دوتیغ هر کشوری

جاهد الکفار امرین دوتدیلر — جانی حق یولینه قربان ایتدیلر

ان فی موتی حیاتی دیدیلر — هم حیاتی فی مماتی دیدیلر

اولور اولدوقده قیلجلری روان — امتی تقلو ولا تغلو عیان

دوتدیلار و هم دوتالر عالمی — فکر ایده بو ایشی اولن آدمی

کیچه لرده هر کیچه اولمیشدی عجب — چوق ایدی اول کیچه ده برق ایله رعد

تا او یوردی نه او یا یوزدی رسول — بیره کوکدن جبریل ایتدی نزول

قصه معراج و صفت [illegible]

پر براقیله ایتون جبریل — رسوله دیدی چپنی اوقور جلیل

امر ایلیدب رسول کردکار — اول براقه دیلدیب اوله سوار

اول

اول براق اولمادی هر گز رام انگا
احمد مختار امام انبیا
پس براق اتلنوب اولدی روان
دیمینچه کیم بودر فخر الانام
تاج ابرار و سراج اولیا
چونکه فرمان ایلدی قیوم حی
واردی تیز پیر کوردی اول اعیان
بیر و کوک اولدی انکا پر دمده طی

جونکه قدس ایلتیدی انی راست یول | کیردی اول دم مسجد اقصایه یول
حاضر ایدی کیم جمیع انبیا | تاج ابرار و سراج اولیا
قاموو یردیلر انکا آنده سلام | دیدیلر اهلا و سهلا ای امام
بیت معمورنینک اچینده انبیا | هم اوراده ایدی جمله اولیا
قیلدیلر انده انونکبیله نماز | ایلدیلر خالقه عرض نیاز
اقتدا ایتدی انبیا انکا تمام | قاموسی ماموم ایدی و اول امام
جون نمازی قیلوبن اولدی روان | کوردی یولده بیکلوپ نردبان
اون ایدی اول نردبانینک پایه سی | نجت انینک کیم علم اوله سرمایه سی
چیقدوغی اون پایلو اول نردبان | حسن ظاهردی و باطن بیکمان
بیلکیدی کیم بو اون حسی تمام | ترک ایت کیم قرب اوله بیرنک مدام
کیمسه ادراک جمله مدرکات | ننچه سی اوله میسر کشف ذات
جونکه بو اون اولدی قرشنکده حجاب | قاموسین ترک ایله کیم بودر صواب
روح قدس اولوبن انکا راهبر | واردی اورایه کا ولور انده قمر

بیشینچی باب بیرنچی فصل

کوردی

اغلمقدی ایرته کیچه عادتی / خزن ایدی پیوسته رسم و سیرتی

سن نیچون بو بیله اولاسین پر فضول / سانه پیسین البته اولمیشدور قبول

بنک خطا بیله که طاقت قیله سین / طالعنینک البته قربت بیله سین

قربت اهلی اول که انداخی ثنا / اولمش ایله کثرت تبدیلن فنا

دیل لرینه ال لرینه اورده بند / کیمسه ایرمیس هیچ آندن گزند

دعوی زهد و تصوف ایتمیه / فکر ملکنده تصرف ایتمیه

فطرت اللهنینک ایرن تغییرینه / چاره ایدرمی خلقنینک تغییرینه

کیشی هر ایشده کرک دور یقین / مملکت بیر ایشیله اولمز همین

دوت که سن جهد ایله کامل اولسانک / ایر و غیر نیچه مکمل اولسین

شهرت اچون در منابر اوزره بند / قرب دین پیکا خجل اولور بو بند

بو خروش و جوش و بو حزن و انین / شهرت اچون مکر و حیله در همین

اهل ایما بو تینک اولامی بو کلام / شهرت آفت مکر و حیله در حرام

کر خروشیله اولورسه مقتدا / پس خروش اولسه کرک کی پیشوا

حزنیله کر کیشی بو تیمار اوله / نیچه اهلی پرده اسرار اوله

چو قدور ور قزغانیله چولکلده جوش   لیک یوزلری قرادور کورکیل اوش

مبنزا او زره خلقه اتمیک سر بزش   انونک ایشی دورکه اوله بدکنش

نیچه بر خلقنک آدینی دوتیه بین   نیچه ایت کیبی دریلر بوده بیز

کر سنینک تفسنک اولادی مؤمن   کافرادن اورمیادی مؤمن

جنت اغلامغله کیرر سه آله   جنتونک اهلی بیغونیجی لراوله

نرم سو یله خلقه سویلامه درشت   قاقم اول نیچه اولاسین خارپشت

قاقم اولسن پادشه لار تاجی پین   کر ایرسنک انلارنک تاراجی پین

صوفی لیق خلقی تلامقسه ایجی   پس کرک کیم صوفی اوله ایت ایجی

طاغتن کورن کیشی نا اهل اولور   هرنه اشیلرسه ایشی کی جهل اولور

جون ریا شرک خفی دور فوا ایپی   کر موحد دیلرا ایپسن پینی

اوشبو سوزلر خود کرک فراید له   لیک استطرادیله کلدی دیله

کیر و معراجنک سوزی سویلا یلوم   خوش عبارتله بیان ایلا لوم

اولدی کشف اول کیجه تمیش نیک حجاب   غیب یوزندن جون کوترلدی نقاب

اولدی آندن کنده ولوکنده ن بری   کوروی روشن بی کم وکیف اول پری

اول

اول جمالی کوردی کیم صادق دورور — شویلیه کا تنک دآیتینه لائق دورور

حق انکا دیدی که مقصودنک دیکل — حاجتینک نه دور منکا عرض ایلکل

دیدی سیندن سنی ایستارم همین — حاجتم کیم وار تموپیسین سن یقین

امتومه رحمت ایله یا غفور — قیل اولردن مهر ایدوب قهرونکی دور

وحی اولدی انکا آنده اول کیچه — لیک بیلمز کیمسه اول وحی نیچه

سوز که اول بی صوت وحرف ولفظ او — کیمسه آنی نه قیا بیله بیله

فرض اولدی اول کیچه صوم وصلوت — داخی حج وهم جهاد وهم زکوت

بنگ کزین کا بنه ایتدی اول نیاز — تا که اللی دین بیشه ایندی نماز

بو حواس ظاهره جون اولدی پیش — شکرتچی بیش اولدوغینه کم نه پیش

جون مبارک اولدی انکا اول سفر — بولدی جمله آرزوینه اول ظفر

اول سفردین دوندی اول کیچه کیرو — مرکزه کلدی محمد دن برو

زهی محمد انکا کیم ویردی کریم — انی کیم بولمادی عیسی وکلیم

طور پرده ایتدی انکا بر شعله نور — قربدن بیر سوزدن ایتدی انی دور

اول رسول الله شول رسمه که شمع — نور اولدی نور ایدوب بو سوزه سمع

شکر ایتکیل حقّه سن کیم اول غنی — امتنندن ایلدی انونک یینی

کعبه دن قدسه واکین ایردوکینه — مسجد اقصایه هم ییر دوکینه

منکر اولن کافر و دین دن بری — مومن اولمز کیم بونینک دور منکری

چونکه بونده وار آیات و حدیث — منکری آنونک بجا اولور خبیث

چونکه ایشتدنک بچه در معجزات — دینکله وصفدن داخی برقچ صفات

قاموا وصافدی اننک وصف کمال — پاک سیرتدی و هم صاحب جمال

افرینشده قمو عضوی درست — هم قواسی هم داخی ادراکی چست

مدرکاتی کورر ایدی ایرمدین — مبصراتی بیلور ایدی کورمدین

هر نه جو کیم دیر ایدی غیب دن — کون کبی پاکیزه ایدی ریب دن

شویله ایدی روشن اننک فطنتی — کیم یورر دی هر نهانه فکرتی

هم ملاحت هم سماحت اهلیدی — هم صباحت هم فصاحت اهلیدی

قوتی ایدی کونده بر قرص جوین — گر ریاضتسه همین اوله امین

یوغدی آنده حرص مال و سیم و زر — فقر دوتدی اتمدی کوته نظر

رای و تدبیر فراستا ایدی چست — عدل و انصاف و سخاوتده درست

اولمش ایدی نفسی حقدن تربیه
بولمیش ایدی نفسی آننگ تصفیه

لوحه قارشو ایدی اول هم آینه
شو بلیه کیم آیینه قارشو آیینه

انکا کیم تقدیر اولمیشدی قضا
صبر و تسلیم ایدی و ایشی رضا

جون قضایه ردی یوقدور هیچ شک
هر که مومن دور انکا راضی کرک

هر خطادن ظاهری اولمشدی پاک
باطنی نور ایدی غایت تابناک

هم نه امره ایره اولمشدی مطیع
لاجرم اولدور شفیع هم شفیع

خیر ایدی پیوسته آننگ پیشه‌سی
صلح و اصلاح ایدی هم اندیشه‌سی

نه حسد وار ایدی آنده نه غضب
اولدی نور الله دن اول ایکی سبب

بو ایکی دین اولمیشدی آنده اثر
آنکیچون اوله دفع اهل شر

ایشی ایدی روز و شب خوف و رجا
بولمشیدی حق قاشیندن لقا

شیبتینی سوره هود ویدی
لاجرم تاج رسل اولدی اوی

هم فتوت واردی آنده هم سخا
هم مروت واردی آنده هم وفا

شو بلیه ایدی خلق ایچنده اول کریم
اولدا آننگ مدحی علی خلق عظیم

نرم خولق آنده غایت وار ایدی
هیچ تقدره آچیقلق یوقیدی

کوڭلی ایدی مخزن اسرار حق — جانی ایدی مطلع انوار حق

کندو ویلنده ایدی مسکین اوی — نفسنه خود مسکنت ایمن ایدی

کندوزونڭ ایشی اولمشدی صیام — صبحه واریجه اولمیشدی قیام

جون تهجد اولدی حقدن فرض اڭا — انکیچون اول ایدر فرضی ادا

اول قدر ایدر ویدی هر کیجه قیام — کیم شیشار اولدی ایاقلاری تمام

هرنه حاضر اولسه انی یر ایدی — شکر ایدوب الفقر فخری دیر ایدی

ذکر و فکری ایدی دایم اول جلیل — اڭا اولمشدی معلم جبرئیل

اولدوغیچون قاموسنده تمام — اولدی هر دیلده آدی فخر الانام

صبر ایچنده ویدونڭ ایوب ایدی — حزن ده خود ساندنڭ یعقوب ایدی

حقدن الونڭ خلعتی لولاک ایدی — نردبانی پایه‌سی افلاک ایدی

حضرت عزتده اول محبوب ایدی — یرلیه کوکلرده هم مرغوب ایدی

دین علومنده قوی دانا ایدی — ویه ایدونڭ بیکران دریا ایدی

انده دی عین الیقین علم الیقین — ایتدی آنی عین الیقین پاکیزه دین

اولدی اول علم لدنیده تمام — شویله کیم اولمیش ایدی خضره امام

سغیلتی

غیبتی جمله حضور اولدی او بو | هم ریاضتده دی اوقاتی قامو
کونکلی نینک که عادتی تلوین ایدی | تصفیه بولوب کبی تمکین ایدی
هم تولی هم طریقنده امام | هم تخلی هم تجلی ده تمام
پیری ایدی جمع اننک جمعه جمیع | بو سوزه اولغیل نقش کبی سمیع
قبض و بسط ایلیدی و کیم هم جمال | وار ایدی احمدده بو قامو کمال
واردی آنده هیبت وحدو فنا | هم طوالع هم لوایح نی جزا
ایوینه کیردوکده وحدتده ایدی | طشره چیقدوغنده خلوتده ایدی
قطب دی اولونه تاکیم اوتادوا | اندن آلوبن نظر قیلدی اعتبار
حق مراد ایدی و اول حقه مرید | او شبو حاله منکر اولن در مرید
اولدی اول سالک مساکده یقین | حقی ایدی هم سفر ایتدی یمین
کیم کونشدن سوزی قیلیدی اری | روحی ایدی ها سوی الله دن بری
موسی نینک خطی تجلی دن صفات | بی سوال انکا تجلی ایتدی ذات
وار ایدی موسی ده وارلیقدن اثر | ارنی دیدی ایستدی ایده نظر
بای نسبت وارلیغه اولدی دلیل | روح خطی نه نظر دور و سبیل

یوغیدی احمد ده خط نقش دروح — اولدا انکا ذاتنک تجلی سی فتوح

حضرت وحدتده اول وحدت یقین — کثرت اولمز آنده وحدت دور همین

بیلدیک ایپه اثبات وحدتده انی — محو ایله کندولکندن سن سنی

حقی ایستر سین خلایقدن کسیل — قرب ایستر سین علایقدن کسیل

نیته کیم سن خلق ایچنده اوله سین — حاش لله آنی نیچه بوله سین

عاشق اولانک ایشی ایتمکدورر — جانانه وباشینه تیمکدورور

سن دیلرسین خلقی سنی سیپه لر — قاپونکا کعبه طوافین قیله لر

سوز ایچنده وار ایسه کرک نهان — پرنقسدن ایره سندن بوی جان

کر عیان اولسه وچق کیپی آدونک — رو سیه لیکده جهانه دولدونک

قور قیله ایتمک کرکدور طاعتی — انکا کیم اوله محمد امتی

قور قودن دور کوک دوزدورام — قور قودن دیر که دوشدی ورمز

شیمدی یوزرق اهلی قیلدقده نماز — بی طهارت بی خشوع وبی نیاز

کندوسین سانور مابیلدن پری — بیلمز آنی اول که حقدندر بری

غسل باطن خبثدن اولمق اری — بغض وحقد وکینه دن جمله بری

احمدی بو سوزلری ترک ایلکیل — کیرو پیغامبر سوزنی سویلاکیل
خلق آنده بو خواصی بیلدیلر — دیننه کیرمکه رغبت قیلدیلر
کیردیلر دیننه انونک فوج فوج — امتی دریا کیبی اولدی موج موج
اوش سیکزیل اون بیل اولدی ایی — قیلیج اوروبن دوتیرلر ملکتی
آنلرا اولدی قاموا امت سروری — فکر ایت بو ایش اولامی سرسری
هر که آنلر نکله ایردی قتال — قیلیجنده اولارونک در پایمال
آنلارنکدور فی الحقیقه شرع و دین — آنلارونک در نصرت و فتح مبین
آنده ایکن اوشبو مجموع خواص — اول واخی بولمادی اولمدین خلاص
التمش اوج یاشینه ایردوکده تمام — داخی ایتمادی بو دنیاده مقام
ایردی اجل چنکالی انکا ناکهان — تنک کورندی کوزینه بو جهان
مرغ جان اول عالمه ایتدی هوس — ایتدی پرواز و تهی قالدی قفس
اول صحابه اغلدیلر زار زار — ایتدیلر کوزلری خونین جویبار
ویدی بوبکر ای رسول کردگار — سندن ایرو نیره مشکل اولدی کار
پس عمر دیدی سبیننه دادگر — سندن آیرو اولدوق اوشبن زیر و زبر

دیدی عثمان ای رسول ذو الجلال / سندن ایرو سنسیزه دشوار اولدی حال

دیدی حیدر کیم نکا سنسیز جهان / تنک و زندان اولدی و دشمن بو جان

دیدی واجداه اغلادی حسین / یاقدی اوده جانمی سن سیز حسن

پس حسین دیدی انکا ای جد پاک / سنکا سنسیز واجب اولدی کیم هلاک

پس صحابه دیدیلر واحسرتی / نیچه کیتد و نک زار قویب امتی

قاب قوسین اولمش ایکن منزلی / اختیار ایتدی بو آبله یی کلی

کیمسه دنیاده قالمیش دکول / کیمسه دنیاده سنسیز نه ایرمش و کل

نسنه جون کیم تمام ایدر دوزر / نه سبب دور کیم کیدر و دوشر یوزر

اژدهادر سر نه کیم بولسه ییر / هیچ دویمز لابد آدی اولدی سیر

کر کدا اوله اکر شاه و امیر / شول شرر کیبی اولور اول زود میر

خاک اولدیلر سراسر اولیا / تیره کیردیلر جمیع انبیا

غرّه اولمه بونکا آب و کل دوردور / سانمه کیم بو درج منزل دوردر

انی ایت کیم جونکه بوندن کیده سن / منزلنکی وار جنت ایده سن

اوراده اولن بولور عز و بقا / کیم جهان دولو در ذل فنا

اوراده

اوراده دور روح و ریحان و سرور / انده دور حور و رضوان و قصور
اوراده دور راحت و رحمت قمو / بوره دور زحمت و محنت قامو
اول رسول اولکه پکا آنده شفیع / بویره و غنیه بونده اولورسین مطیع
نیچه در ایشتتدونک اننک سیرتی / اننی ایت گر اولدونک ایسه امتی
هر کیشی کیم انکا امت اولدی خاص / حق عذابیدن اولوبتور اول خلاص
اول رسولننک معجزاتی چوق دور / شو بایه کیم حد و کرانی یوقدور
لاجرم ایتدوم بن آنی اقتصار / چاره نه چون یوق دور انکا شمار
تا قیامت گر بگویم زین کلام / صد قیامت بگذرد وین نا تمام
صد قیله سوزوکی اچون احمدی / اوشبو نظمی عقد قیلدی احمدی
قانده نظم اولدی دیرسن بو کلام / صد قیامت بگذرد وین نا تمام
اول ملک دورنده اولدور جوهری / اول بیلور اپه نظر هر جوهری
تاج شرع و ملت و هم تاج ملک / کیم هنر آنونکله ما یحتاج ملک
اول همایون فال شه کیم ترفقیر / اولدی جودندن کیم نعم الفقیر
ذهنی روشن اونکیله آفتاب / کشف ایدر معنی یوزندن نقاب

طبعی اونونک ناقد اشعار دور — فکری اونونک کاشف اسرار دور
عدلی کیم اوراقه اوروراوش عیان — کیم ایدالر قوینه قوردی نشان
گر صریح آدینی صورر سن نگار — گوش اول کیم شرح ایدیم ای نگار
میر سلیمان پور سلطان جهان — بایزید ابن مراد اورخان
بختنی الله مسعود ایلسون — عاقبت ایشینی محمود ایلسون
نیچه دانه دیر ایسین نوع عقد در — التی یوز و داخی اون پیش داندر

[illegible] شاهی هرمز بن نوشیروان [illegible]

گیدیچک نوشیروان دن ملک و تخت — دگدی اوغلی هرموزه تاجیله تخت
سلطنت چونکیم ایرشدی هرمزه — گیتدی ایران کشوروندن هر مزه
ظلم و جوری صرف ایتدی جهد نی — کیمسه ایله بکلمادی عهد نی
معدلت بیرنده قیلدی جور ستم — لا بد اولدی دولتی و عمری کم
مراتبسی اولدی خطا بیله ذلل — ملکدن ایدامدی دفع خلل
ایتدی سرایشده که وار تقصیر اول — قیلدی اول دولتده پسر اول
خلق آنسی بدرای و قاتل بولدیلر — لاجرم آنونکله بددل اولدیلر

اول ملک کیم ظالم و بدرای اوله ‌ ‌ ‌ ملکی انونک نچه‌سی پای اوله

اولدوغی اوچون ایشی پیوسته زل ‌ ‌ ‌ ایلدیلر مملکتده آنی عزل

جد و جد بیرله چو دور جدّه دور ایش ‌ ‌ ‌ جد گر کیسه جد و جهد ایت بودر ایش

پادشاهی خسرو پرویز سی و هشت سال بود

اوغلی پرویزنی ایتدیلر شاه ‌ ‌ ‌ اویدیلر قامو آنگا خیل و سپاه

اولدی عهدینده محمد آشکار ‌ ‌ ‌ ویردی پیغمبرلیق آنگا کردگار

ایتدی حق تعلیم قرآنی آنگا ‌ ‌ ‌ داخی شرع و دین و ایمانی آنگا

چون رسولنک شرعی اولدی خلقه فرض ‌ ‌ ‌ دعوتی دوتدی جهانه طول و عرض

دینه دعوت ایتدی پرویزه رسول ‌ ‌ ‌ ایتمدی دعوتینی اننک قبول

اول رسولنک نامه‌سینی قیلدی چاک ‌ ‌ ‌ بو ادبسیزلیک آنی ایتدی هلاک

اولیجی اوتوز سکزیل شاه اول ‌ ‌ ‌ بولدی اجل جاوی ناگاه یول

اوغلی شیرویه آنی قیلدی هلاک ‌ ‌ ‌ ایتدی خنجر له جگرگاهینی چاک

چونکه پرویز اولدی اوغلی اولدی شاه ‌ ‌ ‌ اویدیلر ناچار آنگا خیل و سپاه

پادشاهی شیرویه ولد پرویز هفت ماه

اولداخی چون مفسد و بدنفس و عاق
اولدی هم خلقه اوننگ بکلوکی شاق

دوندی عهدیدن جوان و پیر هم
کیتیدی الدن حیله و تدبیر هم

کیمسه امرینه مسخّر اولمدی
مملکت انکا مقرّر اولمدی

ملک ایشی دوشدی بغایت مضطرب
لاجرم دولت داخ اولدی منقلب

کشوره آشوب دوشدی و فتن
عالمه تشویش دوشدی و محن

پادشاهی دخت توران بر تخت ایران یکسال و ششماه بود

سکیز آی اولدی اننگ حکمنده تخت
اولدی آندن کیم توران دخت شه تخت

بو ایدی سلطانلیغه اننگ سبب
کیم و ارایدی آنده آتادین نسب

بر ییل آلتی ای مملکتده دوری اول
بولدی پیک مرگ انکا داخی یول

کرکدا اولا و کر مینیر اجل
تیز ایرور شکسینیز انکا تیر اجل

صور اجل ینی کینه کیمه بیتندی
کیمه پیکان اوردی کیم اول تاپدی

پادشاهی [illegible] آرزوامید بر تخت ایران [illegible] ماه بود

جونکه توران دختدین دور اولدی تخت
آندین ایردی آرزوامیده تخت

پس ظفر بولوب عرب قیلدی ظهور
تخت و بخت اولدی عجمدین جمله دور

اول

اول علامتلر که اولمشدی عجم — ظاهر اولدی هر اثر بی بیش و کم
ملک اوجدن اوجه اولدی کیرو وا — فتنه بیزنه شهر قالدی نه دیار
آرزو و امید اولب دور و آشیاه — کیدوب اولدی بخت و امیدی سیاه

پادشاهی فرخ یکماه بود

اول اولیجک فرخه ارشدی بخت — اول واخی پر آی وه باغلادی رخت
بوریه کیم کلدی کیم اول کیتمدی — چرخی کوستر کیمی اول ایش ایتمدی
قیغودن اولدردی یوز منک فرخی — قهری پرینه ویرور منک تلخی

پادشاهی یزدجرد شهریار ملوک عجم

ایتدیلر پس یزدجردی شهریار — کاولیدی پرویز شهدن یادکار
آنده ختم اولدی سلاطین عجم — کیتدی اولردن ملک تاج و تخت هم
ظاهر اولوبن خلیلنک ملتی — دوتدی ایرانی محمد امتی
معجزاتی چون رسول ایتدی عیان — کیتدی کونکلندن قمو خلقنک کمان
فیض رحمت ایندی حقدن موج موج — دینه کیردیلر خلایق فوج فوج
رایت اسلام منک اولدی سرفراز — دینه کیردی شامیله مصر و حجاز

همره اولدی فتحیله نصرت انگا
امر و نهیی یوریدی هر یرگا

شرعینه کیردیلار انونگ خاص و عام
انس و جن و مشرق و مغرب تمام

الکیمش اوج یاشینه جون اردی رسول
ایستدی مقصودینه راه وصول

ارزو ایلادی قدر پاک ایرمکه
واروب انده حق لقاسی کورمکه

محو اولوق و بیلدی انده صفات
تا که کیده غیر ارادن قالا ذات

هر مرادی جونکیم اولوردی قبول
اول مراده داخی هم ایردی رسول

[illegible]

کیدوبن صدیقی قویدی پیشوا
کیم ایدی الرا امت انگا اقتدا

بیعت ایلادی انونگیله علی
اولدی و هم چون انگا محبت جلی

ایدوبن انگا صحابه اقتدا
کیدوبن صدیق و وتدی انده جا

یولداشیدی صدقیله توفیق انگ
آدی اولدی دینده صدیق انگ

ایکی ییل اوچ آی اوتادون کون تمام
اول خلافت مسندینه اولدی امام

[illegible] عمر فاروق

پیر خلیفه قویدی اول صاحب شکوه
علمده بحر ایدی و حلم ایچره کوه

دره صالده وغاده مدینه ده عمر / قیصر ونک جانبینه دوشردی خطر
پس ولی عهد اولدی مدینه ده عمر / دوتدی ایران جمله شامی سربسر
پریدی لشکر مداینیدن نیکا / اولدی فتح اول مملکه جمله آنکا
هم نهاوند دمشق و مصر وشام / داخی بیت المقدس اطرافی تمام
آلتی ای اون ییل جو والی اولدی اول / پیر قول النده شهادت اولدی اول

خلافت عثمان عفان دوازده سال بود

پس خلافت اولدی عثمانونک یقین / کیردیلر حکمینه انونک اهل دین
روزگارنده اولدی انونک یزدجرد / کیم عجم اولمیشدی آنده جمله گرد
آنده آلندی تمو ملک عجم / فتح اولدی ملک اصطخر داخی هم
دینه معاویه بیرکج اول رسول / ایتمیشدی وحی یازماغه قبول
وحی یازرکن خیانت دوزدی اول / آل عمران ال مروان یازدی اول
جونکه پیغمبر خیانت کوردی آنی / لاجرم اول ییره دن سوردی انی
اول ارادن مردود اولمیشدی مدام / تا که عثمان دوتدی اول ییرده مقام
جون خلافت تختینه اوتوردی اول / ییر سوپانی کیرو کاتوردی اول

انونکیچون خلق بددل اولدیلر
قتلنه انونک جمله بکدل اولدیلر

جون بهانه داق ایدوب ایتدوم سنکا
ایتدیلر آنی کاثید و تکبیر انکا

اون ایکی ییل جون خلافت ایتدی اول
بیر ییغی ویروب علیه کیتدی اول

خلافت امیر المومنین علی ابن ابی طالب علیه الصلوة والسلم

امته جونکیم علی اولدی امام
حل و عقده شیر حسینی قیلدی تمام

خارجیلر ایتدیلر آنده خروج
مملکت تختنه ایتماکه عروج

دمنه کیمی حیدر ایله مکر و آل
دوز و دوبن قیلدیلر جنک و جدال

معاویه چوق مکره اغاز ایلدی
خلقی بیر بیر بنه ناساز ایلدی

جونکه بولدی مکر ایتماکینه یول
چوقلری قیلدی علیه دشمن اول

عمرو ابن عاصه چوق نسنه ویرب
تابع ایدوب کندوزنیه ایردوروب

فاسق و فاسدنه کیم وار انلاره
اویدیلر دشمن اولوبن حیدره

اول خوارج جونکه قوت بولدیلر
حیدر ایله چوق خصومت قیلدیلر

حیدرونک ایشیدی شیر اقبال
انلرونکدی دمنه کیبی مکر و آل

اوشبو نوعیله خلافتده علی
دار و کیر الجنده ایدی اول ولی

بیتی

خلافت امیر المؤمنین حسن علیه السلام

پس بیل اولدی خلافتده تمام — کیتتی و خلقه حسن اولدی امام
چونکه کوردی اول خوارجدن عنا — امت اچون اولمسون دیبو فنا
اوتوروب بیش آی خلافتده یمین — کندوزین عزل ایتدی اول پاکیزه دین
خلقنی ایتمادی معاوی ترس و باک — اول امامی زهر ایله ایتدی هلاک
دور دیارونک مدتی اولدو غاره تمام — اولدیلر مروانیلر خلقه امام

ظهور معاویة بن ابی سفیان بحسن ابن علی علیه السلم

اولدی معاویه داخی انلرونک — خاندانتک دشمنی هم جانلرونک
اول ایشه استحقاقسیز اوردی قدم — مملکتده قیلدی چوق جور و ستم
ایردی آندن امته بیحد زیان — اولدی درلو فتنه لر آندن عیان
دمنه کبی درلو افسون قیلدی اول — کال حیدردن خلافت آلدی اول
اولدی ترک امانت ایلین — اولدی دینده خیانت ایلین

در ذکر امارت یزید بن معاویه [illegible] سال و [illegible]

چون یکرمی ییل امارت ایتدی اول — یرنی ویردی یزیده کیتدی اول

جون خصومت ترلین یوملدی یزید / خلقه شری مبدم اولدی مزید
یوقیدی کونکلنده حقدن ترس و باک / قیلدی اولاد علینی اول هلاک
هم حسین اوستینه دشت کربلا / اولدی شرندن انونک کرب و بلا
کرچه ویرلر بوقدرور لعنت انکا / لعنت الله علیه اونکدن صونکا
یدی آی اوج ییل امارت ایلدی / خلقه چوق درلو خسارت ایلدی
ظلم و بد عهده اولوبن اول پلید / قالدی صونکنده معاوی بن یزید

ذکر معاویه بن یزید و قبول ایتمامک خلافتی

نوبت ملک ایرشکچ انکا یقین / ایتمدی آنی قبول اول پاک دین
دیدی کیم بو خلقه اولمن پیشوا / مکر و تزویر ایله نیجه اولور روا
جونکه من بو ایشکه لایق اولمیم / بو ایشنی دوتماغه رغبت قیلمیم
ال آلوراندن اوزتدی ظلم الی / ال چکیدردن جو الدیلر ایلی
نیچه اوله خلقه خلیفه اول کیشی / کیم اوله تزویر و مکر انونک ایشی
اول کیشیکه اوله انکا شیطنت / لایق اولمز دعوی ایتمک سلطنت
جونکه قالمز مملکت الدن کیدر / کیشی ناحق دوتوبن انی نیدر

مملکت

مملکت حقدن خلافت اولدی پس ... مشکل انکا ناحق اتمک ایک هوس
مملکت منصبنه اول لایق اوله ... کیم قمو خلقیله اول فایق اوله
اوله عقل و علم ایله موصوف اول ... لطف و عقل و عفو ایله معروف اول
رایی صایب اوله و فکری درست ... جنکده چالاک و صلح اکجنده جست
خلقی خوش اولا و همتده بلند ... خلقی ناحق یره ایتمایه کزند
طاعت اوله ایزنه کیجه هپ شهی ... خالقنک ذکری اوله اندیشه‌سی
اولو کیچی قاموادن شاد اوله ... داد بیله مملکت آباد اوله
بیله سر استی نذور تحقیقله ... پس شریعتیله انونک حکمین قیله
حکم ایتدیسه کیمسه‌یه بیل اتمیه ... کرچه دشمن اوله حجت دوتمیه
حق رضاسین ایستمکا ولا همین ... اولمیه نفسی هواسینه رهین
دولتم واردیو مغرور اولمیه ... کیمسه‌دن کندویی بیک بیلمیه
او شبو فکرله اول ایشی ایتدی ترک ... پس پاشدی زهد ایله تقوایه برک
دینی عقیده‌ده سعادتلو بیکیشی ... دوتمیه هرکز بشارلمز ایشی
باشرم هر ایشی دیو صابل نمغیل ... هیچ ایشه تجربه سیز ال صونمغیل

دوتدی اننک یرینی مروان حکم ظلمیله آی یدی نه پیش و نه کم

حکایت خبط باطل و عبد الملک مروان غرده بیانیده

ظلم اولدوغی اچون اول بی ادب خبط باطل اوردیلر انکا لقب

عیبیدن بحروی کیم ندور هنر صورته آدم طبیعتده جو خر

جون اجل جنکینده اول قالدی اسیر اوغلی اونونک عبد الملک اولدی امیر

دنیاده بخلیله اولدی نامور کیم آدیتینی اوردیلر شیخ الحجر

قویدی عهدنده اونونک حجاج شوم قیلدی معمور یرلری ماوای بوم

قیلدی اول حمله عراقینی خراب قیلدی مجموع خراسانی یباب

مومن و کافرده کیم آندن بتر کورمدی کورمایه هم پیدا دکر

صورت و سیرتده ایدی دولو عیب الیتی اورمیشدی آدینی کلیب

ایرته کیچه خلقه جور ایدی ایشی اولدی ظلمی ایله ناحق جوق کیشی

الیتی یوز منک کیشی ایتدیلر قیاس کیم الیله اولدوردی اول ناحق شناس

کوردی اونونک ظلمیدین آل مصطفی قتل بحد محنت و جور و جفا

عاقبت شول بخلیله اولدی لعین کیتدی هم عبد الملک اخی یقین

اون یکیز

اون ییگیرمی ییل خلقه حاکم اولدی اول / پس اجل چنگالی ایروب اولدی اول
دینه ده کیمسایه ییر جور ویرمدی / عقبیه بیر کاه اونونکله واریدی
مال چون پس کیدیجک الدن کیدیر / قویمه آنی کیمسه بیدور کیدیر
ساتونک اولکیم بیدره پس سبیبین / یوقسه آنی نیشه منوم دیه بین
آنی کیم ادونک ایده پسین بخیل / اوله بیین یالونک اوله خلقه سبیل
چون اجل ایریشوب اولدی اول ولید / ییرنه اوتوردی آتنگ اوغلی ولید

در امارت ولید بن عبد الملک ابن مروان توزده سال و شش ماه

چون خلافت مسندین اوتوردی اول / ظلم و بدعت بولدوغیبن گوتوردی اول
لشکر ترک ایدوب اونونکله عنا / قیلدیلر چوق فتنه و شر و فساد
ایللری غارت ایدوب بن قعدیلر / چوق دیار و شهرای ویقعدیلر
هم بخارا اهلی اولوب بدگمان / مرتد اولدیلر و دین یندن عیان
پس ولید اولدی بخارایه روان / ابن مسلم له سپاه بیکران
ابن مسلم واروب آنده قیلدی جنگ / هم بوزنی ایتدی اول اقلیمه تنگ
اوده بیقدردی بخارایی تمام / قیلجه کچدردی خلقین خاص و عام

اوره دن اولدی سمرقنده روان — اول نواحی آلدی ایللر بیکران
هم سمرقندی داق اول پروزکر — فتح ایدوبن بولدی کفاره ظفر
ترک خانی ایله چوق ایلادی جنک — اخر اولدوردی انی اول شیر جنک
هم داخی فرغانی فتح ایتدی اول — اوره دن خوارزمه ایروب کیتدی اول
ایکی یوز منک کیشی ایلادی اسیر — ماده و نرقا مو خوب و دلپذیر
او شو مدتده که حکم ایتدی ولید — بو قمو فتح و ظفر اولدی پدید
اولدی عهدنده داخی چوق اتیش اتنک — دوشدی صونکره تختنه تشویش اتنک
اون دوقوز ییل یکینه ای اولدی تمام — چرخ اتنک ایشین داخی ایتدی تمام
چرخ کیمیا یه وفا قیلمیش دکل — کیمسه جور ندن امان بولمیش دکل
دینه نونک بودر سرانجامی یقین — پر خیال و خواب دور دولت همین
چون ولیدی هیتدی دوران ناپدید — آلدی سلیمان یرین ابن ولید

در امارت سلیمان ابن ولید سه سال

دادگر قوپدی و غایت زاهد اول — فاضل و هم کامل و هم عابد اول
اولدی عهدنده سنر باشلاری تاج — بولدی علم و فضل بازاری رواج

مملکتده

مملکتده هیچ ویران قالمدی
کیم آنینگ دورانیده معمور اولمدی

اوچ ییل اولدی و غنده ملک اول نامور
کیتدی و دوتدی آنینگ بیرله عمر

آتی عبد العزیز دی آوایله
ایتیدی هر کیمکی جهانده و آوایله

در امارت عمر عبد العزیز یک سال و پنج ماه

بولدی آندین عزت آل مصطفی
هیچ کیمسه کورمدی آندین جفا

اول زمانده کاول امارت ایلدی
چون خراب ایلی عمارت ایلدی

فتنه دین خالی ایدی عهدینده دهر
ایمن و معمور ایدی ایلبایه شهر

ییر ییل و بیش آی خلافت ایتدی اول
پس اجل ایریشتی و بینونک کیتدی اول

بو فلک پیر اژدها در هفت سر
هر نه کیم بولدی پیر اول یاوز ییور

ویمیز اوشبو خوب دور اول نوجوان
یا بو عالم دورو اول نو پهلوان

یا بو عادل پادشه دور نیکبخت
کاو نینگیله زینت آلور تاج و تخت

یا بو دور تدبیر ملک ایلدن وزیر
بیره دو شمشیر بیر دور دستگیر

یا بو خیر اهلیدور مقصود بخش
خلقه ایدر که زر و که سیم بخش

هر یوتق قهر ایله ایدر کمن هلاک
خاکدن اوغلن نیع اولور صونگره خاک

بو فلک طبعنده اولسیدی کرم ... انلر ونک هیچ اولمایدی عمری کم
کورقیزیل کل نیچه صولور طفلکن ... صاغ اغدر وروریاز وقیش قارتوکین
جرخ جون اتتی اننک دورین تمام ... اوغلی اننک عبد الملک اولدی امام

در امارت عبد الملک بن عمر عبد العزیز

مملکتده اول داخی دادایلدی ... اولو کیچی کوکلنی شاد ایلدی
روزکارنده اننک قانون شرع ... محکم اولدی و بر هر اصل و فرع
دور دییل پرآی عمارت ایتدی اول ... پس اجل اریشیبو تنک کیتدی اول
دنیا نونک ایشی بو دور دیدم سنکا ... عاقل اننیک غره اولما غیل انکا
اولیچی عبد الملک عهدی تمام ... دوندی بیر قرنداشی اوغلی هشام
عاقل و دانا ایدی اول نامور ... پاکدین و فاضل و نیکو سیر

[illegible]

معدلت وقتنده نوشروان ایدی ... حرب ایچنده رستم دستان ایدی
حاکم اولوبان وقوزییل اون برآی ... نقل ایتدی بو دنیادن اول نیکرای
جون که هشام اولدی نابدید ... دوندی بیر ینیه ابن ولید

در امارت ولید بن یزید یکسال و دو ماه بود

قوپدی اول اهل فساد بی ورع / قیلدی ظاهر دینده دورلو بدع
ایرته کیچه ایشی لهو و هزل ایدی / هر نه کیم ایتدی خطا و سهو ایدی
بیر ییل ایکی آی اولدی والی همین / بی بقا دور بخت بدرانینگ یقین
هر ملک کیم ایشی اونینگ اوله لهو / ملکی الدین بیرور ایدوب ایشه سهو
جد بیله ایشه ایشی اتیمه هزل / هزل دور دور دولته نشو عزل

در امارت یزید بن ولید پنجماه بود

کلدی اورنغه یزید ابن ولید / رای بیله هر مشکله بولدی کلید
عاقل و زاهد و نیک آیین ایدی / عادل و هم پاک و اصل دین ایدی
بولمیشیدی فضل عهدینده رواج / اورمیشیدی علم اهلی باشیغه تاج
کیتدی بیش آی حاکم اولوب سعید / منصبین دوتدی براهیم ولید

در امارت ولید بن یزید و ظهور فتنه مروان حمار

چیقدی عهدینده اونینگ مروان حمار / مملکت و تماغه بغلامیش کمر
ایلدی الم دیو تدبیر ایله / خلقی تابع ایلدی تزویر ایله

نی کیبی یاغلاب یوز بیرده کمر
ایشلیامزکی ایشی ایشین کمر

گرچه کیم کج مکر ایله سر ایشین بیتیر
لیک بی بنیاد اولور تیزده بیتر

کی ارابینک آدونکی کم اهمکیل
ایش کیم اول اولمایه محکم دوکیل

ارا اولان مکری نیچه پیشه ایده
یا خود اولم ایشه اندیشه ایده

جون براهیم ایشینه دوشدی خلل
بیلدیکیم بخت ینه ایریشور زلل

بالضرورت اول ایشی الدن قویب
واروی بیعت ایتدی مروانه آدوب

ایکی ییل الت آی خلافته همین
قالوبن اول ایشی ترک ایتدی یقین

خلافت مروان حمار علیه ما یستحقه

پس خلافت دگدی مروان حماره
حکم انونک اولدی جهانده گیره

ظالم ایدی ظلمه اغاز ایلدی
مملکت ایشینی ناساز ایلدی

کیدیکچک تاریخدن یوز ییل درست
اولدی مروانیلرنک اقبالی سست

دولته جون ایریشی ایرپه خلل
بولونور ایشده یوز درلو زلل

فتنه دریا کیمی اولدی موج زن
تا که قعر بینه دوشدلر مرد و زن

مرد و زن پیر و جوان قویدی لر
کیم آننک زوربنه دورمازدی شیر

آدله

ذکر حسن توجه صاحبقران ابو مسلم نمایان

او که بو مسلم ایدی اول پاکزاد | کیم انکا اولمیش مسلم عدل و داد
عاقل ایدی نیکبخت و پاکرای | خصم بند ایدی و هم قلعه گشای
جمله قرآنی تعلیم ایلامیش | فقه دین اصلیله فرعی سویلامیش
حرب وقتنده مصاف آرا ایدی | آهنین بازو و آهن خا ایدی
صالدی ملکی قیلیچه بیز آستان | کایده مزدوری رستم ایله داستان
فتح مفتاحی دورور تیغی یقین | فتح آندن ایلتیه ایسرپنک همین
خلق انی سرانشده کامل بولدیلر | لاجرم حکمینه تابع بولدیلر
قیلیچی زخم ایله اول ناژدها | کیم دمندن کیمسه اولمزدی رها
مرو چیقدی انکا اویب خاص و عام | دوتدی اول ملک خراسانی تمام
پس اورادن قیلدی اول عزم خطا | کیم واروب کفار ایلین ایده غزا
حق یولینه باش قویه اسلام اچون | ایده جانین کیمسنی نام و ننگ اچون
حضرتنده خالقنگ قرب اول بوله | ایشی حق یولنده جان ویریک اوله
ان فی موتی حیاتی دیبیه سین | کایده حق یولنده اولمک هوسین

جانه وافی الله معنیسینی یاد / اید و بونینک اوله اولدوکینه شاد
او صابب جاندن هوس ایده مماة / کوزونه زندان کوروه بو حیات
هر که فانی ویر لیکنینک ترکین قیلیه / حق یولینده جان روان باقی قاله
کیم که جانن ویره جانان یولینه / انکا اندن اوخی بیک جان یولینه
شمع کا ننک وارلیغینی نار اولکو / باشیدن ایاغیغه داکین انوار اولور
دانه جونکیم وارلیغی ویرور بیر / لاله وریحان اولور اول تمر پیر
قانی دانه بیره دوشدی تیمدی / یاتیق آسینی لاله وکل ایتمدی
نقش اونونکدور اتیمه اندن دریغ / نیشه ایدالر جانی جانان دریغ
یاره هر که کرکلو اولسه جان / یولینه ایتمیک کرک انی روان
جانده حق عشقینی ترک ایتمک کرک / جان اونونکدور جانی ترک ایتمک کرک
بختلو اول جان که حقونک یولینه / هم نه وقتین کا بیتیالر بویلینه
واروب القصه خطایه اول دلیر / قیلدی کفار ایله انده دار و گیر
شو یله ایتدی کافر ایله انده حرب / کیم آدا ایله دولدی جمله شرق و غرب
ایکی یوز منک کافرین قیلدی هلاک / شرک جرکندن اول ایلی ایتدی پاک

چپاول آلدی غنیمت سیم و زر — لعل و مروارید و یاقوت و گهر

آلدی خاقان دن داخی نیکاه و رخت — هم سلاح و ملک و مال و گنج و تخت

اولدی اول فتح ایدیجک پیر شهریار — کیم خبر ییسی دولدی شهر ایله دیار

مرزایه وارسه غالب اولدی اول — واخی اولوا ایشه طالب اولدی

قصد قیلدی کال مروانی بیره — ملکی آلوب آل عباسی ویره

یوز خراسانه دوتوب اول نیکنام — آل مروانی هلاک ایتدی تمام

ایتدی مروانیلر ایله چوق جدال — قیلدی انلاری سراسر پایمال

کیمسه انونکیله ایدامزدی جنک — کیم اولر روبه ایدی اول شیر جنک

اول خوارجدن کیمه کیم بولدی دست — پیکان خاکیله ایتدی آنی پست

چون اولاردن بولدی غین فیروزی تمام — بیتیشی دوتندی کونکللره مقام

اویدلر انکا خلایق سنی کمان — راست قیلدی فارسدن نیکا عیان

فارس اقلیمنده داخ اول پاکدین — قیلدی مروانیلری خاک زمین

فارسدن ایتدی عراقه عزم راه — انی ایله بیکران خیل و سپاه

اول دیاری داخی واروب یقدی اول — کیمی کیم مروانی بولدی یقدی اول

پس بنی عباسدن پرپاکدین *** بولوبن ایتدی خلایقدن گزین
اوّل آنونک سفاح ابو العباس ایدی *** اول زمان خلقنده خیر الناس ایدی
چون سر اندیشه آنی کامل بولدی اول *** عهدی انونکله موکد قیلدی اول
پس آنی ملکه خلیفه ایلدی *** طاعتن خلقه خلیفه ایلدی
یوز او توز ییل سال هجرتدن تمام *** کیدیچک بولدی ابو العباس امام

[illegible]

پس اروب مروانیلر جنک ایتدیلر *** بیر بوزینی کورنیش تنک ایتدیلر
آن قدر بومسلم ایتدی آنده جنک *** کا نکا حیران اولدی اصلان و پلنک
پیر ایش اشلادی کانی سام اولار *** دینکلیه دستانی قالیدی زار
اکثرین مصر اهلینونک قیلدی هلاک *** قاموسین اهل دمشقین ایتدی خاک
پس معاویه یزیدی جیفه و ب *** ییقدی صونک ایلارینی اوده اوروب
چونکه مروانی ایشی اولدی تمام *** اولدی سفاح ابو العباس امام
گرچه خوش خلق و سخی کردار ایدی *** لیک بی رحم و قتی خونخوار ایدی
خلق اننک خوش لوغینی کوردیلر *** لاجرم آدینی سفاح اوردیلر

پادشاه

پادشاه چون قاهر و خونریز اوله — دشمنی حق قهرینه انونک تیز اوله

اول کیشی کیم شکری بنیادین یخر — خان و مان کند و نونکا اوده یاخر

اولنه گرچه کیم اولوپدور قدر — کیمسه نونک قانینه حق قیلمز حذر

ملکده دوردیل سکیز آی اول تمام — اولدی جمله اهل اسلامه امام

چون آنی ایتدی اجل قهری اسیر — اولدی انونک یرینه جعفر امیر

خلافت جعفر دوانقی و قتل ابومسلم بیست و دو سال

اولیجق اول اتیده اول فرمانروان — اولدی بومسلم حقنده بدگمان

تهمت و بهتان ایدیچک بیگناه — ایلدی بومسلمنک کونن سیاه

ایلوک ایتدی نیچه درلو اول انکا — اول یاوزلوق ایتدی بو رسمه بونکا

یاوز اولور صورتا نفس لئیم — ضایع اولور ایلوک ایتدسه انکا کریم

بی گنه کیمسانیه اتمه زیان — هر سوزینه خلقه اوله بدگمان

تا که حق خشمندن ایمن اوله سن — اولمیه دوزخ یرونک چون اوله سن

انتقام انده ایت کا وله ظاهر گناه — ان بعض الظن اثم ویر اله

اولدی کفران نعمته غایت سفیه — صورت زشت ایله سیرت ده کریه

مالی چوق دیشوردی چون اول پلیدی — اولوبن ایروغه قالدی پلیدی

مال و گنجی اولقدر دیردی قودی — کاولدی منصور دوانیقی آدی

ملکده بیگرم ایکی ییل اولدی اول — پس اجل زخمی ایریشوب اولدی اول

اوغلی مهدی دوتدی یری سرپر — پس خلیفه قوپدی اول پس معتبر

عاقل و دانا و هم دین آرایدی — منصف و خوش خوی و خوش کردار ایدی

آتسی ویردو بسی گنجی تمام — خیر بولنده داغتدی اول امام

خیر ایچون کارگلور دور مال و گنج — یوخسه کیشی نشه اوز ایچون چکه رنج

کعبه وارو با اولیادی فرض — ایتدی اول آنده نیازین حقه عرض

هر نه مال و گنج وار ایسه تمام — کعبه ده حق یولینه ویردی امام

مال اولدور کانی خلقه ویره لر — یوقسه نه حاصل که آنی ویره لر

اوغلی هارونی ایدوبن پرور اول — رزم ایچون پر یدی روم لشکر اول

رومدن یغنا جو هارون قیلدی عزم — کیم واروب کافرلر ایله ایده رزم

رومده جمع اولدی بر سپه پناه — شویله کیم اوتورلدی توزدن مهر و ماه

اول ایکی

اول ایکی لشکرده دولدی کوه و دشت	یوریدی هر بیر بیکادن یوز گروه
پیر بر اولدی که چرخ کهنه سال	کورممیشدی انونک کیمی هرگز قتال
بیر یوزی بولوسر اسپرقان ایدی	نیزه‌یه قیلیب‌نینک نظر طوفان ایدی
قیرق بیش مینک کیشی کافر هلاک	اولدی و قاندن عقیقه دوندی خاک
قاچدی کافر لشکری اولوب زبون	رایت کفر اولدی انده سرنگون
آنده کاول ظاهر اسلام آیتی	بست دوشدی بیره کفرنینک رایتی
اولقدر الندی آنده گنج و مال	کیم ایده مزلردی جرخین ماه و سال

قوپدی دورنده انونک بیر بدنهاد	آدی یوسف ملحد ناپاک زاد
قیلدی دعوی نبوت اول عیان	اویدیلر بیحد انکا پیر و جوان
قوپدی بیر کیشی داخی عهدنده هم	کیم تناسخ مذهبیندن اوردی دم
بویله دعوت ایتدی جون انسان اولور	روحی انونک بیر داخی قالب بولور
قلنسی چیسی که سعید بولسه داور	اول اولن قالبدن اول جسمه کیرور
واخی دورلو زندقه اهلی عیان	اولوبن اسلامه ایتدیلر زیان

جمع اولوب چون خروج ایلیادیلر / ملک بیزوم دیوبن سویلادیلر

مهدی انلاری قاموایدوب هلاک / قیلدی عهدن بیرونک یوزینی پاک

اون ییل بیر آی اوله اول امام / قیرق سکیز ییل عمری اوله اننک تمام

خلافت هادی یکسال و یکماه

چونکه هجرتدن یوز التمیش ییل اوله / اوله مهدی یرینه هادی اله

شاه اولوب بیر ییل و بیر آی اول سعید / گیده یرین دوته هارون الرشید

اوله اونکا خلقه اولدوغده امیر / یحیی خالد او علی برمکی وزیر

برمکی لر آنده عزت بوله لار / اوجدن اوجه اهل منصب اوله لار

چون خلافت اوله هارون مشتغل / عشرته باغلایه دون گون جان و دل

جام می ایچکه اول بنیاد ایده / کونکلینی هر قایغودن آزاد ایده

بیلمیه اول کیم که شاه اوله مدام / بیر نفس آرام ایمکدور حرام

باده دن چون شاه اوله بیخبر / ظلم اولور مملکتده شور و شر

بیر کیشی عهدنده قوته بس عنیف / آدیله انونک ولید ابن طریف

اول خلافت تختنه طالب اوله / فارس ملکینی عراق ایلن اله

جمع

جمع اوله بیکران لشکر انکا / پس واره دار الخلافتدن بینکا
واره واول ملکی غارت ایلیه / انده جوخ درلو خسارت ایلیه
اولوبن انکا خلیفه کینه خواه / پنجر کیم پرپه اوتنه سپاه
واردو غنجه بوله لشکر انهزام / ملکدن آن ییل قالدشه تمام
پیرفدایی ایده صونکره اول هلاک / قیله خنجرله جگرکا بینی چاک
هم زمانده خروج ایدر خزر / ایره اسلامه اولاردن جوخ ضرر
باب الابوابی آخوبن چپخه لر / دار الاسلامی یاخوبن بیخه لر
یوزبنک تیزخ کیشی ایدالر اسیر / پچساب اولدوره لر برنا و پیر
پیرفسا و ایلیاویلر کیم نه سپهر / کورممیش لر انجلاین ماه و مهر
چونکه ایل لاری ییخوب کیده خزر / کیرو نارون نوش ایدوب جام زر
بو سببلن انتیک اولمز آنی یاد / برمکیدن قومایه اول بو دو نژاد
دو تمیه کونکلنده حقدن تن و پاک / پیکناه لاری قاموا ایده هلاک
او بشو نوعه شری جوخ ایدر شراب / پیس گزاف اولماوی آذینی شراب
اول خلیفه اوج اوغلی اوله یقین / آدیله اولولری اوله امین

اوله اورتاریخلری مأمون عیان … مؤتمن کیچلری آدی بکمان
اوخیوب اوج اوغلنی هارون شاه … داخی جمله خلق شهری و سپاه
بیله عهد ایدوره جونکیم اول اوله … اولو اوغلی انکا ولی العهد اوله
اوله اندن صونکره مأمون پادشاه … مؤتمن اوله انک آردنجه شاه

جون خلیفه اون اوج ییل اوله یقین … گیده و انتک بیرین دوته امین
مملکتده جون امین اوله امام … اتاسی عهدینه نقض ایده تمام
قرداشی مأمون ایله دشمن اوله … انی آوله ورمکه اول حیله قیله
بو سببدن اید و بانی ازدحام … قصد ایدالر عزلینه خاص و عام
هر بیکادن بیر کیشی ظاهر اوله … کیم خلافت منصبین دعوی قیله
عهدونکی نقض اتیمه کیم اول شوم اولور … عهدستینی ساخلامین مذموم اولور
مملکت اوجدن اوجه فتنه دوله … بیر یوزی پر فتنه و تشویش اوله
دورد ییل و دورد آی خلافتده دوره … چرخ انونکی ایسخی منشورین دوره
ملکی ابراهیم بن مهدی یقین … دوته اوله فتنه ده مقتول امین

چونکه

چونکه پیر ییل و پیر آی اوله درت
دولتی آتنک ایشی داخ اوله پت

خلافت مأمون

خلق اعراض ایدوبن آندن تمام
جمع اولوب مأمونی ایدیلر امام

ایکی یوز دورد پشنده هجرتنک
اوره‌لر باشنه تاج دولتنک

عالم و عادل اوله و پاک زاد
کامل و فاضل قوپه و خوش نهاد

عدل و انصافنده آیت اوله اول
جود قانوننده غایت اوله اول

خوب اخلاق اوله و صاحب جمال
هر هنرده کیم وار اوله بر کمال

فضل اهلینی قیلوب اول بی نیاز
علم اعلامینی ایده سرفراز

تازه اولوبن علوم اهل عقل
قیله عهدنده عرب دیلینه نقل

اهل شرع آندن جمع بولالر قبول
قویه‌لر فقه و فروعیله اصول

ایله ایدر الراصول آنلر شروع
کیم صحیحه‌ر اصلدن انجه فروع

کیم حوادث حکمینه وافی اوله
هم جهالت دردینه شافی اوله

هم تحیات سنتی راسا براپس
بیله‌لر هم نه در انواع قیاس

جون کتاب سنتی اکلایه‌لر
آندن اوجماعه پند باغلایه‌لر

هم قیاس ارکانی انده آسان اوله — شو بیله کیم شایسته احسان اوله

ناسخ و منسوخ ضبطین قیله‌لر — خاص و عامی نه وررکی بیله‌لر

ظاهر اوله انلره جمله حقی — نص و مشکل‌لارین ایدر جلی

هر نه مجمل وار مفصل قیله‌لار — محکم و متشابهی هم بیله‌لار

فرض و واجب سنتی نفلی تمام — انکلیوبن اوله‌لر خلقه امام

ضبط ایده‌لر امر و نهی اقسامنی — هر برینینک بیله‌لر احکامنی

اهل سنت رائیله علم و کلام — هم اولارونک روزگارنده تمام

پس الهیات قسمین بیله‌لار — بحثنی ذات و صفاتنک قیله‌لر

کشف ایده‌لر پس نبوت حالینی — پس بیله‌لر حشر و نشر احوالینی

پس امامت بحثنی ایده‌لر تمام — کاولور اول بحث آخر علم کلام

نحو علمی وار انونک عهدنده هم — غایت ایروب کوتورر بسیر علم

عم ایده‌لر نحو عمر و زیده صرف — تا بیله‌لر نه در اسم و فعل و حرف

جر لرا علامینی چون نصب ایده‌لر — چوخ قواعد انده مبنی قیله‌لر

تا عرب سوزین معرب بیله‌لار — رفعتنک قانونینی کسب ایده‌لر

چونکه اول

جونکه اول قانونی ایدلر تمام / سهل اوله انلاره ترکیب کلام
اول اول علمنک بنایی بیله لر / پس معاینه ترقی قیله لار
جون آنی بیله که اولالر قدم / قانده سوئلمک کرک تلویح له عدم
جون تراکیبنک خواصی بیله لر / جمله قانون له مدون قیله لر
بیله لر معنیسی اتیا که بیان / درلو درلو خوش عبارتلر عیان
بیلجک اول علم اغاز ایده لر / سری تیز بپایانکی ابراز ایدلر
اندن اسرارونک ایدوب ابرازینی / بیله لر تحقیقنی اعجازینی
اوشوروسم اولوب بیکرمی بیل تمام / اوله بو اسحاقه قاله اول مقام

خلافت معتصم

معتصم اول کیم ابو اسحق اوله / جونکه اول ایشی بالاستحقاق اوله
بر بهیار قیله لرناکه خروج / اول خلافت تختنه ایتمکه عروج
[illegible] قیله دوله انلردن جهان / بابک اوله سپرور انلره عیان
یورویوب ایللری غارت ایله لر / خلقه جوخ درلو خسارت ایله لر
واروبن لشکر اولاری معتصم / زخم شمشیر ایله قیلسه متهم

یانکی داخی صونک ایجی بولدوره | درلو درلو محنت ایله اولدوره
ایدوب اتباعین اننک جمله پاک | قیله شهزاده‌ن اولارونک ملکی پاک
جون یکیرمی یکیرمی آی اوله تمام | اول کیده واثق دوته بیری مقام
اول خلافت تختینی چونکیم آله | درلو فتنه وینده ظاهر اوله
کیند و عهدنده اننک پیر او خنجر | بیکران ایلری خلقیله پاخیر
قوتندن یخیله جوخ شهر و ایل | چیخه ار و بیچه آننک پیر قیتی سیل
پیش سیل و دوقوز آی اول والی اوله | پس کیدوب یبیرین متوکل اله
خوب آیین اوله و هم خوب روی | پاک دین قوپه لغایت نیکخوی
هم فصیح و عالم و عامل اوله | هم سخی و عادل و کامل اوله
باشنه دولتدن اوردو غنده تاج | بوله علم و فضل بازاری رواج
جوخ کتب عهدنده تالیف ایدالر | قاموسین اونیه تصنیف ایدالر
قوپانونک اوج اوغلی بیری منتصر | اوله آد ایله موید داخی بیر
کیچیسی معتز بن جعفر اوله | اوجی داخی ایریشوب سرور اوله
ایده اولوسین عراقه پادشاه | هم حجاز ایله یمن ملکینه شاه

دیره

ویره معتزه خراسانی تمام
ایده اورتا نجی اوغلی نی سرلشکر اول
جون کیچه اون دورت ییل و اون آی تمام
منتصر اول تخته جون کیم اولتوره
ایکی قرداشلری آلندن آله
انا رسمن ساخلامایه بدنهاد
التی آی من صونکره عزل اولوب ترن
ایکی آی و توقوز ییل اولدی وعده تمام
جون کیده اول بیرنی معتز آله
انی دا اخی عزل ایدی بانی عوام
اولدی جوق تشویش عهدنده عیان
هر یکادن سرکشی باش قالدوره
اون سپاهی بور سمیله حاکم اوله
جون کیدوب اول معتمد اوله امیر

هم خیال وریه آتینی ایداهام
کیم جهان اهلنده اوله سرور اول
اول اوله و منتصر اوله امام
اتاسی رسم ورسومین کو توره
خلق اتیکچون جمله انکا دشمن اوله
آته صونکره اولمیه دنیاده شاد
دوته احمد بن محمد مستعین
سوره لرانی خلافتدن عوام
اولدی اخی دورت ییل و توقوز آی شاه اوله
مهتدی بالله ایدلر امام
امن ده عالمده قالمایه نشان
بولدوغینی غارت ایدوب اولدره
اول کیدوبن معتمد تختی آله
ارته ایامنده انینک دارو گیر

هر کیشی بیر پر اکا سر کش اوله
مملکت احوالی بس ناخوش اوله

اولوبن هم نرد جبر و جایی عمان
فتح اوله یعقوب لیثه سیستان

ماوراالنهری دوته شاه همایی
اول اوله اقلیمه بیر کدخدای

احمد عبدالله آدلو پر کیشی
همیشه ظلم و جور اوله ایلشی

سیستاندن چوخ جری ایله کله
پس خراسان ملکینی جمله آله

اوشبو فتنه لر اکیهم اوچ ییل تمام
سلطنت تخشده دوره اول امام

ایکی یوز الیمتش دوقوز ییل چون اوله
مدت بحرندن اولداخی اوله

پس گیدوب مکتفی اردونچه کله
التی آی والتی ییل اول شاه اوله

فیض نعمتده اوله حاتم مثال
حسن صورتده اوله یوسف جمال

صاحب علم و درایت اوله اول
علم بابنده پر آیت اوله اول

پیش ییل و یدی آی اولیجق تمام
اول گیده و مقتدر اوله امام

دولتنه دوشه چوخ تشویش اننک
دونه عهدنده خلافت ایش اننک

دولتنک ارکانی چون بکیم اوله پست
هر نه کیم دوترسه دوشه نادرست

ارزمان چوخ خوف ایله والی اوله
چون بیکرمی دورت یاشین ار اوله

چون کم

چونکه کیده مقتدر قاهر کله | بیر ییل آلتی آی خلافتده اوله
ایشی دون کون شرب ایله لعب و لهو | هر نه تدبیر ایتیبه لابد دوشه سهو
هر ایتیشسه خمر ایله نامضبوط اوله | خمردن کیم بولدی دولت کیم بوله
غول قیلیب آنی شهری و سپاه | کوزلرینی میل لر ایدلر تباه
بو ایله دور بو چرخ کروانینک ایشی | بولما آندن تن آسایلیغ بیر کیشی
اولار اورنیچه اتینک راضی امام | مملکت تخت‌ده یدی ییل تمام
مملکت عهدن اتینک نصرت دوله | بیر بوزی رخنه و آشوب اوله
آل سلجوق ایدلر آنده ظهور | دوشه اطراف خراسانه فتور
ادعای ربب ملک طغرل کله | اوجدن اوجه فارس ملکینی آله
پس کیده راضی قویوبن تاج و تخت | متقی واکه اتینک آرونچه بخت
کرچه اوله آنده چوخ علم و عمل | عدلده داخی اول اوله بی بدل
بو قمو فضل ایله اول شاه گزین | بیر ییل آلتی آی خلیفه دور همین
اولداخی بینک فتنه و آشوب ایله | نیچه دور تعقد بیر سرین کیم بیله
علم و فضله اله کیرمز تاج و تخت | شکر یدن اولور عطای ملک و بخت

جون کیده اول اوله پستکفی امیر — پیر ییل دورت آی کوروب یوزدا کیر
سرکرانده اولمیه دادودهش — لابد الیندن آننک کلمایه ایش
کیشی کاندن داد واسند کلمیه — بلکه اول هیچ لایق اولمیه
پادشاه لیغ دادواستد دور همین — ییمک ایچمک صانه بین ایسی همین
ارته کیچه اوله و غیچون ایشی نزل — ایده لر منصبدن آنی خلق عزل
قیله لر ییل ایله کوزلرین تباه — پس مطیعی ایده لر ییرینه شاه
جون مطیع اوله جهانده شهریار — عدل ایله رونق بوله شهر و دیار
بوله دین بازاری عهدنده رواج — سرفراز اوله وجودی ایله تاج
عادل و دیندار و هم کامل اوله — پردل و زرپور و هم عادل اوله
خلق اننک عهدنده دلشاد اوله لر — ال بلجوق انکا منقاد اوله لار
جونکه ییکرمی دوقوز ایل اوله تمام — داخی دورد آی مملکتده اوله امام
کیده بیرین طائع لله اله — اون دوقوز ییل ایکی آی اول شاه اوله
عمر اننک نزل و ملاحیده کچه — مدتی فسق و مناهیده کچه
اولمیه عاقل لر ایله همنشین — صحبت جاهل لره قیله گزین

مملکت

خلافت کیختو [illegible] سال

جون هلاکودن یوزی دوندردی بخت
کیختو خانه ایرشدی تاج وتخت

هرنیکا لشکر سالوبن پیشپا
قلعه آلدی ایل ایله شهر ودیار

بابالابواب ولدی ایلیله تمام
تنکه کلدی اتنک النذن روم وشام

آن ایکی ایل اولوبن اول پادشاه
کیتدی بیربنه اباغا اولدی شاه

خلافت اباغا هفده سال

کفری ترک ایتدی مسلمان اولدی اول
دینه کیروب اهل ایمان اولدی اول

اهل انصاف ایدی ونیکو سیر
هم رعیت پرور وهم دادگر

جدی تنک ظلمینی اول دور ایلدی
نیچه ویران بیری معمور ایلدی

آن تیل اولوبن اول پادشاه
جرخ انکداخ ایتدی منشوری تباه

عدل ایت کیم کشورنک معمور اوله
تا موافقت دولتکدن دور اوله

اباغونک ایکی اوغلی وار ایدی
ایکیسی واقع سرور سردار ایدی

اولوسی تنک آدی احمد خان ایدی
کیچه‌سی ارغون شه ایران ایدی

جون آباغا کیتدی احمد اولدی شاه
انکا دکدی آتادن تخت وکلاه

خلافت احمد خان

چون که احمد خاننونک اولدی ایل و شهر / کورنه تاز بحر کیتوردی کینه دهر

اول ضیاء الملک کا اول ایدی وزیر / احمدی بر کون دیدی کیم ای امیر

پیر ارادهٔ ایکی سرور اوله مز / پیر ایل ایکیه مسخر اوله مز

باش ایکی اولسه پری آتمک کرک / سروری ایکی اولسه پیری اتیمک کرک

اول سوزی مینونک وزیره ویرمز جواب / پیر خیال ایدی مکر اول سوزی جواب

اول سوزونک قالدی جو اینده سکوت / کورنیدر تقدیر حی لایموت

دوشدی بر کون بو سوز اتنک اوکینه / اوقیدی ارغون خان کندو اوکینه

باقدی ارغون خانده کوردی پرجمال / کیم انگا دنیاده یوقیدی مثال

صورت و سیرت تمامی خوب ایدی / جمله کونکل لرده اول محبوب ایدی

قاتیدی قانی ترحم ایلدی / دونیانی خلقه بویله سویلدی

کیم بو چیشنی نیچه ایدایم هلاک / حیف در بو صورته کیم اوله خاک

مملکت چون اولدورام مز بونی / ملکدین چیزارم انکا لور بونی

مملکت چون کیم کیروالدن گیدر / کیشی بویله یاوز ایش ایدیبدر

اوشبو رسمه نقش بازیش ذوالجلال
ییقیب آنی نخه ایدم پایمال

آدمی جون صانعه بنیاد اولور
آنی ییقاتنک ایشی بیداد اولور

ویرله بو دنیه ده انکا جزا
آخرت بارن اولور انکا سزا

حق بنا پیسین ییقن اوله بیکناه
دنیه عقبی ده کلیمه اوله سیاه

بنکا کر کمز دور دور بو تاج و تخت
بونکا لایق دور بوقامو ملک و بخت

هرکیشینی کند وزنینی اکوزمین
کندواچون دوست دور پیکانه یقین

اشبو منصبا آدی دور دور سلطنت
ایلده دور مراو لمنجه شیطنت

لفظله معنی ارانسده یقین
جون تناسب واردی اول ایکیزدین

عاقل اسین سنکا اوشبو سوز بس
عقل بابا بیننه مه راز و نکته تیز

اولدی ارغون خان پیر اولو پادشاه
کم او نجه یوریدی مهر و ماه

شام ون مصر بله اولدی اول خراج
هند ملکندن هم اولدی مال و باج

جود و عقل ایله امارت ایلدی
قانده ویران وار عمارت ایلدی

ظلم اننک کشورنده یوق عیدی
لیک انصاف و مروت جوخ ایدی

اهل علمی اول ایدی اول ویرن
بونلره هر سوم و هیم اجرا ویرن

صوروی اهل علمه کیم نیدم گاه | ایتمیه بنوم کلیمومی سپاه
دیدیلر اول کاوله اهل مملکت | فرض انکا اولدورکه ایده معدلت
عدل ایده مملکت ده پادشاه | عفواولور باقی نه ایشلر سه گنا
جونکه عدلنک غایتینک اوله امید | بوور اول یوزونک نامه رنک سفید
دیدی حق دانوق که عدلی ارتورم | مملکتدن ظلمی کلی کوترم
عدلدن صونکره نه کرک پیلیم | شو بلیه کیم وارچاره سینی قیلیم
دیدیلر کیم اولو ایش دور غزا | کیم انکا اهل سعادت دورسزا
غازی اولن تنکرینونک قیلچی دور | دوشمن دینده ظفر یولیچی دور
جونکه ارغون اتیدی بوسوزلری کوش | قیلدی وام نده اتونک قانی جوش

[illegible]

سالدی کرجستانه اوج یوزینک جری | اوله ویبو کفردن اول پر پری
نه جری کیم جمله آهن پوش ایدی | قاموکردون کوش دریا جوش ایدی
درلو اعلا سیله الوان دورفش | یاشل وسارو قیزیل آغ و بنفش
جون تقیر و کوس ایلیادی خردوش | اتیدیلر اول جبر یاوریا کبی جوش

کافری

کافری کرجیه چون ایردی خبر — کیم ایرشدی لشکر و فتح و ظفر
ایتدیلر اول صعب دربندی اسیر — کیم عدو انلاره بولمایه ظفر
چونکه دربنده ایردی ارغون لشکری — لاجرم جنک ایتدی اول ایلی جری
واروب اول دربنده ایتدونک نظر — دیونک سد سکندر در مکر
شاه اردو پنجه سپاه شهپا — جمله تیرانداز و دشمن در سوار
صعب ایدی دربند و دولو تیر ایدی — فتح اول دربنده بی تدبیر ایدی
لیک کیردو و تمادی اول جری — شیر کبی ایردی دونسه کافری
ایکی آی اول ارده جنک ایتدیلر — پیر پرینه پیروزین تنک ایتدیلر
عاقبت ایریشین لطف اله — باسیلوبن قاجدیلر رومی سپاه
هر کیمه تایید حق یاری قیله — قانده کیم وارور ایسه منصوب اوله
رایت اسلام اولوب پر فراز — کرچه چوق اوله و کر اوله از
لشکری کفر اولسه ساغشده قرون — اولور اول لشکرله قامو سرنکون
اولدم اول دربندی اوده اوردیلر — یانوبن سو تجب انده دردیلر
کیردیلر کرجی غارت اوردیلر — تیروبن خلقن خسارت ایتدیلر

یورین انجازه واکن اوردیلر
کیمی کیم بولدیلر ایپ قیردیلر

قول قراواش یوزاللی نینک ایسیر
آلدیلر جون نصرت اولدی دستگیر

هم قیون ایله سغر یوز نینک سوود
البانی دوندی اول لشکر گیرو

جون غنیمت لری جمله سوردیلر
قاموکرجیتانی اوده اوردیلر

خصمدن بونجه غنیمت آلدیلر
کیرو نوب دارو ملکه کلدیلر

دولتدن جون ییکرمی ییل تمام
اولدی گیتدی قالدی انینبر بو مقام

ایکی اوغلی واریدی شمشیرزن
شیرگیر و خصم بند و صف شکن

اولو اغلینونک آدی غازان ایدی
پرینونک آدی محمد خان ایدی

اول که دیرلردی خدابنده انکا
کوش اول بو سوزه کیم دیرم سنکا

جونکه ارغون اولدی غازان اولدی خان
دیل گنجه دوندی دوری آسمان

تخلص غازان

اول سخی و صاحب احسان ایدی
خاک و پیسیم و زر انکا یکسان ایدی

اول کیشی کیم صاحب احسان اولیب
اولودن کم دراگر حب اولمیه

هر که بوله ویرمیه زر و درم
حاشا آنی آدمی دور و درم

جون بلوریز

جون بهلور پسین آدمی گبر و گیدر | قونه مالی و بیبی و بید ور ور گیدر

حاصل ایله دینی عقبی مالیله | عمری بیله ویره چوق آتا لیله

مالنک ایله ایو آد ایت اکتساب | یول بودر والله اعلم بالصواب

اندن اولدی ابرهیم آدی خلیل | کیم سخاوت یولنه بولدی سبیل

ویرمک ایله حاتم آدی تازه دور | آفرین لر انکا ینه اندازه دور

هم رسولنک شهرنه اول نامور | ویردی بیحد گنج مال و سیم و زر

شاه غازان بکیبی جوخ گنج و مال | وقف ایتتی کانکا بیتیا ماه و سال

هنده ویر بدی جهاد اچون چری | واردی فیروز و کلدی لشکری

دلی ایله هنده غارت ایتدیلر | بیقوبن باقب خسارت ایتدیلر

جونکه شاه ننک قوتنی بیلدیلر | روی قلعه قلعه آندن ایتدیلر

جادوربه شهری ایتدیلر حصار | لیکن آلدی حمله سی اول نامدار

خلافت سلطان محمد خدابنده گوید

اول اولوب اولدی خدابنده امیر | کیم اول ایدی اهل علم و سیر

کی تواضع اهل ایدی ای پادشاه | ایش خیر ایتمیکدی خلقه سال و ماه

اول ایدی اول عمامه‌پارزن — گرچه ایدی حبیقو بن آزن

آنده آل سلجوقه ایروی زوال — یتکیمی اولدی کیمی اولدی پامال

قالمدی اول خاندان دین هیچ اثر — چاره نه چون دور دریپدا دکر

ایشی بوکیم جان‌ده جانلری باسر — شغلی بوکیم خان ومانلری یاقیر

روم الینده هیچ کوشه قالمدی — کیم خدابنده انکا فرمان قیلمدی

پر قیزی واردی آدی الجایتوی — اوغلی ایدی بوسعید نامجوی

سلطنت‌ده اولیخ آن ایل تمام — کتیندی اول جایتویه قالدی اول مقام

ذکر سلطنت ساتی بیک

گرچه خاتون ایدی اول وانا ایدی — کاروان ایدی و نیکورای ایدی

هرنه ایشنی تدی الن بیتردی اول — پادشه لیغی باب بیتردی اول

نچه عورت وار دورار دن اولو — نچه ار وار اولدی عورتدن اولو

نه درر ارلیک سخا و عقل و دین — کیمده کیم بو اوصنجی وار دور یقین

اولکه بو قدور آنده بو اوحدن اثر — قحبه عورتدن اولور واجی تبر

خایه و کیر ایپه ارلیکدن نشان — پس ارنلر باشی دراتنک آی عیان

چونکه عورت اولدی علیکه سنجی
فی الحقیقت اردور ورندور ایچی

بیشمه‌ی عورت‌وار اول‌نونک معجری
چوق لرندن طیلساندن اربی

نفع سیز اردنجه کیم اولسه اولو
خیری وار عورتدن اولو ار اول اولو

جون جمال الملة فی طی اللسان
ذیلر تیغه کلور بو طیلسان

کر نماز و روزه و علم و عمل
قاموسی زنان باریه اولدی بدل

چونکه اولجایتو یه ایرشدی قضا
بوسعید اولدی جهان پادشا

بوسعیده وییرمیشدی ذوالجلال
علم و فضل و هنر جمال و هم کمال

شکلی کیم خطی آننک محبوب ایدی
شعری آخی یوزی کیمی خوب ایدی

اول عطارد کیبی کی دانا ایدی
طالع ایچی زهره زهرا ایدی

اولمز ایدی بی تنفس جامی
کتمز ایدی اونکنده چنک و نیی

ایلدی اول هر ایشه چوبانی خاص
بولدی کیم آننک قاتنده اختصاص

خلافت امیر چوپان

اولدی چوبان شیخ پیر اولوغ امیر
سرور و کشورگشا و ملک گیر

شاه کندو عشرتینده دی مدام
ایتدی چوپانه اطاعت خاص و عام

توکدی چیک سرچاغی نی آتنک
دیوا آزدوردی دماغینی آتنک

اولدی آزروقسی آتنک اندیشه سی
کندویی آرتورمق اولدی پیشه سی

ویردی بیر اوغلینه اول روم تمام
که تمرتاش ایله دیلردی نام

بیریسی بغداده ایتدی شهریار
فارس و بیرینی ایتی تاجدار

هر بیکادن بکلری دوشردی اول
قاموسینی غل ایدوب کشردی اول

خام ایدی چوبان ایشی رای سست
لاجرم دوشمانی ایتدوکی درست

اول که قول دورقول کسپی اولمق گرک
اولدوغینی مصلحت آلمق گرک

ویردوکن هم مصلحتده ویره سی
ویرمک و آلمغده عقلی دیره سی

بوسعیده ویدیلر چوپان قسو
ایللری یاخدی و بیتاردی ای اولو

هر ایشی اندازه ایله ایشلادی
گراله گر ویره گر باغیشلادی

قانی اولوس قانی شهر قانی دیار
قانی ملک و قانی ایل قانی حصار

کندوزینه دوندوروب دوتمز تمام
سن الجر پس باده ایشینک اولدی خام

بوسعید شه کیم اولوسلطان ایدی
آدی ول اردوه بهادرخان ایدی

قوماوی ادتور ماغه اول نام و ننک / ازکشیله یوریدی چوبانه جنک
ارکرک کیم بزم کوینی بزم ایده / رزم کونده انکا کوره رزم ایده
خلق کیم چوپان قاتنده وار ایدی / کیم امیدی وایما انلار ایدی
بوسعید آدینی چون اشتدیلر / اوراده چوبانی قویوب کیتدیلر
قاچوبن چوبان خراسانه وارور / رخت و بختی جمله تاراجه وارور
اولداخی بوفتنه ده اولدی هلاک / آنی دالیخ ییدی سم بوتیره خاک
بویله اولور اول که ایشین بیلمیه / الده ایکی ایشلر چاره قیلمیه
ویلدی چوپان اولیدی تاجدار / ایلدی هر کندو ایله تاجدار
کندوینی بلپک کرکدور هرکشی / تام اونجه اوله اننک آتیشی
چونکه چوپاننک ایشی اولدی تمام / بوسعید آلدی الکینه زرو جام
جام می ورکیم ویرور جانه صلا / جام می چپنزنه ورور دیر لیک خطا
رومه لشکر ویرایدی کیم وارهلار / فتنه سیین تموزتاشننک کوتوره لار
روم داخی یاغی اولدی هم انکا / ظالم اولاننک ایشی نیچه اوزکا
انکا یوین قویوبن کیتدیلر / آنی شویله خوار و مغبون ایتدیلر

ایدر ایلبو کده صداقت سرکشی
اول یاوزلغده وکول الیمه ایشی

جون تمرتاش کوردی کیم حالم اولدی کاری
کندو کندو بیویدی کیم الفرار

کیتدی واندین بلبورماوی نشان
بولدی انجامی بلنماوی عیان

تاکس ایلربو بهره ومهری کور
کیمسه نیه هیچ وارمی مهری کور

جون تمرتاشنینک ایشی اولدی تمام
کیرو سلطان بوسعید ایستدی جام

لعب ایدی ایشی ونوشانوش می
هم سماع وارغنون وجنک ونی

مملکت ایشینه مشغول اولمدی
هیچ کیمسه دن نصیحت المدی

حاصلی نه باده نونک شر وفضول
باده ایچن سیندمی ایدر قبول

لاجرم هر ینکا دوشدی شطیت
مست دوشدی آنده شغل سلطنت

جونکه جوبان مست اوله یا اویه
قوردو اوغری انکا قوینی قویه

باده ایله مملکت جمع اولمز
اول اولن ییرده داخی تمع اولمز

کوروبلر کیم مملکت فکرین ایمز
میدن آرتوق نسنه بنوم دیمز

خلق اننک ایشنده آزار اولدیلر
بلکه آنده جمله بیزار اولدیلر

عاقبت بغداده اننک عورتی
کاولیدی محبوبی وهم صحبتی

بر قچیله

قحبله دوزولوب دیردی الکانز — کورنه لر ایتدی ایدر اوشبو دهر

دی عجب ایش کیم بر اولو پادشاه — مکر ایله بر قحبه اولدی تباه

کی ارایس عورته ایناتمغیل — سنکا ایلوک ایده آنی سانمغیل

کیم اولر در فاحشات فاجرات — ساحرات کاذبات ماکرات

اول اولیجک اولدی عالم دار و گیر — بو آنی ایتدی و اول بونی اسیر

نیچه لر تخته اوتوردی اوله شاه — تخته تا بوته کیروا اولوب تباه

لطف الله ایریشب امری اکه — شیخ چون اولدی اول ایلین پادشاه

خلافت شیخ حیدر

اوغلی ایدی اوجایتو سلطاننک انک — قهری اکسوک مهر و انعامی انک

کیم اول شاه ایله معمور ایدی — بدعت و جور و ستم دن دور ایدی

شاه دلشادی آلوب کابین ایله — شویله کیم لایق دورور آیین ایله

اول دمشق خواجه قیزی کیم سپهر — انی کورن باغلر ایدی جانه مهر

انی اوچون کیم آدی دلشاد ایدی — آنده اولوب کیچی دلشاد ایدی

صورت و سیرتده ایدی دلپذیر — بخشش و انعامه ایدی بی نظیر

شیخ حسن آن دورده بیل اولوب پادشاه | انی داخی یوتدی سپهر خاکسا

خلافت شیخ حسن کوچک

اول اولکیچک کلدی کیچی شیخ حسن | کیم تمرتاش اوغلی ایدی انکله بس
قاموچوپانیلار انکا اویدیلار | انده دولتدن علامت بولدیلار
یدی بیل سلطان اولوب ایرانه اول | بولدی اجل چنگالی داغ انکا یول
شرفه قرداشنه ایرشدی تخت | انکا ولدی ملک و مال و تاج و تخت

خلافت ملک اشرف

اولدی پس سلطان ملک اشرف که مهر | کورمدی انینک کبی دونالی سپهر
نیچه کرک بیلور ایدی سلطنت | لیک انده غالب ایدی شیطنت
قاتی بیرحم ایدی و بیدادگر | معدلتدن یوقیدی انده اثر
دینده ده هر نه که وار فسق و فساد | واردی انده هم داخی کبر و عناد
دوبیمدی هرگز انکا ایل ایله شهر | کیم نهایتسیز ایدی خلقه قهر
بیرحرمده قوندی بیر برده ساغ | قوندی کیم اوله پیر روشن چراغ
خلقنک اوغلی و قزینه سوندی ال | دولتینه لاجرم ایردی خلل

دوشتی

دوشتی ایلینه شاه کاول جان ادی   کیم تن ایدی کشور و اول جان ایدی

عدلیله انصاف ایدی ایشی انونک   بنچه دیبه وصفنی کیشی اتونک

قاجبین اشرف دن انکا کلدیلر   یلواروبن انکا زاری قیلدیلر

دیدیلر کیم پسنی اتمیش اوز پناه   کیم خلیفه سن سن و ظل اله

ایلوموزی قورتوروب برکیل سیزه   جاکر و بنده اولالوم بیز سیزه

بونچه تقسیکری پس احیا قیله سن   حق قاتنده قرب و منزل بوله سین

اول مسلمانلری اتمیک لیک خلاص   جونکه فرض اتمیشدور اول سلطان خاص

آلتی یوز مینک کیشی جمع ایدی تمام   یوریدی تبریزه شاه نیکنام

وارایدی اشرفده دو قرق مینک کیشی   کیم قامونینک جنک اتمیکدی ایشی

دورویی اشرف پراوجه بیره چیقیب   کیم کورر دشمن سوادینه باقب

جون یراقدن کوردیلر دریا کبی   کیم بنه اوغرابیه بیقرالور

جمله قاجدیلر دیوبن الفرار   کیمسنه ایدامدی بیر دم قرار

انده دوتوب اشرفی ایتدی اسیر   اولمدی کیمسنه انکا دستگیر

البانونک انی خانه واردیلر   انده خانونک قوللرینونک ویردیلر

خان کلوب تبریزه دوتدی بارگاه   پیر زمان تبریزا چنده وردی شاه
ایلگلری جمله مسخّر ایلدی   بکلری کیندویه چاکر ایلدی
اشرفه داخی نوازش ایلدی   استمالت ویروبن چوق سویلدی

سبب هلاک ملک اشرف

اشرفنک بر قیزی وار ایدی بکر   کیم قمو حسنی دی اول بابا بکر
قاشلری ایدی اتنک محراب جان   زلفی سودا سنده یازدی جهان
صورتی صورتسین نه ایدی آفتاب   کرتنی ویلسنک نه دیم ماهتاب
اغزی میم و لعل دی اولداخ نهان   میم دن عین حیات اولمیش روان
آلدی انی پادشه کابین ایله   آلدی شویله کیم کرک آیین ایله
مهر بولیمادی آنده پادشاه   اولدی اول آلشدن آتونک کوکلی سیاه
سوردی قیزدن بونه ایش دور دیدی کناه   دیدی آتم دور ایدن بونی منکا
اشرفی اولکیچه ایتدردی هلاک   بویله اولور کرکیشی اولمایا پاک
قویاوز ایشی کیم اول دیرلیک دکل   خاین اولماغل کیم اول ارلیک دکل
شهوته اویمه که آفت دور اول   دینی عقیده ده مخالف دور اول

اولدی

اولدی اشرف بولدی خلق اندن خلاص / جانه جانلردین عالرا اولدی خلاص
چون مسخر اولدی اول کشور انکا / دوندی بیر وکند ویلیندین بنکا
ویردی بیردی خانه تبریزی تمام / آنده اول شاه اوله خلق انکا غلام
کیدر ایکن یول هوا سپندن مکر / اتیدی بیر علت مزاجینه اثر
هر ایکی کون خسته اولدی تا جادر / سانه لرایر ویتقسی ناکاه کا
پیردی خانه بیر کیشی گوندردیلر / انکنک حالی یاوزدین دیدیلر
پیردی خانی اوشو پیغامه اویوب / کوچ ایتدی واشره تبریزدین چقوب
اول ایرنجه ایستیین بولوب علاج / باشله کیم صحت دوته مزاج
پیردی خانیله اولوبکلر تمام / پیلدیلر کیم ایشلر اولدی قاتی خام
خانی بو غب آنده ایتدیلر هلاک / اژدها دورکیم لری بیر گور بوخاک
انی آیدین اولدی پیردی خان روان / اول که کیتدی اچیق اولدی عیان

[illegible]

یوغدی آنده پادشه لنغده نسب / کیمسه یوغدی ایتدی سلطان لقب
شولیه کیم عادت ایدی پور آسمان / انی واخی الده دی بیر قچ زمان

جمع ایدوبن مظفر چوق سپاه
یوریدی اخجقی شاه

ایده تبریزی داخی کندویه رام
کیم عجم ملکین انونک اوله تمام

اول ایکن بغداددن سلطان اویس
یوریدی اوستینه اننک خان اویس

چون مظفرله اخجق دردی صف
ایده لر جنک ایله بیر بیرین تلف

شاه اویس اوردی اورادن بر بری
اختیار ایدب باسدی لشکری

اول اراده دردی لشکر شاه بهم
باسمدی اول بیر بیره اردق قدم

کوزدور ایدی اول ایکی لشکری
کیم بیرن باصسن اول ایکیدن بیری

باسیلن اردنجه چون باصسن واره
آتی یوریلادکندوسی آره

واره بوانوکیله جنک ایده تیز
باشلیه قوپاره اننک رستخیز

کوس حرب اوردی چالندی نفیر
ایتدیلر بیری بریله داروکیر

هر ایکادن تیر باران ایتدیلر
یای یولیب تیر باران ایتدیلر

تیغ سر تیز اژدها کردار ایدی
سوکی دیدنک که افعی مار ایدی

باش ایدی هر ایکا کیم آتین نظیر
کوده ایدی نیزه یه قیلسن کذر

بیر یوزی قان دور نجار اولمش ایدی
قان نجارندن هوا دولمش ایدی

اتلر

آتلر ایاغی توزیندن آسمان — شویله ایدی کیم کورونمزدی عیان
که سکوایله ایدرلارایدی حرب — که قیلیج ایله اوررلارایدی ضرب
دام و ددو آنده ضیافتده ایدی — جان و تن اورادا آفتده ایدی
جونکه کرم اولدی قتسورروزکا — آنده باسلدی اخجق خوارروزکا
شاه اویس اوجوبان اوزادن کمین — کیم مظفرله ایدی اول جنک و کین
ایتدی اویس آنده پراولوکارزار — قاجدی اونکمندن مظفر خوار و زار
یزدو شیراز و صفاهان لشکری — شویله قاجدیلرکه قالمدی پری
نیچه اولدی نیچه لر اولدی اسیر — باسیلین کیشیله کیم دردست کیر
اول مظفر ایرمشدی انکا شکست — شه ظفربولوبن آنی ایتدی پست

صفت سلطان اویس و اننک [illegible]

کی بهادردی اویس تیغ زن — لشکرآرا ایدی و هم صف شکن
شه ولی انونکله ایدم ویدی جنگ — ایتدی لیکین اولدی عالم انکا تنگ
جمع ایدوبن خراسان لشکرین — کلدو کم ایده انکا جنک و کین
والی ملک خراساندی ولی — جنکده سام و نریمان دی ولی

ایتدی ویس اتونکیله شویله نبرد | آت ایاغنده کوکه ایرشدی گرد
آت ایلین اوق ایغی بیچان ایدی | قوزغوسیندن اژدها پیچان ایدی
قیلیچی ایدی آتنینک سپر تیز برق | کیم یازدی باشندن غرب و شرق
جونکه غایت گرم اولدی کارزار | ایندی آتندن اوراده شهریار
شاه اوقن و دوکوب الینه آلدی یای | یوزکوکه دوتوب دیدی که ای خدای
سوزی ویوب اله یای آلدیلر | دشمنی اوقه نشانه قیلدیلر
خصمی اولدم تیر الا ایتدیلر هلاک | زخم پیکان ایتدی اولاری تیره خاک
عاقبت راتلر اولوب سپر نکون | قاچدیلر باشدن ایاغه غرق خون
اوق اچیندن یاسیلوبن اول سپاه | ویردیلر تاراجه رخت بارگاه
عادت چرخنک بودر پیسم ایله اولو | گاه ایدر شاد و که غمگین توقیلور
قالمه چرخنک ماتمنه و مهتت سنز | قهرینی کورو دیره کونکل مهر
اوشبو سلطانلر که شرح ایتدوم سنکا | تولهلر آخر سنکا ایکیل بنکا
دورمیا چوق یرا چون جنک ایتدیلر | یرلو یرنده قیوبن کیتدیلر
جاک امن دی اویس اوکر | وارا ایدی اندن ولایت دن اثر

پادشاه کیم عدلی وار اوله — هر کرامت آنده دیرسن وار اوله

انی دیب اولدی اول ایرانه شاه — پر کیشی ایتمدی هرگز آندن آه

چونکه اولومی اننک کلدی یقین — ساغ ایکن اولاسین بیلدی همین

چون اولومینی حقیقت بیلدی اول — خلقی اوتوبن وصیت قیلدی اول

شیخ چین اولسون دیدی پرویه شاه — اولدور مجموع خلقه نیکخواه

پس دیدی و ساغ ایکن روح و بدن — کیندورین دوزوبی اول کور و کفن

پس واروب بر گوشه ده اوتوردی اول — بکللنک اشغالنی کوتوردی اول

ایرته و کیجه عبادت ایلدی — حقه اخلاصیله طاعت ایلدی

طاعت و اخلاصیله ایت ای رفیق — کیم اوله توفیق سنکا هم طریق

نه دور طاعت بدن اخلاص جان — جانسیز اولورمی بدن روشن روان

سلطنت دنیه بدل ایتدی اویس — دنیه دن بورسم الین کیتدی اولیس

قانی اول عز و جمال و آن کمال — قانی اول لطف ایله بو حسن و جمال

جمله اولدی پیراق آلتنده نهان — وه که نه خونخوار دور در بو جهان

دنیه ده کور کیل که نه ایشلار اولور — پادشه لر باشینه نلر کلور

بیچه کیم دوندی دوپ اسمان — آدمی لاری اوکیدور آتشیان

پیر دکر مین دور بوچرخ تیز کرد — کیم او کتد وکیسی ایدر تیز کرد

چون دکلدور بخت و دولت پایدار — انینکیچون نه کرک دور گیر و دار

چون کیدر سن بو بنده قالور مال و گنج — نه دورور پس بو قوبهوده رنج

احمدی جا انینک بو دنیا بوتمانینکا — ایدی کیم تعلاغ دور ایرمانینکا

سوزینی انینک اگر دنکلاسین — نیچه بیلماد گینکی انکلاسین

اولدی اویس شاه و قالدی شیخ حسین — کیم جمال ایدی انکا دنیا زین

حکایت شیخ حسین

وار ایدی اول پادشه ده بس جمال — کیم یوق ایدی انکا عالمده مثال

بیگناهی کیم لاله احمر ایدی — کوزلاری خود نرکس رعنا ایدی

عشق و زلفینه انینک مجنون ایدی
غمزه سینه جان و دل مفتون ایدی

خوب اوغلن لاری اول ایردی خاص | چونکه قاتنده بولوردی اختصاص
بی سبب قاموسین اولدورور ایدی | بیرلرینه آخی بولدورور ایدی
روزگارنده خروج ایتی تمور | ایلدی دنیانی انکا چشم مور
آلدی بغدادی تمور وایتدی خاک | قیلدی سلطان احمدنینک بختی هلاک
قاچدی سلطان احمد آواره اولوب | روم و شامه دوشدی بیچاره اولوب
نقش انکا ویر کیم اولدور واو کیم | بن ورمه سعی بیهوده کیم پیشیپ انجیج
لبلنورسه شهد و شکر ایلیان | زهرنی زهر اولدی اولدورور یلان
عاقبت پرفشه و نیشترنک ایلدی | دو تیغه تیزی آهنگ ایلدی
قاره یوسف میر ایدی تبریزده | مارسهم ایدی خروش و خیزده
قارشولادی است سلطان احمدی | باسدی و ایلادی نالان احمدی

دوتدی و قتل ایتدی آسانلیغ ایله
دمنه لیک دکول که اصلان لیغ ایله

بو تواریخی چو ایلادم بیان — کونکلمه پرسینه دوشتی ناگهان

داخی سوزلر و سوپ ایلامی دور — چاره‌سی نه دور انینک تمامی دور

اول ملکلری سنکا ذکر ایلادوم — حالتینی پیشتینی سویلدوم

کیمی کافردی کیمی اهل ستم — قهردی انلارده بیش و لطف کم

اول مغول سلطانلری عدلینی — نیچه دی ایشیت ایدالوم شرح حسنی

ایتمیدیلر آنی کیم چنکیز خان — ظلم دن خلق ایدا ایدی عیان

ظلم ایتدیلر ولی قانون ایله — ال الرین بویادیلر خون ایله

ظلم کیم قانون و ضبطی ایله اوله — عدل کیبی خلقه اول آسان کله

وار دور اول سوزلرده گرچه چوق خلل — ایدالوم کیم شیمدی آنده یوق خلل

ونکه اکلدی

چونکه ایلگه کلدی قمو اهل ستم / ذکر ده کیتورلم اهل عدل هم
اکلادیم اول کلدی کیم حیرتکا پیر / هم مسلمان ایردی هم دادگر
قامو سیننگ ایشیکا قیلدی جدال / کید و یکی و بیدو کی حال حال
بو گناه ایلدوم آنی ختام / کیم آنونکله اولبو نامه تمام
پیر عشق اوت ناموزیم سنگا / ایتیشت اول اعتراض تیمه سنکا
خارلار صونکره نیشی کلدی مونه / آنلار اشاغی نشا کلدی مونه
صونکلر کلمون اونک کلندی ینک اوز / فکری اولن غنی کیم دیدم جلوه

داستان تمامی نبی خاتمان

ویردی حق اقبال فیض تندی که جود / قدرت و عقل و حیات هم وجود
عقلی اوجدن بیلک ایدی بیکمان / لا بجسم کیم اولدی انلر دو عیان
صونکره کلدی انبیادین اول رسول / خاتم اولدی قمودین اشرف اول
دورت کتابنک صونکی قرآن کیلدی / فضلی اول الدو انلره ناسخ اولن
قامودین صونکره کلدی اولدی / فضل ایله اولدی قمونک محرمی
پادشاه اشاغی بو قادر علم / اول علمدین پادشاه اولدی کم

درمکنون بحر قعرنده اولور   پس خس و خاشاک یوقاری قالور
نیت ایله قل هو الله احد   بو سوزه حجت که یوقدر اکا رد
بیلدی انی کیم غزاکی ایش اولور   غازی اولانونک ایشی تشویش اولور
غازی اولن چوق دینی تنک دراییتی   لاجرم خوش اوله سی دور حالیتی
غازی اولن تنکری نینونک فراشی دور   شرک جرکندن بو بیری آری دور
غازی اولن حق قیلیچی دور یقین   غازا اولور پشت و پناه اهل دین
انده اولان لار یولنده شهید   اولدی سانمنک کیم دیری در اول سعید
حق قاتنده رزق الجینده در اولر   اولمدیلر بلکه دیری در اولر
پس هوس ایتدی کیم ایاده اول جهان   اوله کیم غازی اولالر انکا آم
لشکرینی جمع ایدوب کیردی یوله   واردی و ییتدی آنونکله منزله
داخی کوک آب اوغودن چوق کیشی   اولمیش ایدی یولده آننک قرداشی
قنیه دن جون کلدی سلطان اوکنه   قاتنه کلدی خلایق بو کنه
بایلره اعزاز و اکرام ایلدی   یوخسوله احسان و انعام ایلدی
انده ارطغرل چوق ایتدی کارزار   لاجرم اولدی جهانده نامدار

اوردی

26

اوردی سنجد ایل آلکه گنج اول / ایتدی لشکروار کفری پایمال

اول براده وردی فتح بر وقت شاه / تا که اولدی کافرونک ایشی تباه

ملحد و تاتار آنونکله اول زمان / ایشیدیجک کافر اولدوغن روان

بولبن فرصت گبر و ایل اوردیلر / عهدی بوزوب کبر و کینه دولدیلر

بو خبردن اولدی چوق تشویش انکا / لابد اولدی گیرو دونمک ایش انکا

ویردی اول اطرافی ارطغرله شاه / ایده دفعن اهل کفرونک پایماله

بو قدر فتح اولوبن روزی انکا / دوندی گیتدی گیرو قونیه دن بیکا

اودیدی آنده چوق کیشی ارطغرله / اولدور ایش کیم و انیشله دوبله

بو کلنلاره گونکل برکتدی اول / یوریدی هیچ گوت الینه کلدی اول

قلیجیله اول یورانی الدی اول / حق یولینه جانی ترک ایتدی اول

بو تنک اوستنه جو گچدی آز زمان / یورینه دوندردی آندن بو جهان

گیتدی ارطغرل جهاندن بیر نیه / اوغلی عثمان قالدی اتنک یرینه

خلافت عثمان و وصف او

اولدی عثمان بیر اولو غازی کو اول / بیر ایه کیم واردی ایپچه بو له یول

هر بکا بر یدی بر بولوک جری ایل اورالر قتل ایدالر کافری
سلجوقیه فتح ایتدی اول نامدار اینه گول بلیه واخی بیر حصار
دوردی هر یکا لشکر صالدی اول ازتر مانده چوق ولایت آلدی اول
کافری یاقیب تعقیب اول نامدار بورسپه آتشی ایلادی حصار
ایله تقدیر ایتدی حق عز و جل اول ایکی سین الکدین ایردی اجل
اول اولیجک آلدی یرین اورخان انکادی ایل کرامت اورخان
هر یکادن گندرودن بو جری روز و شب تاراج ایتدی کافری
عورت اولدی لوله و غیبن ایتدی اسیر قیرار باقی نه وار برنا و پیر
کافرا ورزه اقدیلر اعوان دین اندن ایتدیلر غزا آدین اقین
کافری تارشو بیرندن سوردیلر کفری بیره سوقوبن ایتوردیلر
هر یکادن علم اهلی تاپندیلر دین نه دور روشن شرح تقریر ایتدیلر
یره وه کیم وار ایدی آثار شرک یوندی توحید و آنی قالمادی جرک
اول زماندن کیم که فرض اولدی غزا هم اولارونک کیمی کیم قیلدی غزا
چونکه حق اورخانی ایتدی پادشاه اولدی اول دین اهلنه پشت و پناه

اولدی عالی

اولدی عالی جاودان رایات دین / اولدی ظاهر تا ابد آیات دین

منصف ایدی اورخان دادگر / اوندیلر اننک ایله عدل عمر

قانده کیم عثمانی کر عدلی اوله / اوره ده عدل عمر نیشه کله

مسجد و محراب بنیاد ایلدی / بونجه دار خیری اباد ایلدی

دوغو کلدی هر نه کیم ایشلادی اول / ییرینه ییتیدی نه کیم باشلادی اول

کلدی هر بیردن انکا چوق سیم و زر / قول قراواشی لطیف و سیم بر

رایت کفر اولدی اندن سرنکون / کافرنک بکلارونک ایتدیلر زبون

ارز مانده اره سینونک اول ملوک / یوخسول ایکن اولدیلر جمله ملوک

چونکه نصرت بولدی حقدن نامدار / بورسایی آلدی و ایلدی حصار

ییقوبن آندن کلیسا ایله دیر / مسجد ایلادی بنا و دار خیر

واردور شیمدی خیر اول آرده / دورلو نعمتلر در و دیوارده

الدی آنی کافری قیلدی هلاک / شیمدی مومن ییری در اول اوجاک

کورکه نچه ار اسلام اولدی اول / کور نچه علم اهلی ایله دولدی اول

پاکدین ایدی و اول پاک اعتقاد / علم اهلی بولدیلر انده مراد

قالدی قاتینه سنان کم اول فقیر | اولمیش ایدی فقر الینده اسیر
علم دینه ایتدی پاشالر سنان | بولدی آندن مال و جاه و نام و نشان
پیر بهادر سرور ایدی اوز جان | انکا دیرلر ویی نزیمان زمان
اوندوخی اوقدن اوشا نوردی قدر | اژدها ایدردی محندن حذر
قیلیچی کیم بیر مصور مرک ایدی | صاندونک اول باد و جانلر برک ایدی
گرزن الدوقده الینه نامدار | دوشر ادی قورقو به پیام سوار
بخششی وار ایدی لیکن حاتمی | جوششی وار ایدی آندن رستمی
مومنه رحم ایتدی آفت کافره | سالمش ایدی هیبت مخافه کافره
مهری ایدی مومنه اننک شفا | قهری ایدی کافره اننک شقا

وصفیدا [illegible] سلیمان پادشاه [illegible]

اولو اوغلی دی سلیمان پادشا نام | انده ایدی شرط سرورلیک تمام
هم شجاعت هم سخاوت اهل ایدی | هم ریاست هم سیاست اهل ایدی
خوب و صافیله اول موصوف ایدی | شو بایله کیم لطافیله معروف ایدی
ایدردی جهدی اجتهاد | کیم او لبخنه دین بولین ایده جهاد

فکره

قاره وو شدوکده اول صف آرا ایدی / جنکه کیردوکنده آهن خا ایدی
شیرکیر ایدی و هم شمشیرزن / خصم بند ایدی واخی لشکرشکن
کیم یوریه لشکر ایله نامدار / مملکت فتح ایده و شهر و دیار
نه که کافره بولور آیسه یقه / خان و مان لاری قموا اوده یاقه
دعوت ایله کلیسانن اول دوره / لشکر اسلام غالب اول دوره
شکری امری و اتاسی ایله / واردی کافر اوستنه لشکر ایله
دین ایچون ایتدی اوراده اول غزا / اولدی غازی اولمغادی پرغزا
نیزیه کیم واردی غالب اولدی اول / چوق دیار و شهر قلعه آلدی اول
اول اراده اول قدر ایلادی جنک / آندن اوشا نوردی مغربده فرنک
قانده کیم ایردی ایسه اول نامدار / فتح ایتدی ایللری شهر و دیار
هر مرادی ایستدی کیم بولدی اول / لاجرم بیر اولو سلطان اولدی اول
قلعه‌لر ویردیلر انکا مال و باج / آلدی کافربکلرندن چوق خراج
قانده کیم بولدی کلیسا ییقدی اول / ناقوس و زناری اوده یاقدی اول
یرده سوقوب کفری ایلادی نهان / لا اله الا الله قیلدی عیان

جون کلیسا ییقدی مسجد یاپتی ال　　ایکی لیک یوغیدی بیر تاپدی اول
نیچه لر له ایلدی انده جدال　　نیچه کفر اهلینی ایتدی پایمال
انده کافر لشکری اولدی زبون　　رایت کفر اولدی انده سرنگون
اززمانده جونکه کیچدی آی و ییل　　طولدی الله اکبر ایله شهر و ایل
عیسی طاپلدی غی بیرده اول زمان　　شیماری انکیلن محمد دور زمان
پیر زماندن ایردی انکا جنک اجل　　جاره نه حق امر نه عز و جل
فی المثل نه دور جهان سپهر گذر　　بونده اوغرار این گینیشی لابد گیدر
جونکه آدمی سیر دور نه بولسه سپهر　　او کمکل آیینی نیچه کر کسه سپهر
دینه نونک مهر سینی کونکلندن کیدر　　اوشبو منزلدن کامل دورو گذر
جون اهل دوتوب سنکا کیم دیدی آز　　جون بیلپورمین عمرونکنی کیم آله آز
نکر اتیت کیملری مهر ایتدی جهان　　کیملر اولمشدور بیر آلتنده نهان
توپراغنک هر ذره سین ایتسن طلب　　بولنه مینک زلف و خال و خط و لب
خوب یارز خوب نقش ایدر دوران　　جون تمام ایدر آنی کیبر و نوگا
لطف قدی خفتک اولمق جون عیان　　آدیله کلدی وجوده بو جهان

اولدی کیچون

اولدوکیچون ایتدی ناله اورخان — اولوبه نفع ایلمز آه و فغان

هر زمان چونکیم بو چرخ آبکون — که سرافراز ایلر و که سرنکون

کندو واردنچه یوریدی مهر و ماه — کلدی کیتدی روز و هفته سال و ماه

که خزان ایتدی و که تازه بهار — گاه تیره شب کهی روشن نهار

تنکریدن وعده ایروبن اورخان — اولدی بوندن خلد باغنه روان

خلافت غازی مراد

دوتوبن اوتوز دوقوز ییل تاج و تخت — جنتنک کلزارینه ایلتدی رخت

الدی آننک یرینی غازی مراد — کیم جهاد و غزو ایدی انکا مراد

پادشاه کامل و دانا ایدی — صاحب تدبیر و اهل رای ایدی

کوکلی پست و همتی ایدی بلند — نفعی چوق و یوقیدی آنده گزند

قنغوسی داخ اولسه اول ثبات ایدی — خار اگرچه کل کبی خندان ایدی

کیم انکا ایرسه فقیر و یا غریب — نعمتندن بولور ایدی چوق نصیب

نیچه دوشمنلره اولدی دستگیر — نیچه لری ایتدی بو چلکن اسیر

نیچه لرونک باشینی کوتوردی اول — بیرون پس که کلره یتیردی اول

پینوا الیقدن قوبوبن جبندریی
قاتنه کلدی جلیل جبندریی

بو قموپ بیله که علمی ازایدی
هر فن ده عالم ناساز ایدی

عزت و حال فقیر نینک بیلدی اول
لطفدین آنی اهل منصب قیلدی اول

عاقبت ایتی آنی ملکه وزیر
نه وزارت آلدی بیر اولو امیر

شاه اولانینک کیم ایشی بو بیله کرک
اولمیه لوح کرمدن آدی حک

شاه دن اولکرک یمن و یمای
کیم ملک اولسه انکا ایرسه کدای

چونکه اول غازی مراده ایردی بخت
بولدی آرایش انونکلا تاج و تخت

نذر ایتدی کیم ایده دایم غزا
آنی ایده کافره اولدور جزا

واردی آنده قوت و تاب و توان
نوجوان ایدی و هم نو پهلوان

اول بهادرلیقده کیم معروف ایدی
هم غزایه همتی مصروف ایدی

اولدیلر باغی انکا قرداشلری
قامونینک ایتدی لینده باشلاری

قیلیجیدن اولدیلر جمله تباه
اولمش ایدی حق انکا لطف و پناه

اول اولیدی کم رومه سوندی ال
قیصره ایرکزدی چوق دورلو ذلل

اولدی انونکلا قرامان شاهی جنک
لیکن اولدی بیر یوزی کوزنینک

مرنکادن

هر نیکادین ییتیشتی عون و مدد / پس ثناپه ایتیدی انکا کاولدور احد

مرحبا دیریم تنکری ده وار ایدی / قانوا انکا لشکر و هم یار ایدی

جون ایشیتتی بو سوزنی غازی مرد / گرم یوریدی ادهم دیبوپ پر آد

ایتمادی کیم پنه دن اول مرد / فتح ویردی انکا اول حی صمد

برق وار ایریشتی اوردی ضرب / دشمن ایله ایلدی شیرانه حرب

جیده لر اوشاندی سندی تیغ تبر / سانه ایتیدونک توپدی روزن تبر

هم تتر هم ترک اولوبن تلف / قیلیچنبه اولدیلار آتنینک علف

قاچدی اونکندن قرامان سپاه اتینک / اولدی مهر ایله سپهر و ماه اتینک

رخت و بنکاهی قمو ترک ایتدیلر / جان عزیز اولور تو یوبن کیتدیلر

جون قرامان لرده پهلو پیشه وار / واری آندن داغی اولدی تارومار

نیچه بیکلر اولدیلار آنده هلاک / نیچه ایکیت لر دوشوبن اولدی خاک

جون میسر اولدی اوشبو فتح انکا / قیلدی عزمی کبر و کافردن بیکا

نیر بیوز دوندسه بولدی ظفر / قیلیچی پسندانی اولدی کارگر

قیلدی بنکانی او فتنک پاک قضا / ایردوکی بیره ایرشدی کیم فنا

جون غزادن بو غنیمدی انکا غرض — جز رضای حق اوله انکا عوض

لاجرم اول کافره بولدی ظفر — قیلدی دار الکفری اول زیر و زبر

طاعته اخلاص دور شرط قبول — طاعتنونک فضلی اولور آندن فضول

طاعتندن کیشی بولسا اندن خبیر — عشق اولا کونکلنده پس اولمایه غیر

غیردین وار ایسه کونکلنده ایش — غیر دیمه طاعت کیم اولدی ایش

حقدن آرتوغین کونکلدن سوزولیش — دیلر اولمایه ایسین کیم باور ایش

بو سوزه اوزره بیر حکایت ایدیم — تا که قراندن روایت ایدیم

جون بنی اسرائیله غزو اولدی فرض — اوده بنجک نسنه دریا که قرض

خصم اولاره لشکره غم لیق ایدی — کافر ایدی جمله سن زندیق ایدی

لیک مجموع بهادر تیغ زن — تیر انداز ایدی و لشکر شکن

اول غزایه قورقودن وارمادیلر — حقنک امرینه بویون ویرمادیلر

دشمنه حق قیلدی انلاره زبون — اولدیلر جمله زبون و سرنکون

قیردیلر انلاری ایدوب دار و گیر — عورت و عیلن قاموا ایتدیلر اسیر

قودیلر اپنه قاموا وردیلر — ایللرندن داخی جمله سوردیلر

جون نبی

جون نبی اسرائیله اولدی اول بلا / اولدیلار محنت الینده مبتلا
بیلدیلار کیم ترک امر ایدی سبب / کیم بولاره ایردی الله دین غضب
عورت او غلن لار جو اولدیلار اسیر / قالمدی کیشی اولا انکا امیر
اولدیلار بی پرور و بی سر قامو / قالدیلار بی قوت و بی فرقامو
ایچلرنده بیر پیمبر وار ایدی / اوّله انکا ارمیا دیرلار ایدی
دیدیلار کیم بیزه انکا دستگیر / اولوبن بیر کیشی ایتکیل امیر
کیم بیز انونک قاتنه جمع اولالوز / خصمدن اوله که بیزنه داد الالوز
ارمیا دیدی امیر اولورسه سیز / کیم و شاید کیم غزا ایتمایه سیز
دیدی نیجه ایتمیه اوز کارزار / کیتدی اوغلن قیز الیندی دیار
حقدن ایرو جون دوشه غرض آریه / شرک اولور اول نیچه حق یاریه
دیدیلار کیم ایدوبن کارزار / جان ویرالوم جون بویردی کردگار
جان انونکده ویرولنه ترک ایدلوم / عشقنی کونکلومزه برک ایدلوم
ذی سعادت یوزینی دولتلو جان / کیم ایدر حق یولینه آنی روان
اولدیلار اخلاص کیم اول حق قیله / داخی نه وار پیسه کونکلدن محو اولیه

خار کورینه کوزینه کاینات ... حقه ویبن غیره ایتمز التفات
ایتدی طالوتی اولاره حق امیر ... کیم ایدالر دشمن ایلیه وار و گیر
یوریدیلر خصم اوزره وار مغر ... دشمنه کند ولریتیب اوزره
ایلیسی گونده بورپیه اوغر اودیلر ... خاموسی ولسوخته خسته جگر
حقدن ایرشدی اولاره ابتلا ... اولدیلر سواچکماکچون مبتلا
وحی اولدی اول سواچمیب کیشی ... اوغاییب کاچمک اوله آندن ایشی
هرکه اچه پیر اوچ اچه همین ... ایلیه ایدن کیشی اوله پاک دین
بو غزایه اولدورور کیم یاریه ... کیرمیه بیبیشی داخی اول آرایه
اول که اخلاص ایلی و کوله قامو ... الدیلر سوا اچدیلار پیچی اولو
اوره ده مجموع بیماراولدیلر ... خسته وبیچاره وزار اولدیلر
چوق اچنلار ونکاولوبن جابی ست ... آز اچنلار قالدی قامو تندرست
یوغدی اخلاصنده انلار ونک صفا ... لابد اولدیلر بلایه مبتلا
اوچ یوز اوتوز کیشی قالمیشدی همین ... لیکه جمله مخلص و پاکیزه دین
یوریدیلر تنکریدین فتح ایستیو ... لاجرم کیم ایشلاری اولدی اولو

آنده طالوت ایتدی جالوتنی هلاک — اولدی عملیقی‌لر اوجدن اوجه خاک

چون ایچیلرنینگ جو اخلاص ایدی کم — قینغولاری بیش اولدی لاجرم

آن ایچانونینگ دکولدی اخلاصی ست — لابد اولدی ایشلری جمله درست

اوشبو سوزدن کیم سنکا ایتدیم بیان — بیلینور عثمانیلر حالی عیان

آل عثمانونینگ جو اخلاص اولدی خاص — بولدیلر حق حضرتنده اختصاص

قانده واردیلر ایسه یول بولدیلار — ایل‌لر آلوب خلقه غالب اولدیلر

اولسه اخلاصنده انلارنینگ خلل — دوشه‌دی ایشلارینه بیر کز خلل

ای تواریخی بیلن کشی عیان — بیلور ایشین ایلاکیل سنکا بیان

کیم قوپالیدن محمد امتی — کیم اولر دوروز خلیبانک ملتی

فرض اولالی بو خلق ایچره جهاد — بونلرونک کبی کیم ایتدی اجتهاد

کافرالندن بو مقدار ایل و شهر — الوبن جمله ملوکن قیلدی قهر

امتی تغلو و لا تغلو دین — بونلرونک ایچون ایدی فکر ایلدن

سوز او کشدور جونکه اول غازی ام — پاک اخلاص ایدی و پاک اعتقاد

یابدی وار الخیر جامع توبه هم — باری اولمکدن انکا داخی نه غم

عقبی ایچدن دینه ده ایتدی مقام
انده آسوده بولوبن خاص و عام

دیری کن خلقه ایردی راحتی
اولدی هم کبر و ایر تشویر نعمتی

روم ایلین چون مسخر ایلدی
بکلرین کند و یه جاکر ایلدی

لازه داغ ایتدی طمع انجام کا
آره بیره دوشدی لاید کبر و دار

کبر و ترسا غره به داکین یه کوار
لازه لشکر بیریدیلر بیشمار

جنک کردن سلطان سعید مراد بیک با لشکر لاز

ایتدیلر غازی مراد بیله نبرد
قیلدیلر اتنک وجودن خاک کرد

ایتدی غازی خان اولارنک ایله جنک
شو بیله کا ولدی انکره بیروزی شنک

قوپدی بیر جنک اوراده کیم زورکا
ایتدی تارتیشنی اتنک یادکا

باش ایدی هر نیکا کیم ایتسنک نظر
کووه ایدی نیزه یه قیلیش کذر

بیر دولو باش و تن ایدی قات قات
کشته لر اوستنده یوریر ایدی آت

جزندن اول حرب ده اولوب زبون
قاچدیلر کفار اوردن بیر نکون

قاوه کیتدی دشمنی خیل و سپاه
قالدی پرپنج قول ایله بیر پیرده شاه

دوردی اوراده دو نیچا کر جری
اول اراده بوله لر اول پروری

قانه الوده

قانه آلوده اولب تا پا و سر
یاتور ایمش آنده پر کافر مکر

کوده لر اچنده اولمشدی نهان
لیک غازی خان کورار ایدی عیان

جون قضا آتدی ایرکن دوردی اول
بیخبر بیب خنجرله شاهی اوردی اول

اول ارادده دهرده سلطان سعید
غازی ایدی مطلقا اولدی امید

جاره نه بویله دورور چرخ خنک ایشی
باقی اولمز دایما بونده کیشی

غازی ایدی و غزاده حق اول
جون شهید اولدی شهید مطلق اول

استعانت دیله روحندن آنک
ایده پیشین فتح و فتوحندن انک

جون شهادت بولدی غازی شهید
یرینه اوتوردی سلطان بایزید

خلافت سلطان بایزید

آته دده کیبی عادل اولدی اول
دوکلی ایشلرده کامل اولدی اول

علم اهلینی سوردی نیکنام
قیلور انعام وایدردی احترام

خوش کورردی آنی کیم عابد اوله
خوش دوتردی آنی کیم زاهد اوله

شیخ افندی انکا کلدی بی نوا
ایتدی بکیم مجموع خلقه پیشوا

جون نصیب ویردی انکا اول نامدار
ایل و کون و قلعه و شهر و دیار

رومدن سیواس و طوغات آلدی اول ‌‌ جانته آلوب سام و سونه کلدی اول

چونکه اولدی فتح اولداخی انکا آن ‌‌ دوندی کیم بیر ودار ملکندن بیکا

تابجد انطاکیه شهر و دیار ‌‌ هرنه کیم وار ایدی آلدی شهریار

جون قرامان ایللرینه کلدی اول ‌‌ قونیه لارندینی داخ آلدی اول

قوبدی اول یورده شهر و دیار ‌‌ قاموسینی فتح ایتدی شهریار

کلدی دار الملکه و اوتوردی شاد ‌‌ مملکتده قیلدی غایت عدل و داد

خلق جون اول عدل ایله آندن بولدیلر ‌‌ اولوکیچی عیش مشغول اولدیلر

بوقا مور روم اچره بیر بیر قالمدی ‌‌ کیم آنونک عدلیله معمور اولمدی

بونک اوستینه چو بیر تج روزکار ‌‌ کیتدی و کلدی بینه لیل و نهار

امر ایله خالق عز و جل ‌‌ مصر سلطانینه ایرشدی اجل

بونی ایشیدب شاه قصد ایلدی ‌‌ مصر بنم اولدی دیبو سویلدی

دیدی اول اولدی بن داخی اولم ‌‌ شویله کیم اول اولدی بن داخی اولم

اولدوکندن سنکا کرچه خبر ‌‌ قونشیلر اولدو کینه ایله نظر

دیدیلر نوشیروانه کیم ای شاه ‌‌ مژده کیم اولدی فلان خصمونک تباه

دیدی

دیدی اولدور مژده کیم من اولمیم / شویله کیم اول اولدی بن داخ اولمیم

مژده نچون بن داخی اولیبیرم / شویله کیم اول اولدی خاک اولیبیرم

دشمن اولدوکی خبرجی دورپنکا / کیم دارو پسین سنداخی سم اولنکا

فرصتم دوردیبیا تونک دوتدی یول / لشکریله مدینه کلدی اول

فتح ایدوب آنی اوتوردی بیر زمان / کیرو دار الملکه دن دوزدی عنان

کلدی کیم قیش اویوره یاراق کوره / کیروبان شام فتحینه کیره

بوقمو کیم ایتدوکی تدبیر ایدی / بیلمادی آنی کیم تقدیر ایدی

آدمی تدبیری کلمز هیچ ایشه / اوراده کیم شکری تقدیر ایریشه

هرنه کیم تقدیر ایپه ناچار اولور / پس بو تدبیر ایتمه ایشه کلور

بو اراده روبه ایریدی تمور / ملک دولدی فتنه و خوف و فتور

چون تمورنک هیچ عالی بیغ ایدی / لاجرم پیمر بلکلم و جورنک جمع ایدی

دکر وحشت چونکه وحشت دیور یقین / انی کیم او ملک دور حیله بیمین

بر تخت نشستن سلیمان خان

میر سلیمان اولدی انینگ تخت شاه کون کیبی بو قوش حاجتی گواه
لوالارده کیم اوله لوا اوراوکر کیمه ورد ورو نوشیروان بیر دیگر

همتی قاتنده کیم بیلکل عیان هر گدایه چو نه هندوستان

مدار دو عقده مو نه حاتمی — چه گدایه قول الیدیو حاتمی

حسنی تنگ خلقیغه غایت یوق و — لطفیغه هم کر نهایت یوق و

حسنی تنگ وصفین ایشیدیم مشتری — عشقیغه جان بیریب من کیم مشتری

اتی تنگ لعلیغه کوردی پدور افتاب — ام رسا لینی کنت کر آب

گرچه لشکر وار گنج و دوسترس
لیک اولمز ملک آلماغه هوس

ملک ایستمس اولمدین ارده حرب
فتح اولا ایدی انکا شرق و غرب

اول مروت اهلی دین اهل عطا
اول فتوت اهلی در نعم الفتا

گبردن اولپدور نفسی بری
سم یاوز اخلاقدندور اول اری

خوب اوصافینه کیم یوقدر کران
پس آیتی فی من نیچه ایدایم بیان

پیکران اچنده کیم دور کیم بیله
یا انونک شرحین تمام ایلیه بیله

عمردن کرویرر اولور په امان
تنکرینینک فضلی ایله بر فتح زمان

پیر کتابه داخی بنیاد ایده اوز
پیر سلیمان آنده نتدی ایده اوز

اول ملکلردن که ذکر ایتدوم سنکا
اولرین اوصافیله اوکدوم سنکا

بو ملک آدی نوله کلدیسه صونک
چون قمودن رتبت ایله اولدی اونک

کلدیلر اول هزاران انبیا
پس محمد کلدی تاج اولیا

لابد اولدی قاموسی تنک خاتمی
کیم حق انونکچون یارتدی عالمی

کیم ثمر کتورمک اچون فیض جود
حقدن ایرشدی بو اشجاره وجود

اول انجیل ایندی توریت و زبور
صونکره قران اولدور یکباره نور

کل

کل نفسدن بیکا دلدی یکمان   لابد آندن صونکره اولور اول عیان

تبت اونکدین کیم سوره اخلاصیدن   نیشه یازلدی ویایم دینکلهسن

انتکیچون کیم بله شاه جهان   کیم صونک اونکدین بیمکرک اولوریکمان

آفرینشدن جو باشاهدی مراد   قامودن صونکره کلوبن بولدی آد

بن واخ اننک آدینی ایدب ختام   ایلدوم بو نظمی وصفیله تمام

احمدی خدمتینه ایردی آننک   یولنه جان وجهان ویردی آننک

ایردی بو اقباله غره لاجرم   زهی خداوندی وسلطان کرم

نسنیه نقدن ویرن ابله اولور   فکرسیز ایشی ایشلین غره اولور

نیچه کیم عالمده پایه وار نور   دولتینه ایرمسون اننک فتور

اکسوک اولمسون جهانده سایهسی   چرخ اولسون دولتینونک پایهسی

عمر باغینه ایرشماسون خزان   بیرینه کیمسه کتورمسون جهان

بو جهانه اول کرکلو دوریقین   کیم جهاننک جانی اولدور ودور همین

جون تواریخی بو رسم ایتدونک بیان   ایشیدین کیشی انی اکلر عیان

کیرو اسکندر سوزینی ایدلوم   عاقبت نولدی آنی شرح ایدلوم

اوله خاموش سوزلیه ای مرغ سحر / ویره پنسره فردوس باغندن خبر

سوزلیه کیم بلبل تک اولدونک خوش نوا / وقت گل خاموش ایلیغ اولمز روا

عقل دوتمشدور نقش کبی گوش / تا که سنونک سوزلرونکی ایده گوش

که شریعتدن روایت ایلکل / که طریقتدن حکایت ایلکل

جون ارسطو شامه ایلادی یاپن / کاول آخر تولدی نیلیپیر عیان

بیلدی شه کیم بوفا دوردر سپهر / کیمسیه ایتمادی ایتمز هیچ مهر

دوتمیش ایدی دینه بی اول سرپر / عقبی داخی ایپتدی اول نامه ور

قیلدی نقش پینی نصایلدن آری / ایتدی اخلاقین زوایلدن بری

کوردی آنی بی تعادور سلطنت / انکا مغرور اولمغ اولور شیطنت

اوشبو دهر زورره شم بکلک دکل / تن نزایوب لسباک ایرلک دکل

بکلک اول کیم ملک جان معمور اوله / غیب شمعیلن کونکول پر نور اوله

بکلک اول می گنج ومالیه قاله بسین / اولو کیچی قامو پندن اوله سین

تن نزایوب دیمکیل کیم بودر ایش / خاقاننکی تهذیب ایتماکه دور ایش

276

فی معنی التمثیل

بیر مثل واردور که بیر تیلکو مگر بویاغ کوپینه دوشوب اولدی تر

جهد ایله چیقاردی کوپدین کندوزین واردی کونه قارشو دوردی کوندوزین

جون شعاع اورکوزدی انکا آفتاب خوب و خوش رونق کورندی اول خضاب

سرخ و سبز ایدی نخیابده وزرد هم مذهب لونه وهم لاجورد

دیدیکیم زی خوب و خوش توش اولمیشم راستی بودرکه طاوس اولمیشم

کندوزین طاوس صانوب بیکمان واردی تیلکولر قاتینه شادمان

پس ایدوبن تیلکولر آنده سوال دیدیلرکیم ایت نیچه اولدی بو حال

گنجه می اردینک کیم اولدونک پرفرح یا چمنده یار ایله اچدینک قدح

شاد بلینغنگی ای تیلکو قیل عیان کیم ندن دور بو رنکی هم ایت بیان

دیدیکیم داخی بلینک منکا روبا کاولمیشم بن مظهر لطف اله

کورنکیز خرم جمال ورنکیمی فکر ایلینک نقش ایلاین نیرنکیمی

پس دیدیلر تیلکولر ایدینک سپره کیم نه درلو آیدالوم سبز نیزه

دیدی کیم ایدینک منکا طاوس بیر | جون کوررسیز بنده حسن وزیب وفر
دیدیلر طاوس لینک کل وار لوم | باغ آنده جلوه قیلور کور لوم
دیدی کیم من جلوه نه دور بیلمزم | بیلدوکم ایشی دعوی قیلمزم
دیدیلر پس اولمدونک طاوس سن | تیلکو پس داخی دولونکیس وفن
تیلکو انلاره دیا بادی جواب | شوم اولور دعوی که دو شمایه صواب
سنداخی ای سلطنت دعوی قیلین | جهدایت دعوی که اولمایه قالین
تیلکو کیبی دونکه آلدا ایمکل | اولمرادی کندونکه ادا ایمکل
سلطنت ایستر سنک استحقاق ایله | نفسونکی تهذیب ایت اخلاق ایله
شاه لیغ کرچه ذو القرنین دوار | خالقین قوللوغین ایله اختیار
بو تنه با جمله که نه پیکر دوار | نفسونکی انکلکه که نه جوهر دورور
خالقینی اول کیشی بیلور همین | کیم نه دورور نفسینی بیله یقین
نه دورور صورتده عالم بیر شجر | بیر شجر در فرع واصل انکا ثم
اینکیچون اول رسول ذوفنون | دیر که نحن الآخرون السابقون
کیم حق اتیکچون ایدر سجده ملک | دور اتیکچون قیلور دایم فلک

هم آدم فرع اوله وهم انکا اصل — انکله اوشبو بابکا تیدوم سکا فصل

رفتن اسکندر بجانب حجاز

چون سکندر بیلدی ذیبی حالینی — انکلدی ییکی آخرت احوالینی

پس دیلدی کیم قیله عزم حجاز — واروب اول حضرتده عرض ایده نیاز

جمع ایدیبین سنی خیل وسپاه — کعبه وارمغه قیلدی عزم راه

دیلدی اول که بغداده واره — پس اورادن کعبه دین بنکا واره

اول زمان اول یول قاموغ معمور ایدی — آب وزاد اول یولده بس موفور ایدی

پس واروب بغداده شاه نوجوان — قبله یولغنی توتب اولدی روان

کوردی شاه ایدر ایکن اول یولده سیر — یا پیلو پیر تشته ده بیر بوجه دیر

قویوبن یول اوزره خیل ایله سپاه — واردی ایلکی کیشیلا اول دیره شاه

کیردی شاه اول دیره کوردی بر حکیم — اورده اولمیش ریاضتله مقیم

ایرته کیچه عبادت ایلمیش — طاعتی کندویه عادت ایلمیش

شاه اول هیچ التفات ایلمدی — ایله کیم کرک دورور سویلمدی

شاه دیدی کیم سبب نولدی سنکا — التفات ایلمدونک هرگز بنکا

دیدی کیم منوم قولومنک قولی سن
جایز اولمز غرت اتسم سنکا من

دیدی بن نچه قولونکا قول اولم
منکا تقریر ایلکیل آنی بیلم

دیدی قول اولوب دورور شهوت سنکا
اول حقیقت خواجه اولمیش دور سنکا

جونکه خواجنک قول اوله سنکا عیان
سن قولونه قول اولورسین بیکمان

قالدی حیران اوشبو سوزه شهریار
جقدی کوزندن تا موشهیر دوبار

راست سوز منصف لره اولور کارگر
گرجه بی انصافه اتیمز اول اثر

پس دیدی شاه انکا کیم ای هوشمند
نوله دیرسنک منکا پرتج دولو پند

کیم سوزونک دور دری ای دانای کا
قولاغمده اوله ایدی گوشوار

دیدی کیم دنیایه مغرور اولمغیل
جاندن انکا تکیه ایدوب دورمغیل

گردیلر سنک اوله دولت نظمی دور
عدلی پس گیندوز و نکا پیرایه دور

ظالم انجامی نه دور اندیشه ات
عدل گیندوز و منکا دایم پیشه ایت

صونمسون دیر سنک کیمسه ملکه دست
جام می نوش ایدیبان بولنک اوله مست

ملک ساقلینی که اوله باده نوش
نچه ساقیله جو آندن گیده هوش

جونکه غافل یاتب اوینه جوپان
قوینی قورده بیدورور بیکمان

مملکتده اولمسون دیسینک خلل ‏ ‏ ‏ ویرمگیل طامع کیشیه سن عمل

عورت ایله مشورت ایلامکل ‏ ‏ ‏ رازونگنی جاهل‌لاره سویلامکل

شر سیون کیشیه اولمه همنشین ‏ ‏ ‏ کیم قیلور تقیه اثر صحبت یقین

بختونکا دیلرسنک اولمایه گزند ‏ ‏ ‏ کندوزونگنی گورما اولمه خودپسند

گر دیلرسنک گونگلونک ایرمایه دم ‏ ‏ ‏ تیمنیجه اسباب ایشه اورمه قدم

سوزه اول کی تفکر ایلامکل ‏ ‏ ‏ سویلمیجه سوزی انگا سویلامکل

خیر ایشیده کیمسنه دانشمکل ‏ ‏ ‏ شرنی ترک ایت یاوزه آلدانمکل

خلق الچینده کندوزونگنی ایتمه مدح ‏ ‏ ‏ دیلرسنک کاتیمیه لر سنکا قدح

ملکی دیلرسنک خللدن اوله دور ‏ ‏ ‏ طاعت ایله حقه وایتمه فجور

طاقتنکجه خلقه ایلوک ایلکیل ‏ ‏ ‏ سویلمینجک سوزی وعده سویلمکل

دیلسنک اوله ایشونک پوسته کی ‏ ‏ ‏ حلم دوزن خلعت ایت پوسکا طی

شکرنی بیرینه کتور رازقنک ‏ ‏ ‏ خلقه خیر ایت ویردوکندن خالقنک

دشمنونکنک رفقینه اینانمغیل ‏ ‏ ‏ ایّی پینکا ایلوک ایده صاتمغیل

اولمسون دیرسنک ریاست سستی ‏ ‏ ‏ گرک اوله سین سیاستده درست

پیشه ایت کندوزونکا صدق و صفا
عهد ایدیجک عهدونکا ایله وفا

حکمتیه جهد ایله کیم اول دوروراتیش
گر کمال استر ایسنک انکا دورییش

ایتمه نفسونک آرزوسی بیله طمع
شهوتی ایله عقلونکا پی سمع

خیر ایشیده سعی تا خیر ایله
ایری عادت لری تقصیر ایله

شاه کونکلینه پسند اولوب بو پند
دیدی شاه اول ای حکیم هوشمند

اول حکیمه خیرباد ایلادی شاه
پس اورادن قیلدی کیر و عزم راه

شاه و لشکر جونکه یوله کیردیلر
یوله کیدرکن بیر ایوان کوردیلر

عالی ایوان غایتده محکم نهاد
یاپیب ایدورمیش آنی کیوانه عماد

پر طلسم اورمیش انکا بنیاد ایله
قاپوسینی باغلامیش پولاد ایله

تا کیم اول ایوانه هیچ کیرمیه
انونک ایچینده نه وار دور کورمیه

اول طلسمه ال اوریجق شاه زم
اولدی الینده انونک پولاد موم

جونکه کیردی کوردی آنده هشت بار
عاجدن هر تخت دوزلو زرنکار

تخت اوزره تا جیله بیر نامور
یاتمیش اول بر جهانده پرهنر

سالیان یاتمیش که هرگز دورمیش
کوزلرین آچیب جهانی کورمیش

باشی قاتنده دور دور پیر لوح زر — پیر یوزی لوحنک مرصّع سر بسر

پیر یوزنده بیر دور روب آنده قلم — آنده پیر تیغ سطر او دریش لر رقم

کای منم اولسون زمین بو شرق و غرب — انس و جن بیله ایدین پیوسته حرب

غره اولمه جبر خه کادل نامهربان — کیمسه ویرمدی و ویرمز هیچ امان

سنونک ایله کر بو کون اول قبله عهد — یارین ایدر انی نقض اتمکه جهد

من که عادم حکم ایلادوم مدام — شرق و غربه مینک ایکی یوز ییل تمام

جمله عالم منم صایمیشدوم — بو جهان عهدینه اینانمیشدوم

جد و جهد و زور جبر ایله چوق دور لو رنج — جمع ایدوب بیغمیشدوم چوق مال و گنج

اولو سلطان ایدوم و صاحب شکوه — دولو ایدی لشکرم دریا و کوه

ویر لیکن اریمیه تخت و خلل — ناگهان منکا ایرشدی اجل

جون اجل چنکالینه اولدوم اسیر — کیمسه بولنمادی منکا دستگیر

مال و ملکم فایده ایتمادی منکا — که جه غره اولمیش ایدوم من انکا

شاه آنی اوقوبین اغلدی زار — کوزلرندین دوکدی خونین جویبار

بس اول ایواندن چقوب شاه جهان — اولدی کیبه و کعبه دین منکا روان

کعبه‌نونک میقاتنه چون ایردی شاه اول احرامنک دونینه کیدی شاه

چیخروب تندن رذایل خصلتین کیدی رغبتلن فضایل خلعتین

جونکه قیلدی واردبن پیری نظار سورودی دیوی باطنندن نامدار

جون صفا مرویه عزم ایتدی شاه باطننه مینک صفا ویردی اله

جونکه بیت الله کوردی اولدی شاد قیلدی آنده جنت فردوسی یاد

پس طواف ایدبنونک قیلدی نماز عرض ایتدی مالک الملکه نیاز

جون طهارت ایله تنی قیلدی پاک کونکلی اخلاص ایله اولدی تابناک

قیلدی اول اراده خضوعیلن نماز ایتدی اول درکاهه اول چوق نیاز

طاعت اولدور کاوله آنده خشوع طاعت اولمز اولکه آنده یوق خضوع

هر نیکه کرک نمازین بیله سین پس آنی اخلاص ایله سن قیله سین

کرچه طولودر نماز اچره نیاز لیک نفع اول کیشیه ایلر نماز

کیم شهادت عالمندن اول کیده عالم غیبه واروبن نقل ایده

آندن ایده غیبدن غیبه انتقال کاول دور اول قاب قوسینه مثال

عالم جسمانی صورت بولدی جسم کیم مساعد دور شهادت بولدی اسم

عالم غیب ایتیدیلار رواحه یاد
غیب غیب اول حق ورانی ایلیاد

کیم ایتنک آدی پسنی سندن اله
غیب غیب ایلینه کند ویله بیله

اون ایکی مینک قوج کتوروب مشیا
آلتی مینک بختی داخی زرین مهار

صان ایلیا اون مینک صغردن داخی هم
ایتدی قربان قاموسی شاه عجم

اون ایکی یوز مینک داخی مثقال زر
داخی یوز یوک سیم مینک دانه گهر

کتوروب اول شه اقلیم بخش
اول مبارک یوده قیلدی حلقه بخش

مکه ده درویش هرگز قالمدی
کیم شهننک مالیله اول بای اولمدی

جون که دولت ویردی نکادست رس
مال خیره صرف ایتمک قیلدی هوس

کیم قاله دنیاده پسندن هرکی آو
اوله پس اول آدیله پیوسته شاد

جون منا سکده فراغت بولدی شاه
مکه نونک حالینه مشغول اولدی شاه

پیغمبرین سکندر زمان [illegible]

صوروی انلردن کیمونک دور بو مقام
کیم ایدی بونده علی التحقیق امام

ویدیلر کیم پسر اولن دن تعین
بونده اولاد خلیل ایدی همین

کیچدی حکمونک انلرونک چون روزگار
پس یمن دن کلدی قحطان آشکار

پیکران لشکر بیله بونده کلدی اول | قیلیبچیله بو مقامی آلدی اول
آل ابراهیم اولن دوشدی خبیر | بو دیاره اولیچتی قحطان امیر
اوش بو ایش اوتتینه کیچدی چوق زمان | جرهمیلر اولدیلر صونکره عیان
سیعدو لشکر له آنده انلر کلدیلر | آل قحطاندن بو بیری آلدیلر
اول زماندن بو گونه داکن یقین | بونده حاکم جرهمیلر دور همین
پس خلیل اولادینی بولدوردی شاه | اونلری ایلادی آنده پادشاه
ویردی انلاره سینی زر و گهر | داخی چوق ویبای ردمی سیم و زر
چون اوله شاهدن ریاست آلدیلر | آنیله مجموع سادات بولدیلر
جونکه حج ارکانینی توردی شاه | اول ارادن قیلدی قدسه عزم راه
واردی گوردی جون خلیلنگ حضرتی | یوز سوروب اوپدی مبارک تربتی
استعانت ایدب اول درگاهدن | مرحمت قیلدی طلب اللهدن
ویردی آتونک خلقینه اول آن جو | پیکران مالیله گنج سیم و زر
پس ایدوب اول حرمده عزم راه | راست واردی مسجد اقصایه شاه
قیلدی اول مسجدده داخی هم نماز | ایتدی حق درگاهینه عرض نیاز

قیل نمازی کاول سعادت تاجی دور / قومه آنی که تنینک معراجی دور

باطنینی پر نور ایدر ایمان ایله / ظاهرینی معمور ایدر ارکان ایله

غیب اتنک ارکان ایله واردی اوران / غیبه غیب اذکار ایله اردی آن

اوروه واخی جوخ احسان ایلدی / جوخ ملایا واخی قربان ایلدی

بولدی اول مسجدده پیر دانا حکیم / کیم ریاست ایشی ایدی مستقیم

صحبت ایلامیش بسی اوتاد ایله / کشف اولمیش قطبدن ارشاد ایله

شغلینی دون کون عبادت ایلامیش / طاعتی کندویه عادت ایلمیش

منقطع اولمیش تماشاحدن / ایتمیش ایدی کندوزین ارواحدن

شاه آندن پیر نصیحت ایستدی / بنده یم کیم حقه ایرمیشم دیدی

دیدی حقه وصل اول وقت اوله بین / کیم تعلقدن تجرد بوله سین

زایل اولمینجه سندن بو صفات / نیچه اوله پنکا سر کشف ذات

کیشی آنده لایق توحید اوله / کیم تعلقدن ایشی تجرید اوله

ای موحد مشرک ایتمیشین قیلمغیل / حق کرک پنکا غیرین قاتمغیل

ایتمیکل غیره نظر دید و نکسه هو / رشتهٔ توحید کرک مزدوتو

هر وبدونکپه قالمسون آنده اثر
ایتکیلن بیر دم ایکی کونه نظر

قرب کرک حاصل ایلیه معرفت
جهل قوی کیم انده یتیمز بو صفت

اول کیشی کیم کونکلی دولو جهل اوله
صحبتینه عالمنک بخچه اهل اوله

کونکلینکی حق فکرینه معمور ایت
ذکر ایله جانینکی پر نور ایت

شوق انکا باغله که آنی بولغه سین
انس آنینک له دوتسین انی توبه بین

تا کونکنگ شوق ایله شبنم تمیه
علوی اولب ماه و قهره همتیه

سو بلینچک صدق ایله سویله تمام
هر ایشنکی صدق ایله ایله تمام

صدق دورور قاموغه خیر الدلیل
صدق ایله بولدی نجات اوددن خلیل

گر بو آثاری تفکر قیله سین
اول مؤثر قدرتینی بیله سین

کونکلنکی ایدب ریاضت تابناک
هر کدورتدن انی قیلور سه پاک

ذوق ایله مدرک اوله انکا صفات
کورنه آیینه دن همه نور ذات

تا بیله سین علم لدنی تمام
قیله سین بی واسطه فهم کلام

چون بو سوزلاری تمام ایشتدی شاه
حسرت ایلن اغلبب حوق قیلدی آه

دوشدی کوزندن انینک خیل وحشم
صالدی کونکلینه قاموغ ایشدن ندم

شی

رفتن اسکندر به شهر مصر

پس اورادین مصره قیلدی عزم راه — اتنک ایله بیکران خیل و سپاه

چونکه دار الملکه کلدی شهریار — بولدی رونق کیبر اول شهر و دیار

خلق ایچینده عدل بنیاد ایلدی — اولوکیچی کونکلینی شاد ایلدی

شاه اولن کرک که اهل دین اوله — خلق ظلمندن اتنک آمین اوله

خیر ایدوب دویروی هر آج اول — بی نیاز ایلدی هر محتاج اول

پس قامو یوللردن اول کوردی باج — آلمدی بیپه دن واجی خراج

بیر یوزنده هیچ بدعت قالمدی — کانی ذو القرنین زایل قیلمدی

خانده کیم بولدی پیر دانا حکیم — تربیت له صحبتدن ایتدی مقیم

اونلر ونکله اوتورن هم اهل اوله — جاهل ایله اکلینین بو جهل اوله

تربیت قیلسنک کمال اهلینه قیل — بهنزودن نفع یوق آندن تکیل

زینتی دور دولتنک اهل هنر — شاه لر تاجینه زر دور و کهر

علم اهلندن جو رونق بولدیلر — علم ارتورماغه مشغول اولدیلر

حکمت اقسامینه قیلدیلر شروع — وضع ایتدیلر اصول ایله فروع

دورلو دورلو علم تألیف ایتدیلر / چوخ کتب آدینه تصنیف ایتدیلر
لابد اندن قالدی اول کیم بکی آد / کیم ایدیرلر خلق انی خیر ایله یاد
اولمیشدور آدینی زنده قیلین / کیتمیشدور دنیادن آدی قالین
اولمک ویلر ایسنک ای پاکزاد / جهد ایت کیم قالسه سندن بر کی آد
اوکرودمی جان قولاغیلن ایشت / نفسنکا تهذیب اخلاقی الیس ایت
احمدنینک خاطری بر بحر دور / انده صو یرینه اورور موج در
که حکایت سوزینی قیلور بیان / که طریقت رازینی ایلر بیان
گر سوزینی دوترا اولرسنک سننک / دنیایی عقبی سننک اولکه سننک

مقدمه داستان اسکندر و طلب آب حیات

ناله ایت ای عندلیب نغمه گر / کیم قیلور نالنک سننک جانه اثر
عود کیبی ناله ایت ای عندلیب / قصهٔ دلسوز آغاز ایت عجیب
چرخ چالندن که بیلورسن عیان / بیر نه بیر خوش داستان ایله بیان
تا که اول دستانی بنز انیشیده اوز / انکا لایق دینیده ایشیده اوز
اوله غره زیور و درّ و گهر / بر مکان دور کیم انکا گلن گیدر

نقص دور دنیاده ایتمک کمال / کیم کمال اردنجه دور نقص و زوال

نرکسنینک کا انکا وردی تاج زر / کورنچه ایتدیلر کوزینی بی بصر

اول بنفشه کا وجدن اوجه اولدی کوش / کر دور اتنک قولاغی کورکیل اوش

اول مکان کیم اولدی اتینک ادی سر / جونکه کنبد و بیلد و کین کنبد و سیر

دوت که ملک ایله سکندر اوله این / نفعی نه جون آخر الامر اوله بیین

دوت که سنی دوتدی اول بهرام کور / آصفی نه جونکه بیر ونکدور صونکره کور

هر که کلور دنیاده بیشک کیدر / آنده نه برهان و نه حجت کیجر

کیم انکا آلده نمقدور چاره بس / ایتمک دور بونده دور مغه هوس

بو نجه سلطانلاری سنکا بیلدوم / هر بیرینینک حالینی شرح ایلدوم

سنداخ انلاردین بیری دوتغیل سنی / غره اولمه دولته انکغل بینی

کیم سنکا بو نجه نصایح ایتمیشم / هر قالونکی کیم کرک دور ایتمیشم

ینه قالدونک ملک و مالنک نفعی نه / جون کیدرسین سنکا قالمز نفعی نه

کیمسه اتیمدی اول هنر کر و فا / کیمسه بولمادی بیهج آندین صفا

الده مسون سینی بو طول امل / کیم یقین دور اونکا ایروزم اجل

دوت که ذو القرنین اولدونک گنجیله / آصی نه چون کیم کیدر سن رنج ایله
سلطنت ده دوت که ضحاک اوله سین / آصینه چون عاقبت خاک اوله سین
نفعی نه شداد اولوق یاشی مزید / چون اجل زخمی اولور غایت شدید
پادشه لیغده کیشی گر اوله عاد / آصینه چون کیم اولور صونک اوچی باد
نه دورور پیلدونک اجل نره شیر / کیم زبون دورور انکا منک اژده شیر
اولیم دمیک نه کرک اردوان / چون کیدر دولت یقین ای اردوان

آغاز داستان

چون سکندر دولتی کوردی تمام / کونکلنه قوزغودی شردی نیکنام
کیم پلوروی ایشی ایردوکده کمال / باشلرانکا ایرکه نقص وزوال
آی بدر اولدوقده باشلر اکسلور / هم خسوفی واخی انینک انده آور
مهر عالم تاب چون اوجه ایرور / باشلر اوراون حضیضیله دونر
چون بهارنک باغینه ایرور کمال / ایرور دست خزان انکا زوال
شاه اوشبو غصه دین دلتنک ایدی / اول مبارک چهره سی بدرنک ایدی
شاه سیماسینی کوردی پیر حکیم / انکلدی کیم وار شاهنک کونکلیده بیم

شاه

شاهه بیر کون دیدی کیم ای تاجور / کوررم بیرسنده تغیردین اثر
نه دورور اول بیرسنه دیکیل سبب / کیم قیلاوز چاره بیرین انونک طلب
اوشبو فکری کیم کرک اوله نهان / ظاهر ایلدی انکا شاه جهان
بیر ایش اشلامک دیه بیچک فلک / منک بهانه تو بره انکا کرک
چون اشیتدی شاه سوزین اول حکیم / دیدی شاها خاطر ونکده دوتمه بیم
شرقده بیر چشمه وار دورور یقین / انده کیم ظلمت دورور دایم همین
آدی دورور اول چشمه نونک عین الحیوة / اندین ایچین کیشی بیره ایرمز ممات
لیک یوللری صعوبت دور دولو / مشکل اولور بولمق آنینی ای اولو
نفعی آز بیرسنه ایله آسان کلور / نفعی چوق بیر نسنه بولمق صعب اولور
سن اگر اول چشمه ساری بوله بیرسن / جاودان دنیاده زنده اوله بیرسن
بو سوزی چون شاه اشیتدی اولدی شاد / صاندی کیم ویریلدی انکا آمراد
اول قموز بیر کلک ایله تاجور / فکر ایتمادی اول ایشده بو قدر
کیم کماندین چون چخه تیر قضا / بیر نفس اما جدا ایرور خطا
کیمشه جون دوغسر وله رمح قدر / بیچ حیله اولمز انکا بیر سپر

پس اراغ ایلادی کیم شرق واره / اول سواد چون ظلمت ایچینه کیره
یوریدی پس لشکر ایله بیکران / شرقدین یتکاشه صاحب قران
واروی پیر اوغلی انی اسکندروس / عاشق انکا مصر و شام و روم و روس
انی ارسطو لیبسر ینه قودی / بن کلنجه ملکی ساخلانکیز دیدی
خضر بولیداش ایلیوب کندو ایله / آب حیوان ایستیو کیردی یوله
پیرزمان چون سوردی کرماکرم شتاب / برهمن شهرینه ایلتیدی آنی راه
کوردی پس داغنک ایچنده پشمار / خلق دور میشلر قمو عریان و زار
هر بیری پس غاره تکیه ایلمیش / آنده قالوب ترک دنیه ایلامیش
کیدوکی اغاج قابی ییدوکی اوت / واخی انلرده نه پوشش وار نه قوت
کندو لاره زهد عادت ایلامیش / بیللر اوراده عبادت ایلامیش
ویدی اولارینه کای برهمن / اوشبو داغده نیشه دوتکیز وطن
هم عمارت لیغده کرک اوله پرهیز / کانده پیر قوت ایله کسوت بوله نیز
چون عبادت قوت ایله اولور مدام / هرگز اولمز قوت سیز قوت تمام
قوت پس آرتوغ کرک دور عاده / کانکا ایده قامودن بیک فایده

نیمتونک

نعمتونک قدرتینی عابد کی بیلور — هم انونک شکرینی اول بیکرک قیلور

بیله دیدی شهریاره برهمن — کیم طعامه صائمه ثنها قوت سین

ایت ایلن اتمکدن ارودا اخی قوت — روزی ایدوب بیزه حی لایموت

لذتین انونک اگر سن بیله سین — بو بیدوکنک قوت ترکین قیله سین

بیر ریاضت جا کروزن بیر کیم نبات — بیبجک ویرور بیزه طعم نبات

پس دیری اولماغ ایچون اشو بستر — آصی نه آر توغ ییمک چونکیم بیتر

بو که دیدونک بیر عمارت بیر بولنک — پس بورادن واروبن آنده اولنک

بیر خرابه دور جهان ای هشیار — کانده نه معمور وار دور نه دیار

تا فنی اولن نخچه عمارت اوپیر — کیشی آنده نخچه راحت بولور

سن بو فنی معمور صاندونک ای عجب — کیم جگر پسن جهت دجونیده تعب

بیز انونک ویرانلیغن بیلدوک ای شاه — دیدی اوغود دیدی پس ای دانای راه

پس اوادن یوریوب شاه جهان — رات قیلدی جانب شهره عیان

اورادن داخی گیدوبن ناموَر — اوغرادی بیر گنبده بس معتبر

هفت جوش ایله یاپلش ایدی اول — شویله کانکا بولمز ایدی کیمسه یول

جید ایله اچدی آنی شاه جهان / کیم کوره نه وار دور انده نهان

کیردی کوردی چار صف پایپلو / در و گوهر اوچدن اوچه دو تیلپو

فرشی عود و عنبر و دیواری / سقفی و ایسی هم زر و در و گهر

اورته یرده لعلدن پر اوچه تخت / تخت اوزره تاجیله بیر نیکبخت

یاتمیش انده سالیان کیم دور میش / صانه پیسین هرگز جهانی کورمیش

باشی اوزره لعلدن پر اولو لوح / کیم ایروری آنی کورمک روحه ا

آلتون ایله لعل اوزره یازیلو / کای سکندر کیم مالک پیسن کی ا

جون گذار اوشبو مکانه قیلاسن / منی کوروب دهر حالی بیلیه سن

شاه ذو القرنین کیم دیرلر منم / یدی اقلیمی دوتن پرور منم

قیرق دورت نیک ییل اوتکدین کلمیشیم / قیلجمله شرق و غربی الیمیش

بو جهان ایدو بانی من طلب / چکمیشیم پنجلین رنج و تعب

رنج چکیب گرچه بیغدوم مال و گنج / مالم اولدی مار و گنجم اولدی رنج

شهر و ده ایر و خلا اولمیش شهریار / بن بو اراده یاتورم حیران افزا

غافل آندن کیم نه کا تورور قدر / اولمایم دیوان ایسی نا و

زهرایر ورایر دو کده اجل اب حیات
وای انکا کاروی چپ دوراتنک ممات

آب حیوان اچتیبون کلمیشم
اوشبو راده زار و حیران قالمیشم

منی کوردوکینک سکا عبرت بسیر
عاقبتینه عقل هر رازو نک تیتر

کرم سوروبن شه کردن فراز
ایردی بیر صحرایه دوتیلکو کراز

هر برینینک دیشی بر خنجر که شیر
دویه فر بیر زخمینه اتنک دلیر

شاه بجون کوردیلر اهنک ایتدیلر
شاه له اول صحراده جوخ جنک ایتدیلر

عاقبت شاه انلره بولدی ظفر
قیلدی اتدن انلر آیه زیر وزبر

جون او لاردون باک ایتدی یولی شاه
اول ارادن قیلدی کیرو عزم راه

برزمان داخی جو کیتدی شهریار
ایردی بیر وادیه وجدن اوجه مار

زهر اولاردونک اغلری نخمیش ایدی
بازنلاری قارره یا خمیش ایدی

ایتدیلر شاه ایله انلر داخی جنک
قیلدی وادینی اولاره شاه تنک

جون بیلانی دوته دوته قتیردیلر
یول ایتماسون دییب اوواوردیلر

اوراذن کیدوب شه فیروز جنک
اوغردی بیر پیشه ده دولو پلنک

شه بویردی تیربارن ایتدیلر
وار پلنکی آنده بیجان ایتدیلر

زخمی ایله خاک اولور شیر و پلنگ / هر کیشی کیم اوله اول تیر خدنگ
جانوردین پشه آیت دیلر / پس اورادن اخی قوییوب کیتدیلر
ایردی پیر مدت یوریوب شهریار / پس دیدی خضره که ای دانای کار
نه دورور ایت اوشبو آتشینک چاره‌سی / بو بلادن نیچه جان قورتاره‌سی
آب حیوان ایچمگه قیلدوغ طلب / حق اوده یاقماغه ایستر ای عجب
خضر دیدی خاطرونکده دوتمه بیم / هر کیشی روزی اولدوغین بیر ای حکیم
حق الله دورور آتشینک چاره‌سی / پس قاموا ایشده انکا بلواره‌سی
هر که آنی دیه نومید اولمیه / هر کا انکا بلواره ضایع قالمیه
شه آمین دیدی و خضر ایتدی دعا / چونکه اخلاصیله ایتدی اولدی روا
اصلی قامو طاعتنینک اخلاص اولور / ویله کیم اخلاص اوله اول خاص اولور
چیقدی پیر بولوت هوادن ناگهان / شویله کا ولدی کوک یوزی قامو پنهان
اول بولوتدن سیل آقدی اول قدر / کیم اول اوددن قالمدی هرگز اثر
اوراون یول سوردی پیر آتی تمام / کلدیلر پیر شهره آدی شادکام
پیر اولو انبوه و شهر بیکران / جمله عورت آنده اردن یوق نشان

عورت ایدی قاموسی شهر و سپاه   اولوغ کیچی و خد مستکار و شاه
آنده پیر اولوغ اغاج واردی عیان   کانلره اول قبله ایدی بیکمان
سال و ماه اول سبز ایدی و بلند   ایتمز ایدی انکا خزان بیلی گزند
اول آغاج و بینده پر چشمه روان   کاو لمیش ایدی قوت و قوت روان
کیمه کیم اوغلن کرک اولور ایدی   اول آغاجنک قاتینه وارور ایدی
پر قوین قربان ایدوبن کوندوزین   اغاجه سورتر ایدی پر کز یوزین
پس سوا ایچوب انده غسل ایدر ایدی   حامله اولوب اوراکیدر ایدی
دو توز آی جو نکیم کیچردی بیکمان   پر قیز انده واخی اولوردی عیان
کارگاه فطرته ایله نظر   کور بو اشکال دور ورنه صور

گرم انده واخی سوروب شهریار   انده واردی کاولدی ظلمت اشکار
دیدیلر شاهه که ای شاه زمین   چشمه شول ظلمت ایچنده در یقین
بوندن انکا گر چه آز منزل دور در   لیک یول اوجدن اوجه مشکل دور در
شه دیدی حق یزدانی آسان ایده   مشکل و آسانی اول یکسان ایده

رنج قاتنده قویولمشدور جو گنج   گنج ایستاین نوله چکلر پس رنج
چکمینچه عشق یولینده بلا   ممکن اولماز کیم یتیره معشوق اله
پس سپاه ایمن سوردین گرم شاه   واردی ظلمات ایچینه کیردی سپاه
کیردیلر ظلمت ایچینه سپه زمان   پر کیچه پر ابر قوپدی ناکهان
عرش ایندی رعد رخشان اولدی برق   صانه سین کیم اوده یاندی غرب و شرق
سیللر یوریدی بیرده فوج فوج   بحر توکولدی هوادین موج موج
شویله طوفان قوپدی کیم طوفان نوح   فتح ایدی اتنک قشده و فتوح
ظلمت اوروی ظلمت اوستینه قدم   صانه یین کیم قوپدی ظلمات عدم
لشکر و شه ایشلرینی یازدیلر   یوررایکین بیر بیردین آزدیلر
چونکه کورمزلردی بیر بیرین عیان   آزدیلر بیر بیریدن یکان
خضر کاول اول یولده اولدی کدخدا   بالضرورت شاه دین اولدی جدا
کیمنی اول خلقنینک ایتدی سیل غرق   کیمین آلدی هیل و کیمین یاخدی برق
کیمی آزدی و بلورمادی نشان   کیم اولومی یادیری میدور عیان
چونکه یوداشلری کوردی پادشاه   کیم بولنمادی بولوتمز سویه راه

نی کیم کیشیکه قسمت اوله / گرچه جوخ جهد ایده آنی بو طلب
جونکه ناچار اولدی کیر دوندی اول / لیک بولونمادی اول کلدوکی یول
بالضرورت کلمک اچون بو یانکا / پرینکادین اخی یول دوشدی انکا
کیدر ایکن اوغه دیلر بیر پره / کیم داشی کوهری اننک یکسر پره
کیمی یاقوت ایدی کیمی لعل ناب / کیمی پیروزه توکیلو بیحساب
هر نیکا کوهر توکولمش شب چراغ / روشن اولمش کوهرونک نوریله داغ
شاه و لشکر اول کهردن بیکران / کوتوروب اولدیلر اورادن روان
جهد ایدوب جون یوریدیلر بیکمان / چیقدیلر ظلمت اچینده ناکهان
کوردیلر کیم لشکرونک پر نصفی پاک / قالوبن اولمشدور اول یولده هلاک
خضر ایستایوبنی بولمدیلار / بیر یه وارمیشدور بیلمدیلر
دوییدیلر آنی کیم وارمیش ایدی / بی تعب آب حیات ایرمیشیدی
جونکه اول اونکا قویولمشدی یقین / لاجرم روزی انکا اولدی همین
نه کیم بیر کیشیه اولوب نصیب / بی تعب الینه کیرر عنقریب
ظلمت اچینده سکندر جکدی رنج / رنج انکا قالدی خضر ایلدی کنج

قسمتی کیم حق ایده ایرخ اولیمز کیمسه رزقینی کیمیه آلمز

[illegible]

اول ارادن جون بوریدی شهریار کلدی بیر صحرایه دولوم عرار

اوراده تمتمش بیر اغاج سایه ور دیدونک آنی که طوبی درمکر

اول اوراده قوردوروب بارکاه اول آغاج دیبنده یاتدی کیچه شاه

جونکه کیتدی کیچه نونک نصفی تمام قالمدی اویاغ سیح لاینام

اول آغاج ایکلدیو سویلادی زار دیدی کیم محنت چکیجی شهریار

نیچه بیر بیدورسنی بو حرص و آز مال جوخی نه آصی جون عمر اوله آز

عمرنک ایردی اوجینه نه در سبب کیم قیلورسین موبجه دنیایی طلب

جونکه کوردونک دولشک بولدی کمال اول کماله بیل که ایرلیشور زوال

پادشاه لیغ سوردونک اوزون تیل تمام پیرکون اولدونک جهانده شاد کام

اینچه جمع ایتدونک ولیکن بیندونک بن اولم آیرو غصه قالدیدونک

ای دریغ وردونک رنجیکه کیم الونکی ایرغر اولدی کنجیکه

اوش کیدرسن قالور آیرو غلاره کنج سن چکرسن اوراده بیهوده رنج

شاه انگا جدن بو بوزی کاتیدی سماع / صاندی جان ویدی تنیه الوداع

کیتدی دل خسته اورادن صبحدم / خشک لب اولمش کوزی دم تپلوم

بیچه کوندوز سوردی پس مدت تمام / تا که ایروایرانه شاه نیکنام

چون ایرشدی قومنه شاه جهان / پر زعاف اولدی عارض ناگهان

شو بلیه کاولاماوی آته پایدار / ییخیر دوشدی آتندن شهریار

پر حیه النتینه دوشک ایتدیلر / اوستونه التونلو تلخان قویدیلر

تا که کلوبن طبیب آیده علاج / کیم آینه اول سقامتدن مزاج

اولکه شاهنک طالعی کورمیشیدی / حکم ایتونک [illegible] لوکا دکن ایرشدی

کیم دمیشدی شاه اولو سینه یاخین / خسته دوشیسه پرارا ده یقین

کیم کوک آلتون بیری لاله داوله / انده دنیادن سکندر یاد اوله

چونکه هوش کلدی شاه جم نژاد / اوشبو حکمی ایشتمش ایدی قیلدی یاد

بیلدی کیم یاخین کلوبدور روز اجل / کاتیم انکا فایده هر گز حیل

نه ایکیت [illegible] قوجا ویرا اولدور / کیمسه یا یوزون تبر بیک اولدروز

بلرا سکندر ملک شاه جوان / رحم ایتمادین آلور جان روان

پس النیه آلوب اول لحظه قلم
چکدی کافور اوستنه مشکین رقم

زارا غلا یو دیوبن اه آچپردد
بازدی اناسینه اول جوخ لودرد

دیدی قول اوغلی قول اسکندر سلام
زودقیا خاتونه پیردی پیام

کیم سکندر کیم جهانه دودمیدی
کلدی کیتدی کلدوکینی دومیدی

دنیده باغلامیش ایدی جوخ امل
لیکن ایرکوزماداتی انکا اجل

ایستیو کیدر ایکن آب حیات
یولده صوندیلر انکا زهر ممات

بوکلکن ایشلر بزوم ایستومزه
حق قدر لامیش ازلده ای بزه

نیته کیم حقدن قدر لنمش اوله
جهد ایله دفعینی اننک کیم قیلیه

حاشا اننک دور روح دیر ور هم آکور
اعتراض اننک اشینه کفر اولور

آنفس انونکدور جان انونکدور عقل اننک
بس ویکل کیم اراده ننک وار سوننک

تا که اننکچون فن شرع ایلیه پس
یا خود اغلیو جزع ایلیه حسن

نه قدرلامیش ایسه کوکده قضا
پیروننک املنده کرک انکا رضا

اوکه یازلمیش ایدی ایروی سنکا
صبر کرک دور بوایشده پیل سنکا

جسم دو ۱۱

صبر دورر کیشی تنگ سرمایه‌سی | صبر دورور عاقلنینک پیرایه‌سی
چون جزع اتمیک ایله دوتم قضا | پس قضایه نه کرک صبر و رضا
پیشه ایده هر که مومن ور یقین | صبری مع الله یحب الصابرین
صبر ایت تا کیم کیچه پیر ایکی دم | سنداخی پیشدین بیکا اور سنک قدم
پیر پیریمز کیرو آنده بولور روز | اولدورور ملک آنده باقی قالورز
گر خطا ایتدو یه یا عصیان بیکا | لطف ایت کیلینی عفو ایله بیکا
اول کیچی خلقنینک جمع ایلایا کیل | قاموسینه خوشلوغ ایله بولکیل
ویلسنک کاولمایه ایشونکدن خلل | سیر توبیمی ایمیکیل منیم بدل
تو مکل اسکندر رومی بیر نفس | کایده بیر دم لعب یا لهو هوس
کیشی کاتونک ایشی لعب و لهو اولمه | آندین آزایش کلیم کاول می لهو اوله
مملکت آیینن اوکرتمکل اونکا | شو ایله کیم بیلور پیشین ایم کرتدنک بیکا
بو قاموسین بازدین شاه جهان | دار ملک مصره ایلادی روان
پس اورادین شهر روزه کلدی شاه | آنده رنج ارتدی حال اولدی تباه
تلدی افلاطون کایده انکا علاج | لیک کیتمیش ایدی الیندن مزاج

جون مرض غالب ضعیف اوله قوا / بیلمودر نه نفع ایدر انکا دوا
ایتدی نبضینک دوریسین عیان / بولمدی پرسنده صحتدن نشان
صحته جون مایل اولمایه مزاج / نه اسی ایتدوکی طبیب انکا علاج
کر دوا اوله قوت آب حیات / نه وفا ایده چو ایریشه ممات
چاغ دور زور چراغ و سیل اجل / باغ بوبان غدا دوز فی المثل
جونکه سیله قارشو قویه چراغ / نه قدر روشن دوته پیل آنی باغ
کوردی شرکیم دوشدی افلاطویم / جونکه نبضینک دوتدی اتنک اول حکیم
دیدی اولماغلی ای انا خوفناک / کیم پرنده مهان مرغ رای روح پاک
جون کلوب کیتمک درور مهمان ایشی / کیتدوکینه رنجه نیتش اولمس کیشی
مرغ قدسی در بو جان و تن قفس / بونده دورماغه نچون انتیوین هوس
نوش که بوندن بیک بیری اردوا اتیک / موندده دوره دیدو کونک کج ور ستنیک
کر ارسطو له علاج ایدن یقین / اول طبیعت خادمی دور ور همین
جون طبیعت صحت اولمایه قریب / خدمتا ایله نیلسون انکا طبیب
پس وصیت ایتدی شهر کیم جون اوله / کوتورزنلر آنی سلطانلر اوله

دوتمیالر اولونیسنی مختصر / دوزلر اتنک ایچون تابوت زر

ایده لر کافور ایله جسمین طلی / دوزه لر تابوت لوهردن جلی

ایدیجک تابوتا ایچین آنی نهان / پرایلنی داشره قویالر عیان

کوره لرکیم اول سکندر پادشاه / بیدی اقلیمی دوتوب اولمیشدی شاه

کلدوکی کبی تهی دست اوش کیدر / جون کیشی دنیایه دوتیون نیدر

پس آنی اموز ایله کوتوره لار / پادشاه مصره دک کتوره لر

شو بله کاهل عقلی کوره لر بیرا / مصرده دوتالر انکچون غزا

پس کانده پیتحق وار دیره لر / سکراندن بیلے انکچون ویره لر

اوراکون اسکندر بیله اول روان / ایلیتوبن قیلالرین آنده نهان

شو بله بابلو بیرده مدفون اولمیه / قانده لیغین واخی کیمسه بیلمیه

اوشو سوزی ویر ایکین بر ایکی دم / اولدی ذوالقرنین و پس اولدی عدم

کتیدی پرواز ایدوبان پیچی مرغ جان / وکیننه کلدی قدیمی اشیان

بادوا اتیدی اول مزین کلشنی / ترک قیلدی بو مشوش کلخنی

بر بوزین جمله کشورنشدی الّه / واردی کیم اول عالمی وانیخ آل

تمته جون بو سپهر حکمبشدی آز — داخی بیتک سپهر ویردی انکا باز

نیچه سپهر کیم انکا غایت یوق دور — خوش لغونک انکا نهایت یوق دور

کیتدی ذو القرنین جاکوب در لوزنخ — قالدی بو بنده تاج و تخت و مال و کنج

جون امیدی قصرینی قیلدی خراب — ایتنکی آب حیات اولدی سراب

یاندی برق ایله فقر حمال — قوپدی بیخ و بن اول سپهر کمال

پنجرانی توکولدی اول نورسته باغ — اوردی یوزیک لاله کیبی داغ

کیتدی انکیچون بنفشه نیلکون — اولدی کل دروندن انونک غرق خون

سلطنت آیینه ایریشدی محاق — اختر اقبال بولدی احتراق

داغ و درد آتش اغلایو دیدی کاه آه — کاه اولدی آکیت لیکیده ذو القرنین شاد

بیر ده کوکده هیچ ذره قالمادی — کاه نونک اولدو کینه ناله قیلمادی

ایتیدی بیکم مینا شینده اون جوان — بو بیدی اقلیمه فرمانین روان

جونکه اون دوردیل جهانده اولدی شاه — چرخ آنذین [illegible]ی آلدی تاج و کاه

عادتی بو دور جهاننک بلبل — غافل اولمه کنبد وزونکه چاره بیل

شو یله کیم دیدی شهی کوتوردیلر — مصر دار الملکینه کاتوردیلر

کلدی

کلدی انا اوردی تابوته یوزین / هم دیالادی کا ولدوره انده اوزین

انجلیوب اوستینه اتتنک زار زار / کوزلاریدن توکدی خونین جویبار

عیسی ای شاه ایستدنک آب حیات / نیچون اولدی سانکا ایت کاس ممات

یوزینی دوندردی ایسندن اوشبو دهر / انی کیم تریاق دیدونک اولدی زهر

عینیه بیر کیرمادین ای شاه جوان / رخت باغلیوب نه تیز اولدونک روان

ای دریغا اول کیلیکی یال و بال / ای دریغ اول کوز و قاش و خط و خال

ای دریغ اول قدر و جاه و عز و بخت / ای دریغ اول امر و ملک و تاج و تخت

ای دریغ اول کر و فر و بزم و رزم / ای دریغ اول حلم و علم و جزم و عزم

کیم قاموسی اولدی توپراغه نهان / کور که نه بی رحم و ظالم دور جهان

رسم بو ایدی که اوله زوقیا / شه سکندر آنی توفراغه قویا

چرخ کور کیم اولدور اسکندری / زوقیایی تخت جانی قوزدیری

پس بویردی ایکیچون هر حکیم / پر سوز ایده کا وله حکمتده عظیم

تا کانکا تعزیه اولدی اول کلام / هم ایشیدانه اوکوت اوله مدام

مداری کی کرمن حکما [illegible]

دیدی ارسطو ای جهاندار جوان — کاو ملیشیدی عالمه حکمتنک روان

واخی قانع و کل ایدونک پنج انجاج — نیتدی اول غدار گوزنکمی پیکا

دیدی بقراط کیم سپنی تاشوبنک — حبسه صالدی اولیدین اراده جنک

دیدی افلاطون که حکوب بونجه رنج — جمع ایلایادینک حسبکر قانیله گنج

بیمدونکا وش قویوبن گیتدونک فانی — دانش اوله اولکیم اسیر کام سنی

دیدی بسطرون که ای شاه دبیر — کیم سپنینک سرنچکه دوپمزدی شبیه

نچه ایتمادونک اجل تیرایله جنک — قودونک ایتدوکی اول گوزشنک

دیدی روقس ای شه صاحب قران — دون سپنینکدی اوجدان اوچ بوجهان

سنی کیم عزل ایتدی بوربیمه بو گون — راتینکنی سپله کیم قیلدی نگون

دیدی بطوپس بونجه لار ایتدونک اعام — ولمایم دیپوای سلطان عجم

کیناو ملک فغنی قیلایدونک — اوملکنک قاندن ایمدی سیلمادونک

دیدی باطوس دون دیا بنک سوبلر ایدی — مملکت تدبیرنی ایلار ایدی

نولدی بوگون کیم دیلنک باغلندی اوش — قاموخیر وشردن اولمش خموش

دیدی فیلاوپس کیمده کیم اوله تنظ — سننک اولومنک آنکا عبرتیت

مشرق و مغرب سننکدی دین یقین … پیر کفن قالدی پیشکا بو کون همین

دیدی ارموس کالدوای شیر جوان … سنی اوشبو روبه پیر جهان

ومنه کیبی سنکا افسون ایلادی … عاقبت اوز پیشنی مغبون ایلدی

دیدی سقراط ماکی پس ایدی طلب … دینیه وه جکدونک بسی رنج و تعب

اول تعبدین هیچ راحت کورمدونک … جکدونک کینه نک مراده ایرمدونک

دیدی بطیروس ای شاه تاجور … اولمیش ایمدی نک جمله ایشونک کارکر

اوشبو اندیشه نینه چاره بولمدینک … بیز بو دردین داپیشین قیلمدونک

دو دیدی بیتون و غدی سنکا ازدها … دیو لار اولمدی جنکندین رها

ایتیدی اجل از رنج ایله پیشنی هلاک … بیره دوشوب ایلدونک اوشناکاه هناک

دیدی پس میروس کیم بو نجه حکیم … پیلدونک و بیردونک فراوان زر و سیم

پیت لبی رنجونک نه دورور چاپیدی … پر لبی دردونک دواسین قیلمدی

دیدی پیدا روس کای دریا شکوه … کیم دولوایدی جرنک صحرا و کوه

بو اجل نجه پی بولدی پیشکا دست … کیم پیشنی تیغ را نجه صالوب قیلدی پست

تا بو پس دیدی که ای شاه بلند … دونیانک بو نبینه سالمشدینک کمند

سنی بو کون شه اول اتیدی اسیر
اننک ایله قیلیبدورونک سن وزیر

دیدی سولون بنده فرمان ایدی شاه
دون چینکا دور و سپهر و مهر و ماه

بو کون ال آلادی قانینه سپهر
ماه و مهر ایتمیدی سنکا هیچ مهر

سو بیلیبا جاک سوزه جون سویلادیلر
بو مثللاری بیان ایلادیلر

هر وصیت کایلادی اول نیکنام
بیربیر کیتوردیلر آنی تمام

پس اوکادن اسنی آکوب کیتادیلر
اول دیدوکی یره پنهان ایتدیلر

گیتیدی بو نحس کنجله قالدی نهان
ایتیدی آنی داخی نهان آخر جهان

اوشبو بو درکاه ستمدونک اچو آن هر
جهد ایله پس انکا باغلاماه مهر

بنک بیل آنده قالو اینک شادمان
جونکه کیتادونک بیر نقب دور دوران

پس و بیلیادا اسکندروسی زوقیبا
شاه ذو القرنین تختینه توبا

اول زمان اولمش ایدی بیر فیلسوف
بیکم جهان چالینه بولمشدی وقوف

دینه نونک قاتنده لقبی بوخ ایدی
آخرت قوزقوسی آنده بوخ ایدی

دیدی ایام سلطنت ایدوب طلب
چکدی درلو درلو رنج ایله تعب

دوتدی ملک دیردی بو بجه مال و گنج
تویدی کیتیدی کنده وینه قالدی رنج

چرخ نیتدی کور انکا اوزنا صونکا — بیکنا داغ انی ایده کاتیدی بیکا

پادشاه لیغ گرچه بس مرغوب دور — چون کیدر ایکاندین کیدرنا خوب دور

رنجه ایتیم دیر بدیع و گنج و مال — قویدی انی آیرو عز قالدی وبال

انی کیم ایتم وور گشتردی مال و رنج — بو کون او بلماشدور انکا اول مور و رنج

آسنی کیم اول ایتدی بن باختن ادیم — یانچه اوردم پادشاه لیغده قدم

گر کرم اولسه پایندده یقین — اول کرم اهلینونک اولیدی یمین

جون انکا لایق اولور هر پر الیم — پس آنی ایتیمه [illegible] کریم

ینک ایکینینک آملغ دور پر بهی — الدو عین ویرمکدور پیرایه‌یی

الینور المایچی بیبیردون یقین — ویلینور ویر یاپچاک بیبیره یمین

پادشاه لیغ اول که جوخ رنج و بلا — جا کوبن هر کیشی تاج و تخت الا

کورمدین آندن تمتع نا اوله — ملک اندن صونکره ایرو عز قاله

لذتی مذور اتناک تخییل و وهم — انکا الدایه گه کیمه واله فهم

بنک بیل ایپه جو آدلور صونکی عام — عاقل اولن ادریب انکا قدم

پس وار او بس پر گوشه ایتیدی اختیار — طاعته مشغول اولب لیل و نهار

عمری زهد ایله کیچورلردی تمام / کورنه لطف ایتی پنکار اب الانام

اتاسی دنیاسیبه ایدار ایدی صبا / ایلدی اول دولت عقبی قید

اول فنا اچون جکردی حرج تعب / بو بقا داریبنی ایلادی طلب

چونکه بیله اولدی حاصل سلطنت / مملکتده ظاهر اولدی شیطنت

هر کیشی بر شهری دوتوب اولدی شاه / بو آنی قیلدی و اول بونی تباه

خلق بیبیر بیرنی غارت ایتدلر / قاموا ایالاری خسارت ایتدیلر

فتنه و آشوب دولدی ادورگا / اشک و اشکانیلر اولدی اشکا

رونقه یوز دوتدی کیر وانده و هر / باشلدی کا دوله عمارت ایل و شهر

شاه سکندر کا تیدی بر و بحره گشت / بو دورور اوستینه کالین سیر کد بشت

هرنه کیم نقل اولدیسه آندن صحیح / اوشبو روایت ایلدیم انکا صریح

دینکلیوبن آنی قیلغیل اعتبار / جهد ایت دنیایه الدنمه ای یار

اوشبو دستانی که ایلادوم بیان / دینکله کا اپار اینکا دیدیم عیان

تمتی التمیثل و خاتمة الکتاب

علم دور زور دیدیکم آب حیات / کانی بولن تقیه ایرینشم ممات

علم

علم اهلی زنده جاوید اولور جاهل اولن عیشیدن نومید اولور
گر مثل ده نه دُرر صور پلنگ گراز پیکمان اول حرص دنیا دور آز
قد ایتماسنک قناعت که آنی مقصده وارماغه قوتماز اول سینی
دنیای دون دردیدوکم اول یلان زهری گرچک لیک تریاقی یلان
الیکی تریاقیله صونمه اتنک یوخسه زهری جانیکی آلور سنک
اول پلنک جان ستان نه دور غضب کاولدور زهر در لو عصیانه سبب
اوده بنکزر نه که بول ایدر هلاک نسنه بولمز نسه قیلور کندوینی خاک
جادو ابلیس لعین دور پیکمان کیم پسنی تزویر ایله اولدور عیان
گر پسنی اول دیو مغبون ایتمیه سکا زینیده ملامایک تهمیه
نه دُرر عورت جهان نونک زینتی خلق الدانیغ دُر آننک خصلتی
کور بونکیلی مغبون اولمغیل عشوه پسینه کایده مغتون اولمغیل
اول اغاج کیم شهریاره سیو بلدی عم حالینی انکا شرح ایلدی
دهر بنکزر اول که کیمدوکی اتنک هر نفس دور پیر خرجی و دُر سنتینک
جان دلین سویلر اول آنی اشتیت جان قولاغیله انکا گور ایشنی ایت

سوز ومی دینکلکه اول جاندن کلور / هر نه دیر پس عین عرفاندن کلور

هر نه سوز کیم ایدرم بن پسکا نقل / معنی قرآن در یارای عقل

چونکه جعفر بار ایدی ونجانمه / نقش قیلدیم من پسکندرنامه

مصطفی نونک بحر تندن بلو بیل / کیم بیدی یوز دو قسن انکیجیندی بیل

او لنک ایدی ربیع الآخر ونک / کا ولدی نظمی ختم او شبو دفتر ونک

شاه پسکندر واحی جمشیدی هم / سنینک بیدی یغی زبیل بیری آیشیم کیم

بیدی یوز دور دبیل وای ولالی یزدجرد / پادشاه اولدی عجم لرا انکا کرد

بیدی یوز اللی وقتی قور بیلدی تمام / شاه اولالی اول مهین سنکیام

هم ملکشاه دولتیدن آچی پیل ‌ ‌ ‌ کاول ییل ایدی اوج یوز اول تاریخی ییل

تنکری کیم بو دفتر گوهر نظام ‌ ‌ ‌ بیله خوش ترتیب ایله اولدی تمام

لفظی پر سحر و عبارتلاری لطیف ‌ ‌ ‌ نظمی موزون ومج اشارتلاری شریف

پر گلستان دور آچیلمیش گل لاری ‌ ‌ ‌ تازه اولمیش لاله و سنبل لاری

درج حکمت دور لبالب دُر بیله ‌ ‌ ‌ درج معنی دور قمو فضل ایله

هر سوزی کیم نظم ایله سویلامیشم ‌ ‌ ‌ هر گهر کیم آنده نظم ایلامیشم

هر بیرین ... بر نسنه قیلیدوم شیش ‌ ‌ ‌ تا که سوز و باده بولنمایه نجس

خوان

خوان معنی و شاه بیسم پیشکاران | خوانی حسب شکر ایزد حقه درویش

همیشه سکه نقد علاء و مهر | سبع فحی منتشر الیه ایام بیع

خیر لیلا و لیسون و فی عقیده شام | کا حمدی خبیر الیه الیا باد

تم الکتاب بعون الله الملک العزیز الوهاب
وصلی الله علی خیر خلقه و مظهر لطف حقه
محمد و آله و اولاده فی سابع عشر شهر
رجب سنه ثمان و ستین و تسعمائه
علی ید اقل العباد الراجی حسن
محمد حسن الکاتب الشیرازی
غفر الله ذنوبه و
ستر عیوبه

